Ingifvet och upläset den 1. Martii 1796.
46.

Til Finska Allmänheten.

Ibland de Medel, som Kongl. Finska Hushålls Sällskapet funnit tjenlige at vidtagas til befrämjande af Sällskapets ~~[illegible]~~ föremål: Landsbrukets upkomst samt Slögders och näringars tilväxt, har Sällskapet ansedt Allmänheten upmuntran til idoghet och omtanka, genom tjenliga belöningar, intaga ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ott rummet. Sällskapet kan väl icke gifva den driftige och arbetsama Medborgaren hopp om fall ersättning för den kostnad, som han til mindre vanlige företag i Hushållsvägen förskottsvis använder: En sådan ersättning skall sjelfva arbetet honom med tiden ofelbart tilbringa: dock äger likväl Sällskapet, genom Dess Ledamöters och åtskillige Ädelmodiga Medborgarinnors frikostiga tilskotter, de Medel i händerne, hvarmed Sällskapet är i tilfälle, at med upmuntrande belöningar til någon del tilfredsställa den trefne och idoga efter sine Mödor och besvär. Uplysande efterdömen saknas icke uti Landet. Ständspersoner och åtskillige iblad Allmogen i synnerhet på vilsa orter, hafva på et berömvärdt sätt utmärkt sig, genom driftiga företag, kloka anstalter samt nyttiga påfund och inrättningar uti Landthushållningen, äfvensom gagnande Slögder flerestädes med flit och skicklighet öfvas; Och om några orter i Landet finnas, hvarest närmare uplysning uti en och annan gren af Landthushållningen ännu tarfvas; Så vill Sällskapet icke länge

x otodfvelagtigt.

upskjuta, at åsyen i denna delen uppfylla al
mänhetens behof. Och som Sällskapet anser ne
dannämde förslag och arbeten mycken af den nyt
ach nödvändighet, at desamma både kunna och
böra på de fläste orter til välfärdighet allmänh
befordras: så har Sällskapet velat härigenom
tydeligen förklara, det Sällskapet skall med be
löningar ifrån sin 50 Rikstalerstipa
komma dem, som på följande sätt utmärka
sig ibland sina medbröder. nemligen:

Tantingen i Contant eller arbetat Silfver eller onyttan Pipetter

Den jordbrukare, som under en nyktter och sparsam
lefnad använder synnerlig flit och omtanka til
förbättrande af dess hemman, nybygge eller torp: så
at han, uti ingen til besparing af arbete och bygg
nads virke samandragen sin thun- och ladugård
lagenad til blott några få hus, behörigen afskilte
samt bequämligen inrättade, så ock i stället för vanl
iga stalmstak försedde med på stödiga vissla
eller något annat ovanligt sätt, samt inrättar sa
dana med Dragrör och tjenliga anordningar, at afsyr
eldas, hvarigenom eldsvåda och trädens bränning förekommes,

Den som
Den som
uppbygger af sten
af sten uppsätter fast och varaktig hag
nad utkring åker eller äng.

Den som, på något utmärkt sätt förbättrar sitt
återbruk, så at han, genom tillräckelige och i behö
rig ordning anlagde Diken, befriar sin åker ifrån
syra, bäckqval, källådror och mask: at han de
samma med tjenliga jordblandningar förbättrar:
at han med flere handa samlingar i dagyrket
belägligen öker sitt gödsel förråd, samt åkern o
öfrigt med goda redskap och dugtig väl brukar
och sköter, så at han uti alt detta dess gramma
och saknemän mäkteligen öfvertygar.

Den jordbrukare som:

Eller uti (belägelig) mon utvidgar och
förbättrar Dess stöbohl, så at — skogslapparne och Tuf
vige ängar, befrias af röd- jord och jemnad samt — dat
tuffiga och sank genom gröfta och tillräckeliga Diken,
uptorkade, så at hyväxten deraf genom ej allenast
befrias förökad, utan och ifrån sämre til bättre
gräslag och foderväxter förbandlad.

Eller och genom plöjning och Dikning till
åker uplägger gamal hårdvallig äng eller linda,
som för mossa, Tufvor och andre oarter icke kan
bära gräs, samt deremot til gräsväxt nedlägger
en ogenal och ringa lönande åker, som
af brist på mylla och mahjord ej längre gifver
säd, dersama väl göder och til förmenlig grä
växt af åtminstone Ethundradt Tiogu kappars
stö af Tunlandet befordrar.

Eller och, genom kostsamma* gröpningar, at
Toppar Träsk eller Sanka mossar och dylamma
til bördig åker eller äng förvandlar 1 Tunl 1 Handsorter der en
Eller och, efter kärbolets förbättring, genom
Rekshagars inrättande, genom samling af
löss, dafmogar, sjögräs, näfster och flere näringa
foderväxter, genom särdeles god bodning vid
afsödringen, fördubblar antal och afkomsten
af dess Får och Nötboskap, samt dessa fär
lek och art befogligen förbättrar.

Den jordbrukare som
på utmärkt sätt vårdar Dess skog,
så at utmarken varder upröjsad och befriad
ifrån vinesäcken, skaländer, kåbbar och stis,
hvilka dväsnas til ved brand samt gödsel
samlingens förökande: at han freder den upp
växande ungskogen från kreaturs och i synn
nerhet Getters och Fårs åtkomst, samt i öfrigt

* Man- och ladugårds hus eller Rör
* längre sträckor af

* väl anlagda

* Tunl Handsorter der en slik odling icke är förut känd och åsad

befordrar skogsväxt på de ställen, där den bör och kan finna hjelp.

Dessutom lärer eller planter uppdrifven — samt till följdriktighet befordrar något betydligt antal ympskott af äppel, päron eller körsbär, samt dem väl sköter och underhåller.

Derjemte framför andre ¤ t, vinlägger sig om Botaten plantering, så att han årligen kan frambringa någon betydlig myckenhet af dessa jordfrugter.

De af Gotenno hönet på landtbygden, hvilka vetmig den fördrifvelse och tingarnes skånad, att de kunna hopvisa någon myckenhet så väl garn, att det räcker Tolf eller flere alnar därtill efter marken, * skola ädmjuka sig Sällskapet synnerligen egenmäktsamhet och åtlyda.

Äfvenså vill Sällskapet med belöning icke komma dem af Städerne Envånare till hjelp, som något förtjenstbringande och tjenligt yrke (artificielt arbete) samt klumpstadar, hvilka dessa och deraf beroende partier förnyttra.

Såsom och de handtverkare, hvilka arbeta uti Trä, och med utmärkt skicklighet använda Ahlströter och andre inländske Trädslag uti sine skickliga arbeten.

Likaså dem af Gotenno hönet, hvilka framför andre utmärka sig genom sin vett och Bokstafs skånad, så att garnets bättre godhet och myckenhet öfverträffar det allmänna på orten.

Samt slutligen dem af Gotenno hushållning gens egenar, som förtjena egenmun: med de äro till större delen sådane, som erfaret hem

till vissa orter, och de skola icke lämnas i förgätenhet, då nödige underrättelser i afseende på dem framdeles hemma inkomma.

Sällskapet har icke hår velat fastställa någon bestämd mått, hvarken för arbetet eller belöningen. Detta måste bero af inträffande omständigheter och avkomma på Sällskapet, pröfning vid hvarje tillfälle. Emellertid Sällskapet icke mycket komma så väl mindre som mera betydliga föreslagander, och sträcka dess omsorg till de allra skilda orter.

Reglerne är det Sällskapets bestämda förbehåll, att hos Sällskapet anmäla den, som till belöning något förtjent: Dock emottages en sådan anmälan äfven af andre betrodde landsmän.

Derjemte bör iakttagas, att arbetet först af tvenne kunnige och trovärdige män besigtigas och omständeligen beskrifves, så väl till dess närvarande beskaffenhet, som hvad kostnaden derför ådagalagt. En sådan beskrifning af förrättningsmännen egenhändigt undertecknad kommer derpå vid allmän Sockenstämma, efter föregången lysning af församlingen, att dem öfver en vidare af bestyrkas, lemnas till kongl. Teknologiska Hushålls Sällskapets pröfning och belöningens tillerkännande.

Skickade Landsmän.

Det är icke sin ringaste heder för, som Sällskapet söker vinna, kärleken till fosters landet, hoppet om framtida välmåga, och efterkommandes tacksamhet och välsignelser: att kalla Eder, att med allvare vara beträdde på medel till upphjelpande af bedrifter, förbrukade samt hvarjehanda af nyttiga växter och näringar. Detta ändamål vinnes säkrast genom regelbundenhet, omtanka och arbetsamhet. Låten gamla missbruk och förvanar vika för upplysningen,

* Betraffande åter Städerne, så bör den upptäckte beskrifningen hos Stadsmagistrat uppvisas och med dess intygande verificeras.

4: Öster botns Carlea, Saforlax, Jafsytteby och de tre Öster botns gren Jade Socknar af Hjörnebergs härad

* a 6 quarters bredd,

† som, Hagneleen är den sednaste mått stock at bestämma, på vilken Sällskapet sedermera kommer besörja en Ditta Verktygs delande och denäst vi dess bestämmelse mera mindre.

ss. knyppling?

† som dess — an utan mindre kände, och allmänt akände i våra finska Landsorter, eller och

som Eder tilbjudes, för gora efterdömen, hvilk
alleståder stå för Edra ögon och för erfarenhe
som öfver hyggar mera än alla föreskrifter.

Vår högst ägtjar Sällskapet dåra tro
fästad, åt ansenda sine Brandstar
varande Respective medlemmar
samt vordige Brytesskapet av vederb
bedade krona synbart mål, at me
ränket av nit för det allmänna ba
ste, på Sällskapets afsigter tör motar
vill Sohne stämmor av andra tillfäl
len, då Allmogen samman kan sam
göra vandt sad dessa afsigter vac kä
de. Uppfyllja av uppmuntra ännu h
tan tör nyttiga ägtiga förehag, för
vrigen åtnanka av hedra Brandom
tied efter dörne, den som för sin fördel
arbetsflit av synbar ägtenhet gi
sig sand, vad vetande, at efterd
uppfyllning, uppmuntran af sedery
bevisning: ungången vår av nytti
af sedade av använde, nödvändig
öfriga uppfyllna national Industri
zirket för Sällskapet kan gan
de vore den ärofullaste belöning

De af kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Herrar de-
lamöter, som vid horsjande utkast hafva något at påminn
eller tillägga, behagade här nedanföre sednast anteckna.
Åbo d. 1. Martii 1796

Tillägg.

1:o Man har länge sedan bevist nödvändigheten af spannåls magasiner inrättande, til understöd för allmogen vid in-fallande sädes brist i landet, och i sådant afseende äro åtven på flere orter Sohne magasiner inrättade. Erfa-renheten har likväl visat, at dessa magasiner äro mindre förmonliga, utom det de fläste, genom felaktig förvalt-ning, antingen redan gått, eller til åtskillnad förmedelst gå förlorade.

Man synes landet vara bekjent med de sädesförråds som enskilte personer hafva tillfälle at igen del ena året til del andra besparas, och af sådan anledning underställa kongl. Finska Hushållnings Sällskapets magasins pröfning, hvarvida del må vara lämpeligt, at anlägga belå-ning för den jordbrukare, som vid årsmålsö tider af eget bergsprång kan upvisa ett förråd af ett hundrade Tunnor Råg, tjenlig til utsäde och för til afgäld.

2:o Att til dygdiga och ädelmodiga gerningar uppmuntra Finska Allmänheten, är väl icke Sällskapets egentliga föremål. Dock synes Sällskapet icke kunna undgå, at denna sälla egen-mäktsam öga. I synnerhet borde de personer [illegible] hem-mas, som med egen fara rädda olycksliga menniskor, [illegible] äro stadde i sjönöd eller annan lifsfara, såsom och de, hvilka til lifvet återställa dem som drunknat och til afgån-are döde, med flere dylika gerningar, hvilka almänna ömmerlig skicklighet, oförskräckt mod och ren mänsklig kärlek

Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet
[illegible] inom sig åtvarandskommit om en ne-
[illegible] efterlefvad af följande Stadgar;
[illegible] likväl, efter Fremdeles sig före-
[illegible] hvarskilda omständigheter, kunna
[illegible] Sällskapets gemensamma bifall
[illegible] annorlunda bestämmas.

I Afdelningen
Sällskapets Föremål

§. 1. Sällskapet har förehaft sig at inom
[illegible] upmuntra och befordra alla
[illegible] Näringar, i synnerhet Jordbruket,
[illegible] och Slöjderna.

§. 2. Till winnande af dessa afsikter,
[illegible] Sällskapet förskaffa sig en nogen
[illegible] af Landet och dess Umtu-
[illegible] Historia, utforska bäda, bristar-
[illegible] och fördelarna af dess i hvarskil-
[illegible] orter på olika Hushållningssätt,
[illegible] genom trykta Skrifter alla-
[illegible] för Näringsidkarna gagnande
[illegible], befrämja kunnadomen
[illegible] at allmännare bruk af förbättrade
[illegible], samt genom lämpliga belö-
[illegible] hedra och understödja idogen
[illegible].

II. Afdelningen
Sällskapets Organisation

§. 3. Till Ledamöter i Sällskapet antagas
[illegible] och redeliga Medborgare, af al-
[illegible] stånd och wilkor, som med sina
[illegible] Skaper, [illegible] arbetsdrift och förmögenhet
[illegible] medwärka till Fosterlandets och
[illegible] Hushållnings förkufran.

§. 4. Hwar och en redan antagen
[illegible] Ledamot äger at i Sällskapets all-
[illegible] sammankomster skriftligen
[illegible] med sitt namns undertecknande
[illegible] en eller flera nya Medlemmar,
[illegible] hwilkas benägenhet at ingå i
Sällskapet han förrut gjort sig förwis-
[illegible].

§. 5. Denna annmälan ligger en
[illegible] på bordet, till Sällskapet wid
nästa

nästa ordentliga sammankomst genom Secreterare; hvilken och i Secreterarens ballotering med svarta och hvita kulor [illegible] dessa Embete bestrides. [illegible] om dertill [illegible] bifallas, [illegible] årligt wal [illegible] kan han [illegible] De hvita kulorna [illegible] längre tid bibehål- [illegible] de svarta [illegible]

§. 6. Vid wal af nya Ledamöter fordras till bifall eller pluralitet [illegible] två tredjedelar hvita kulor [illegible] de svarta. Då antalet af hvita och [illegible] kulor deremellan, [illegible] efter [illegible] [illegible] utan [illegible].

§. 7. [illegible] Ledamot [illegible] Secreteraren [illegible] [illegible] Sällskapets Stadgar, [illegible] hvarje halft år, eller d. 1 November [illegible] d. 1 Maji. [illegible] af Secreteraren i Matrikeln [illegible]

§. 8. [illegible] Sällskapet i [illegible] Correspondérande Ledamöter [illegible] Sällskapet [illegible]

§. 9. Hvarje halft år, eller d. 1 Nov. och d. 1 Maji, wäljes Sällskapet [illegible] Ordförande [illegible]

§. 10. Till Ordförande [illegible] Sällskapets allmänna sammankomst [illegible] Ordförande för dagen.

§. 11. [illegible] Sällskapet [illegible] Secreterare, [illegible] Sällskapets [illegible] förvaltas.

§. 12. Secreteraren [illegible] Sällskapet årligen d. 1 Nov. [illegible]

Secreterare

§. 13. Sällskapets inkomst och utgifter förvaltas af en Skattmästare, som alltid d. 1 Nov. wäljes för ett år, [illegible] efter nytt wal med Embetet [illegible] fortfara.

§. 14. [illegible] tillsättas [illegible] 12 Ledamöter, Secreteraren och Skattmästaren deruti inberäknade. De öfriga 10 wäljas [illegible] Sällskapet med [illegible] hvarje halft år, eller d. 1 November [illegible] d. 1 Maji.

§. 15. [illegible] Finance Utskott; [illegible] Secreteraren och Skattmästaren [illegible] inkomst eller utgifter.

§. 16. [illegible] flera Utskott [illegible] Sällskapet [illegible] nödigt [illegible].

§. 17. [illegible] Utskott [illegible] af Ledamöterna [illegible] dertil utwäljas.

§. 18. Skulle wid förberedande wal [illegible] 2ne eller flera Ledamöter [illegible] utfallen, [illegible] lottning.

III. Afdelningen
Sällskapets Arbets Ordning

§. 19. Då den 1 November, [illegible] Sällskapet årligen [illegible] inkomna och [illegible] och Ordförande

§. 20. Die Kultusgemeinde wählt alljährlich in der Jahresversammlung am 1. Mai, die Vorsteher und die Ausschussmänner, welche der Vorstand bei seiner Amtsführung unterstützen.

§. 21. Die Vorsteher und Ausschussmänner werden durch absolute Stimmenmehrheit gewählt. Die Wahl geschieht durch Stimmzettel. Jedes Mitglied der Kultusgemeinde ist berechtigt, zu wählen und gewählt zu werden.

§. 22. Der Vorstand besteht aus dem Vorsteher, dessen Stellvertreter und vier Beisitzern.

§. 23. Die Vorsteher und die Ausschussmänner werden auf drei Jahre gewählt, und zwar in der Weise, dass alljährlich ein Vorsteher und zwei Ausschussmänner ausscheiden.

§. 24. Die Wahl der Vorsteher und Ausschussmänner ist unmittelbar vorzunehmen. Wiederwahl ist zulässig. Die Wahl wird durch absolute Stimmenmehrheit entschieden. Bei Stimmengleichheit entscheidet das Los.

§. 25. Sollte ein Mitglied des Kultusvorstandes während seiner Amtsdauer aus der Kultusgemeinde austreten, so hat der Vorstand an seine Stelle für den Rest der Amtsdauer ein neues Mitglied zu kooptieren.

§. 26. Die Obliegenheiten des Vorstandes sind folgende: Der Vorsteher beruft die Sitzungen des Vorstandes und der Ausschussmänner ein, führt das Protokoll, vertritt die Kultusgemeinde nach aussen und leitet die Korrespondenz. Der Vorsteher-Stellvertreter unterstützt den Vorsteher in der Ausübung seiner Obliegenheiten und vertritt ihn im Falle seiner Verhinderung. Der Kassier führt die Kassa und Rechnungen der Kultusgemeinde, leistet Zahlungen auf Anweisung des Vorstehers und legt alljährlich Rechnung über die Gebarung. Der Schriftführer führt das Protokoll in den Sitzungen des Vorstandes und der Ausschussmänner, besorgt die Korrespondenz und die Registratur. Die Ausschussmänner haben sich an den Sitzungen des Vorstandes zu beteiligen und bei Abstimmungen ihre Meinung abzugeben.

§. 27. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde haben ihre Funktionen unentgeltlich auszuüben. Sie sind jedoch berechtigt, für ihre Auslagen Ersatz zu beanspruchen.

§. 28. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde haben über alle Angelegenheiten, welche ihnen vermöge ihrer Funktionen zur Kenntnis gelangen, Verschwiegenheit zu beobachten.

§. 29. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde können jederzeit von ihren Funktionen enthoben werden, wenn sie sich grober Pflichtverletzungen schuldig machen oder wenn sie durch ihr Verhalten das Ansehen der Kultusgemeinde schädigen.

§. 30. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde können jederzeit ihre Entlassung nehmen; doch sind sie verpflichtet, bis zur Neuwahl ihres Nachfolgers ihre Funktionen fortzuführen.

§. 31. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde haben ihre Funktionen mit Gewissenhaftigkeit, Pünktlichkeit und Ordnung auszuüben. Sie haben alle Schriftstücke, welche ihnen vermöge ihrer Funktionen zur Kenntnis gelangen, sorgfältig aufzubewahren und dürfen weder Abschriften davon noch Auszüge daraus ohne Bewilligung des Vorstandes anfertigen oder anfertigen lassen.

§. 32. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde haben sich aller Handlungen zu enthalten, welche mit ihrer Stellung unvereinbar sind.

§. 33. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde haben sich bei Ausübung ihrer Funktionen jeder Parteilichkeit zu entschlagen und dürfen weder Geschenke noch Belohnungen annehmen.

§. 34. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde können wegen Verletzung ihrer Pflichten von dem Vorstande mit Zweidrittelmehrheit der Stimmen seiner Mitglieder suspendiert werden. Die Suspendierung ist sofort dem Präsidium der Kultusgemeinde anzuzeigen, welches binnen 14 Tagen eine Generalversammlung einzuberufen hat, die über die Suspendierung endgiltig zu entscheiden hat.

§. 35. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde können wegen Verletzung ihrer Pflichten von dem Vorstande mit Zweidrittelmehrheit der Stimmen seiner Mitglieder suspendiert werden. Die Suspendierung ist sofort dem Präsidium der Kultusgemeinde anzuzeigen, welches binnen 14 Tagen eine Generalversammlung einzuberufen hat, die über die Suspendierung endgiltig zu entscheiden hat.

§. 36. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde können wegen Verletzung ihrer Pflichten von dem Vorstande mit Zweidrittelmehrheit der Stimmen seiner Mitglieder suspendiert werden. Die Suspendierung ist sofort dem Präsidium der Kultusgemeinde anzuzeigen, welches binnen 14 Tagen eine Generalversammlung einzuberufen hat, die über die Suspendierung endgiltig zu entscheiden hat.

§. 37. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde haben ihre Funktionen mit Gewissenhaftigkeit, Pünktlichkeit und Ordnung auszuüben. Sie haben alle Schriftstücke, welche ihnen vermöge ihrer Funktionen zur Kenntnis gelangen, sorgfältig aufzubewahren und dürfen weder Abschriften davon noch Auszüge daraus ohne Bewilligung des Vorstandes anfertigen oder anfertigen lassen.

§. 38. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde haben sich aller Handlungen zu enthalten, welche mit ihrer Stellung unvereinbar sind.

§. 39. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde haben sich bei Ausübung ihrer Funktionen jeder Parteilichkeit zu entschlagen und dürfen weder Geschenke noch Belohnungen annehmen.

§. 40. Die Vorsteher, Ausschussmänner und Beamten der Kultusgemeinde können wegen Verletzung ihrer Pflichten von dem Vorstande mit Zweidrittelmehrheit der Stimmen seiner Mitglieder suspendiert werden. Die Suspendierung ist sofort dem Präsidium der Kultusgemeinde anzuzeigen, welches binnen 14 Tagen eine Generalversammlung einzuberufen hat, die über die Suspendierung endgiltig zu entscheiden hat.

Rathsangst kann wann hinaus.

§. 29. Rathsmitglieder unentschuldigt
wandt oder formaltas Rathsangst
wandt, als wissen Personen nicht
pünktlich und ohne
ist der für jeden jedes Recht ausge-
dachte Instruktionen wiederum fernig
lich.

§. 30. Wird Rathsangst allmonat
jemandkommissar beym untersten
Tisch Landmeister, unter Ordnung
den vor Secretarien die Rathsstube
Ey ist minder mantel kann ej m
gut richtig bestimmt sind.

§. 31. Wegen Richtigkeit, wegen
gung ohnen balloterung, die
zu mehl, kann ej vor zeyn Landmann
tum entzogenden, daß Kann m
tulat mit formaten allen seiten
lor bestimmung pluralitäten.

§. 32. Allen die Rathsangst in
den brief oder Richter genommen
Secretarien, unterkommen dem i
Diaries andes, dann wisse nam
ne den dergl i Rathsangst
dem; kann big mutungen genom
Rathsgar ertentar, allen auf den
til die tieferen den ertstand
dem Senate genehmung ins ütt
tunden Vorsehen.

§. 33. Allen mundes mit ungen
kom mutungen nur = allen
de Landmeister wichi die Rathsangst
fassung abwarkommen, dann Richt
digen, allen i forme mit memorial
nommelnd.

§. 34. muß, kann i ungen
mutte ungen formalkungen mit Rath
sangst genehmigenment, sintens ugn
i fassung sind ertzeptar allen ingen
stand, ütlemung mit formamtmund m

Rathsangst

§. 35. Rathsangst kann allen
Ordnungen i kundem kinnen
mutmund mündig mit bestehet
dant in kann; ins ütligen kann, mit
die dem kinnischen mundern mit
ipfles wegen mit regardi et gehen,
mit ist Rathsangst mit Secretarien
ütlichen kontgemund ütlemundt
Rathsangst mitzichen.

§. 36. Rathsangst kann eingenen, jedmit
Landmeister Rathsangst mitzichen bestan-
mund, bleibt ingemein, kann Rathsan
Ordnungen propositionen. Ein Rathsangst an allen klan
mit Landmeister kann eingenen die
gemund, einzigen sind kann zu bewandt
mundem Sessionstag, die den ihnen
dem ingemeinen mitzichen,
Rathsangst ist, mit sind ihnen
Abwalenzung kontingent.

§. 37. Wann die Stadt mit Rathsangst
Partikulars, kann Rathsangst kann für
kann gadt, mit die ihnen mannen
allemagen ütlemundt, will Rath
sangst kommandant, kindes, titel mit
zu den Entscheidung Rathsangst
mundingen, genannt kingent ab
kann Rathsangst, kann Rath
dem kommissar in Landrat an
mit Richterin, die Bürgerung mit
Rathsangst, die kann ist bekommen
kommend mit diesen kindermitzichen
Rathsangst Rinnen inkommen, ütlemung
mit Rathsangst kindes big die un

gemen

Rathsangst kann allen Ordnungen i kundem kinnen
mutmund mündig mit bestehet
dant in kann; ins ütligen kann, mit
die dem kinnischen mundern mit
ipfles wegen mit regardi et gehen,
mit ist Rathsangst mit Secretarien
ütlichen kontgemund ütlemundt
Rathsangst mitzichen.

§. 36. Rathsangst kann eingenen, jedmit
Landmeister Rathsangst mitzichen bestan-
mund, bleibt ingemein, kann Rathsan
Ordnungen propositionen. Ein Rathsangst an allen klan
mit Landmeister kann eingenen die
gemund, einzigen sind kann zu bewandt
mundem Sessionstag, die den ihnen
dem ingemeinen mitzichen,
Rathsangst ist, mit sind ihnen
Abwalenzung kontingent.

§. 37. Wann die Stadt mit Rathsangst
Partikulars, kann Rathsangst kann für
kann gadt, mit die ihnen mannen
allemagen ütlemundt, will Rath
sangst kommandant, kindes, titel mit
zu den Entscheidung Rathsangst
mundingen, genannt kingent ab
kann Rathsangst, kann Rath
dem kommissar in Landrat an
mit Richterin, die Bürgerung mit
Rathsangst, die kann ist bekommen
kommend mit diesen kindermitzichen
Rathsangst Rinnen inkommen, ütlemung
mit Rathsangst kindes big die un

gemen

gen wiß tid eller bestämdt mel-
tal, vid dess Handlingars utgifvande.

§. 38. Sällskapet emottager derfor
med förbindelse af kunnige Land-
män alla slags dess yrke rörande
enfhandlingar och uplysningar, hvil-
ka antingen anonyme, eller med
Författarens namn undertecknade
til Sällskapets Secreterare insändes
du de, efter föregången pröfning, om
om så nödigt synes, ytterligare afvi-
läggning med Författaren, men
tingen i halm sin vidd, eller i
utdrag, til infördande i Handlin-
garna bestämmas.

§. 39. Sällskapet anlägger efter
hand til Hushållarens tjenst och be-
gagnande en samling af de bästa
in och utländska ~~[illegible]~~ böcker
i Hushållningsvetenskapen, eller
som ~~[illegible]~~ Sällskapet
kaffa sig en samling af alla slag
Naturens alster från särskilde
trakter i Sinland; de i dess ut-
skillige orter brukelige olika
ukerbruksredskap; allehande ma-
chaniska wärktyg af lyckligt upf-
finning; modeller til redskap
för Landtbruket och Kajderna
m. m.

§. 40. Af alla slika Samlingar
hvilken som hälst af Sällskapets
Ledamöter det utständer tagen lä-
gen kort tid, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~; och ansvarar Secretera-
förefrigt för uterlefwarering.

§. 41. Af Sällskapets medlemmar
emellan de allmännare samlingsdel-
garna så mycket bättre mågen ägt
tilgång til Sällskapets Handlingar
vi

bekförrad samt öfrige Samlingar,
[illegible] Sällskapets rum en gång i
[illegible] på wiß dag och timmar,
[illegible] tilfälle [illegible] samrådes
förekommande [illegible].

§. 42. Vid hwarje [illegible] slut un-
[illegible] Sällskapet [illegible]
[illegible] sina frånwarande Ledamö-
[illegible] genom en af trycket utgif-
[illegible] berättelse, om hwad under
[illegible] förflutna året kunnat ut-
[illegible] til befordrande af Säll-
skapets föremål, och i hwad
[illegible] Passan sig befinner.

IV. Afdelningen
Sällskapets Penningewärk

§. 43. Hwar Ledamot erlägger til
Sällskapets Passa efter godtfinnande
[illegible] mfgift, som tils widare
[illegible] under Tre Bilsdl.

§. 44. Sällskapets [illegible]
[illegible] d. 1 November, och en intagen
Ledamot betalar för det lö-
[illegible] året full mfgift.

§. 45. Den Ledamot som fullen
[illegible] mt erlägga något
Passan, [illegible] afgången,
[illegible] wid förstan inträdet
[illegible] betydeligt tilskott skett, eller
[illegible] sig förtjent
Sällskapets [illegible].

§. 46. Föräringar och patriotiska
[illegible] emottagas med nöje, och
[illegible] efter gifwarens [illegible]
[illegible].

§. 47. Hwad som genom Handlin-
[illegible] försäljning, eller accord med
[illegible] kan inflyta, lägges
[illegible] Sällskapets fond.

§. 48. Hwart [illegible] Säll-
skapet

skeppet en stat för dess beständiga
utgifter, hvilken Skattmästaren
får öfverskrida.

§. 49. Obestämda och tilfälliga
utgifter anordnas ordförandens, och
Secreterarens contrasignation, sedan
Sällskapet til utgiften bifallit.

§. 50. Så ofta betydligare utgifter
förefalla, förwises mulet til Finan-
utskuttet, som deröfver lämnar
sit betänkande.

§. 51. Winner Sällskapets fond
tilwäxt, at den öfverstigen mär-
warande behof, så kunna med-
len utlånas emot räntan.

§. 52. Til sådana lån ägen Land-
brukare och Skojdeidkare förmon-
rätt, då säkerhet ställes och wisse-
ken, at något nyttigt företag de-
med ansyftas.

§. 53. Lånetagare anmäla sig hos
Sällskapet, som genom ballottning
afgör om lånet må beviljas, eller
ej.

§. 54. För all inkomst och utgift
ägen Skattmästaren redowisa på-
hätt dess instruction föreskrifwer.

§. 55. Den sistan Räkenskapen i mån-
anställes inventering i Capan och
Sällskapets öfrigen förrådar af tre
ne dertil wälde Deputerade.

§. 56. Sedan Räkenskaperna inkom-
ut Sällskapet tränna af sinna
Ledamöter at dessamma öfwerse, och
at med berättelse derom til Sällsk-
pet inkomma.

Påminnelser,
af en Anonyme inlämnade. Utdrag.

§. 7. Sedan han antagit kallelsen. Dessa ord tyc-
minska kraften af det i 4te C. gjorda förbehåll,
en som föreslår en Ledamot, bör vara förwissad at
bill ingå i Sällskapet. Om något ytterligare vil-
skall fordras af en invald Ledamot at inskrif-
Matrikeln, borde det vara at han erlagt ~~sin~~
afgift.

Ännu ej ordalagen i början af denna §. borde ange-
sällanda jämkas: -- utfärdas i Sällskapets namn
ordföranden underskrifwit och af Secreteraren con-
nerad kallelse-bref etc. Twarföre bör dessa brefs
ierande, mer än andras, Secreteraren speciellt comit-
?

§. 8. Hvad tjenst och underrättelser af dem
a äskas. Tycks vara nog myndigt, och nog myc-
egärdt.

Skall ordförandens val ske vid Sessionens början
härtils i antagits vid dess slut.

Skola de här nämnde 2 år räknas, ifr ord-
dens tilträdes eller afträdes datum?

och 15. Då man lärer i allmänhet få taga för

...darum af-
...t tilstadgan
...så ledande
...ile standigt,
...t ändra —
...lige förntag,
...om stiftning
...och afwikel,
...gen ingen
...rymma
...ögon ofel,
...nd af likan,
...aftan behö-
...tandan; så-
...t tonde det
...gna reglor,
...o grund, —
...ige exemplar
...mätta hålas
...det at ej alle,

na Herrar och en Ledamot som åsvindan, må ega öpet
tilfälle, at se och pröfwa dem, samt därwid gjöra si-
na änindringar; utan äfwen sämedels, detta mårt
Lagwerk må upnå en sådan fullkomlighet, som i
möjligaste mätta, förekommer nödwändigheten af
ytterligare jämkning. I sistnämnde afsigt, tar för-
dansfull äfwen jag mig frihet, at till wedermöjlig
pröfning uppgifwa en och annan liten omständighet,
som wid gjenomläsandet, af wåra Herrar med,

4 Ärenden. Manne a[om] Vice-Ordförandens
vard bör ske att
vederb. uppkalla el.
någon särskild be-
stämmelse vald?

ärender. Manne a[om] Vice-Ordförandens
bör ske att vederb. uppkalla el. någon särskild bestämmelse vald?

bör ske, el annorstädes precist nämnas? —
man säga utarbeta ärender?

skall denna uppsägning ordföranden väljas för
sessionen, el för halfåret?

på vad sätt skall sällskapet begå minnet af
Hoffelse? Med någon sal, el någon ceremonie? Jfr
Vice-Ordförandens val den 1 Maji, utom Skaldmästa-
Vice-Ordförande valen!

Behöf här ordet afsägas?

I stället för samlingen torde böra läsas sam-
manträdet?

anslag i tidningarne bör icke kunna fogas.
denna utväg torde dessutom ej vara tillräcklig.
om det, att icke tidningar kunna uppbäras, alla
de gälla vare sig alla sällskapets ledamöter, det
är de blott en gång i veckan; att en extra
sammankomst kunde skifta dessemellan nödig,
är icke tillräckligt, om
det bör läggas tyngder genom
stadgan, att ett lag-enligt sammankallande,
icke fadern blott i allmänna ordalag bör ske
sker?

4 Kunde ej till de öfriga ärender som ej all- 4 uppräknade

nu genom och av sådanat som återstår, må upp något
tillfälle, att se och pröfva dem, samt därvid gjorda fö-
ring ändringar; vidare återstår förnämligt, detta mått
läpparna må upnå nu sådan fullkomlighet, som i
möjligaste måtto, förnämligen nödvändigt tagen af
ytterligare förändring. I synnerhet återstår, som för,
samtliga återstår sig mig förlyst, att till ordentlig
pröfning uppgifva nu och annan tillfälle omständighet,
som vid gjorda undersökande, af många gånger bruk,

darom ag-
t till Stadgan,
fälsbestämde
le stadgande,
t andra —
ling af sockn,
om skiftering
och afsöndr.
ingen ingen
bygningen
, ogon ofvel-
nd af bjälk,
ftom tak ö.
tandam; fal-
t Fonte det
nya regler,
y gnerd. —
ing exemplar
matter gälat
tet at ej alla,

§. 11. På vad sätt väljes sekreteraren?
Så länge han till Sällskapets nöje sin syssla förvaltar, synes vara nog föranledande att
§. 12. Sekreteraren till tystnad. Bör det vara
sekreteraren blott tillkommen den pligt betyga
reuskrifvare? Sådan mening synes innehållet av
och: följande perioder tillkänna sig? Och
borde vara svårt efter dem, som åtminstone vilja
bör vilja betrakta Vice-Sekreterare; gentemot
så tillräckligt, då ordf. sekreteraren bör befalla, att
sällskapet af nyttan vigt. Bestämmelsen mildras
torde kunna afhjelpa svårighet.

§. 55. Den första Revisionen; [illegible]
någon tillägg ingenting i Stadgan utöfver
Revisorerna åligga förrättande af sin
och Protokoll vederbörligen.

§. 56. Ändring Stadgarna innehåller
sällskapets Stadgar kunna ändras, så
Stadgarnas att behörigen åtgärda, vid
att med bestämmelse kunna till Stadgarna
gat inkommen.

nenna Sammankomsterne, skola föreskrifves, att
ren tillägges, at vederlag af Sedamoten skall ske vid
sinnets slut?

§. 25. Äfven som --- vänd sig till syn: lyckas för-
mycket sällan i sådan en vederbörlig Ordning; synnerli-
ok vid större städen torde Kuporna påminna.

Huruvida den äfven --- föredragen. Omständ-
del minskr myndiga i styrelsen som äfven här
rekommer, synes, att själa föredragningen tillägg
sekreteraren, vederbörande komma att biträ-
maligen inaktiv? - Männe ej något enkelt o
lag (t. ex. uplåsen de skrifter som föredragas,

† till Sällskapets äfgörande

skulle bättre senaren apparecien?

§. 25. Samt så bevittnar af sekreteraren författa
utlåtande: kanske samt till utlåtande bevittnar
af sekreterarens skriftliges författare (el. för skr
ligen författare)[2].

§. 26. Om och alla handlingar äfg utskott
betänkanden in extenso (replikas (för ei
knapt lärer alltid lätt sig göra), tyckes
för de Sällskapets Ledamöter som ej äga

§. 55. Den första Revisionen i
en Tillfällig inventering i Enkan vid
Ruta Sängarna äfgiven förmånen att
och Inkil vuxit Dagsverke.

§. 56. Redan Tillfällen Sysslorna inkl
utöfver Ruta Sysslor kommer att förr
Sekreterarens att Sekreterarens åtgärder, v
att med bemärkelse kunna till Ruta
gat inkomma.

Därvid äg-
att till stadgan
för tidsanda
tids-pandigt,
så ändra —
till söndag,
som skiftning
och afsindel,
igen ingen
Sysselsätta
i öpen ofsal,
med så lidan,
äfven tidig
tandan; så-
i tanke att
egna regler,
gemensk. —
ija exemplar
matter gälde
tet att ej alla,

[1] Kanske Naturkie-Samlingarne? och många
och Böcker och Medaljer tillkommer, det

av Sysselsätta och av Sällskapet som äfvenså, må nya ämnen
tillfälle, att för och prisfrågor samt sämre gjöra fi-
na ändringar; vidare äfvenså förmedla, tillkännagi
lagar med äfvenså av sådan fullständighet, som i —
möjligaste mån, förebygga vidlyftighet af
ytterligare ändring. I tillkännagifvandet, som för
samtliga äfvenså ej finnes, att tillräcklig
prövning äfgifvas av och annan biträdande ordförande,
som vid gjorda tillfällen, af många Ledamöter tvär-

§. 55. Den sistan Rockendagen i ma-
nstalles inventering i Cassan och
Rättskapets äfrigen förrådar af t
na Dertil valde Deputerade.

§. 56. Sedan Vackenskaparna inkom
utser Rättskapet tränna af sina
Ledamöter at dessamma äfverse, och
at med bevakelse derom till Rättsk
pet inkomma.

Bemöjnemärde äro inbemligen Herrar Ledamöterna af
Beredningsutskottet, som gjort sig den möden, at tilstadgen
för mårt sällskap, utarbeta et förslag, så redigt, så ledande
till sällskapets ändamål, och i alla delar så fullständigt,
at därmid ingen ting betydligt toede erara at ändra
eller tillägga: Likmål och som af alla menstliga företag,
förmodligen intet är så smärt at utföra, som stiftning
af lagar, om de annars, utan förtydning och afwikel-
sen, skola kunna efterlefwas: då följagtligen ingen
ting fordran, så mycken granskning och utrymme
till mognad, som utkastem därtill: då flere ögon ofel-
bart se mera än få: och då det i et samfund af likar,
ofelbart bör stå Hemanje Medlem fritt, at efter behö-
rigt öfwerwägande, däröfwer efter sina tankar; så
~~skulle efter mitt tycke, icke mera otjänligt~~ toede det
lätt finnas, at alt förhastande, med de föreslagna reglor-
nas antagande än öfwerentyrligt, och på sådan grund,
wiler jag för min del tillstyrka: Ett utskillige exemplar
däraf, åtminstone ännu en månads tid, måtte hållas
till hands i Sällskapets samlingsrum; på det at ej alle-
na Herrar och en Ledamot som åsundar, må ega öpet
tillfälle, at se och pröfwa dem, samt därmid gjöra si-
na änindringar; utan äfwen såmedels, detta mårt
Lagwerk må upnå en sådan fullkomlighet, som i
möjligaste måtta, förekommer nödmändigheten af
ytterligare jämkning. I sistnämnde afsigt, tar för-
denskull äfwen jag mig frihet, at till medarbörlig
pröfning uppgifwa en och annan liten omständighet,
som wid gjenomläsandet, af wåra Herrar Med-

Brodens wackra arbete, wäckt min uppmärksamhet; Och
får därifrån underställa: wid

6. §.

Om icke den grannlagen heten, at utsätta 2/3 delar hemit
Kulor, såsom pluralitet wid wal af Ledamöter, toede wara
för stränge; så wida Sällskapets bestånd, till betydlig del
beror, af de betalandes antal, Och äfwen sådane, som ut
sin förmögenhet, därtill wilja medwerka, uti 3dje §. wi
ligen äro inviterade.

7. §.

Likaledes hemställes: Om icke förbindelsen, at tillcka ut
Kalenlse beferet, gjenast tillhända hwarje antagen led
mot, et exemplar af sällskapets stadgar, i anseende till
des instränkta post frihet, kan blifwa beskränande för
Carsan? Och om det icke, af sådan anledning, wore tjänlig
at samma försäkran, i mindre bestämda uttryck för
fattades?

8. §.

För höflighet skull, toede wid ordet: Utser kunna til
läggas: och anmodar Sällskapet wissa Correspondenten &c
at brefwäxla &c.

§. 14.

Inrättningen af Beredningsutskottet, är utan all
twifwel, både nödig och nyttig. Ledamöternas antal
synes jämwäl wara lagom; men mönne det icke, i fö
re afseenden skulle wara godt: Det en af de Tio, ha
ja halftår, efter lottkastning dem imellan, bör afg
och en annan ny, nödwändigt invoterad i dennes
ställe? Det skulle annars möjligen kunna hända, at
et utskott, som förtjänt och wunnit Sällskapets för
troende, kunde i längre tidar, oför undradt wara

och lösa dem. Kunna därinnom, winna sin åstundan.

39. §.

Det torde icke wara onyttigt, at anskaffa äfwen andra
ucker brukt redskaper, än blott dem som nyttjas i fin
land; Och således frågas om icke ordet Diss. kunde utgå?

Åbo den 28. Mars 1799.

Alfving

bibehållet, och sämedels andra både Kunnige och intiste
ledamöder blifwa hindrade, at wara gagne lige och
werksamme. Det är icke eller otroligt, at ju nägre
af dessa, werkligen tonde åstunda, at taga nämnare
del i sällskapets angelägenheter; men det förnämli-
gaste skjälet, är dock: Det bemälde Utskott, hwarest
förekommande ämnen på det nogaste undersökas och
uttredas, ofelbart blir den bästa hushållnings Schola, —
där hwarom en ledamot, har tillfälle at uttrekla
och öka sina Kundskaper, upmuntra sin egen drift, samt
gjenom andras Kungjorda erfarenhet, få anledning
till nödiga rättelser i sina mistag; och at sådant är ~~nödigt~~ angelägt,
lär så mycket mindre Kunna besteidas; som uplysnin-
gen nödwändigt bör börjas, stadgas och wanda allmän,
innom sällskapet, innan den, till orterna och allmogen
kan utspridas. 15: §. 1

Här ega wäl de anförda skjälen, till ofwannämnde jämk-
ning, rörande beredningen, egentligen icke rum; men
för likheten skull, tonde det icke wara otjänligt, om den
samma, äfwen i anseende till Finance Utskottet —
skulle widtagas. 18. §.

Monne icke här, till undwikande af all tiwätydighet,
kunde sättas, Sist- eller nyssberörde, i stället för Förbe-
rörde wal; så wida tätt ofwanföre, äfwen handlas om
andra slags wal. — 21. §.

Om icke mitt minne bedrar mig; så är redan den sedan
antagen, at prix frågor, wid de Högtidliga samman,

kom —

Komsterna, uppgifwas och bestämmas, och i sådan händelse
skulle äfwen den omständigheten här kunna inrycka
Sörröfrigt synes tjänligaste rummet för 26 §. wara nu
mest efter denna, hwarefter den 24 omedelbart kunde följ

22. 23. §. §.

Dessa skulle begrämligen kunna sammanbindas
en, med blotta ordet Men imellan. —

25. §. —

Då inga hemligheter, inga ärenden som fordra tysthet
detta för ljuset danade sällskap, möjligen kunna förekom
kunde ~~utskotten~~ alle Sällskapets, så wäl wanliga som t
fällige utskott, wid wissa händelser, till sina sammanb
den, inkalla andra, för synnerlig insigt i då förekom
de yrken, kjände ledamöter; äfwen som det för modli
icke skulle medföra någon olägenhet, om jämwäl ~~andra~~ flera
Sällskapets medlemmar, egde frihet at därwid, efter
hag, komma tillstädes; och om detta bifalles, så blir det
lika nödigt, at sammanträdes terminerna, i Åbo tidning
kungjöras. —

27. §.

Här anföres wäl, at Ordföranden bör underskrifwa a
wigtigare expeditionen; men som ingenstädes för klarad
hwilken de mindre wigtiga böra underteknas; så lär
redigheten fordra, at äfwen sådant på sitt ställe utför

36. §. —

I frågor af mycken wigt, synes en månads tid wara
nog kort, för at antagas såsom peremtorisk, i synnerhet
som handlingarna någon gång kunde wara så
widlöftiga, at icke alle ledamöter som wilja se

Projet till

Instruction
För
Kongl:
Finska Hushållnings Sällskapets
Skattmästare

Gifven i Åbo den

1. §.

Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet välger, enligt Dess Stadgar, til Skattmästare den af Dess Medlemmar, hwilkens redlighet är känd och hos hwilken fullkomlig säkerhet finnes för de Medel och förräder, som till Dess wård och förwaltning komma at öfwerlämnas. At han äger någon kännedom af Rähenskaps wärk och beständigt wistas — ati Åbo Stad är en nödwändighet.

2. §.

Skattmästarens göromål består förnemligast deruti, at emottaga och wårda Sällskapets Medel; at bestrida Dess utgifter samt för både ~~penningar och~~ Calsan och öfrige Förråder redo wisa.

3. §.

På Dess försigtighet och godtfinnande må ankomma, at förwara Medlen på et ställe, där de kunna wara fullkomligen säkre för wåld och olykshändelser. Deremot är Dess skyldighet, at hålla dem Sällskapet tilhanda, utan minste afkortning eller förlust under hwad namn det hälst wara må.

4 Hemdningo-ordning

4. §.

Sällskapets förste [illegible] förer består af det ordinarie Sammanskott, hvarom Sällskapets lefvande Ledamöter sig förenat. Delegyrel af dem afgifvit är vält uti Stadgarne bestämd till 25 Rdr för året: dock kan den genom nyinträdde Ledamöters frihetsskänk ökas, vilket bör derföre ligaberäden verificeras. Utestående Sammanskottet exläggas [illegible] till Stadtmästaren på stället, eller insändes med posten, författas derföre en tydlig förteckning. Denne förteckning hvar och en betalare egenhändigt fört namn och fästskott. I sednare fallet bestyrker inskrivningen af Sällskapets Secreterare, hvars teckning med Brev och Diarium centralen förvaras, till så mycket större säkerhet. Ledamöterne Brev med penningar adresseras till Sällskapet och ej uppbrytas utan i Sällskapets ordinarie Sammankomster.

Så ofta qvittens å gjord inbetalning åfordras, bör Stadtmästaren det genast meddela.

Tillfälliga Inkomster bestyrkas på enahanda sätt, eller med qvittens [illegible]

5. §.

Innehållet af Sällskapets årliga Stat betalar Stadtmästaren qvartalsvis emot qvittenser: dock at intressande besparingar kunna godtgöras. men alla öfriga utgifter komma at bestyrkas med anordningar, af Ordföranden och Secreteraren underskrifne.

6. §.

Stadtmästaren, såsom en af Sällskapets Embetsmän bör vid alla Dess Sammankomster tillstädes vara, så framt sjukdom eller annat lagligt hinder icke förefaller. Honom åligger äfven strängt tillsyn öfver läggningar

och de Utskott, hvarof han kan vara Ledamot: Han är det alltid uti Sällskapets [illegible] åliggande och går i sysslorne detta Utskott med nödigt bistånd tillhanda så väl i anseende till [illegible] som vid varkställighet af Sällskapets beslut.

7. §.

Då Sällskapet finner för godt, at emot [illegible] Pänta allena några Credit, ägen Stadtmästaren emottaga och värda Pantegarne, såsom Obligationer, löftesbrefter, Banker eller Inteckningar, tillsyn hämma om Pantens inbetalning och Pantebrefvens förfallande; Och i händelse någon Pantegare skulle brista uti Dess förbindelser, åligger Stadtmästaren sådant hos Sällskapet utan försumelse anmäla.

8. §.

Då Stadtmästaren föranlåtes, at göra någon resa uti Sällskapets ärender; bestås honom skjuts på två fästen samt En (half) Rikstaler till dagligt Traktamente. Dessutom njuter Sällskapets Secreterare, eller hvilken annan Ledamot, som reser för Sällskapets räkning.

9. §.

Öfver all Inkomst och utgift äger Stadtmästaren för en reglig och ordentlig Bokföring. Samt den sista dagen uti hvarje Qvartal till Sällskapet ingifva et förslag, som visar Pantens och förrådernes tillstånd med hvad [illegible] nästförflutne tvenne månader inkommit och utgått.

10. §.

Vid årets utgång afslutas Räkningarne, enligt den Method, som Sällskapet derutinnan medgifver, och behållningen styrkes med det Inventarium, som enligt Stadgarnes 9 § den sista dagen af året kommer att upprättas. Dessa Räkenskaper böra inom

Kongl Juridiska Utskällnings Sällskapets
Stadgar.

Antagna d. år 1799.

Sällskapets föremål är at inom Finland upmuntra och befrämja sjöfarbruket, handeln och näringarna, och sjelf til winnande af denna afsigt, och underhållande af jämn wärksamhet inom Sällskapet nödigt är, at det i sin sammansättning och sina göromål i aktlagen en viss ordning; Så har Sällskapet sig til efterlefnad fastställt följande Stadgar.

Sällskapets Ledamoter och Ämbetsmän.

§. 1.

Sällskapet utgöres af upplyste och redlige medborgare utaf alla stånd, som med snillskaper arbetsdrift och förmögenhet wilja til förenande ändamål medwärka.

§. 2.

Alwar och en Ledamot ägen af skriftelig med[d]elst namn underteknande föreslå nya medlemmar, om hwilka benägenhet af ingå i Sällskapet, shall är förwissad. Förslaget ligger en månad på bordet, hwarefter den föreslagne wäljes genom ballotering, och är lagligen wald Ledamot, då twå tredje delar af de wäljandes kulor äro jakande. Misfallen ej Sällskapet genom sådant wal den föreslagne antagande, må ingen inom twå år honom å nya til Ledamot anmäla.

§. 3.

Till hwarje ny Ledamot utsärdar i Sällskapets namn ett af Ordföranden och Sekreteraren underskrifwet skattelse bref; hwarjämte följer ett exemplar af Sällskapets Stadgar.

för månaders förlopp wara förbrige, at till Sällskapet inlämnas, och hwarje gyrast skall af recenseras af twenne dertil wälgde Sällskapet dertil wäljer. Skulle några anmärkningar derwid blifwa gjorde, bör Skattmästaren desamma förklara innan dess tid Sällskapet sjelfwe för gyrd at göra skall, och den medlem Sällskapet dermed förordnar.

11. §.

Intråffa sådane händelser, at Skattmästaren förinnan Dess fyraårstid til ända går, antingen gifwa nedlägga dess embete, eller i fall Sällskapet i anseende til afsedsatte skyldigheter eller andre omständigheter finner sig befogad honom derifrån skilja, kommer en annan dertil at wäljas för den återstående delen af året i hwilket embetet skett förr den första maji månad sker del efter dessa tiden skommer den hittills Skattmästaren at förwalta embetet ifrån påföljande året.

4 med boken afseder, dock

12. §.

Då wid årets början Skattmästare ombytes afleferar den afgående Caissan och förrättar sjelfwet del Inventarium, som wid årets början författad blifwit: men enär Skattmästaren på någon annan tid kommer at afgå, skall förrättad Inventering, efter hwilken den tillträdande Skattmästaren medel och förråder emottager. I sådan händelse bör förfarande ske, att desse förrättning intages den dag Caissan afgifwit och afgift, enligt de handlingar som wid Inventeringen honom tillhandlade blifwit.

§. 4.

Sällskapet anmodar wissa frånwarande Ledamöter i hvarje Landsort at med sig bref-wäxla.

§. 5.

Hvart halft år, eller ~~eller~~ den 1. November, som är Sällskapets stora Högtids dag, til Åminnelse af vår Allernådigste Konungs och beskyddares födelse, och den 1. Maji som är Sällskapets andra Högtids dag, wäljes med slutna sedlar en ordförande, som, i fall han vore frånwarande blifver af Sällskapets Secreterare därom underrättad. Den afgående ordföranden må ej å nyo därtil väljas innom två år, efter det han præsidium nedlagt.

§. 6.

Är ordföranden wid Sällskapets sammankomst ej tilstäd utwäljes med slutna sedlar en närwarande Ledamot at den dagen föra ordet.

§. 7.

Uti sina göromål biträdes Sällskapet af en Secreterare som är beständig, sålänge han med Sällskapet därom kan ofenskomma, och njuter årlig lön af Sällskapets Cassa.

§. 8.

Är Secreterare sysslan ledig, utwäljer Sällskapet med sina sedlar tolf Electorer, som innom en månad upsätta förslag å trenne därtil skicklige Män. Sedan förslag wid allmän sammankomst blifwit upläst, ligger en månad på bordet, hvarefter Sällskapet genom wäl med slutna sedlar en af de föreslagne til Secreterare antager.

§. 9.

Hindras Secreteraren af sjukdom eller annat synnerligt förfall, at biwista Sällskapets sammanträde, wäljes en Ledamot ibland de närwarande, som den dagen förer Protocollet.

§. 10.

Sällskapets Cassa förwaltas af en Skattmästare, hvartill hvart år den 1. November med slutna sedlar utwäljes en uti Åbo Stad boende Ledamot, som äger kännedom af Räkenskapswärk, och hos hwilken finnes full sikerhet för de medel och förråder, han kommer at wårda och förwälta.

§ 11.

§ 11.

At granska och utarbeta förekommande ämnen tillsättes hvarje halft år et Beredningsutskott bestående utom Secreteraren af tolf Ledamöter, hwilka den 1. November och den 1. Maji med slutna sedlar wäljas.

§. 12.

Samma dagar wäljas på lika sätt tolf Ledamöter som jämte Skattmästaren och Secreteraren utgöra et finance utskott, hwilket handhafwer alla de mål, som röra inkomst och utgift.

§. 13.

Ingen frånwarande Ledamot ägen omröstnings rätt. Skulle vid skeende val kulorna eller sedlarna öfwerstiga de närwarande Ledamöters antal, vare sådant val ogiltt, och nytt anställes.

§. 14.

Flesta rösterna afgöra alla val med slutna sedlar. Blifwer valet afgjordt emellan 2ne eller flere, som erhållit lika rösten, skilljes de emellan genom hottning.

§. 15.

Walen til ordförande, Skattmästare, och utskotts Ledamöter, anställas vid sessionens slut, i den ordning, at först wäljas Ledamöter til Beredningsoch finance utskotter, därnäst Skattmästaren och sist ordföranden.

§. 16.

Ej må någon tillika vara Ledamot i bägge dessa utskott; skulle Skattmästaren eller någon af Utskotts Ledamöterne wäljas til ordförande, bör det sålunda ledig blefna rummet genom nytt val fyllas.

§. 17.

Äro vid allmän sammankomst efter förrättadt val til et utskotts Ledamöter, sju af de nyvalde tilstädes, tillser Sällskapets afgående Ordförande, at desse genast innom sig utwälja en Ledamot, som innom utskottet förer ordet. Är utskottets närwarande Ledamöters antal mindre, utsättes timma å nästföljande söknedag, då desse Ledamöter sammanträda at ordförande för halfva året innom sig utwälja.

Sällskapets Arbets Ordning.

§. 18.

Sällskapet sammanträder å utsatt timme den första

dagen i hvarje månad, samt den femtonde de
lerne mängd sådant fordras. Inträffar Helgeda
i någon af desse dagar, uppskjutes sammankom
till nästföljande Söknedag.

§. 19.

Vid dessa sammankomster begynnes arbetet m
justerande af det sednast förde protocoll; där
upläsas de bref, som i Sällskapets namn blifvit af
lade: därnäst företages upskjutna mål, och de som d
på bordet; widare upläsas inkomne bref och skri
hvar efter utskottens betänkande öfver de till dem
wisse mål företagas, och skall förrätty val öfver förs
ne Ledamöter.

§. 20.

Skulle emellan dessa vanliga sammankomster nå
föreslagit mål, som ej tål tidens utdrägt, förekomm
åger Sällskapets Ordförande, eller under hans bortova
efter målets beskaffenhet Ordföranden att förordn
eller finnes utskottet, at genom anslag sammank
Sällskapet. Dock må vid sådant tillfälle ej andra
der företagas.

§. 21.

Vid alla dessa sammankomster böra åtminstone tju
Ledamöter vara tillstädes. Det beslut som af ett
dre antal fattas är ogiltigt.

§. 22.

Uppnås skiljaktighet i meningarne, afgöres frågan
ballotering, då minst två tredjedelar af rösterne bör va
gjakande innan propositionen anses vara bifallen.

§. 23.

Ordföranden tillkommer att handhafva ordningen, ved
skapets sammanträden föredraga ärendene, styra
läggningarne, och göra de propositioner till utslag, so
underskrifva alla ifrån Sällskapet utgående expedi
ner.

§. 24.

Secreteraren förer protocoll, besörjer om brefvex
sen författar utskottets betänkanden, i dessa
vad till ordning och ärendenas jämna gång hör
och följer för öfrigt den för honom särskilt upprät
de instruction.

§. 25.

Är wid närvarande som frånvarande Ledamöter
författa skriftligen i korthet af memorial alla
renden, som de till Sällskapets pröfning wilja
verlämna.

§. 26.

alla mål, utom de, som endast röra förvaltningen
f Sällskapets Casa, hänvisas till beredningo utskot
ch återbetande, så framt icke Sällskapet pröf
e nödigt, at för något ärende tillsätta ett särskildt
skott.

§. 27.

id Sällskapets allmänna sammankomsten bestäm
ag dagarne till utskottens nästkommande samman
dena, och vid dessa bestämmes tiden till de föl
ande sammankomsterna, som utskotten pröfva
diga för sina öfverläggningar.

§. 28.

Hvart och ett utskott sammanträder i Sällskapets sam
ingsrum, där Ledamöterne inlaga sina rum om
ring bordet, och böra åtminstone vara tju till an
let, innan utskottet anses vara fullsuttet.
Sällskapets öfrige Ledamöter tillåtes att öfvervara
dessa sammankomster, men ej att deltaga uti
öfverläggningarne.

§. 29.

Hvarje utskott åligger att noga granska de ärender och
anledningar, som till det samma blifvit hänvisade
med sitt utlåtande därom skriftligen till Säll
skapet slutelig pröfning och afgörande afgifva.
finna något utskott till öfverläggning förena
andra mål, än Sällskapet ifrån dem till
gått uppdraget.

§ 30.

§. 30

Sedan et Utskott betänkande öfver något mål blif
vid Sällskapets allmänna sammankomst upläst, lag
saken på bordet för en månad, innom hwilken
hwar Ledamot äger rättighet at granska den
ma med dit hörande handlingar. Åstundar ännu
där efter någon Ledamot, handlingarna til pås
de, må målet ytterligare hwila til nästa Sessi
hwarefter intet upskof med dess slutliga afgör
äger rum.

§. 31.

Utom strödde kortare underrättelser för allmöge
som Sällskapet vid förefallande tilfällen utfärda
vil Sällskapet framdeles under titel af Kongl
Finska Hushållnings Sällskapets Handlingar genom
trycket utgifva sådane skrifter, som uplysa
dets Natural historia, Näringar och hushållning

§. 32.

Sällskapet emottager därföre med nöje alla dess
rörande afhandlingar och uplysningar, hwilka
efter föregången pröfning, antingen i hela sin
eller i utdrag uti handlingarne införas.

§. 33.

Sällskapet förskaffar sig et utvaldt Bibliothek i Hush
nings vetenskapen, och samlingar af Naturens a
ifrån särskilta orter, af de på åtskilliga ställen bri
liga åkerbruks redskap, allehanda mechaniska vär
och modeller m. m. hwilket alt förvaras uti Sällsk
rum.

§. 34.

Då det Sällskapets medlemmar måsäga nödig tilga
til Dess handlingar, Böcker och öfriga samlingar
på bordet liggande skrifter, öpnas Sällskapets rum
til alla Ledamöters tjenst, utom de offenteliga
manträdes dagarna, på vis utsatt dag en gång i h
vecka.

§. 35.

Af Naturaliesamlingarne får intet ifrån Sällskape
rum uttagas eller på lån bortföras. Skrifter, böcker och
modeller böra altid vara til hands, så ofta Sällsk

pets rum til Ledamöternas tjenst öpnas.
Däremellan må sådan egendom åt Ledamöter
utlånas, men ej utom staden under någon
förevändning föras. Återställes ej det lånta
vid nämde tilfällen erlägger låntagaren til
Sällskapets Cassa för hwarje försummad dag
Tjugu Fyra skill.

§. 36.

Sällskapet emottager med nöje underrättelser om
idoga Landtbrukares, andra Närings idkares
och skickliga konstnärers förtjensten, och då
någon, som synnerligen utmärkt sig, an=
mäles at til vidare upmuntran af Säll=
skapet erhålla belöning, hänwises upgiften
först til Beredningsutskottets granskning
och i fall belöning tilstyrkes, hänskjutes sa=
ken vidare til finance Utskottet; hwaref=
ter båda Utskottens betänkande, såsom i
allmänhet förut är stadgadt, komma til
Sällskapets slutliga afgörande genom bal=
lottering. Belöningar för utmärkt idoge
medborgare, utdelas å Sällskapets högtids
dagar den 1. Novembr. och den 1. Maji.

§. 37.

Å dessa dagar kungör äfven Sällskapet upgifne
Prisfrågor som förut blifvit af beredningsut=
skottet granskade och af Sällskapet bifallne,
at efter omständigheterna innom en tid af et
eller flere år, besvaras. Men belöningar för in=
komne svar, utdelas blott å stora högtids dagen
den 1. Novembr.

§. 38.

Innom Julii månads slut införväntar Sällska=
pet svar på de för året utsatte prisfrågor.
Dessa svar upläsas vid allmänna sammanträ=

det dew 1. Augusti, och lämnay til Veredn
utskottet, hvilket granskar alla skrifterna
och afgifven sit utlåtande darom skrift
gew, vid sällskapet sammankomst, dew
September. Detta utlåtande uplåses d
första gången dew 1. octobr. andra g
gew för sällskapet, då sällskapet genom
Ballottering afgör huruvida något svar fö
nes vardigt at belönay

Sällskapet penningevärk.

§. 39.

Hvar Pedamot erlaggen til sällskapet Kassa ew
lig afgift, som för det närvarande bestämm
til 5 o Rikdaler. o

§. 40.

Ev ny wald Pedamots namn införes ej i sällsk
matrikel förän årets afgift är betald.

§. 41.

Den Pedamot som innom två år ej erlagt nå
betalning anses såsom afgången, så framt h
icke wid första inträdet gjort något belydl
tillskott.

§. 42.

Föräringar af patriotiska tillskott, emottagas
tacksamhet, och skola efter gifvarens afsund
til befordrande af sällskapets förenål an
vändas.

§. 43.

Alla mål som röra sällskapets penningar hän
skjutas af sällskapet til finance utskott
utlåtande innan de til afgörande företag

§. 44.

Alla af sällskapet bifallne penningeu ut
gifter anordnas och forandew med Secreterarens
kontrasignation.

§. 45.

Då sällskapet behållna fond öfverstiger nu
varande behof, ökas penningarne mot,
gänte åt gång maw

§. 46

Tilmäla sig flere sökande, äga omtänksam
ma Landtbrukare ~~och Skogs Idkare~~ företrädesrätt. Dock förbehål
les sällskapet samfalda dew rättighet, at
i hvarje handelse genom ballottering af
göra om lånet skall bevilja.

§. 47.

För all inkomst och utgift rödovisar Skatt
mästaren på sätt dess instruction föreskrif
ver.

§ 48.

Dew sista söndagen af October månad inventi
ras Casan och sällskapets öfriga tillhörigheter, af sex
därtil med vilna Pedamöter valde deputerade.

§ 49.

Pedamöter och räkenskaper, som innom nästföljande
januarii månad böra vara afslutade, förseglas af
Skattmästaren aflämnade, hvarefter sällskapet
med slutna sedlar de Pedamöter, at de sam
ma öfverse och berättelse darom til sällskapet
skriftligen afgifva.

§. 50.

Dew 1. November uplåses en af Secreterarens
författad årlig relation, som til från varande be
hörig kunskap genom tryket utgifves, jämte
en fogad förteckning öfver sällskapets medlemmar
och hvad hvarje Pedamot för det året til säl
skapets Kassa erlagt.

Instruction

För kongl. Finska Hushållnings Sällskapets Skattmästare.

§. 1.

Skattmästarens skyldighet är at hålla Sällskapet tilhanda des Cassa, eller Capital utan någon slags afkorttning eller förlust; således kommer det på hans answar an, at medlen förvaras på sådant ställe, där de äro fullkomligen säkre för våld och olycks händelser.

§. 2.

Öfwer de medel til Cassan inflyta genom Ledamöternes årliga Sammanskott eller frivilliga gåfvor, åligger Skattmästaren författa en Upbörds längd, som verifizeras genom egenhändigt inskrefna namn af hvarje betalare, eller, därest gifvaren är afsides vistande, genom Secreterarens påskrift, som med bref och Diarium controlleras.

§. 3.

Hos de Ledamöter innom Åbo stad, som til den 1. Maji ej erlagt sin årsafgift til Cassan, låter Skattmästaren genom Sällskapets betjente ofördröjeligen upbära den samma.

§. 4.

Skattmästaren får ej rägra qvittence för gjord inbetalning, enär det åstundas och bestyrkas tilfälliga inkomster, så ofta det låter sig göra, med gifvarens reversal.

§. 5.

Innehållet af Sällskapets årliga Stat utbetalar Skattmästaren qvartaliter emot qvittencer; dock at inträffande besparingar Cassan godtgöras. Men alla öfriga utgifter komma at bestyrkas med anordningar, af Ordföranden och Secreteraren underskrifna.

§. 6.

Skattmästaren är vid alla Sällskapets och finance Utskottets sammankomster tilstädes, samt går i synnerhet berörde Utskott med nödige uplysningar tilhanda.

§. 7.

Skattmästaren förvarar och vårdar Sällskapet tilhörige obligationer för utlånta penningar, med dertil hörande löftesskrifter, panter, Inteknings protocoller; indrifver Interesse medlen irättan tid, bestyr at inteknningar lagligen förnyas, och anmäler utan dröjsmål för Sällskapet om någon Låntagare brister i noga upfyllande af sina förbindelser.

§ 8.

Kommodas Skattmästaren af Sällskapet at uti Des
der göra någon resa, har han at derunder njuta Skju
två hästar och En Riksdaler i dagligt traktamente.

§ 9.

Öfver all inkomst och utgift åligger Skattmästaren
redig och omständelig Bok, hvarutur han den förste d
uti hvarje qvartal gör et utdrag eller Förslag, som vi
Cassans och förrådernas tillstånd, samt hvad under de näs
ne trenne månader inkommit eller utgått. Dessa qvarta
slag uplåsas samma dagar för Sällskapet.

§ 10.

Vid årets slut aflemnar Skattmästaren til Secreteraren
förteckning å Ledamöterne, som jämte års relationen k
at genom trycket utgifvas.

§ 11.

Års räkningarne afslutas såsom i stadgarne förordn
samt enligt det formulaire, som Sällskapet medelar, o
ka behållningen med det upprättade inventarium. De an
ningar, som wid räkningarnes revision kunna göras, fö
ras af Skattmästaren innom den tid Sällskapet kom
skrifver, hvarefter målet kommer under finance Utskot
pröfning och Sällskapets beslut.

§ 12.

Åfven åligger Skattmästaren sina Skyldigheter, eller int
under hans förvaltningstid sådana omständigheter, at Sä
pet ej tror sina medel hos honom vara fullteligen säker
varade, äger Sällskapet at honom antingen ifrån Emb
skilja, eller någon annan utväg om penningarnes förva
taga.

§ 13.

Nedlägger Skattmästaren, af någon orsak, sit Embe
nan årets utgång, väljes genast en annan Ledamot dertil
förrättar tjenst för den återstående delen af året, i fall
det sker innan den 1. Maji, men äfven för det följand
om ombytet sker efter den 1. Maji.

§ 14.

Enär Skattmästare ombytes, lefvererar den afgående
den tilträdande Cassan och förrådene enligt ordentligt in
rum.

Instruction
För kongl. finska Hushållnings Sällskapets Secreterare.

§. 1.

Secreteraren tillkommer al vid Sällskapets så vanliga som Ustina sammankomster föra ordentligt Protocoll hvaruti intages alla förefallande andraganden, utlåtanden, omröstningar och fattade beslut.

§. 2.

Dessa Protocoll bör han vid näst följande Session til justering uplåsa, och underskrifne ibland Sällskapets handlingar förvara.

§. 3.

Honom åligger och al bivista alla utskotts Rådplägningar, och sammanfatta deras betänkanden.

§. 4.

Secreteraren inrättar en Dagbok hvaruti han förteknar alla till Sällskapet adresserade bref, memorialer och afhandlingar; som vid näst ske ende sammankomst för Sällskapet af honom anmälas och uplåsas.

§. 5.

Af vidlyftigare afhandlingar gör Secreteraren Sammandrag, då Sällskapet sådant åskar.

§. 6.

Han upsätter, contrasignerar och Expedierar alla ifrån Sällskapet afgående bref, och håller däröfver noggrann antekning.

§. 7.

Besörjer om tryckningen af de skrifter och handlingar, som Sällskapet beslutit allmänt kunniga göra. Afvan drager han försorg om utdelning af sådane skrifter,

som Sällskapet vill kringsprida.

§. 8.

Inskrifver frånvarande Ledamöters namn i Sällskapets Matrikel.

§. 9.

Underhåller brefväxling med de i Landt orterna wistande Sällskapets Ledamöter, och meddelar dem åskade uplysningar i allt det som rör Sällskapet föremål.

§. 10.

Sammanfattar uti särskilta band för hvart år, så väl de förde Protocollerne, som hållne Diarier, samt alla bref och handlingar hvilka till Sällskapet inkommit.

§. 11.

Vardar och Registrerar alla Sällskapets samlingar af Böcker, Modeller, Redskap, Naturalier m. m. och är altid beredwillig, at dem så väl för Sällskapets Ledamöter, som Lärgirige Resande, eller hållare upvisa, och til sina förmoner, olägenheter, bruk och nytta beskrifva.

§. 12.

Secreteraren inrättar en utlånings bok hvarom Ledamöterne egenhändigt med år och dag antekna, hvad de af Sällskapets tillhörigheter til Landbekommit, och återlefvererat; äfven som han vid ansvar tilser at utlånt egendom innom Sällskapets nästa samlingsdag, oskadda återställes.

§. 13.

Vid årets slut eller innom den 1. November fo

fattar Secreteraren en års Relation eller berättelse om hvad under det fram flutna året af Sällskapet blifvit til Landets gagn wärkstäldt och i hvad tilstånd Sällskapets Cassa och behållna egendom sig befinna.

§. 14.

Secreteraren åligger ock at til införande i Sällskapets handlingar dageligen anställa observationer öfver räderlek, nederbord, Barometerns och Thermometerns stigande och fallande hvartil Sällskapet nödiga instrumenter anskaffar.

Ink. d. 1. Juli 1799. (?)
Nov. 1798

Utdrag af Sällskapets Protokoll angående de förklaringar, ändringar och tillägningar som sedan den 12. Dec: 1797. skedt uti Stadgan för Sällskapets Inrätning.

1:o Den 2. april Stadgades at Ordförande Occupyt sker på den 1. Nov: och 1. Maj sedan afgående Ordföranden proponerat alla till den dagen förekommande ämnder till slut, sker Ordförande wahlet sidst. Är Ordförande som väljes frånvarande underrättas genom Secreteraren et Deputation som då Presidenten hode valdes, skedde.

2:o Den 1. Maj Beslöts Beredningen. Den består af 10. Ledamöter som väljas hvarje halft åhr. Den som af de valde får mästa Rösterne är Ordförande i Beredningen — Det Remitteras alle ärender af mera vigt och värde som icke genast kunna afgöras — från varande Ledamot uppeholler ej Beredningen — Beredningens tanker giöra ej beslut utan beror af Sällskapets godtfinnande.

3:o Den 1. Junii Beslutit at wid hvarje åhrs slut en Redogörelse för giöromåhlen och med lens förvaltande skulle giöras publiquer. — At Ledamöterne dela Correspondencen sin emellan med frånvarande Ledamöter — at ett Oeconomie utskott af nio Ledamöter utom Ordföranden och Sällskapets Embetsmän skulle sättas, at i anledning af 6. §: Skällmästare Instruction, hafva Speciele inseendet af wer Sällskapets ~~[illegible]~~ invärtes Oeconomie såsom uppbörden, Cassan utbetalningars anordnande, äpphandlingar och försäljningar, werkstäders inrättande för åhrebrukes Redskap och mera dylikt. — Ledamöter borde hädan åt anmälas men icke komma under omröstning förr än En månad derefter —

4:o Den 1. November Beslöts at den som anmälar Ledamöter ansvarar före at den kallade ej refuserar — Secreteraren blifwer standig med tröhn, dock som Kommission — Belönningar för tjenande personer —

Strödele Anmärkningar af J. Gadolin

Om Beredningen, i anledn. af 2. Mom. af Protocollet.

Secreteraren är alltid sjelfskrifven ledamot, således väljas endast 9, om ej antalet, öfverstiger 10.

Vid öfverläggningarna böra minst 6 ledamöter vara närvarande.

Ordföranden förer memorial protocoll, som skriftligen framtes försällskapet.

Beredningens ordförande intager en stol vid sällskapets bord, då han aflämnar berättelse om det beredningen förehaft.

Sällskapets ~~ändam~~ föremål.

Orden i 2dra §ra af Stadgarna tyckes leda til den slutsats at Sällskapets föremål vore, at fira åminnelsen af d. 1 Novemb.?

Sällskapets göremål i anledn. af §. 3.

Sedan föregående dagens protocoll blifvit iasteradt; aflämnar ordföranderne uti beredningen, och de andra Utskotten, berättelser, om hvad de, sedan sista sammanträdet, förehaft. ~~(De ränder som til dessa utskott varit remitterade, hvila ännu en månad, innan de genom balottering af sällskapet afgöras.)~~ Därpå afgöras genom balottering alla de ränder som månaden förut varit föreslagne; men skulle någon af sällskapets ledamöter äska upskof, och åtaga sig at innom nästa sammankomst aflämna skriftligt endragande uti något mål, så upskjutes med balotteringen dänom til nästa månads sammanträde, men ej längre. Vid balotteringen fordras 3 hvita kulor mot en svart innan ~~pluraliteten en-~~ ~~ses vara Sällskapets~~ någon sak är bifallen. Är pluraliteten mindre, så hvilar saken til följande sammanträde, då ny votering skur. En sak som trenne gångor å rad ej med $\frac{3}{4}$ dl röster pluralitet blifvit afgjord, hvilar minst år, innan den ånyo företages. Allan

Torde hände bäst vore, at så väl Beredningens som alla andra Utskotts Ordförande blifva beständige Bisittare vid Bordet under Sällskapets ~~sammanträden~~ sammanträden.

bref, och skrifteliga andragandan uplåsas för sällskapet och intagas i protocollet. Alla til Sällskapet lämnade handlingar och memorialer uplåses innan de remitteras til beredningen eller något af utskotten. Alla ämnen som hvila til nästa månads sammanträde och då skola afgöras, ligga emellertid på bordet, at hvar ledamot får taga närmare kunskap därom. Innan sammanträdet slutas, tilskörjer Ordförande ledamöterne, om någon af dem har något vidare at andraga til Sällskapets förmon.

i anledn. af §. 5.

Meningen af om Medlemmarnas Cottdragning äger nu mera ej rum.

§. 6

Om ledamöters antagande ändras såsom redan är beslutit, och föreslås samm. anmärkningar som om alla andra eränder hvilka genom balottering afgöras.

§. 7.

Den sista perioden af denna §. torde utgå, enligt Sällskapets beslut utgifves vid årets slut förteckning å de ledamöters namn som det årt afgifvit sin äre betalning.

§. 8.

Secreteraren blir nu beständig.
Monne icke, då göremålen til taga, en Vice Secreterare blir så nödvändig at han äfven bör räknas ibland Sällskapets Embetsmän; antn han årligt väljes, eller blifver beständig, såsom Secreteraren?

§. 10.

Då Secreterare sysslan blir beständig så torde det blifva lämpeligast, at han äfven har vården om Sällskapets bokförråd, instrument samlingar och andra förråder.

§. 11.

Se anm. til §. 10.

§. 13.

Om någon förändring uti Sällskapets ere gång fastställde Stadgar föreslås, så bör et sådant förslag först af Sällskapet remitteras til Beredningen, och sedan Beredningen sig däröfver utlätit, uplåses åta förslaget jämte Beredningens betänkande trenne gångor å rad, vid 3 på hvarandra följande Sammanträden, för Sällskapet, hvarefter det kommer at ligga Sex månader på bordet, innan det företages til afgjorande genom balottering; på det hvar ledamot må hafva tilräckelig tid at betrakta saken.

Skattmästarens instruction

Denna förändras enligt föregående anmärkning

§. 4

Brefven ifrån frånvarande ledamöter uplåses och föreras

Anmärkningar

Vid Protocolls utdraget

1. Mom. Då den som blifvit vald til Ordförande ej är tilstädes, lärer tjenligast vara at han derom underrättas genom Deputation af 3 eller 4 Sällskapets Ledamöter.

2. Mom. Beredningsutskottet är formeliga Namnet: tjenligt at nyttjas i Lagen. Ordet Beredning nyttjas i denna bemärkelsen endast i dageligt tal.

Monne det vore tjenligt at genom en Lag ålägga Ordföranden i Beredningsutskottet at der föra Protocoll? Om Utskottets Protocoll skall skriftelig framtes för Sällskapet, synes det böra vara mera fullständigt än ett vanligt Memorialprotocoll; så mycket bättre, om det tillika kan vara concist. Kunde det icke vara vice Secreterarens sak at i Utskotten föra Protocolleti? Han blefve då i Beredningen den elfte Personen.

Beredningsutskottet hafver ordinarie samanträde en gång i månaden, antingen i Sällskapets rum eller der Ordföranden behagar Ledamöterna samankalla. Måne det skulle vara nödigt at dertil utstaka någon viss dag emot sluteti af månaden? Extra Ord. sammanträden, som kanske framdeles torde behöfvas, bero efter min tanka af Ordförandens godtfinnande både til tid och ort.

3 Mom. Uphandlingar och försäljningar. Sällskapet är ju icke något Handels Compagnie. Verkstäders inrättande

för åkerbruksredskaps och m
dylikt. Detta m.m. synes nu
ra för vidt utsträckta vara s
skapets början. Att organisera
värt Sällskaps ändamål och gifva det
deligt och til ändamålets vin
de tjenligt skick är viserligen
vändigt. Att förskaffa Sällska
lustra och anseende, kan d
hafva lin nytta. Men att ge
en lag skadliga verkstäders u
tande för åkerbruks redskap
merar dylikt synes vara nu
för tidigt. Ske och huru mån
är ännu återstår innan land
Innevånare kunna blifva d
tygade att de ur våra verk
der kunde få bättre åkerbr
redskap til åkerbruk och an
handteringar, än de redan h
och på vanligt sätt jag för ska
Kanske Sällskapet framdeles i
tidtår anledning, att härom
ga författning. För stora ut
skadas vår reputation i all
botens omdöme. — Har ock
Sällskapet äfven förmenat
utskott af några sina ledar
ter, som skulle genom sin u
ska de särskildta hos ost tillgå
ga åkerbruks redskaps beska
hoh, verkan och nytta, samt h
af dem i hvarjehanda vore a
redragen. Detta utskott
nes ej om i Prest. Akt. För
ligen kommer det til sin fam
fattning att likna de andra
göromål äro af mycken v

4. Mom. Det synes mig icke va

† Men att verkeligen uppfyl
pa och förbättra hjelpa
hushållningen: hoc opus,
hic labor est. Dertil gifvas
flere utvägar, som redan
ligga för och banade. Efter
min tanka bör vi först
vända oss til dem, för att in
för dess bättre skaffande
teligen nytta. Att

vädeligt att sträcka tjenliga
betänkningar för utmärkta hus
hålls förtjenster öfven til
ständs personer. Det är af de
ras exempel som allmo
gen skall upplysas och syssel
träds att vidtaga det goda som
han gifvits icke känt och att
använda en idogh och ej
sanka, som han ansett dels för
mindre nödig dels för omöjlig.
Det är väl för sådana tänk
sättare redan en god belöning
att vara hedrade, med Sällska
pets kallelse til dess sedamöters
antal. Men torde hända att den
na heder af vissa orsaker kan
vara på vida sträckt, att den
på allmänhet kan anses för
ett säkert kännemärke af en
nyttig husbållare. Att veta
sig hafva gjort godt är väl
för vissa caracterer den
förnämsta belöning, men
deras antal är ringa, och hos
blifva deras efterdomen
för få at verka något i to
talsteten. Den största hopen
ledes af mera sinnliga mo
tiver och den bör ej eller
räknas dem til last. Optimus
mus grisque gloria ducit
tur. Den skulle tjena til
märkelig uppmuntran för
Allmogen att se sig i denna
del behandlas lika med ständs
personer som äro inom dess
sysselsätte.

i anledn. af H.E. i Projectet
til Stadgarna

Alla de Bref och afgån-
gar, som til Ordföran-
dren eller Secreteraren åro
jerade blifva väl af de
til Grekan utanskriften
återstående expBrefvera m
böra på nästa almänn
januarii sammanträde
expläsas. De som an
ma med utanskrift t
Sällskapet, öppnas först
Ord. Sammanträdet. Sådan
alth öfverlagas i Prott endas
Kortare til sitt innehåll
ej in extenso om ej sär
les omständigheter skulle
fordra

Til 8 §.

En vice Secreterare är nö
dan antagen? Den Sysslan
må bestå Honorraire
Ambulatorisk, så at
nyttan skrides, då Sälls
och så för gått sinner
den förre Vice Secretz
går dimissionen.

Til 9. §.

Ordet i utskotten hafva
samma Laciandum som i
Sällskapet at höra gö
ning och skick vid utskot
lens sammanträden.

X
I öfrigt är jag
af lika tanka med
H:r Prof. Höjer.

Kongl. Vetenskaps Academiens Handlingar. Ny Följd. Tom. 1.

[illegible] d. 7 Juli 1779.

Promemoria i anledning af det nya för-
slag til stadgar för K. V. A.

af Prof. Jac. Tengström

[illegible] utkast med i mera uppfattande
[illegible] kunnan med styrka vinna bättre
[illegible] för ögonen; med förtydligande
[illegible] tiden med enstaka til grund
[illegible] synes tvenne, som gälla i
[illegible] anledningen bruka förekomma idéer; nem-
[illegible] mantaliga förbättring af de-
[illegible] utgjort, som vägar en annan
[illegible] anmärkningar.

§. 1. [illegible] reflexion til med-
[illegible]:

§. 4. [illegible] i ämnen för de Ämnen-
[illegible] Sedomedlemmar bragtningar med
[illegible] bort nämnas ingå? — Sed-
[illegible] af den Utgifte af Skrifter i sam-
[illegible] bort förtjena ingå[illegible]? —
[illegible] förslåes som en förbandlad Ord-
[illegible] att införas. Enskilt författare
[illegible] Kunniga och skrifter Enskilt
[illegible] förslåes.

§. 9. [illegible] Sällskaps, att: Embetsmän — för-
[illegible] Sällskapet, att: af Sällskapets Secreteraren utses [illegible]

§. 11. [illegible] och Sällskaps Bokhållare och Sy-
[illegible] Sällskaps ämbetsmän utgå [illegible]
[illegible] Sällskapets Secreteraren.

§. 16. Jag tviflar ingen ordning, som synes mig
[illegible] Sällskapets Sekreterare?

§. 21. Kunde [illegible] förmånligare?

§. 23. Ordförande, Sekreterare och Skattmästare?

§. 25. [illegible] Sällskapets Ledamöter?

§. 27. Kunna [illegible] förmånligare?

§. 29. Tillåtas Sällskapets Ledamöter, utanför
[illegible] Sällskapets Sekreterare?

Riksens [illegible] Sällskaps Ledamöter:

2. [illegible] Sällskapet vid Stockholm [illegible]
4. Ordförande: Kunna [illegible] Sällskapets Sammanträden [illegible]
[illegible] Sällskapets Sekreterare [illegible]

[illegible]

§. 10. [illegible]

[illegible]

§. 17. [illegible]

[illegible]

En ny §. af följande innehåll torde efter §. 5. kunna i projectet införas:

Den afgående Ordföranden äger rättighet, at, om Han vill, hålla et Afträdes Tal i något af de ämnen, som röra Finska Hushållningen. Talet öfverlämnas sedan til Sällskapet, som efter omständigheterna sig deraf begagnar.

§. 21. Angående antalet af Ledamöter, som vid sammankomsterna böra vara närvarande.

Som Sällskapet består af närmare 500. Ledamöter, af hvilka ungefärligen 100 äro inom Åbo Stad boende, torde det vara rådligast, at i Stadgarna utstaka et större antal af Ledamöter än 20., som vid sammankomsterna böra vara närvarande, om et giltigt beslut skall kunna fattas. Sällskapets i Landsorterna vistande Ledamöter hafva all rättighet, at af de närvarande äska noggranhet och försiktighet uti afgörandet af alla de ämnen, som inom Sällskapet komma at öfvervägas, men i synnerhet i alt som rörer Sällskapets Cassa. Så ämtålige om sin heder och redlighet böra härvarande Lagstiftande Ledamöter vara, at äfven all anledning til misstanka om egennyttiga afsikter förekommer

Jag föreslår derföre, at vid alla sammankomster
bör åtminstone 25. Ledamöter vara närvarande
om något vidtagit beslut, i hvad salk som hel-
skall gälla och at minst 35. Ledamöter bör
öfvervara rådplägningen, när öfverläggning
ämnet rörer någon utgift ur Sällskapet
Cassa —

Lipping —

Ytterligare anmärkningar

§. 11. Torde ej utan skäl böra placeras i följande afdelning, emedan correspondancen med frånvarande medlemar äsyftar utan tvifvel at vinna uplysning eller få underrättelser om Landets hushållningssätt, slöjder och hvad som rör dess handel. Detta hör til sällskapets arbets ordning. Dessutom kunna de corresponderande Ledamöterne svårligen anses som Embetsmän med mindre de dertil väljas på lika sätt med de öfrige. Efter min tanka skulle denna §, ~~[illegible]~~ lämpeligen kunna placeras efter den 30 § om deruti tillika infördes ändamålet med den omnämnde correspondancen.

§. 30. Då ändamålet med sakens läggande på bordet är, at de i staden varande Ledamöter må äga tilfälle at deras inhämta en nogare kännedom och sådant bör stå hvar ock en öpet, föreslår jag endast vid föreskriften härom den ändring, at ~~då någon Led~~ en viss tid må utstakas, inom hvilken hvarje Ledamot som uttager handlingarne til påseende, må återställa desamma på det andre af en långsam läsare ej må hindras at äfven få begagna dem. Jag skulle föreslå högst 2 dagar.

§. 31. Til ämnen för Handlingarne bör handeln ingalunda glömas. Dessutom torde ~~de~~ i stället för uplysa ~~vara~~ lämpeligare kunna sägas "gifva uplysning om", då til slut skulle tilläggas "och tjena til dessas förbättring".

§. 32. ~~Efter~~ Framför ordet Utdrag skulle jag vela hafva tillagt "om auctorerna det medgifva", ty med annat vilkor lär det icke passa sig för sällskapet at efter godtycke stympa en insänd afhandling, med mindre den vore anonym.

Radelma d. 1 Julii 1799

G. Haartman

Anmärkningar, rörande det inkomne nya utkastet til Stadgar för kongl. Finska Hushållnings Sällskapet

Då Stadgarne komma at tryckas, lärer Titulen få sin egen sida, och i sådant fall synes man på näst följande blad ej kunna begynna med: Sällskapets föremål är &c. utan: kongl. Finska Hushållnings Sällskapets föremål är m.m.

1. §. Uplyste. Monne Sällskapet kan säga detta om sig sjelft? Efter min tanka må det ankoma på andre, at betjena sig af detta uttryck: Det torde kunna aldeles utestutas — eller och förväxlas med något annat.

3. §. Hvarjemte följer et exemplar af Sällskapets Stadgar. Detta medförer kostnad så ofta kalldse brefven skickas med posten och uppehåll i tiden, då de med Resande skola afsändas. Denne Mening synes derföre sålunda kunna ändras: och ägve hvar Ledamot få et exemplar af Sällskapets Stadgar.

4. §. Denne §. synes höra til följande afdelning, såsom Herr Professoren Haartman anmärkt

12. §. Då Finance Utskottet förnemligast bör systosättas med wärkställigheten af Sällskapets beslut, synes til denne §. böra läggas: och besörja om wärkställigheten af Sällskapets Beslut.

13. §. Ware Sådant wal ogilt och nytt anskälles. men om samma händelse vid det nya walet skulle inträffa, hvad då? monne det icke vore bättre, at det nya walet skor genom munligt ja och nej, då kulor blifvit nyttjade, eller namnets utsägande i stället för Hatte sedlar.

22. §. Wid denne §. gäller detsamma som i 1:a §. är sagt om flere kulor än dedamöter, och kunde således här åberopas

23. §. ~~Det~~ Föredraga ärenderne. Det egentligen så kallade föredragandet synes tillhöra Secreteraren, som upläser alla Gradlingar.

28. §. Sällskapets öfriga dedamöter tillåtas &c. Af denne tanke har jag väl härtils warit: doch torde den förtjena at närmare öfverwägas.

35. §. Den här förskrifne plikten synes vara för stor. Lämpeligare

tende vara om En Afd afsatter för åtte Dagar. Om
del Löntagare al deles förkasta bör nytt på Löntag
tabellen genom Kereleverarn anskaffas.

36.§. At hi finanu Afskottet förvisa Ärender, som af h
ningz Afskottet Besvärat Hushylle Lyner med sina o
vidlyftigheter. Alle Sällskapets Ledamöter äga
Styrelsens Förslagyrne kunskap om Calsans tillstån
Beredningz Afskottet kan vid målets prövning a
fvängbet döma, om Calsan medgifver den förh
afgiften, eller icke. Och skall Beredningz Afsko
tillbyrke för dryg afgift; Så äga finanu Afskot
Ledamöter tillika med alla öfrige deruid göra förs
minnelser, då frågan i allmän sammankomst under p
ning kommer.

37.§. Denne Beredningz Afskottet alltid hinner på en m
pröfva inkomande svar. Ämnet kan vara sådant
afhandlingen så vidlyftig, at detta ej kan ske, ha
augusti månad icke är den fastlagde tiden til sådan
åtte. Jag tillstyrker derföre den ändring i Stadgan,
petitionger böra besvaras til den 1. Maij, hvarifrån sa
pet äger rum, at förr Afskottet och sätta Dep
38.§. At ej betunga Vanvårdade Ledamöter den förhöjta, at vid
frihetsstighet, lyder denne §. böra tillägga af följande
hål: Hvar Ledamot erlägger til Sällskapets Casse
årlig afgift af 1r Rd:r som dock efter Behag kan ö
med Extra Tillskott.

41.§. Til denne §. lyder böra läggas: eller på annat sätt vo
Sällskapet gagneligt: En Ledamot kan förära Sällsk
Böcker, Modeller, Redskaper, Naturalier samlin. gan
mera sådant, utan at inbetala sin årliga afgift. O
Sällskapet kunde ej undgå at vara storsinnad, om de
grund af denne §. skulle utestängas en sådan Ledamot.

47.§. Denne §. lyder kunna ombäras, då 12§. förmår hvad
som tjäner til finanu Afskottet handläggning. Icke heller
torde alla mål, som ange penningar förlyna särskild pröf
ning af detta Afskott.

48.§. Denne 5te Ledamöter böra med Inventeringen besvära.
Två Lyckor vara nog, åtminstone til Räkenskapernas Revision
enligt 47.§.

50.§. Denne Secreteraren til d.1. Nov. hinner författa årets
Relationen, hvilken bör innefatta al hvad til den tiden
skolen sig tildragit.

Instruction för Kattmästaren.

2.§. Öfver Ledamöternes årliga afgifter och andre medborgares
förbindningar, lyder särskilt Upbördsförteckningar böra hållas,
denne §. torde således böra ändras på följande sätt:
Öfver de medel til Casan inflytta genom Ledamöternes
årliga sammankomst, eller andre Medborgares frivilliga gåfvor,
författar Kattmästaren särskilt upbördsförteckning, som derefter
åren genom egenhändigt insänsne rapp af hvarje betalare
eller, då de icke tjenstgörande äro, genom Secreterarens
påskrift, hvilken med Brev och Diarium controlleras.

Näst efter denne §. lyder en §. af följande innehåll böra
införas:
Tillfälliga inkomster, såsom inflytande avgifter å Sällska-
pets samlingar och handlingar, förfallne vite, böter och flere sådane,
bestyrkas med protocolls utdrag, Contract eller försäljnings-
räkningar, efter hvarje mål särskilt bestämmelse. Förty-
rnen förvinner hvad i 4 §. om tillfälliga inkomsters
bestyrkande sagt är.

10.§. Som Kattmästarens upbörd laugd och den förteckning
öfver Ledamöterne, som vid årets slut kunna at uteslutas,
ej kunna skiljas af samma innehåll; Så torde denne §
böra följande förändras: Vid årets slut afslämnar

skattmässaren dess upbörds hängd til Secreteraren, som efter uprättar den förteckning öfver Ledamöterne, jag genom ingehet kommer at utgifvas, och bör upbörds lan åtto dagar derefter återställas.

Afwinde

Memorial

Deden K. Gäshållnings Sällskapet, på Hördnings-Utskuttets tilstyrkan, nyligen bifallit til fordslaget om en oeconomisk Lidnings eller Dagbaks utgifvande, och om wärkställigheten deraf infordrat Oeconomie Utskuttets gt-tersk. utlåtande, anhåller jag ödmjukast, at innan saken i Sällskapet slutligen afgöres, fun derwid göra några wälmente puminnelser.

Jag önskar, man wäger ej hoppas, at förlaget ej en sådan Lidningsfun skulle bära sig, at det ej fölle wår Casa til lastkan en sådan utgift, större eller mindre, undwikes, och det med Lidningen uhyftade goda ändamålet likewäl wännas, torde ej mot mit förslag wara ingelet at puminna.

Det går, kärtelt at säga, derpå ut, at förenas de af Sällskapet pubänkte oeconomiska Underrättelser med den redan ifrån flera år tilbaka subsisterande, åbo Lidningen, på det sätt, at förstan Lidningsbladet i hwarje månad alltid, och helt och hållet, wore bestämdt til Sällskapets tjänst, hwaruti Secreteraren hade at til frånwarande Ledamöters kännedom kungöra hwad som af Sällskapets göromål och beslut kan anses

Ödmjukt Memorial

Vid des Sammankomst den 1 sidstl. Augusti, beslöt Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapet, at med instundande års början utgifva en särskilld Hushålls Tidning för Menige Man. Tiden därtil är nu mera icke långt borta; men flere vigtiga præliminair-frågor återstå ännu at afgöra; och det är på dem jag utber mig at få vända Sällskapets upmärksamhet.

Den första angår Bladets rubrik. Om det skall få namn af Tidning, så blir Konungens privilegium nödigt, som åtminstone skulle medföra utdrägt på tiden. Jag får därföre föreslå följande Titel: Strödda Underrättelser för Menige Man i Finland, utgifne af Kongl. Finska Hushållnings-Säll

skapet. Man lärer ej kunna säga: Underrätte
Hushållningen; så vida bladet förmodligen
et vidsträcktare innehåll.

Den andra frågan angår sättet för bladets
gifvande. Formatet: Octav torde utan genseg
bliffva det begvämligaste. Lika afgjordt lärer
vara, at ene Uplagor kohärens: den ena på Sven
den andra på finska. — Efter min tanka lärer
icke bliffva nödvändigt, at binda sig til nå
viss tid eller antal, då bladet icke följes u
skänker. — Men det återstår at bestämma
lagarnes storlek; at afhala om vilkoren
trykningen; och at utse någon som gör
versättningen.

Den tredje frågan blir om bladets innehå
den värde Ledamoten som föreslagit detta pen
ska-arbete, har til införande samti exempl
upplysningar beskrifningen om Myrälfvikans Silkesod
svarje handa Uppfinnare för folk och Kreatur,
mycket annat som icke kan inflyta i den p
tänkta Ekonomiska underrättelsen. — Hvad
Uppfinnarne beträffar, så har Sällskapet förut p
goda skäl ansedt deras nytta för ganska prob
matisk, och til och med misstänkt, i anseen
til oriktig tillämpning. Men hvad för
til det Anonyma Memorialet, som i 10de
af Dagboken blifvit recenserad, skulle Sam
förmuft i Medicin, lofvar en säkrare förde
blir så mycket nödvändigare, at hos Allmog

införskapa, ju mera den förrut saknar så beskaf-
fade anvisningar. — Likväl torde Oeconomiska
uppgifter i denna Tidning böra nyttiga det när-
maste rummet; men om de skola medföra all
åsyftad nytta, och vinna et nödigt förtroende,
böra de vara tydliga och begripliga, samt verk-
ställigheten möjliga, men framför allt säkra och
grundade på en verklig erfarenhet, icke blott på
raisonnement eller sannolikhet. I betraktande här
af torde Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet
finna nödigt, at om deras meddelande anmoda
sådane sine Ledamöter, som äro practiske Hushål-
lare. Med nödig granskning torde äfven vissa
artiklar kunna lånas ur de på Svenska ut-
komne Församlingarne, samt ur den Volks-freund
af Schlez, som i Preussen utgifvit så mycket bi-
fall och ur von Rochows läroböcker för Landt-
skapet i sådan händelse behöfver införskrifvas
Åbo-Scholan på Rekahn, Åbo den 21 Octo-
ber 1800.

J. J. Wallenius.

[illegible] och föredr. den 15 Julii 1801. 811.

40.

Ödmjukt Memorial

Kongl. Finska Hofr. Rättskapet har
[illegible] förbundet sig, att inom för-
[illegible] mer. [illegible] genom tege-
[illegible] utgifvan underrättelser i Hös-
[illegible] för Finska Callmogen.
[illegible] kunnen [illegible] ej hvarunder [illegible]
[illegible] anstalter til [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] widtagen til detta [illegible] Rätt-
[illegible] gifvan löftes fullgörande?
[illegible] som derom ej [illegible] i Rätt-
[illegible] härtils förspörts, tiden emel-
[illegible] lider, och det blefwe för
[illegible] anseende [illegible] man-
[illegible] om Rättskapet i [illegible] mutta
[illegible] i [illegible] förbindelser; [illegible]
[illegible] jag Rättskapet ej [illegible] [illegible],
jag i detta afseende [illegible] [illegible]
[illegible] med min [illegible]
[illegible] [illegible], om icke
[illegible] [illegible] [illegible] med det
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] til [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] det [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i Callmanhetens händer?
[illegible] [illegible] [illegible] Rättskapets
[illegible] [illegible] widtagen [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Rättskapets [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] patriotiska [illegible]
[illegible] jag [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] jag [illegible] om icke
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Callmogens [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible] och i [illegible]
[illegible] til [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

faran, [illegible] [illegible] i något framdeles utgifvande [illegible] af underrättelser, [illegible] fullständigare underrättelser [illegible] hvilka man [illegible] i [illegible] dessutom att [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Åbo d. 15 Julii 1801.

J. Bergstrom

Sedan K. Hushålls Sällskapet i [illegible] tillåtit mig [illegible] den [illegible] Sällskapet föreslagna oeconomiska [illegible] [illegible] utgifvande, [illegible] för mig att [illegible] [illegible] anmärkningar [illegible] [illegible] [illegible] befrämja [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ställning [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sällskapets [illegible] utgifvande, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sällskapet till [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sällskapet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i det [illegible] [illegible] Memorialet [illegible] detailleras. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sällskapet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Finland [illegible] [illegible] i många fall [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

12. Pengar i Pallet
bod cov ex.
planeserne?
Fruvarandes Försöt och utlåtande begäras.

2 Jan 1800. № 374. [illegible] d. 27 Jan. 1800. 51.
[illegible] i [illegible] d. 7 Jan. 1800 och d. 21 ejusd.
[illegible] i Skullsk. d. 15 Apr.
[illegible] d. 2. Jan. 1800. 374.

51.

Memorial

Sedan K. Hus. Skullskapet nyligen Kungjort
sit beslut, att [illegible] genom tryckt utgå
et utdrag af Skullskapets Dagbok, hvilket
[illegible] skall innehålla underrät-
telser om Carsvägten, Spannmålspriserne,
[illegible], m. fl. til en [illegible] Kanna-
dom af Landets Hushållning och Natural-
Historie hörande omständigheter, blir det
nu mer än någonsin fore nödigt, att ge-
nom en [illegible] af öfver Landet utbredde
correspondence [illegible] ifrån inhäm-
ta förbarande för Skullskapet och det Call-
männer nödiga upplysningar; hvarföre
jag hämedelst föreslår, att de i Stad-
garna bestämde Corresponderande Ledamö-
ter måtte med det förste utnämnas,
en viss Plan eller Instruction för deras
brefvägling upsättas, och de vilkor
fastställas, hvarunder deras betrade
af dem mer [illegible], i hvilket sistade
afseende jag föreslår att de för denna
sin hafvande möda måtte befrias ifr
den vanliga Carsafgiftens erläggande,
hvilken ringa minskning i Skullskapets
[illegible]

Enligt instruktion
Kan undertecknad
Hillmellunda
den d. 2 Jan. 1800

J. Ferg(ström)

d. 2 Jan 1800. № 374. Ekonomiska Hushållningssällskapets i Wermlands Län Skrifvelse af d. 27 Jan. 1800. 52.

Till Hushållningssällskapets i Wermlands Län Sekreterare Herr Professor Fredrik Polhem

Uti anledning af Hushållningssällskapets i Wermlands Län Skrifvelse af den 27 Januari 1800 har undertecknad icke underlåtit att med största noggrannhet anställa de försök, som Hushållningssällskapet anbefallt, och som jag ansett mig kunna åtaga mig att verkställa, hvarom redan förut blifvit underdånigst anmäldt.

Emellertid har undertecknad ansett sig böra, för att kunna med större visshet och noggrannhet anställa de försök, som Hushållningssällskapet anbefallt, att förut göra några försök i mindre skala, för att kunna bestämma, huruvida de anbefallda försöken kunde med fördel och utan alltför stora kostnader i denna trakt företagas, och huruvida de kunde lämna någon sannolik förhoppning om en god utgång. Dessa försök hafva undertecknad nu under förlidne sommar och höst företagit, och skall undertecknad i underdånighet få anföra följande om desamma:

1. Undertecknad har i Hillmellunda Kronohemman låtit anlägga en Potatisgrop, som är 12 alnar lång, 6 alnar bred och 6 fot djup, hvilken grop undertecknad fyllt med 1200 kannor potatis, hvilka af undertecknad blifvit upptagna den 20 Oktober förlidet år. Af dessa potatisar hafva 1000 kannor blifvit använda till utsäde, och de öfriga 200 kannorna till matpotatis för undertecknads hushåll. Af de förra hafva 800 kannor blifvit utsådde på en jordmån, som består af lera och sand, och 200 kannor på en jordmån, som består af lera och grus. Den förra jordmånen är belägen på en sluttning åt norr, och den senare på en sluttning åt söder. Potatisarna hafva blifvit nedlagda i jorden den 20 Maj förlidet år, och upptagna den 20 Oktober. Af de 800 kannor, som blifvit utsådde på den förra jordmånen, hafva 1000 kannor blifvit upptagna, och af de 200 kannor, som blifvit utsådde på den senare jordmånen, hafva 300 kannor blifvit upptagna. Af de förra hafva 200 kannor blifvit använda till utsäde, och af de senare 100 kannor. Af de förra hafva 600 kannor blifvit använda till matpotatis för undertecknads hushåll, och af de senare 200 kannor. Af de förra hafva 200 kannor blifvit använda till svinföda, och af de senare 100 kannor. Af de förra hafva 200 kannor blifvit använda till svinföda, och af de senare 100 kannor. Af de förra hafva 200 kannor blifvit använda till svinföda, och af de senare 100 kannor.

2. Undertecknad har i Hillmellunda Kronohemman låtit anlägga en Potatisgrop, som är 12 alnar lång, 6 alnar bred och 6 fot djup, hvilken grop undertecknad fyllt med 1200 kannor potatis, hvilka af undertecknad blifvit upptagna den 20 Oktober förlidet år. Af dessa potatisar hafva 1000 kannor blifvit använda till utsäde, och de öfriga 200 kannorna till matpotatis för undertecknads hushåll. Af de förra hafva 800 kannor blifvit utsådde på en jordmån, som består af lera och sand, och 200 kannor på en jordmån, som består af lera och grus. Den förra jordmånen är belägen på en sluttning åt norr, och den senare på en sluttning åt söder. Potatisarna hafva blifvit nedlagda i jorden den 20 Maj förlidet år, och upptagna den 20 Oktober. Af de 800 kannor, som blifvit utsådde på den förra jordmånen, hafva 1000 kannor blifvit upptagna, och af de 200 kannor, som blifvit utsådde på den senare jordmånen, hafva 300 kannor blifvit upptagna. Af de förra hafva 200 kannor blifvit använda till utsäde, och af de senare 100 kannor. Af de förra hafva 600 kannor blifvit använda till matpotatis för undertecknads hushåll, och af de senare 200 kannor. Af de förra hafva 200 kannor blifvit använda till svinföda, och af de senare 100 kannor. Af de förra hafva 200 kannor blifvit använda till svinföda, och af de senare 100 kannor.

[illegible] hulldgrenar, och [illegible]
[illegible] framgång, allar [illegible]
[illegible].

5. Hvilken [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] i [illegible] [illegible]
[illegible]?

6. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], som [illegible] [illegible]; [illegible]
[illegible] [illegible], til [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] och [illegible] [illegible]
— [illegible] [illegible] til [illegible]
och [illegible]?

7. Diskets, [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] och [illegible]. — [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]?)

8. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

9. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]? [illegible] [illegible]
om framgång?

10. [illegible] [illegible] 17
och nu?

11. Oberstiftets fortgång, och
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

12. [illegible] [illegible] och [illegible]
[illegible].

Ingånget d. 1. Martii 1800. Ufgjordt i Pålsk. d. 15 Apr. 53.

421.

Memorial.

I anledning af Beredningsutskottets betänkande, angående Pålskapets Corresponderande Ledamöter; har jag trott mig böra ärindra: Det jämte den patriotiske som utskottet, äfven som Pålskapet, — hellsäkert kan förmoda, hos alla sina, till Correspondenter föreslagna medlemmar; så som än ytterligare bevekande skjäl, till dessas willighet at utan minskning i Pålskapets Cassa, uppfylla dessönskan, likaledes skulle kunna anföras: så väl, at ändamålet härmed, icke är annat, än at tilldana et sammanhängande helt, af alla Pålskapets Ledamöter, hvilke med inbördes bitrade och förenad werksamhet, kunna utsprida dessafsigter och befordra dessföretag; som ock-det de härwarande Ledamöterne, äfven utan

alt afseende på egen vätnad, willigt och gjerna
den Kassa sig. Det oftast mycket trägna arbete, som
innom Pallskapets samlings Krets, blir ostilja
tigt, från vedrifvandet, af alla här förekommen
de ärenden. För öfrigt instämmer jag, till alla del
med Utskottets tankar; men som bland andra nyttiga
ämnen för brefwäxlingen, äfwen blifwit föreslagen
underrättelser om wäxternas sånings tider och blo
ning med mera; så har jag, till widare utwäxling af
tal ämne, härjämte welat aflemna, en förteckning
de, wid hjälfwa åkerbrukets egentligen förekommande
wanligaste handelser, för hwilka jag, i 11 år, anteck
tiderna när den infallit. En och annan omständig
som werkligen hörer till saken, saknas wäl därutti;
sådant kan för framtiden hjelpas, och orsaken till glöm
härwid är, at observationerna endast för min enskilda
nöjelse blifwit gjorda, hwarwid således en oafbruden ge
lagenhet, icke warit så aldeles nödwändig. —
Skulle nu Pallskapet finna detta Utkast sådant, at det till
respondenternas efterföljd kunde föreslås; så torde lämp
gaste utwägen, till meddelande därof wara den: Ett
utgående blad af dagboken, låta afterycka den ingifna
len; och i sådan handelse, kunde wid slutet därof, om så
hagas, undersärskilda Rubriquer tillägges, alla de öfrig
ämnen, som Utskottet i 1sta momentet af sitt betän

Kunde

Kunde föreslagit. Det enda som jag därifrån skulle tycka
kunna utslutas, wore löfsprickningen; hwilken jag efter
många försök, funnit icke kunna, med någon precision
bestämmas; så wida knappast något enda träd utspricker
på en och samma dag med et annat, och för öfrigt hwart
och et särskildt slag, fordrar längre tid, från löfutbrod,
tets första början, till dess löfsprickningen kan anses
wara fullbordad. —

Alfwing —

Landtbruks Calender

wid Ristimäki En mil väster om Åbo.

	1789		1790		1791		1792		1793		1794		1795		1796		1797		1798		1799	
	månad	dag	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.
Ärter Såddes	5.	6.	5.	4.	4.	19.	4.	25.	5.	3.	4.	24.	5.	4.	4.	23.	4.	27.	4.	30.	4.	30
Hafra Dito	5.	11.	5.	4.	4.	29.	4.	26.	5.	4.	4.	24.	5.	19.	4.	22	5.	3.	5.	2	5.	3.
Korn Dito	5.	14.	5.	8.	5.	3.	5.	7.	5.	10.	4.	26	5.	16.	5.	11.	5.	15.	5.	8	5.	9.
I Trägården Dito	5.	22	5.	21.	5.	11.	5.	15.	5.	16.	5.	14.	5.	29.	4.	28.	5.	18.	5.	10.	5.	14.
Göken hördes	5.	18.	5.	15.	5.	9.	5.	8.	5.	8.	5.	12	5.	15.	5.	18	5.	9.	5.	10.	5.	10.
Boskap utsläptes	5.	18.	5.	17.	5.	14.	5.	18.	5.	12.	5.	13.	5.	18.	5.	10	5.	14	5.	13.	5.	27
Potäter sattes	5.	25.	5.	19.	5.	12.							5.	20.	5.	11.	5.	20.	5.	19.	5.	18
Ärt brodd	5.	21.	5.	16.	5.	18.	5.	17.	5.	16.	5.	12.	5.	30.	5.	18	5.	20.	5.	12	5.	16
Hafre brodd	5.	23.	5.	18.	5.	18.	5.	18.	5.	17.	5.	12.	6.	3	5.	18	5.	20	5.	12.	5.	24
Korn brodd	5.	24.	5.	17.	5.	18.	5.	18	5.	23.	5.	12	5.	31.	5.	22	5.	26.	5.	19.	5.	24.
Potaeter upkommo	6.	21.																				
Råg ax	6.	2.	5.	30.	6.	2.	5.	29.	6.	2.	5.	28	6.	10	6.	3.	6.	6.	5.	24.	6.	9.
Råg blommor	6.	15.	6.	24.	6.	19.	6.	13.	6.	15.	6.	16.	6.	26.	6.	20.	6.	18.	6.	12.	6.	29.
Hvet ax	6.	20.	6.	28.	6.	29.	6.	23.	6.	27.	6.	23.	7.	1.	7.	4.	7.	1.	6.	18	7.	4.
Hvet blommor	6.	26.	7.	13.	7.	12.	7.	11.	7.	4.	7.	4.	7.	13.	7.	14	7.	12	6.	26.	7.	9.
Rofvor Såddes	6.	27.	7.	6.	6.	29.			6.	26			6.	27.			6.	22	6.	27.		
Ärt blommor	7.	2.					7.	3.	7.	7.	7.	30.			7.	8.	7.	10.	6.	30.	7.	8.
Hafre ax	7.	2.	7.	5.	7.	7.	7.	3.	7.	8.	7.	30.	7.	16.	7.	8.	7.	13.	7.	1.	7.	8.
Kornax	7.	2.	7.	5.	7.	7.	7.	3.	7.	6.	7.	30.	7.	12	7.	8.	7.	13.	7.	1.	7.	10.
Hafre blommor			7.	13.																		

	1789		1790		1791		1792		1793		1794		1795		1796		1797		1798	
	månad.	dag	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.	m.	d.
Korn blommor			T.	14.											T.	21.				
Ärt skidor	T.	16.	8	11.					T.	17.			T.	20.	T.	11.	T.	22.	T.	5.
Rofvor upkomma																				
I Cåbäggning	T.	14.			T.	15.	T.	12.	T.	15.	T.	11.	T.	12.	T.	11.	T.	15.	T.	11.
Rög skars	T.	31.	E.	19.	E.	9.	E.	2.	E.	3.	E.	5.	E.	12.	E.	8.	E.	8.	T.	22.
Hvete Dito	E.	14.	9.	14.	E.	17.	E.	7.	E.	20.	E.	11.	9.	2.	E.	30.	E.	31.	E.	1.
Ärter skoras	E.	12.	9.	9.	9.	1.	E.	7.	E.	13.	E.	9.	E.	31.	E.	18.	E.	25.	E.	14.
Korn skars			9.	23.	E.	22.	E.	13.	E.	30.	E.	6.	9.	19.	9.	13.	9.	4.	E.	11.
Hafra Dito			9.	24.	E.	24.	E.	14.	9.	2.	E.	13.	9.	8.	9.	2.	9.	8.	9.	8.
Rög sädles	E.	17.	E.	13.	E.	19.	E.	17.	E.	15.	E.	12.	E.	19.	E.	18.	E.	17.	E.	22.
Hvete dito	E.	26.	9.	4.	E.	26.	E.	31.	E.	22.	E.	23.	E.	19.	E.	18.	E.	22.	E.	30.
Rågbrodd	E.	21.	E.	19.	E.	27.	E.	22.	E.	20.	E.	22.	E.	25.	E.	23.	E.	23.	E.	27.
Hvetebrodd	E.	31.	9.	12.	E.	31.	9.	6.	E.	30.			E.	27.	E.	26.	E.	28.	9.	10.
Boskap insattes	11.	28.	11.	30.	12.	3.	10.	31.	10.	25.	11.	15.	11.	4.	11.	5.	11.	7.	11.	15.

Enk. den 15 Maj 1804. 200. 56.

Ödmjukt Memorial

I anledning af den frega, som i Kongl. Finska Hushållningssällskapet Skrift vacket om desse dagböckers fortsättande, ber jag att i ödmjukhet få göra följande kenstrållan.

Vår lägande allmänhet, helst i Finnland, är för liten, för att kunna dela sig i flera klasser. Om derföre några, hvilka skall vinna större afgång, måste desse vinnahå vara nyttiga kunskaper. Af denna orsak kunna icke heller flera periodiska blad bära sig i vårt land. Derof hänvår förmodligen den ringa afsättning på Fr. Finska Hush. sällskapets dagbok, som gör att dess förläggare vid lemna förlaget. Om dessa Fr. sällskapet utan sin kostnad vid fortsätta dess utgifning, torde Herr Professorn och Provinsial Doktor Hougström förstå, att dertill betala sig af Åbo Tidning så vida vara tjenligt, som dessa dagblad i alla fall utgår till näsan alla orter i landet. Hvad verken denna förening skulle äga på Tidningens utgifvning, kan jag vål icke förutse. Men i fall så skulle hända, att den dermed förbundne Skrifvare så förbinder sig mig, att så länge jag är Åbo Tidnings förläggare, till Fr. sällskapet erlägga en viss motsvarande afgift: som jag önskade måtte blifva alla andra sekreterarens, hvilken i alla händelse är förbunden att befordja dagbokens redaktion, att hvad mig vinga lön derigenom skulle vinnas, utan sällskapets kostnad, nogen lika tillökning. Denna afgift kan jag för det närvarande icke med visshet bestämma, så länge jag icke vet, om premumerationen emot genom denna enskilt skulle minskas eller

ökas. Emedlertid utfäster jag mig, att i fall Herr Beskyrens
slag antages ilk vill Juni månads början verkställes, efter
slut betala Femtio Riksdaler, så framt antalet af de exemp
hvilka afgå med posten, ilk som de sednare åren gått ett stycke
på tjerde hundradet, men innevarande år icke utgåra mer
270 ungefär, skulle stiga till 300. Härvid ville jag likvi
förbehåka mig det vilkor, att korrekturet af de artiklar, som
ifrån K. Sällskapet skulle inkomma, af andre Sekreterarens
sörjdes; men att redaktionen alltid tillhörde mig, eller den
derom annodar, hvilken lärida jag i all händelse ändarfärd
svarig. Äfven skulle jag föreslå, att icke ett särskilt blad
utan en löpande artiktel, under ~~[illegible]~~ [illegible] en egen
lufve bestämd för alla de underrättelser, K. Finska Hus
mors Sällskapet meddelar. Åbo d. 15 maj 1804.

Frans M. Franzen

d. 15 Mars 1802. 120. 57.

Memorial

Innerligen rörd af fruktan för den fara som hotar Kgl Hushållnings sällskapet vågar jag underkasta des uplysta omprofvande några tankar om den plan som till sällskapets obestånd tyckes vara anlagd. Om mina tankar synas djerfva, så är den terrain jag fattat hufvudorsaken dertill: om jag ej kan yttra mig utan at sära, så är jag dertil föranledd af nit för sällskapets bestånd och välfärd. Jag vördar hvar nitisk medlem i detta ärofulla samfund men jag bör upoffra all annan consideration, då jag med ytterstå krafter vill befodra hela sällskapets säkerhet och lugn. det måste mig förlåtas, om jag ej kan kalla dett hvitt som förekommer mig kolsvart. Då jag tror mig hafva uptäckt et fel, så beder jag att min afsigt mer än mitt sätt at framföra den måtte komma under sällskapets dom.

Sällskapets Oeconomie Utskott har nyligen inlemnat et förslag till förändring i stadgarna, af några anförda skäl, som snart torde komma under sällskapets pröfning. detta Utskott har tvärtemot uttryckeliga bokstafven i stadgarnas 33. §. till öfverlägning föreslagit ämne, som till detsamma ej blifvitt af säll=

skapet hänvisat. Det har missbrukat sällsk-
pets förtroende, och väldfört sig på den barrière
med lagskiftaren valat. förekomma alla despo-
anläggningar af sina utskott. Den lindrigaste ut-
ning öfver Oeconomie utskottes förhållande vore
det misskännat vigten af nyssnämnde §:s innehå
Då nu ingen sak, som på ett lagstridigt sätt
blifvit sällskapet föreställd, bör i sådan be-
hut komma under sällskapets pröfning, så vore
Ödmjuka påstående, at å det nu af Oeconomie ut-
tet gjorda förslag intet afseende måtte hafvas; o
icke sällskapet redan hade funnit för godt, e
deröm infordra berednings utskottets utlåtan
Men midan detta afbidas, beder jag at min
skning om i fråga varande ämne må blifva
hörd.

Sedan Oeconomie utskottet af egen mynd
öfverträdt en hufvudsaklig punkt i stadg
vill det genom sällskapets bifrade omkullkasta
annan ännu vigtigare. Det synes sig olägl
at sällskapets ledamöter genom ballo
afgöra om förslagets rättan till penningar lä
det förmodar, at hvar ledamot ej så lätt
förledas till galenskap, då han nödgas upp
sin mening, som då hans votum har vara
känot: det tyckes tro, at tillställa corruptio
mälti der och annan dylik upfinning stun
dom. kunde värka skadeligt beslut, då hva
och ens votum är okändt, hos pluraliteten
medgifver mojligheten; men frägar, kan
för corruption vara mindre, då voteringarna
uppenbara? Jannerligen icke. Våra lagar fö
binda ej någon ledamot till ansvar för den ta
han säger sig hysa. Men den öppna voterings
har ett annat band med sig, som oftast kunde

snöveckt stridande mot sällskapets förmon. Då fråga
blir at antingen bifalla eller afslå en mägtig man
förslag, af hvilkens gunst många röstandes lycka
och thanske timmeliga välfärd beror, ho vågar
då uppenbart gifva sig såsom opponent tillkänna?
Denna mannens proposition, vore den än så orimelig,
måste nödvendigt bifallas. Däremot kan vid en ballo-
tering ingen tvingas kännas hvar och en at följa sin
öfvertygelse, antingen den är grundad på sanning
eller på misstag.
Hela världens historie intygar, huru ofta sanna
hållen det alltid varit röst ägande med hemlar tillåtit,
at i dervigligaste mål hafva slutna voteringar, syra
sur hadza deremot alltid funnit det med sina
afsigter mera instämmande, at under vördja
all förbehållsamhet, och tvinga hvar och en till
uppenbarande af sina tankar. det skall vara mig
nog, at nämna det ryfvärdaste exempel, som hob
hvar och en ännu är i frisk minne, då ko-
ning Ludvig XVI. i Frankrike dömdes till döden.
var det icke tvånget at uppenbara sin mening
som afgjorde saken?
Det var jämväl efter väl betänkt öfverläggning,
som sällskapet vid stiftningen af sina lagar för-
höll sig den rättighetelig, at uti alla förekommande
öfverläggnings ämnen så afgöra saterna genom
ballotteringar eller slutna voterings sedlar. Denna
högst nödiga frihet, denna hos hvart ädelt sam-
fund heliga rättighet vill man nu beröfva sälls-
pet! Ja! man begynner redan med sjelfva klassens dis-
position! Den är som satte sinner affekten härmed
misstänsam? Sällskapet skulle hädanefter ej mera
efter ledamöternas verkeliga övertygelse så disponera
om sina penningar! skulle den nu föreslagna ändring
i stadgarna vinna bifall, hvartill dess upshofsman för-me-
deligen har sig några bidragande medel förbehållna, så

skall ofelbart innan kort den proposition göras, at icke
i något annat mål balloteringar eller slutna voteringa
ägarum. Dernest torde touren komma till anonym
skrifter och memorialer, hvilkas frimodighet ej
undgå at vara för någon styrande Herre anstöt
Men de som således bragt sig upp till oinskränkt
öfver sällskapets egendom och tankesätt skola
ej dölja sig välbelåtenhet. Jag, och flere hundrad
lämnar jämte mig, skola ångra at hafva deltagit
skapet. Des ledamoters antal skall förminskas, och
intressen förfrämma, till obotlig förlust för dem s
derjämt grundet sina och sina vänners spekulat
Sådan oförd måste förekommas genom en tvångs
som förpliktar alla fordna ledamoter, för hvilk
alla ämbetsmän och folk af någon förmögenhet, at
Kassans bestånd och ständig tryggande behof af
summor, m.m. ärligen göra S. Kirkdales tillsk
Vid utförande af detta förslag torde väl ingen svårig
möta, men för den ihärdiga är ingenting omöjeligt.
således kunde Kongl. Hushållnings sällskapet
tiden undergå en så betydlig och förmodad metamorphos. Tagom i tid till vara
rom öfvertygade, at om skyldig os och Vår ske i
oss finnas de, som i förfamna något tillfälle at för
vår inrättning, om vi ej själfve bevaka hvad vår
tillhörer, om vi ej möta de tillställningar som en
göras, hasem skall då välja oss, då stunden är kom
jag afväljer innom mig de bittraste fiender af vere
som förr eller senare tyckes vilja draga sällsk
Måtte ej en efter verk kunna säga, at grunden
detta sällskaps olycka lades, och at den outvikl
fall berodde uti sjunde året af dess existence

Inkom d. 7 Maj. 1805. 142. 63.

Ödmjukt Memorial

Jemte del [illegible] skapet an-
[illegible] genom Herr
tedig skjuta
skjuta ihag-
anmäla

d. 1. April 1802. 1/4/7. 59.

Ödmjukt memorial.

anledning af så väl Oeconomie-Nothållets som
ings-Utskottets förra jag såsom ledamot
til Kongl. Sällskapet aflämnade Betän-
jemte inlämnade anonym Memorial, alla
ed bästa sättet at vid penningars utlå-
Sällskapets kassa, förfara; beder jag om
, at i detta ämne få göra några anmärk-

I sedan Sällskapets kassa, emot första tiknad-
gälld en så ansenlig tillväxt, har jag tyckt
i våre dagar föreskrefne sätt så tentur
lan, icke dog säker och försigtig, så et
ntal, til och med Ellofska ledamöter, okände
allt anstår, kunde borrlåna, ja til åf-
borttskaffa, ansenliga summor, hvarige-
an kunde tvingas i obestånd. Den som
d i alla stora samfund i verlden känd och
ret och, at vissa tidsmöten kunna til vissa
, uptkallas och tilkasom bestämmas, då vigtiga

Ödmjukt Memorial

skall ofelbart innan kort den proposition göras, at icke
i något annat mål balloteringar eller slutna voteringa
ägarum. Dernest torde tvåren komma till anonym
skrifter och memorialer, hvilkas frimodighet ej
undgå at vara för någon styrande Herre anstöte
Men de som således bragt sig upp till oinskränkt
öfver sällskapets egendom och tarkkasett skola
ej dömma sig vädbelåtne. Jag, och flere hundrade
lämmar jämte mig, skola ängra et hafva deltagit
skapet. Des ledamoters antal skall förminskas, och
jätkomster förspinna, till obotelig förlust för dem
derjämte grundet finna och finna vänners spekulat
Sådane oförd måste förekommas genom en tvägs
som tänesliktar alla dessa ledamoter, tor hända
alla

60.

saker skola afgöras; somliga personer skyga
vid sådane tilfällen i sammankomsterne
syslige. Jag tycker mig någon gang
värk sällskap, som är så nytt och kanske
bifallande, skafva märkl, spad ligenom en vis
sanhet kan uträttas, för at åstadkomma en
bad pluralitet. Spad skall då icke kunna
framtid, då många uppkommer om 10 eller 20
Rikdalers, med kanske nog ovissa vilkor.

* som jag til Sällskapets eftersträvande vil skafva samfälde:

Af allt detta drager jag 2:ne följder,
fördelas varsamhet och grundlagenhet bör
gas i synnerhet vid de ledamöters föreslående
valjande, spilka såsom i staden närvarande
at deltaga så väl i sällskapets andre angel
arbeten, som i dess vård och förvaltning
obetydliga inkomsten af 1/2 Rd om året, så
kunna göra oss i detta fall indifferente
kynnierfarme.

2:o at vi äre Oeconomie-Utskottet, i stället
förolämpande beskyllningar, derföre sak

i det vanl. sällskapets nymärksamhet på et
anse, som en förre varsamhet vid framsedes
utlåningar. För min del anser jag det icke
spoken moda vara, at undersöka, om til åsten
i våre stadgar föreskrefne formaliteter der
vid efter bokstafven följde, eller ej: ty i al
agde dess ord en utskottets ledamot tillåtet
en dylik anonym, memorial, bringa sa
ver Utskottets och sällskapets öfvervägande
vande: och undrar jag ej heller om Utskottet
ver begått. Men helsva saken har vid seligen
vor; ehuru jag tror, at med de af Beredning
at nu föreslagne tillägginga at spad vare
sarley om lån och utbjudes föreskrifvid
af sällskapet godkännas, dessa säkerhet
utdrag skall blifva bevarad. At mera lång
vid utlåningarne måste denigenom nyttem
varen, tillsynen och redogörelsen för dem,
sällskapets hela penningar-förvaltning
försvarligare och vidlyftigare, lärer icke

† jänväl o- känd

förstå af
etidon skal
är då inne
och hvad
n dervid
eller admin
den erfarenhet
att tjena
are, hvarmit
ta Sällska-

Ämnet Memorial

skall ofelbart innan kort den proposition göras, at icke
i något annat mål balloteringar eller slutna voteringa
ägarum. Dernest torde touren komma till anonym
skrifter och memorialer, hvilkas grannodighet
undgå at vara för någon styrande Herre anstöte
Men de som sällan bragt sig upp till oinskränkt
öfver sällskapets egendoms och tarukasett skola
ej dömma sig välbelåtne. Jag, och flere hundrade
lämmar jämte mig, skola ängra et hafva deltagit
skapet. Des ledamoters antal skall förminskas, och
intressen förfarinna, till obotelig förlust för dem
der på grundet sina och sina vänners spekulat
Sådan oförd måste förekommas genom en tvångs
som särskilt rör alla hedra ledamoter, för hvil
alla
Ko
jun
Vid
möt
säl
tider
för
vor
oss
vär
till
göra
jag
sour
Mö
detta
fall.

61.

beremot få komma i betraktande.

Om en blind ballotering är med olägen
knippad; så är en öppen votering ingalunda
dem. Hvardera sättet har och sina förmån
det annat anser är de röstande alagd; så
det likväl mycket, att de med sin heder och s
gelige anseende äro för sina röster ansvarige
tro, det betydande män inflytande på andr
vande och klienter förvinner genom ballot
är garska ongifvig. många tro sig, genom
ga frihet, at mera oförsynt bestalla
dan, då de af intet annat än sin tillgi
för sällskapet och sin plikt, tagge under
mycket plaga,
baka sällas. Men då saken med bibehållan
våre antagne Kadjar, som ej gerna, utan
öra fastade sakelisor mötas, på sätt som m
lagde är, synes kunna hjelpas; så kärn
väg, åtminstone på försök, hälsa våra in

* en förmans eller gynnares

Jemte det [illegible] sällskapet an-
[illegible] genom Herr
tedig blifna
blifva ihog-
anmäla
första af
etidion skul-
är då inne
och hvad
n dervid
eller åtmin-
den erfarenhet
att tjena
rare, hunnit
lla Sällska-

ket tjenstdugaktighet förtjenstfullhet tjeg synes
, at framdeles icke utlåna alltför stora
på en tjod: derigenom tryckes och sällska-
mål, som är thusställningens befrämjan-
kunna vinnas; flere fördomfrie och vä-
kare kunna då bifogas, och alltså mera
ntrattas. Det är annu i friskt minne, hu-
stora Banco-lånen, som utan inskränkning
ljetne, missbrukades, i stället at användas
ens förbättrande, at uppköpa och ute på
sammanskapla odandeligen stora och många
r; andra missbruk at förtiga. För 2000 Rd
et destomera icke mycken at bifalla opera-
som för 10 el 20 tusende Rd kunde förskas.
sällskapet för ofrigd Cäres ogilla den
liga ton, det ohöfliga skrifsätt, och de ohe-
ty förklenande beskyllningar, som förbjuda-
det anonyma Memorialet sig tillåtit, der-
[illegible] mig öfvertygad. Bitterhet och passioner,
te lidenskapliga utan vara öfverlaggningar.

* til landets upkomst

* emot ekonomie-utskottet

skall ofelbart innan kort den proposition göras, at icke
i något annat mål balloteringar eller slutna voteringar
ägarum. Dernest torde touren komma till anonym
skrifter och memorialer; hvilkas frimodighet ej k
undgå at vara för någon styrande Herre anstöteli
Men de somsåledes bragt sig up till oinskränkt m
öfver sällskapets egendom och tankesett skola
ej finna sig välbelåtne. Jag, och flere hundrade
lämmar jämte mig, skola ångra at hafva deltagit
skapet. Des ledamöters antal skall förminskas, och
inkomster försvinna, till obotelig förlust för dem s
der på grundat sina och sina vänners spekulati
Sådan ofärd måste förekommas genom en tvågs le
som förplicktar alla fordna ledamöter, för hände
alla
Ka
sui
Vid
möte
sål
tider
oför
ron
oss
vår
till
göra
jag
som
Mö
detta
fall

Inkom d. 7 Maj. 1805. 142. 63.

Ödmjukt Memoriale

Jemte det ... sällskapet an-
... genom Herr
... ledig blifva
... blifva ihog-
... anmäla
... första af
... petition skal-
... är då inne
... och hvad
... om dervid
... eller åtmin-
... den erfarenhet
... att tjena
... rare, hunnit
... lla Sällska-

62.

De gifva aldrig sanningen styrka; och utom Stockholm o. s. v. corresponderas; då ock de
kunna skälen fullkomligen med all sin vigt regpositionen vilja deltaga, dertil kunna
ställas. Om någon ting är mägtigt at rubbe tilfälle. Åbo d. 1 April 1802.

Heinr. Gabr. Porthan.

Sällskaps lugn, väcka agg, förbittring och
er, samt i längden bereda dess undergång, s
sådant fruktas af dylika uptåg (: hvaröf
denskull Sällskapet ej lärer underlåta at
ligen förklara sit miss nöje.

Sluteligen utbeder jag mig tilstånd
få til Sällskapets omprofvan* anmäla et anna
med det föregående ingen gemenskap ägande
Några af Sällskapets Ledamöter hafva ytt
åstundan, at erhålla några Bikupor. Som
Hus Hålls-gren, til Sällskapets fägnad, syna
trefnad i vårt land, och Sällskapet genom
stalt förra året bekom både färre kupor
dyrare pris, än ske kunnat, om de tidigare
bestälde; så hemställer jag, om icke nu
om denna anstalt borde dragas försorg, o

* vid detta tilfälle

Ödmjukt Memorial

Jemte det, att jag i ödmjukhet hos Sällskapet anhåller att vid återbesättandet af den genom Herr Professoren Doktor Wallenii afgående, ledig blifna förste Sekreterare Syssla i Sällskapet, blifva ihågkommen, tager jag mig friheten att anmäla följande:

Sällskapet går nu att ombyta den förste af sina Sekreterare, och i händelse min petition skulle vilfaras, äfven den andra. Tillfället är då lime att ~~göra~~ i afseende på deras göromål och hvad mera dem kan angå, göra de ändringar, som dervid till äfventyrs kunna finnas nödvändige eller åtminstone lämplige; och det är i stad af den erfarenhet som jag under det år jag haft äran att tjena Sällskapet såsom des andra Sekreterare, hunnit förvärfva mig, som jag vågar underställa Sällska-

pets Omprofvande mina tankar i detta ämne.

Då Sällskapet beslöt att antaga en Andra
terare, var det, i det ändamål, att genom Arbe
fördelning på tvänne personer göra det för
Sekreteraren mindre trägit, och mindre upptaga
des tid för göromål som hana äfven utom
skapet fann sig nödgad att befatta sig med.
detta ändamål var det, som Sällskapet fastställ
den fördelning af göremålen, som under lo
af ett nu utgångit år varit rättesnöret
Sekreterarnes förhållande. Sällskapet kunde
icke förutse, hvad jag likväl vågar yrka vara h
att nämligen deras ömsesidiga göremål sku
korsa hvarandra, att de ofta, oaktadt den b
vilja att undvika det, varit hvarandra till
der och besvär, för uppfyllandet af sina
heter, i stället för att vara hvarandra
lättnad, och i det hela till ett färdigar
fyllande af Sällskapets vilja och beslut.

Sällskapets alla göromål äro så sammanh
de och förväfde i Hvarandra, att de tills
utgöra en enhet, och att vissa delar deraf
utan svårighet kunna afskiljas. Sällskapets
möter, ehuru beständigt de ock måtte med
vid ärendernas behandling kunna icke hvar o
särskildt hafva för sig ärendernas sammanh
ifrån tid till tid öfversedt och närvarande

ven Sällskapets Ordförande, såsom de som skola styra
de förekommande göromålens gång och utgöra medel-
punkten för Sällskapets Personliga existance, ombytas
likväl för ofta för att kunna vinna det öfverseende
öfver Sällskapets ärender som vore nödigt. Det är
~~hos~~ de chos Sällskapets Sekreterare, som detta ärendernas Sammanhang
skall hafva sitt bestånd; och dett är af öfvertygelse
om sanningen deraf som jag vågar anmerka, att den
enda princip, ur hvilken fördelningen af göremålen kan
med framgång företagas, är betraktandet af ett inre
och yttre som i dessa göremål existerar.

I anledning deraf, synes mig, att Första Sekreteraren
~~borde~~, som emottager inkommande skrifter och nödvän-
digt skall hafva kännedom af alla de mål som till
Sällskapet inkomma, borde genast anteckna dem
i Diarium, sedermera föredraga dem i Sällskapet, följa dem
under deras bearbetande i Utskottet, och ~~åter~~ då de åter-
komma till Sällskapet derstädes i Protokollet uppta-
ga Sällskapets beslut: Författa de ianledning deraf
afgående Expeditioner och bref, samt de uppsatt-
ser och Underrättelser som igenom trycket skola
Allmänheten meddelas, ~~samt~~ och då ändteligen han
fulländat Korrekturet af dem, ~~och inberättat~~ slutas ändteligen
den kädja af göromålen, som egentligen utgör hvad
jag velat kalla det inre af dem.

Men der vidtager äfven det yttre, och som af
en annan Man kan med bequämlighet skötas: An-
slagen, hvarigenom Mål, beslut och Verkställning
framlägges för ögonen af hvarje Sällskapets Leda-

mot: Belöningars beställande, besörjande och af
dande: Åts Berättelsernas kringspridande t
Sällskapets samteliga Sedamöter: Modellkamm
Uppehafvande för Allmännheten på bestämd
Werkställandet af åtskilliga Sällskapets beslut
de fordra någon särskildt befattning; Expediti
och brefs Renskrifvande, m. m. d. såsom på
tidspillande göromål, och på den andra vidtaga
då först, när saken genomgått Sällskapet, och
~~till slutit af~~ förbi all theoretisk behandling +
som efter min tanke borde vara Andra Sekreterarens
Hvad Jämkning Sekreterarnes förmoner
genom borde undergå, öfverlämnas åt Sällskap
benägna omprofvande.

+ Sekreterares

Det åligger mig nu, att under en tid af ~~nära~~ omkring
Månader, och ~~[illegible]~~ kanske än längre tid, såsom vikarie ensam bestyra alla Sällskapets göro
na öfriga Sysselsättningar, för min utkomsts
som äro af den natur, att de icke tillåta något
skof, m.m. göra det för mig synnerligen mödos
att väl uppfylla denna Skyldighet. Jag vill
före i Ödmjukhet hos Sällskapet anhålla, att
mig till biträde antaga någon, för hvilk
för öfrigt skulle ansvara. Revisorn och K
ten Herr Mozelli har erbjudit sig att utan något särskildt
mig i sådane mål som eljest tillhöra andra S
teraren behjelpelig; och jag utbeder mig Säl
benägna utlåtande öfver detta förslag.

Åbo den 7 Maj 1805.

Gabr. Isr. Hartm

67.

66.

Kejserliga

KONGL. FINSKA HUSHÅLLNINGS-SÄLLSKAPETS STADGAR,

ANTAGNE

DEN 1 NOVEMBER 1799.

Öfversedde och ånyo utgifne den

ÅBO,
Tryckt hos JOHAN CH. FRENGKELL.

Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets föremål är, att inom Finland uppmuntra och befrämja Jordbruket, Handeln och Slöjderna. Och som till vinnande af denna afsigt, och underhållande af jämn verksamhet inom Sällskapet, nödigt är, att det i sin sammanfattning och sina göromål iakttager en viss ordning; så har Sällskapet sig till efterrättelse fastställt följande Stadgar.

SÄLLSKAPETS LEDAMÖTER OCH AMBETSMÄN.

§. 1.

Sällskapet utgöres af upplysta och redliga Medborgare utaf alla Stånd, som med kunskaper, arbetsdrift och förmögenhet vilja till förenämnde ändamål medverka.

§. 2.

Hvar och en Ledamot äger, att skriftligen, med sitt namns underteknande, föreslå nya Medlemmar, om hvilkas benägenhet att ingå i Sällskapet, han är förvissad. Förslaget ligger en månad på bordet, at Sällskapets

pets Ledamöter må vid de under tiden
ende sammanträden därtil hafva fri tilg
hvarefter den föreslagne väljes genom
lottering, och är lagligen vald Ledamo
minst' två tredjedelar af de väljandes
äro jakande. Bifaller ej Sällskapet, g
sådant val, den föreslagnes antagande,
ingen honom å nyo inom två år til L
mot anmäla.

§. 3.

Till hvarje ny Ledamot utfärdas i
skapets namn et af Ordföranden och S
teraren underskrifvet Kallelse-bref; hva
te följer et Exemplar af Sällskapets Stad

§. 4.

Hvarje år den 1 November, som, t
minnelse af vår Allernådigste Konung
delse och anträde til regeringen, är
skapets Instiftelse-dag, samt den 1 Maj
jes en Ordförande, som, i fall han
frånvarande, blifver af Sällskapets Sec
rare därom underrättad. Den afgående
föranden må ej å nyo därtil väljas inom
år, efter det han Ordförandeskapet ned

?

§. 5.

Är Ordföranden vid Sällskapets sam
komst ej tilstädes, väljes en närvarande
damot, at den dagen föra ordet.

§. 6.

Til biträde vid göromålen antager

a. Sällskapet kallar och till Neders
Litteratörer ~~och~~ eller jordbrukare, de
igenom ~~[illegible]~~ medborgerliga

uppå hvilken dag Sällskapet år 1797. stiftades, till åminnelse af sin dåvarande
Konungs och förste Beskyddares Konung Gustaf den 4. Adolfs födelse och anträde
till Regeringen, stiftades

et en Secreterare, som njuter årlig lön
öfverenskommelse, och bibehålles vid
n, så länge han den til Sällskapets nö-
förvaltar.

§. 7.

Är Secreterare-syslan ledig, utväljer
skapet tolf af sina Ledamöter, som inom
månad upsätta förslag å trenne därtil skick-
män. Sedan förslaget blifvit vid allmän
mankomst upläset, ligger det en månad
bordet: hvarefter Sällskapet genom val
af de föreslagne til Secreterare antager.

§. 8.

Hindras Secreteraren af sjukdom eller
at synnerligt förfall, at bivista Sällskapets
manträde, väljes en Ledamot ibland de
rvarande, som den dagen förer Protocollet.

§. 9.

Sällskapets Cassa förvaltas af en Skatt-
stare, hvartil årligen den 1 November väl-
en Ledamot, som äger kännedom af Rä-
skaps-värk, och hos hvilken finnes full
erhet för de medel och förråd, han
mmer at vårda och förvalta.

§. 10.

Nedlägger Skattmästaren af någon or-
sit ämbete innan årets utgång, väljes
mast en annan Ledamot, som förrättar syss-
för den återstående delen af året, i fall
bytet sker innan den 1 Maji, men äfven

för det följande året, däreft ombytet e
den dagen infaller.

§. 11.

At granska och utarbeta förekomm
ämnen, tilsättes hvarje halft år et Be
nings-Utskott, bestående af tolf Ledam
hvilke den 1 November och den 1
väljas.

§. 12.

Samma dagar väljas tolf Ledam
som utgöra et Oeconomie-Utskott, hv
handhafver alla de mål, som röra ink
och utgift.

§. 13.

Ingen frånvarande Ledamot äger om
ningsrätt. Skulle, efter förrättadt val
omröstning, kulorna eller sedlarne finn
verstiga de närvarande Ledamöters a
vare sådan omröstning ogild, och ny
ställes.

§. 14. 13.

Om än flera val eller omröstningar
ma at efter hvarandra genom ballotterin
ställas, utdelas dock til hvarje Ledamo
en gång ej flera än en hvit och en
kula. Desse kulor insamlas åter bägg
lika, och läggas den kula, hvaraf den
lotterande vil sig begagna, i den hvita
och den öfverblifvande i den svarta.

§

11.

§. 11.

Sällskapet arbetar genom Utskott, som dels äro förekommande ämnen
till skrifvelse förordningen och slutligt afgörande: Sällskapet, dels utan hemställan, men emot årlig redogörelse afgöra vissa, genom Sällskapets bestämning bestämda
mål och ärenden. För det närvarande har Sällskapet 1:o Ett åkerbruks utskott,
för granskande och utarbetande af alle de frågor, som angå Landthushållningen
uti hela dess vidd omfattning; 2:o ett Boskapsavels Utskott att lokaledes granska
och utarbeta alla de ämnen, hvilka inke, enligt Sällskapets instruktion
höra under något annat Utskotts bestämning; 3:o ett Economi Utskott, som
dels afgör, dels till förordningen uti Sällskapet utarbetar alle Sällskapet
förelagde
juste X anskilda de frågor som röra de under Sällskapets anskilda hus-
hållning stående fonder, äfvensom alle bevärings frågor; 4:o Ett Linplan-
tnings Utskott, som dels afgör, dels till Sällskapet hemställer alle
de frågor, som äga gemenskap med lin och kampplanteringen, och dessa al-
ders förädlande; samt isländska får afvelns införande i Finland; 5:o Ett
Vaccinations Utskott, som under sin bestämning äger vaccinationens be-
främjande och vård: Finland och 6:o ett potatoes planterings Utskott,
som sträcker sin omsorg till odlingen af denna rotfrukt.

§. ~~15.~~ 14. 11

Alla val af Ämbetsmän, ~~och~~ Utſkotts-
möter och andra Deputerade ſke med
a ſedlar, och afgöras genom fleſta rö-
a; men blifver valet därigenom oaf-
dt, at tvänne eller flere erhållit lika rö-
ſkiljes dem emellan genom lottning.

§. ~~16.~~ 15. 12.

Valen til Ordförande, Skattmäſtare och
otts-Ledamöter anſtällas vid Seſſionens
i den ordning, at förſt väljas Ledamö-
til ~~Berednings- och Oeconomie-Utſkot-~~
// ~~dernäſt Skattmäſtaren och ſidſt~~ Ord-
nden.

~~§. 17.~~ 13.

~~Ej må någon tillika vara Ledamot i~~
~~ge deſſa Utſkott.~~ Skulle Skattmäſtaren
r någon af Utſkotts-Ledamöterna väljas
Ordförande, bör det ſålunda ledig bleſna
mmet genom nytt val fyllas.

§. ~~18.~~ ~~16~~ 14

Äro vid allmän ſammankomſt, efter för-
tadt val til et Utſkotts-Ledamöter, ſju af
nyvalde tilſtädes, tilſer Sällſkapets afgå-
de Ordförande, at deſſe genaſt inom ſig
välja en Ledamot, ſom för halfva året in-
Utſkottet förer ordet. Är Utſkottets
rvarande Ledamöters antal mindre, utſät-
s timma til detta val å näſtföljande ſöck-
dag.

// i den ordning de äro hur ofvan nämnde, och efter

Skrifvelſen till Hans Majeſtät
pedition, ſom äro af mera vigt
ka olika tankar emellan Ordfö-

e blifvit infordrad

Skrifter, ſom ſedan Sällſkapets
dnaſte ſammanträde till Sällſkapet inkommit, och de åtgärder ſom vid
em blifvit vidtagne, bör han derlill äga tillfälle genom obehindrad tillgång till Dagboken och
tſkottens protokoller, ſom i ſådant afſeende vid allmänna ſammanträden
igga öppna uti Utſkottens ſamlingsrum.

SÄLLSKAPETS ARBE[illegible] ORDNING.

§. ~~19.~~ 16. 17

Sällskapet sammanträder den sö[illegible] gen i hvarje månad, samt den femto[illegible] ärendernas mängd det fordrar, ~~hvaro[illegible] skapet, i sådant fall, vid slutet af [illegible] gå nde sammankomst af Ordförande[illegible] rättas.~~ Inträffar Helgedag å någon a[illegible] da dagar, upskjutes sammankomsten [illegible] följande söcknedag.

§. ~~20.~~ 17.

Vid Sällskapets allmänna samm[illegible] ster intager Ordföranden sit rum öfv[illegible] bordet. Vid ena sidan däraf sitta Se[illegible] ren och Skattmästaren, och vid de[illegible] Utskottens Ordförande.

§. ~~21.~~ 18.

Sedan sammankomsten är öpnad, [illegible] nes arbetet med justerande af det sedna[illegible] Protocollet; därefter upläsas ~~de bref,~~ ~~i Sällskapets namn blifvit utfärdade;~~ [illegible] företagas upskjutna mål och de som [illegible] på bordet; vidare upläsas inkomna b[illegible] skrifter, hvarefter Utskottens betänka[illegible] ver de til dem förvista mål föredrag[illegible] dan förrättas val öfver förut föreslag[illegible] damöter, och sidst upläsas de förslag [illegible] Medlemmar, som för dagen blifvit ing[illegible]

+ angelägnare bref, såsom underdåniga skrifvelser till Hans Majestät Kejsaren, Circulaire bref, och andra ✝ expeditioner, som äro af mera vigt eller få en större publicitet, eller om hvilka olika tankar emellan Ordförande och Secreteraren yppats

✝ öfver hvilka något Utskotts utlåtande icke blifvit infordradt

✝✝ önskar någon Ledamot känna alla de skrifter, som sedan Sällskapets sednaste sammanträde till Sällskapet inkommit, och de åtgärder som vid dem blifvit vidtagne, bör han derlill äga tillfälle genom obehindrad tillgång till Dagboken och Utskottens protokoller, som i sådant afseende vid allmänna sammanträden ligga öppna uti Utskottens samlingsrum.

§. 18

til någon Ledamot tala öfver förevaämne, eller något til Sällskapets kunnmäla, göre det stående. Njute ock en aktning, at ej någon faller honom , utan tale hvar i sin ordning: och under det något mål förehafves, inga sluta samtal däröfver, eller i annat ämedamöterna emellan anställas.

§. 19.

kulle emellan de vanliga sammankomn något oförledt mål, som ej tål tidens gt, förekomma, äger Sällskapets Ordse, eller, under hans bortovaro, efter s beskaffenhet, ~~Ordföranden uti Beredeller Oeconomie-Utskottet~~, at, meanslag och tillägelse genom Sällska~~Betjente, sammankalla~~ i Staden varanedamöter. Dock må vid sådant tilfälle dra ärender företagas.

§. 20.

Vid alla desfa sammankomster böra åtnone tjugu Ledamöter, utom Ordföranvara tillstädes, innan något mål får as; men frågor om penninge-utgifter, öfverstiga Femtio Riksdaler, må ej til ande företagas, däreft icke, utom Ordnden, minst trettio Ledamöter, äro närnde. Det beslut, som af et mindre anattas, är ogildt.

A 5 §. 25.

§. 21

§. 25. 22 21

Yppas skiljaktighet i meningarn
res saken genom ballottering, då
pluralitet gäller til beslut: dock
undantagne upkommande frågor om
i Sällskapets Stadgar; hvarvid minst
djedelar af kulorna böra vara jaka
nan propositionen anses bifallen.

§. 26. 23. 2

Ordföranden tilkommer, at h
Stadgarna, vid Sällskapets samma
styra öfverläggningarna och göra p
ner til beslut, samt underskrifva a
Sällskapet utgående expeditioner.

§. 27. 24 2

Secreteraren föredrager ärende
rer Protocollet och besörjer om br
gen, samt följer för öfrigt den för
uprättade Instructionen.

§. 28. 25. 26

Så väl närvarande som frånvar
damöter anmäla skrifteligen, i for
morial, alla ärender, som de til Sä
pröfning vilja öfverlämna.

§. 29.

Öfver alla mål infordrar Sällsk
derbörande Utskotts beränkande,
til afgörande företagas; med mind
ärende skulle, förmedelst ordentelig

+ Utskottens Ordförande
ning Sammankalla

§.

När Sällskapets Ledam
Tidningen Sammankallade,
Stadgarne eller om penning
sådant blifvit uti Kundg
Sällskapet afgöra alla f
ehvad flere eller färre

att tillse det Räkenskaperne i behörig tid afgifvas, att förslag öfver tillgän-
gene för året uprättas, och att anordningarne icke må öfverskrida
dessa, och att uti Sällskapets minnesbok antekna de beslut, som uti ett
eller annat afseende ändra Stadgarne, eller böra hjena till framtida
efterrättelse.

§. 26.

Uti Sällskapet må inga ärenden företagas, förän vederbörande Ut-
skotts utlåtande öfver dem inkommit, dessa icke Sällskapet genom
ordentelig omröstning skulle finna något ärende kräfva en så
skyndsam åtgärd, att sådant icke kan afbidas, eller ock målet
är af så ringa vigt och så klart, att sådant icke än af nöden.

77

76.

g, pröfvas fordra skyndsammare åtgärd, at Utskottets tanka kunde däröfver inhemtas; då sådant må må genast afgöras.

§. 30.

Utom de mål, som endast röra förvaltningen af Sällskapets Casta, och öfver hvilket det tillkommer Oeconomie-Utskottet at utlåta; hänvisas alla andra til Berednings-Utskottets utarbetande; så framt icke Sällskapet pröfvar nödigt, at för något ärende tillsätta et särskildt Utskott.

§. 31.

Vid Sällskapets allmänna sammankomst kallar hvarje Utskott dagen til dess nästföregående sammanträde, och vid detta åter tiden til följande sammankomst; hvilket af Utskottets Ordförande, genom anslag å sammanträdes-rummets dörr, kungöres.

§. 32.

Hvart och et Utskott sammanträder i Sällskapets samlings-rum, och böra åtminstone sju Ledamöter vara tillstädes, innan Utskottet kan anses fullsutet. Sällskapets öfrige Ledamöter äga rättighet at öfvervara desse sammankomster, men ej at uti öfverläggningarna deltaga.

§. 33.

Hvarje Utskott åligger, at jämkt den för Utskotten fastställde Arbetsordning, noga granska de ärender och handlin-

lingar, ſom til det ſamma blifvit hän
ſamt ſit utlåtande däröfver ſkrifteli
Sällſkapets ſlutliga pröfning och afg
vid nästkeende allmänna ſammankom
va. Utom hvad om granſkningen af i
na ſvar på prisfrågor färſkildt ſtadga
ej något ärende hos Utſkotten läng
uppehållas, däreſt icke vigtiga orſake
til föranleda, då Sällſkapet därom vid
jande ſammanträde underrättas, icke
må andra mål, än dem Sällſkapet til U
ten hänviſt, til öfverläggning företag

§. 34.

Sedan et Utſkotts betänkand
ver något mål blifvit vid Sällſkapet
många ſammankomſt upläſet, lägges
på bordet för en månad, inom hvilk
hvar Ledamot äger rättighet, at g
den med dithörande handlingar.
dar ännu därefter någon Ledamot Ha
garna til påſeende, ankommer det på
ſkapets pröfning och omröſtning, om
ytterligare må hvila til näſta Seſſion;
efter intet upſkof med deſs ſlutliga af
de äger rum. Men om tiden til gran
af inkomna Prisſkrifter, gäller hvad
före ſtadgas.

§. 35.

Den eller de, ſom vilja til
re påſeende uttaga på bordet liggande
lingar, anmäla ſig därtil vid ſamma

slut hos Sällskapets Ordförande, som då mmer för omgången sådan ordning och at samma Handlingar sidst dagen före seende allmän sammankomst kunna vara ecreteraren återlämnade: Och åligger utom den, som sådana uttagna Handlin- vid någon under tiden inträffande vec- ammankomst, om händer hafver, at då, sammankomstens början, dem Sällska- tilhandahålla.

§. 36.

Utom strödda kortare underrättel- för Allmogen, som Sällskapet vid fö- lande tillfällen utfärdar, vil Sällskapet, r Titel af *Kongl. Finska Hushållnings- kapets Handlingar*, genom trycket ut- sådana skrifter, som bidraga til uplys- af Landets Natural-Historia, samt för- ring af dess Näringar och Hushåll- sätt.

§. 37.

Sällskapet emottager därföre med alla dess yrke rörande afhandlingar uplysningar, hvilka, efter föregången ning, antingen i hela sin vidd, eller, om fattaren därtil samtycker, i utdrag uti ndlingarna införas. Och vil Sällskapet utom anmoda vissa Ledamöter i hvarje dsort, at med sig brefväxla.

§. 38.

Sällskapet förskaffar sig et utvaldt Bi-

Bibliothek i Hushållnings-vetenſkapet
Samlingar ſå väl af Naturens alſter
ſärſkilda orter, ſom af de på åtſkillig
len brukeliga Åkerbruks-redſkap, ſa
lahanda Mechaniſka Värktyg och Mo
med mera.

§. 39. 34.

Flytten det (18)

På det Sällſkapets Medlemmar m
nödig tilgång til deſs Böcker och
riga Samlingar, ſamt på bordet lig
ſkrifter, öpnas Sällſkapets rum, utom d
männa ſammanträdes-dagarne, på viſ
en gång i hvarje vecka.

§. 40. 35.

Af Natural-Samlingarna får intet
Sällſkapets rum uttagas eller på
bortföras. Så ofta Sällſkapets rum
ſammanträden öpnas, böra Skrifter, B
och Modeller altid vara til hands ✗ dä
lan må de åt Ledamöterna utlånas, m
utom Staden, under någon förevä
föras.

§. 41. 36.

Då idoga Landtbrukares, andra
rings-Idkares och ſkickeliga Konſtnäre
märkta förtjenſter til upmuntran och
ning hos Sällſkapet anmälas, hänviſes
giften förſt til Berednings-Utſkottets g
ning, och i fall belöning tillſtyrkes, v
til Oeconomie-Utſkottet; hvarefter båd
ſkottens betänkande komma til Sällſk

✗ däruft icke de, med Sällſkapets tillſtånd blifvit till Saker man utom Staden utlånade. B. Aleads ?

eliga afgörande. Sådane belöningar ut-
as den 1 November och den 1 Maji.

§. ~~42.~~ 36

~~Å dessa dagar~~ kungör äfven Sällska-
upgifne prisfrågor, ~~som~~ förut blifvit af
rednings-Utskottet granskade och af Säll-
pet bifallne, at efter omständigheterna,
m en tid af et eller flera år besvaras,
n belöningar för inkomne svar utdelas
tt å Sällskapets Instiftelse-dag den 1 No-
mber.

§. 43. 38

Inom April månads slut införvän-
de Prisskrifter, som Sällskapet utfäst
, at den 1 näst derpå följande November
öna. Dessa skrifter upläsas vid allmänna
mmanträdet den 1 Maji, och lämnas til
rednings-Utskottet, som, efter behörig
nskning, därom afgifver skriftligt utlåtan-
vid Sällskapets sammankomst den 1 Au-
sti, då detta utlåtande första gången up-
es, och blifver derefter, jämte alla in-
mna prisskrifter, liggande tvänne måna-
r på bordet, på det hvar och en Leda-
t, som det åstundar, må äga tillfälle, at
der tiden taga tilräckelig kännedom af sa-
n. Den 1 October upläses Utskottets be-
kande andra gången tillika med den el-
de skrifter, som Utskottet til belöning
mält: hvarpå Sällskapet samma dag afgör,
ruvida något svar finnes värdigt at be-
as.

§. 44.

Den 1. November och ~~andra~~ 2. Maji proclameras de belöningar Sä
Skapet tillerkänt idoga Landsbrukare, andra näringsidkare och skicklig
Konstnären äfvensom

tkning på de hedamöten, som antingen genom
ång för alla eller ock med något tillskott
bidragit. Hvar och en inom Riket boende
illsänd, och gifve derför sin vissel och Sän-

Den hedamot som på en gång erlägger
har dermed för all tid betalt sin contingent
erlägt sin afgift, kan ma denften icke vidare

Den 1. November och ~~andra~~ 2. Maji
Skapet tillerkänd idoga Landsbrukare, i
Konstnären äfvensom

§. 44. 38.

Den 1 November upläses en Ä
tion, som, til frånvarande Ledamö
skap, kommer at jämte bifogad F
öfver Sällskapets samteliga Medlem
nom trycket utgifvas.

SÄLLSKAPETS PENN
GE-VERK.

§. 45. 39

Hvar Ledamot erlägger til
pets Cassa en årlig afgift, som
närvarande bestämmes til Tre H
Föräringar och Patriotiska tilskott e
med tacksamhet, och skola, efter
åstundan, til befrämjande af Sällska
sigt användas.

§. 46. 40.

En nyvald Ledamots namn ins
Sällskapets Matrikel, för än årets
betald.

§. 47. 41.

Den Ledamot, som inom
ej erlagt någon afgift, anses såso
gen; så framt han icke förut genom
ligt tilskott, eller på annat sätt, gjo
Sällskapet särdeles förtjent; hvaröf
skapet vid förekommande händelser
utlåta.

genom trycket utgifvas, jemte en förteckning på de Ledamöter, som antingen genom erläggande af Ledamots afgiften en gång för alla eller ock med någon tillskott under året, till Sällskapets Casse bidragit. Hvar och en inom Riket boende Ledamot får denna skrift sig tillsänd, och gifve derför sin visselse ort Sällskapet tillkänna

Fem Rubel Banco Assignationer, Den Ledamot som på en gång erlägger 10. år afgift eller femtis Rubel, har dermed för all tid betalt sin contingent såsom Ledamot, och den som i 20. år erlagt sin afgift, kan ma denften icke vidare krufvas sendrag.

oagtadt erhållen påminnelse,

§. 45.

Sällskapet Länsdocumenter och öfrige angelägna handlingar, jemte medaljer, jettoner och andre dyrbarheter, förvaras uti en Kista med 3ne Lås, till hvilka Secreteraren hvar 2ne och Skattmästaren den tredje nyckelen.

en ifrån hvarje af de Sex utskotten.

...k och hvo andre Sällskapets och Ut-
...allenast de penninge summor som
...n derifter, då ärste Räkenskaper
...behöriger observerade, utan ock de
... ånt blifvit tillköpt eller skänkt,
... utan Räkenskaperne completterad,
...derandes af de till Sällskapet ut-
...ing på Sällskapets Skuldsedlar och åliggar-
...att ...anmärka, om reverser, hofterskrifter
...ägas annat till bevakande af Säll-
...anses vara af nöden. Äfvenså börn
... och likaledes anmäla hvad vid
...anmärka.

...ämnde invanteringsmän, af hvilka
...skapen genomgås af hvarne Revisorer
...jagligt förklarads eller rättads
...dant å räkningen antekna.

❦) 17 (❦

§. 48. 42. 43.

Alla af Sällskapet bifallne penninge-utgifter, som icke utbetalas efter uprättad Stat, anordnar Ordföranden med Secreterarens contrasignation.

§. 49. 43. 44

Då Sällskapets behållne Fond öfverstiger närvarande behof, utlånas penningarne mot ränta och full säkerhet i ograverad fast egendom.

§. 50. 44 45

Anmäla sig flere Låntagare, äga omtänksamme Landtbrukare och Slögde-Idkare förmånsrätt. Dock förbehålles Sällskapet den rättighet, at i hvarje händelse genom baldottering afgöra om lånet skall beviljas.

§. 51. 46.

För all Inkomst och Utgift redovisar Skattmästaren, på sätt dess Instruction föreskrifver.

§. 52. 47.

Å sido sätter Skattmästaren sina skyldigheter, eller inträffa under hans förvaltningstid sådana omständigheter, at Sällskapet ej kan tro sina medel hos honom fulleligen säkert förvarade, äger Sällskapet, at antingen honom ifrån ämbetet skilja, eller någon annan utväg om penningarnes förvarande taga.

) 18 (

§. 53. 48 December

I flutet af Octobet månad inven
Casſan och Sällſkapets öfriga tilhörig
af ſex dertil, den 1 i ſamma månad,
Deputerade.

§. 54. 49

Enär Secreterare eller Skattmäſtare
bytas, lefvererar den afgående åt den
dande, enligt ordenteligt Inventarium
den Sällſkapets egendom, ſom under
deras vård ſtått: och böra dervid minſt
ne af de den 1 näſtföregående Octobe
de Inventerings-Män tilſtädes vara.

§. 55. 50.

Sedan årets Räkenſkaper, ſom
näſtföljande Januarii månad böra vara
flutade, blifvit af Skattmäſtaren inlä
utväljer Sällſkapet ſex Ledamöter, a
ſamma öfverſe, och berättelſe derom
Sällſkapet ſkrifteligen afgifva.

I förra årets

Maiti

Sällſkapet Handlingar och Öfv
jettonen och andre dyrbarheter, ſom
Tandemonen hvar 2ne och Skattmä

en ifrån hvarje af de ſex utſkotten.

Af dessa genomgå denne Sällſkapets Dagbok och ſom andre Sällſkapets och Ut-
ſkottens protokoller, anlitkar dentar icke allenaſt de penningar ſommor ſom
till Sällſkapet inkommit, ſom att utgifter dryftar, då årsk Räkenſkapen
blifvit afgifne, efterſe om deſſe blifvit behörigen observerade, utan ock de
Böcker, modeller, meubler mm., ſom under årets blifvit köpte eller ſkänkte,
och bör, ſedan denne förteckning blifvit uten Räkenſkapens completterad,
den med Inventarium jämföras. Vid anträdandet af de tre Sällſkapet ut-
handlingar till Skattmäſtarens förteckning på Sällſkapets Skuldſedlar och ädiggan-
handlingar Skuldſedlar ſom de äro i behåll, om ſeverſer, kaſſerſkrifter
eller inteckningar ſom förnyas, eller något annat till beſtånd af Säll-
ſkapet ſäkerhet eller Caſſomes bättre anſes vara af noden. Afſeende ſom
inventeringsmännen ſkola Sällſkapets hus och Cirkulder anmäla huruvida
deſſa vård och ſkötſel kan vara att anmärka.

Sällſkapet dem tre ofvannämnde inventeringsmän, af hvilka
ſom ſamt ſamt medlemmarna och eller någon ſtiftelſens rättare
ſkulle, ſedan alt å ſagtid befunnit ſaſtan å räkningen antekna.

Arbets Ordning för Utskotten uti Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapet.

1. Afdelningen. Allmänna Reglor.

§. 51.

Hvarje Utskott, där Sällskapet allmänna Ordförande icke förer ordet, väljer sig årligen, uti början af November månad, bland sina Ledamöter en Ordförande, som leder öfverläggningarne och tillser att de till Utskottet ~~inkomna~~ hörande mål utan hide utdrägt afgöras.

§. 52.

Hvart och ett Utskott sammankallas (kallas) af sin Ordförande; är han frånvarande, och upskof ej kan tålas, sker sammankallandet af Secreterarn.

§. 53.

Än Ordföranden hindrad att tillstädeskomma, väljer en af Utskottets Ledamöter till Ordförande för dagen.

§. 54.

Secreterarn föredragen ärenderne, förer protokollet och upsätter de betänkanden Utskottet äger att afgifva. Skulle han icke kunna sig uti Utskottet inställa sker detta genom Ordföranden, eller någon dertill af Utskottet utsedd Ledamöt.

§. 55.

Äro de till Utskottet inkomne skrifter vidlyftige, utlemne Secreterarn dem genast att emellan Utskottets Ledamöter circulera, med påteknad namnlista. Den

Ledamot som de, vid skiftemas omröstning icke äger tillfälle att den genast, eller jemväl inom tre dagar genomlåsa, afsände den till den nästföljande, med anhållning att han önskar att dem åter tillsändas, och bör en hvar låta sig angelägit vara att, så vidt det hvar honom står, befordra handlingarnes skyndsamma omlopp. Uti vigtiga frågor, uppfattar secreteraren desjemte en berättelse i målet, och förslag till utslottets bestämmande, och låter den protokollföras. Handlingarne återlemnar.

Ingår en ledamot under handlingarnes genomläsande, kan göra sig anmärkning uppå den blanka sidan af skriften, som ledamot afsänder, på det utslottet, vid målets afgörande, måtte kunna taga den i öfvervägande, äfven om ledamoten icke har tillfälle att sig där uti utslottet infinna.

§. 56.

Fordran något mål med mera afgöras, och utslottet är hindrad att deröfver sammanträda, bör secreteraren uppläsa desse anmärkningar i målet, och gifva det till honom och en af utslottets i staden vistande ledamöter, som denne sig utsinner till handläggs utslottets ledamöters ställe eller med någon ändring sig vid secreteraren tillkännagifvit, skriften fogas till utslottets protokoll, och

författet äger samma kraft och verkan, som om utslottet derför sammanträdt, dock att öfver två månader om domen antagas. Ledamöterna för hvarje utslott gifvas lön, som årligen fastställes. Lönen af ledamöterna af tillfälliga länke, bör frågan vid ordinarie sammanträde afgöras.

§. 57.

Hvad och ett utslott äger att utfå af ledamöter, som genom sitt utslott afvänd, anbringes på manga som för domen antal erfordras.

§. 58.

Jäfskäl förmodar att en ledamot, som emottager desse handlingar af vad jäfskäl kallelse, att saken hedamot uti något utslott deltager, icke antar uppenbart förfall, inför utslottets sammanträden anbliksen, och bör den, som på utsatt timme icke kan sig anfinna, genast gifva sådant anförande tillkänna.

§. 59.

Är hvar och en ledamot tillsagd secreteraren, så fort han begärt till utslottet kallad, och kallelsen emottagit, ett exemplar af stadgarne och de öfriga författningar, som för utslottet kunna tjena till efterrättelse, hvilka skriften då ledamoten träder från utslottet till secreteraren återlemnar.

§. 60.

Uti utslotten afgöras alla mål, där skiljaktiga meningar yppas, icke sällan vid

Sällskapets allmänna sammanträden genom ballotering utan genom öppen votering, då de flestas mening grundläg ger Utskottets beslut, penninge frågor likväl undantagne, där två tredjedelar böra jaka propositionen, förän den anses bifallen. Stadna lika röster emot hvarandra, äger Ordföranden votum decisivum. Skall Utskottets beslut till Sällskapet hemställas bör det för att sådant sker, eller någon åtgärd vidtages, förut justeras

II. ~~Afdelningen~~ Allmänna Reglor för de Utskott som ~~äga~~ uti vissa mål äga verkställande makt.

§. 61.

Hvarje hedamot bör vid sitt inträde uti Utskottet till genomläsande bekomma Utskottets protokoller.

§. 62.

Hvar och en hedamot bör icke allenast utlåta sig öfver förekommande frågor, utan ock sjelf vara betänkt uppå att föreslå de åtgärder han anser kunna lända till befrämjande af Utskottets föremål.

§. 63.

Uti dessa Utskott bör finnas en Minnesbok, där Utskottets Ordförande anteknar, jemte de beslut som böra lända till framhida efterrättelse, och hidemo för de af Utskottets befattningar, som hafva någon viss termin tig förskrifven, äfven alla sådana idéer och reflexioner, som i Utskottet göras och kunna lemna ämne till framhida öfverläggningar.

§. 64.

Uti dessa Utskott föres endast ett kort memorial protokoll, men alla de mål, som skola till Sällskapet hemställas, böra omständligen utföras.

§. 65.

De ifrån dessa Utskott utgående expeditioner justeras af Ordföranden, eller om de äro af större vigt, eller skiljagtig mening emellan honom och Secreteraren yppats, i Utskottet. De underskrifvas sedan af Sällskapets Ordförande, men de anordningar Utskottet äger utförde, underskrifvas af Utskottets Ordförande.

III. ~~Afdelningen~~

Om åkerbruks och Handthushållnings Utskottet.

§. 66.

Dette utskott utgöres af utmärkta practiska handthushållare, och kan ingen väljas till hedamot uti dette, som icke sjelf lagt eller lägger handen vid jordbruk

§. 67.

Utskottets hedamöter embytes aldrig, dessa icke någon sjelf anhållen att blifva från Utskottet ledig. Deras

Sällskapets Modellkammare, och äger
att till den reparera nyttige Model-
ler, att som Sällskapets tillgän-
gar det medgifva. Utskottet äger
äfven upgifva de skrifter det ön-
skar sig, och bör de af Secret-
? raren reparera, så fort tillgän-
garne sådant medgifva. Om alle
till Sällskapets Bibliothek inkom-
mande nya skrifter bör Sartera-
ren lemna Utskottets Ledamöter
kunskap.

§. 75.

Utskottet äger att hos Sällskapet
årligen, uti Oktober månad upgifva
förslag till en prisfråga eller annat
± i uppgift
practiskt ~~ag~~ pris ämne, ~~af~~ af Landtgrushållningen

§. 76.

Till Utskottets disposition vill
Sällskapet årligen lemna en sum-
ma, som Utskottet, emot redovis-
ning äger att använda till an-
ställande af nyttiga rön uti out-
redde hushållsämnen.

~~III.~~ IV ~~Afdelningen~~. Om Be-
redningen Utskottet.

§. 77.

Detta Utskott består af 12. Leda-
möter, af hvilka 6. de äldste

hvarje år den 1. November ombytas.

§. 78.

Detta Utskott äger ingen verk-
ställande befattning, utan endast att
till fördragning i Sällskapet beredas
de till dess utlåtande hörande mål.

§. 79.

Ire Ledamöter kunna, då de äro
om beslutet enige, afgöra Utskottets betän-
kande. Äro de af skiljaktiga meningar
böra minst Fem vara närvarande.

IV. Om Ekonomi-Utskottet.

§. 80.

Detta Utskott består af 12. Ledamö-
ter, utaf hvilka Sex hvarje år den
1. November ombytas.

§. 81.

Utskottet äger rättighet att, utan
hemställan till Sällskapet, bevilja el-
ler afslå lån; dock må ingen lånean-
sökning uti Utskottet fördragas, förän
den vänt uti Sällskapet anmäld, och
blifvit till Utskottet remitterad. Äfven
bör vid Sällskapets nästskeende sam-
manträde anmälas, till hvem, till hvad
belopp och emot hvilken säkerhet lånet
blifvit beviljadt.

§. 82.

Äfvenså äger Utskottet ✝ hvilka do-
cumenter eller öfriga prästanda till
Sällskapets säkerhet, vid beviljade lån
kunna vara af nöden. Men där från

✝ utan hemställan afgöra

ga upsyn om kan upsyning, allen ny
utgifter, eller förlängt medborgares be-
lönande, med flera dylika frågor, vil-
kas decisions rätlighet icke tillför
utskottet utbytskelägen upmuntran, allen-
som jämförelse tillstad framdeles kan up-
dragas, kan de till sällskapets afgö-
rande hemställas.

§. 83.

Den sedamera kommer, då de vid
om tillfället enige, uppgöra förkommande
mål, men om skiljaktige meningar up-
pas, kan minst sju vara närvarande. Vid
omröstning vid pennige frågor skall
röstberäkningen jämnas, att minst två
tredjedelar kan vara jakande, förslags
propositionen anses bifallen.

VI. Tvistelandenings Utskottet.

§. 84.

Detta Utskott består af sex leda-
möter, utaf hvilka tre årligen den
1. November omväxlas.

§. 85.

Till Utskottets åligganden hör: be-
viljandet utaf de uti Kongl. Majestät
Kejsarens Nådiga Kungörelse af den 14.
Augusti 1814. utsatte premier för pro-
duction af ull och hampa, samt till-
verkandet af dessa varor; granskandet
af alla räkningar som
angå fonden, tvistigandet af de kom-

mer, som öfver fonden med Regeringens
tillstånd, eller enligt Sällskapets beslut,
ha utlemnats; vården och dispositionen
af de införskrifna Utländska fåren och
i allmänhet all hvad som angår verk-
ställandet af alla sådana, med fondens
förvaltning genomförda ägande åtgärder,
för hvilka principerna redan blifvit
stadgade, och som icke äro Sällskapets
dessom utbytskelägen förbehållne.

§. 86.

Till Sällskapets afgörande hör der-
emot Utskottets hemställan: alla frågor
om tilläggen och dispensationer från
den tillkommande, om förlagen af fondens
vinst till nyttiga inrättningar, alla
underdåniga hemställningar till Hans
Majestät Kejsaren; förslagen och re-
glementen som skolan i Langa Sidan
de till efterrättelse, samt underrättelsen
om skolan genom tryckt göras offentliga
ägande Utskottet åsven för öfrigt att,
där saken är af vigt, och Utskottet så
behagar om tillstadet, dette till Säll-
skapet hemställa.

§. 87.

Så som Sällskapets Skattmä-
stare afgifver redning öfver fondens
tillgång, uppgifter Secreteraren fondens
räkenskapen, till hvilkas granskand
Utskottet utser en ledamot, utom den

af Sällskapet bland Utskottets Ledamöter vald. Revisor. Sedan Räkenskapens Bilförd granskade och godkände, de inlemnas de till Sällskapet, på Utskottets Bevarelse vid fondens förvaltning under det förgångna året, de framlagde Utskottets Berättelse om dess verksamhet, samt om och till allt detta vederbörande, skall inom Januarii slut tillgodoses för den 1. April.

§. 88.

Utskottet äger att förelägga Sällskapet dervid efterrättelse Kejserl. Kongl. af den 4. Dec. 1814. och 1. Martii 1830 samt Kejserl. Befallningshafvande att den samma åt, åtminstone de Nästa förfallne inom det till detta ändamål Kommunalstyrelse vidare utfärdas.

~~Sjuttonde~~

~~VI. Om Vaccinations Utskottet.~~

§. 89.

Tre Ledamöter kunna fälla ett Beslut, då de äro denna enige, men om Skiljaktighet yppas bör samt vara närvarande.

VII. Om Vaccinations Utskottet.

§. 90.

Detta Utskott består, utom Sällskapets Ordförande, som äfven har Rätt att ordet, af 4. Ledamöter, dertill Ledamot från Kejserl. Collegium Medicum. Sällskapets allmänna Vaccination i Åbo, så ofta Ledamot af detta Utskott. Halften af Ledamoternas mandat omtryter årligen den 1. November.

§. 91.

Till Utskottets åligganden höra: Sällskapet: Tillsyn öfver de i Nåder utfärdade föreskrifter för vaccinerade Barn, dess Vaccinationen och Skyddskopp Kon utföras af Provincial Medici och de af dem eller Utskottet, eller Sednaren anlagde Utskottet anmodan utförde Vaccinationer, under däng requisition af de medel, som erfordras de årligen anslagne Belopp för Vaccinationens bedrifvande af nödens: upptager öfver Sällskapet allmänna Vaccinationer, Vaccinationens kringfarande och gåfvor af vaccinationströmmar, där Sådane anses af nöden, och i allmänhet vidtagande af alla Sådane åtgärder till denna angelägenhet främjande, som icke äro Sällskapets Revisor uttryckligen förbehållande.

§. 92.

Uti Sin Styrelse till Sällskapet må Utskottet icke Tillåta någon extraordinarie Sammankomst, utan Kallelse af Ordföranden, som Kommer att i Sådan händelse förfara, eller Sin Vice Ordförande gör någon underdånig hemställan eller förslag, eller upprätta Reglementen och Sådane Instructioner, som Kommer att blifva i Sådane händelse gällande.

11 och åtminstone Kunna Läkare.

§. 93.

De uti Utskottet inkommande Vari-
ationers Längden och rese räkningar re-
deras genast af Secreteraren, hvarefter
han upsätter de anmärkningar som kom-
na göras, och sen förelänkande om de-
ssas Upptagande af den Summa som för ut-
las. Dessa granskas derefter sedan
af en Ledamot, hvilken å Utskottets
del tiknan om det gillas eller icke. I
förra fallet utfärdas anvisning genast
men i det senare afgöres frågan genom
hemställan till Utskottets öfriga Ledamö-
ter. Dessa utlåtanden föras till Ut-
skottets protokoll.

§. 94.

Alla öfriga till Utskottet inkom-
mande skrifter utlemnas af Secreteraren att e-
mellan Utskottets sedamöter circulera.

§. 95.

Så fort Fonden Cassa räkning
är af Skattmästaren till Utskottet inlem-
nad, bör Secreteraren upsätta Fondens
Räkenskaper, till hvilken ändamål
Utskottet väljer en Ledamot, som
jemte den af Sällskapet utsedde Re-
visoren öfversee Räkenskaperne. Sedan
detta är skedt, och desamma befinnes god-
kände, insändas de till Kejserl. Senaten.
Dejenne upsätter en särskilt öfversikt
af Utskottets medel och till Ver-

kommens befrämjande för öfrigt vidtag-
na åtgärder, hvilken berättelse för år
den till Hans Maj:t Kejsaren insän-
des, bör undergå Sällskapets pröfning.

§. 96.

Utskottet äger för öfrigt att stadga
till underdånig efterrättelse de om
Variationer utgifne Regler författnin-
gar, och de Reglementen Sällskapet an-
gående denne angelägenhet utfärdat.

§. 97.

Uti detta Utskott kunna de Leda-
möter, som än om Cassatel enige, afgö-
ra förekommande frågor, men om fär-
skilda meningar yttras bör frågan va-
ra remarerad.

VIII. Om protokollens justerings Utskottet.

§. 98.

Detta Utskott har, utom Sällska-
pets Ordförande, som äfven har förer-
ordet, sjuv Ledamöter, af hvilka
hvarje årligen, den 1. November af-
går.

§. 99.

Det Utskottets åligganden, utan att
nogare hemställan till Sällsk. derom göres, öfver-
seenman Sällskapets ekonomi och ut-
fåles potaten uti de orter, där ett sådant
understöd af Utskottet befinnes nöd-
vändigt, granskande af alla till för-

den rörande Räkenskapen samt för öf-
rigt vidtagandet af alla sådane åtgär-
der, som äro nödvändige för verkställan-
det utaf de af Sällskapet fattade Be-
slut.

§. 100.

Till Sällskapets afgörande deremot
hemställas: alla Belönings frågor, und-
dåniga Berättelser och förslagen till
Hans Majestät Keisaren, såsom ock
de Skrifter, som skola genom Tryck
kungöras.

§. 101.

Alla till Utskotten inkommande skrif-
ter utlemnas af Secreteraren att inom
Utskotten circulera.

§. 102.

Så fort Skattmästaren inlemnat för-
dene Cassa räkning, hvarå Räken-
skaps granskas af tre af Ledamöter
Utskotten dertill utsedd, jemte den af Säl-
skapet kallades Revisorer. Sedan Rä-
kenskaperne äro granskade och god-
kände inlemnas de till Kejsl. Senaten,
men den Berättelse Utskotten tillerkän-
ner upsatte, såsom de i öfrigt till förbätt-
rade ekonomiens Befrämjande vidtagne åtgär-
der, hvar, för att den i underdånighet
inlemnas, underställas Sällska-
pets pröfning.

§. 103.

Utskotten äger att hålla sig till sin und-
dånig efterrättelse de Regler för sådanas
tjenare, angående deras pröfvikning af dem
som utfärdade, eller om framtiden komma
utfärdas.

§. 104.

De Ledamöter uti detta Utskott kom-
mer, då de äro om Cassatet emöjes, afgå
förekommande mål, uppas skicklighet
bör fröjas vara närvarande.

i ibland
af Utskottets Ledamöter

92

) 19 (

ARBETS-ORDNING
FÖR
BEREDNINGS- och OECONOMIE-
UTSKOTTEN,
I
KONGL. FINSKA
USHÅLLNINGS-SÄLLSKAPET.

§. 1.

Uti hvart och et Utskott blifva af dess
dförande ärenderna föredragne.

§. 2.

Är Ordföranden hindrad at tilstädes
mma, väljes en af Utskottets Ledamöter
Ordförande för dagen.

§. 3.

Skulle Secreteraren ej kunna sig i Ut-
ttet inställa, författar Ordföranden, eller
gon dertil af Utskottet utsedd Ledamot,
betänkande, Utskottet skall afgifva.

§. 4.

De Utskotts-Ledamöter, som vilja
genomseende hemtaga några Handlin-
, anmäla sig dertil, vid slutet af Sällska-
s allmänna sammankomst, hos Utskottets
dförande, som, i samråd med de tilstädes
ande Ledamöter, bestämmer huru länge

den rörande Räkenskapen samt för öf-
rigt vidtagandet af alla sådane åtgär-
der, som äro nödvändige för verkställan-
det utaf de af Sällskapet fattade be-
slut.

§. 100.

Till Sällskapets afgörande deremot
[illegible] alla Belönings-trägen, under

Handlingarne få hos hvar och en dröja, [illegible] de sidst dagen före Utskottets nästskeende sammanträde, kunna vara til Ordförande återställde.

§. 5.

Inom andra dagen efter allmänna sam-mankomsten, utsänder Ordföranden de [illegible] begärda Handlingarna, med bifogad Namnlis[illegible] för omgången och antekning huru länge hvar-je Ledamot dem får behålla: och åligger de[illegible] hvar och en, som af sådana Handlingar del [illegible] får, at å nämnde lista tekna tiden, när han de[illegible] bekommit och afsändt.

§. 6.

Sällskapet förmodar, at hvar och en, [illegible] emottagit dess förtroende af val til Utskot[illegible] Ledamot, ej utan synnerligt förfall från Utskot-tets sammanträden uteblifver: och bör den, [illegible] på utsatt timma ej kan sig infinna, förut g[illegible] det Ordföranden tilkänna.

§. 7.

Den Utskotts-Ledamot, som, utan [illegible] mäldt hinder, vid trenne på hvarandra följ[illegible] sammankomster sig ej infunnit, anses såsom [illegible] gången: och åligger det Utskottets Ordföran[illegible] at vid nästskeende allmän sammankomst [illegible] för Sällskapet anmäla; då en ny Utskotts-Le-damot, i den afgångnes ställe, af Sällskap[illegible] utväljes.

+ ibland Utskottets Ledamöter

Utskottet äger att ställa sig till [illegible] dång efterrättelse de Högs författningar som äro, angående dispositionen af denna fond utfärdade, eller än framdeles kunna utfärdas.

§. 104.

Ire Ledamöter uti detta Utskott kun-na, då de äro om beslutet enige, afgöra förekommande mål; uppas Skiljaktighet böra fyra vara närvarande.

§. 8.

Då Utſkottet ſammanträder, intaga Ordföranden och Ledamöterne ſina ſäten omkring bordet i Sällſkapets ſamlingsrum: och må ingen, ſå länge öfverläggningarne påſtå, ingå uti ſamtal om främmande ämnen.

§. 9.

Skulle vid förevarande öfverläggningar ſkiljaktighet i meningarna, rörande något mål, yppas, afgöres ſaken genom ballottering, då de fleſtas mening grundlägger Utſkottets betänkande, ſom vid näſta ſammanträde juſteras, innan det Sällſkapet föredrages.

. Kort berättelse om de förekommna målen.
Tanke mälle härskilt i protokolles intagas,
. Böra, sedan de äro ~~af Sa~~ justerade af
Sammanträdes underskrifvas.

INSTRUCTION
FÖR
KONGL. FINSKA HUSHÅLLNINGS-SÄLLSKAP[illegible]
SECRETERARE.

§. 105

Secreteraren tilkommer, at vid S[illegible]pets så vanliga som urtima sammank[illegible] föra ordenteliga Protocoll, och derut[illegible]ga alla förefallande mål, omröstninga[illegible] beslut, samt dessa Protocoller, sedan d[illegible]vit justerade, underskrifva.

§. 2. 106.

På bordet lagde och i ved[illegible]lig ordning utbegärde Handlingar, ut[illegible] Secreteraren, dagen efter den allmänna[illegible]mankomsten, til de Ledamöter, som a[illegible]skola hafva del, med bifogad Namnlist[illegible]antekning, huru länge Handlingarne [illegible] hvarje Ledamot dröja: och har tilsyn[illegible] öfver, at de ordenteligen återställas, o[illegible] ~~tid varda Sällskapet vid dess vecko-sa[illegible]komster tilhanda hållne.~~

§. ~~5~~. 107.

Honom åligger ock at bivist[illegible]la Utskotts-rådplägningar och samma[illegible]

* föredraga ärenderne och

* öfver Sällskapets beslut, med en kort berättelse om de förekomna målen. Önskar någon Ledamot, att dess tanke måle särskildt i Protokolles intagas, afgifve den skriftligen. Protokollen böra, sedan de äro ~~af Se~~ justerade ~~af underskrifvas af den dem fört~~. Secreteraren underskrifvas.

* där föredraga ärenderne

De öfverlemnas derefter genast till vederbörande Utskott. Uppsatte Secreteraren derå till hvilket Utskott en skrift hörer, hemställer ordföranden, å åsyfven han besluter, eller anger skriften Sällskapets enskildta gemenige verk, eller å den af sådan beskaffenhet att den Utskotts behandlande derefter icke å af nyo, så anmäler derefter Sällskapet.

§. 109.

Förån ett mål uti Utskotten föredrages bör Secreteraren till den alla dertill erforderliga upplysningar, och då

~~§. 110.~~

* Redovisningar som icke uppgå till högre belopp till Sällskapet inkommo, äga Secreterare anförande.

§. 110.

Såsom här ofvan nämnt äger Secreteraren uti Utskotten upsatte berättelser att bekräfta uti alla vidlyftigare mål, till skrifter afgående befordra de ärenden som fordra sin handläggning och sätta de räkenskaper, för de af Staten under Sällskapet disponibla fonder, som ärligen böra till Regeringen ingå.

§. 114.

Uti vigtigare frågor upsatten Secreteraren en berättelse, hvilken jemte dess betänkande i målet inom vederbörande Utskott circuleras.

§. 115.

Redactionen af Sällskapets Underrättelser åligger Secreteraren på det sätt och med de villkor Sällskapet uti särskilt instruction närmare föreskrifver.

§. 116.

[illegible] Sådana vid kommen correspondent berättelser författen [illegible] ett sammandrag, som uti sådana [illegible] Almanacka bör Secreteraren [illegible] ekonomi afhandling, som, förån den [illegible] Utskottet,

[illegible] Secreteraren lika tillgängelig vara, besörja, erläggandet och fullgörandet af de den [illegible] af de som Sällskapet icke tillhör [illegible] Ekonomi hörer; ägande han att uti vigtigare [illegible] af Sällskapet.

[illegible] belöningspiecer [illegible] eller penningar som med posten eller [illegible] gifvits, och bör de uti dessa gifvitsmen [illegible] profession stående fonder räkenskaper [illegible] med de angående de publike fonderne, bi- [illegible] lägga vid räkenskapens.

95.

) 23 (

deras betänkanden: äfven som han tillser, at prisfrågor varda i behörig tid föreslagne och upsatte.

§. 4. Hvilka af Secreteraren

Alla til Sällskapet ankomne bref upbrytas Secreteraren i närvaro af Sällskapets Ordförande, eller, däreft han ej vore staden, i öfvervaro af Ordföranden i Bedings- eller Oeconomie-Utskottet, Desbref, jämte alla andra ingifne Memorialer och Afhandlingar, å hvilka tillika teknas dagen, då de inkommit, blifva genast uti Sällskapets Dagbok införde och vid nästkommande allmän sammankomst föredragne.

§. 5. 111.

Af vidlyftigare Afhandlingar, samt utur Sällskapets Protocoller eller Dagbok, gör Secreteraren Utdrag, då Sällskapet sådant äfkar.

§. 6. 112.

Han upsätter, contrasignerar och expedierar alla ifrån Sällskapet afgående bref och håller deröfver noggrann antekning.

§. 7. 113.

Besörjer om tryckningen af de Skrifter och Handlingar, som Sällskapet beslutit allmänt kunniga göra. Äfven drager han försorg om utdelningen af sådana skrifter, som Sällskapet vil kringsprida.

B 4 §. 8.

§118.

Sekreteraren Inskrifver frånvarande Ledamöters n
i Sällskapets Matrikel.

§119.

Underhåller brefväxling med de i La
orterne vistande Sällskapets Ledamöter,
meddelar dem åskade uplysningar i alt
som rör Sällskapets föremål.

§. 120.

Sammanfattar uti särskildte Band
hvart år, så väl de förde Protocollerna,
hållne Diarier, samt alla Bref och Han
gar, hvilka til Sällskapet inkommit.

§. 121.

Vårdar och registrerar alla Säll
pets Samlingar och Böcker, Modeller,
skap, Naturalier, m. m. och är alltid b
villig, at dem så väl för Sällskapets L
möter, som andra lärgiriga Hushållare
Resande upvisa, och til sina förmåner,
genheter, bruk och nytta beskrifva.

§. 122 123.

Secreteraren inrättar jämväl en
låningsbok, hvaruti Ledamöterne egen
digt med år och dag anteknas, hvad
Sällskapets tilhörigheter til låns beko
och återlefvererat; äfven som han vid
svar tilser, at lånet inom Sällskapets
samlingsdag oskadt återtälles.

96

§ 114.

Uti vigtigare frågor upsätter Secreteraren en Circulaire, hvilken jemte dess Bekräftande i målet inom vederbörande Utskott circuleras.

§. 115

Redactionen af Sällskapets Underrättelser åligger Secreteraren jämte det Jåte och med de vilken Sällskapet uti särskildt Instruction föreskrifver.

§. 116.

Af de til Sällskapet inkomne Correspondent Circulaire författar Secreteraren til den 1. November ett Sammandrag, som uti Sällskapets Tidskrift införes.

§. 117.

Til införande uti Finlands Almanacka har Secreteraren årligen emot en för allmogen lämplig ekonomisk afhandling, som, förän den trycker, granskas af Åkerbruks Utskottet.

§. 122.

Om Sällskapets gård bor Secreteraren hålla sig tjenerligen varsam, befara jämväl om de vid den erforderliga reparationer, anläggande och fullgörande af de den åtföljande utskylden och onera, utbygnader af de som Sällskapet sig tjenligen finner af nöden, med huru mycken tid gårdens Ekonomi höres; egande han att uti dylika frågor ingående nödig inspection af Sällskapet.

Ledamöterne

§. 124.

belöningspriserne

Jämte alle de penningar postern eller penningar som med posten allerstädes sända, bagen Secreteraren gifvits, och bör de utaf dessa gifvarne som anga Sällskapets utskickade dispositionen stående fonders räkenskaper, de samma för Revisorerne upgifves, med de angående de publike fondernes, bilägges vid räkenskaperne.

†† De öfverlemnas derefter genast Secreteraren Svedman til hvilket ändamål, är äfven han Svedmans utskickade penningar verk, eller är a Utskottet ublåtande deröfven åt Sällskapet.

§.

Förän ett mål uti Utskot den alla dertill erforderliga u

§.

†† Redovisningar som icke upp man, äger Secreteraren anford

§. 11

Såsom här ofvan ordet är upsätta berättelsen af Inbränkandet samt afgående Secreteraren de ärende[illegible] sätta de räkenskaper, för de af Staten under Sällskapet disponibla fonder, som årligen bör till Regeringen ingå.

§. 126.

Vid hvarje år början, sedan Skattmästarens räkenskaper inkomm
bör Secreteraren uprätta ett förslag öfver de summor Sällskapet kan
att till sina enskildta behof använda och de utgifter som icke
lenast enligt stat eller fattade beslut årligen utgå, utan äfven öfver an
utgifter som äro med mer eller mindre säkerhet att påräkna, ~~uptag~~
och åligger det honom att där jemväl antekna alla de summor som ut
anordnas, och att tillse det Sällskapets utgifter aldrig måtte öfver
dess till gångar, och får förthy den summa som igenom Ledamöternes
liga inbetalningar inflyter, såsom varande obestämd icke ibland
disponibla tillgångarna uptagas förän det följande året, men räntan
af utlånte kapitaler må påräknas såsom varande vid förfallo dag
att tillgå.

§. ~~13.~~ 125.

Inom den 15 October hvarje år för-
Secreteraren Förtekning å Sällska-
samteliga Ledamöter, jämte Berättelse
vad, under det framflutna året, af
apet blifvit til Landets gagn värkstäldt,
i hvad tilstånd Sällskapets Cassa och
ne egendom sig befinner; hvilken För-
ng och Berättelse genast til Bered-
Utskottets öfverseende aflämnas.

§. 14.

Secreteraren åligger ock, at til in-
lle i Sällskapets Handlingar, dageli-
anställa Observationer öfver Väderlek,
-börd, Barometerns och Thermometerns
le och fallande, m. m. hvartil Sällska-
ödiga Instrumenter anskaffar.

§. ~~15.~~ 127.

kulle Sällskapet finna nödigt, at an-
Secreteraren om resors anställande,
ämtande af Landets kännedom, enligt
reskrift, som Sällskapet vid förefallan-
ällen meddelar, kommer han at derun-
uta skjuts för tvänne hästar och ~~tjugu-~~ . . . Rubel
a skillingar i dagligt tractamente.

Vid hvarje åre Början, sedan
bör Secreteraren uprätta ett förs
att till sina enskildta behof
lenast enligt Stat eller fattade
utgifter som äro med men eller
och åligger det honom att där jem
anordnas, och att tillse det Sälls
dess till gången, och får förthy
liga inbetalningar inflyter, ha
disponibla tillgångarna uptagar
af utlånte kapitaler må påvä
att tillgå.

INSTRUCTION
FÖR
Kipsuliga KONGL. FINSKA
HUSHÅLLNINGS-SÄLLSKAPET
SKATTMÄSTARE.

§. 128.

Skattmäſtarens ſkyldighet är, at hå
Sällſkapet tilhanda deſs Caſſa eller Capi
utan någon afkortning eller förluſt; och
kommer på hans anſvar, at de medel
förråd, hvilka honom ombetros, förvaras
fådant ſtälle, där de äro fullkomligen ſäk
för våld och olyckshändelſer.

§. 129.

Öfver de medel til Caſſan inflyta gen
Ledamöternas årliga ſammanſkott, eller g
nom frivilliga gåfvor, författar Skattmä
ren ſärſkilda Upbörds-längder, ſom verifi
ras genom egenhändigt inſkrifna namn
hvarje betalare, eller deſs Ombud, el
ock af Secreteraren, om penningarna bli
i bref til Sällſkapet inſände, då brefven m
Diarium kunna tjena til ännu vidare co
troll; Äfven ſom andra Inkomſter, ſåſo
ränta af utlånta penningar, inflåta med
för Sällſkapets förſålde Skrifter och Han
lingar, m. m. beſtyrkas med behöriga ve
ficationer efter hvarje inkomſts ſärſkilda be
ſkaffenhet,

§.

Sällskapets enskildta

§. 130.

os de Ledamöter inom Åbo Stad, hvil- den 1 Maji ej erlagt sin års afgift til , låter Skattmästaren genom Sällska- etjente upbära den samma. Och får ästaren ej vägra quittence för gjord ning, enär det åstundas.

1 November

§. 131,

mehållet af Sällskapets årliga Stat ut- Skattmästaren quartaliter emot quit- dock at inträffande besparingar Cas- odtgöras. Men alle öfrige utgifter at med anordningar bestyrkas.

§. 132.

attmästaren är vid alla Sällskapets economie-Utskottets sammankomster s, ocd går i synnerhet berörde Ut- ed nödiga uplysningar tilhanda.

§. 133.

attmästaren drager derom försorg, at för utlånta penningar i rättan tid in- och at intekningar lagligen för- samt anmäler, utan drögsmål, för et, om någon Låntagare brister i pfyllande af sina förbindelser.

§. 135.

modas Skattmästaren af Sällskapet, at ärender göra någon resa, har han nder njuta skjuts för två hästar och daler i dageligt tractamente.

§. 8.

§. 134

Skattmästaren bör vara betänkt att oförtöfvads förränta de ... del som till Sällskapets Nybyggnads fond inflyta, äfvensom de summ... som erhållas genom erläggande utaf Ledamöter afgiften en gång för... hvilka summor icke få till de årliga behofven användas, utan bö... öka Sällskapets stående fond.

...ma gör han

8. Beslut som bör hina Skattmästaren skriftligen, genom utdrag af protokollet

...ordningar, anligt Skuldsedlar, bärande ... inventerandes af Sällskapets till- ...nventering männen jemnföres med den stå- ...h angelägne documenter, som uti Casse

§. ~~8.~~ 136.

Öfver all Inkomst och Utgift ål[illegible] Skattmästaren föra redig och omstän[illegible] Bok, ~~hvarutur han~~ den första dagen uti [illegible] je Quartal ~~gör~~ et Utdrag eller Förslag [illegible] visar Cassans ~~och Förrådens~~ tilstånd, [illegible] hvad under de nästförflutna trenne må[illegible] inkommit eller utgått. Dessa Quartals[illegible] slag upläsas samma dagar för Sällskape[illegible]

§. ~~9.~~ 137.

Vid årets slut aflämnar Skattmä[illegible] dess Upbörds-längd til Secreteraren, at [illegible] honom til underrättelse vid uprättand[illegible] den Förtekning å Sällskapets Ledamöter[illegible] genom trycket kommer at utgifvas, [illegible] har Skattmästaren, at åtta dagar de[illegible] samma Upbörds-längd återfå.

§. ~~10.~~ 139.

Års-Räkningarne afflutas ~~såsom i~~ [illegible] ~~garna förordnadt är, samt~~ enligt det f[illegible] laire som Sällskapet meddelar, och st[illegible] Behållningen med ~~det~~ uprättade Inventa[illegible] De anmärkningar, som vid Räkning[illegible] Revision kunna göras, förklaras af Ska[illegible] staren inom den tid, Sällskapet honom [illegible] skrifver; hvarefter målet kommer un[illegible] vederbörande Oeconomie-Utskottets granskning[illegible] och Sällskapets beslut.

---

§. 134

Skattmästaren bör vara betänk[illegible] det som dess Sällskapets Nybyggnad[illegible] som erhållas genom erläggande utaf[illegible] hvilka summor icke få tills de a[illegible] öka Sällskapets stående fond.

[illegible] Sällskapets för hvar fond. Utan denna gör han

hvarje

§. 138.

Då Sällskapet fatter någas Beslut som bör hina Skattmästaren till efterrättelse, bör han derom skriftligen, genom utdrag af protokollet underrättas.

och förtekning å Sällskapets fordringar, enligt Skuldsedlar, börande denna förtekning, ~~jemte~~ vid ~~Revisionen~~ inventerandes af Sällskapets tillhörigheter ~~lägger~~ ~~till~~ af inventerings männen jemnföres med den stående förtekningen å Sällskapets angelägne documenter, som uti Casse kistan förvaras.

Nº 2.

Till Kejserl. Finska Hushållnings-
Sällskapets Berednings Utskott,

Ödmjukaste Memorial.

Enligt Utskottets Beslut åliggen det
mig att upsätta första Utkastet
till de ändringar i Sällskapets Stad-
gar som Utskottet, enligt Sällska-
pets anmodan, vill hos Sällskapet
föreslå, vid den nya uplaga af
Stadgarne som nu skall göras.
Till ödmjukaste följe häraf han jag
upsatt fyrgående fa anmärkningar,
hvilka äro grundade dels uppå Säll-
skapets Beslut, dels uti de anmärk-
ningar jag funnit redan tillförene
vara gjorda eller sjelf ansett nödiga.
En kort framställning af den syn-
punkt hvarifrån jag betraktat Säll-
skapet, torde af Utskottets Herrar Le-
damöter icke obenäget uptagas och
skall kan hända öfverskyla det fel
jag äfven sjelf vid första påseendet
skulle anse anmärkningarne hafva,
det neml: att vara alt för många.
Uti Finlands nuvarande ställ-
ning torde ett patriotiskt Säll-
skap vara af större vigt än någon-

sin förut; mig förekommer som sin-
nena derigenom vängas att tänka
sig Finland såsom något för sig sp-
bestående, och dess välgång såsom
något, äfven utom gemenskap med
moderstaten möjligt; och att en och
finskt patriotisk anda sålunda kan
smärningom danas, hvarigenom fin-
land säkerligen äfven skall svara
emot vår Nulda Kejsares afsikt
med den egna constitution Finland
erhållit. En sådan anda har alti-
syrets mig som den enda möjliga
garantie för ~~Co~~ Constitutionens
och Lagars helgd, och ~~[illegible]~~ jag
skulle anse den kunna existera uti
en province utan att nitet för
hela Rikets väl deraf störes mera, än af
den kärsta hvarmed individuerslut-
ta sig till familjer. Om på den enna
sidan Sällskapets verksamhet är en
product af patriotismen, och lika-
som en Thermometer som ut-
visar graden af dess värma, så tör-
de man äfven, i omvändt förhållan-
de, kunna vänta att Sällskapets
verksamhet skall förmå väcka och
lifva patriotismen. Ifrån denna si-

betraktadt vågar jag hoppas att
Skottets Nerrar Ledamöten äfvens
jag anser Sällskapet äga större
igt än man i allmänhet gifver
et, och derföre med sorgfällighet
anmärkt äfven de mindre ~~[illegible]~~
ämnheterna uti mekanismen af
dess inre sammansättning.
Föga torde någon förening blif-
it sluten med mera värma och
skönare utsikt för framtiden
än Kejserl. Finska Nushållnings
Sällskapet. En sådan tid som
Sällskapets första period torde
väl föga kunna återkomma; åt-
minstone kan Sällskapet aldrig
mera få nyhetens lechag, men det
lifliga intresse som fordom fans
hos så många, och som ännu lef-
ver hos flera, borde kunna än
ytterligare spridas. Sällskapets
tendens har ifrån första början
vänt mera politico-oeconomisk
än rent litteraire, det har före-
kommit mig som detta bordt
verka att flere patrioter intres-
serat sig för Sällskapet eme-

dan de uti detta fanno er vig
utväg att få sina tankar om
Landets ekonomiska författnin-
gar hos Regeringen fremförda;
Landets förändrade skick har
äfven ändrat detta för Säll-
skapets uti Åb. vistande Leda-
möter, hvilka antingen deltaga
uti Landets styrelse, eller under
dageligt umgänge med Regerin-
gens Ledamöter äga tillfälle att
yttra sina tankar; med Sällska-
pets uti Landsorterne vistande Le-
damöter är ~~förhållandet~~ förhållan-
det uti detta afseende ännu
det samma som fordom med dem uti
Åbo. Om Sällskapet kunde sätta
sig uti närmare gemenskap med
sina Ledamöter uti Landsorter-
ne, och, för att i någon mohn
soulagera dem för den möda
de hafva med Sällskapets an-
gelägenheter, ville uti vigtigare
mål inhämta, åtminstone sina
corresponderande Ledamöters tanka
skulle visserligen ett lifligare

intresse vakna, i synnerhet som den
rätt Sällskapet äger att omedelbar-
ligen vända sig till Monarchen
uti ett stort och vidlyftigt Rike
naturligtvis måste vara dyrbarare
än uti ett mindre. I detta fall torde
Stadgarnes 13. §., som nekar från-
varande Ledamot omröstningsrätt,
böra undergå förändring. Förhän-
da vore det icke otjenligt om de
expeditioner, som afgå till Hans
Maj:ts Kejsaren, skulle underskrif-
vas af alla de Ledamöter som uti
Beslutet deltagit.

Jag har hört mången anmärka
det tala ombytet af Utskotts Le-
damöter Beredningen och Ekono-
mi Utskottens Ledamöter såsom
ett fel, emedan mången Ledamot
blir skild vid befattningen då
han knapt hunnit blifva denned
närmare bekant. Sällskapet
tycks äfven sjelfs hafva fun-
nit detta emedan, uti alla de
Utskott, som blifvit tillsatte
sedan den tid Stadgarne utgåf-
vos, alla Ledamöter antagas för 2:ne
år och blott hälften årligen af-

träder, så att hälften af Ledamö-
terna altid äger en närmare kän-
nedom af de ätender som höra un-
der Utskottets befattning. Ehuru
det icke torde vara hvarken enligt hvar-
ken med den demokratiska andra
som öfveralt råder i Sällskapets
stadgar, eller tjenligt vid den kul-
tur grad hvaruppå finlands Eko-
nomer, i allmänhet, stå, att Säll-
skapet, likasom Kongl. Svenska
Landtbruks Akademin, skulle fa-
sig vissa afdelningar för Land-
hushållningens särskilta Bran-
cher, med permanenta Leda-
möter, torde det likväl van
rådligt att Beredningens och
Ekonomi Utskottets Ledamöter
kallas för att helt eller, hvar-
ne är, och att blott hälften
hvart halft år, den 1. Maji och
November, eller årligen, den
1. November, afgår. Det torde
icke heller vara otjenligt att
Utskottets Ledamöter, uti Bad-
game anmanas att ifrån Ut-
skottets Protokoller förskaffa

sig kännedom af de ärender som
där nästförut blifvit afgjorde.

Det har synts mig som Säll-
skapets Sammanträden vore mindre
entusiasta och besluten i allmän-
het lättare kunna blifva för-
hastade, genom den långa tid
anmälandet och fördelandet på
expeditionerne af inkomne skrif-
ter fordra, då ofta dels saker
som tillhöra Vaccinations och
Potatoes planterings Utskott-
ter, dels andra obetydeliga ä-
render uptaga tiden; därigenom
händer att de flesta Ledamöter
redan lemnat Sällskapets Samman-
träde då det vigtigaste, Utskottens
Betänkanden öfver de till dem
hänvisse mål, föredragas. Monne
det derföre icke vore tjenligt att
Sällskapets Ordförande skulle
äga att fördela inkomna skrifter
på Utskotten, mål som angå
penninge ärender likväl un-
dantagne, och att Utskotten skul-
le erhålla rättighet att vidtaga
alla de interlocutorii åtgärder

som finnas nödige, utan att de-
sa skulle behöfva till Sällska-
pet hemställas, och att målet,
sedan det von sålunda fulle-
ligen utredt, först skulle in
pleno anmälas. Den nyttiga
lagen att alla mål böra ligga en
månad på bordet, borde aldrig
försummas. Den Ledamot som
ville taga notice om inkommen
skrifter kunde dertill äga ti-
falle genom Diarium, som al-
tid borde ligga uti Sidonum
met upslaget.

Slutligen anhåller jag ödmjuk-
att få vända Utskottets upmän-
samhet på nödvändigheten af 2
Secreterare för Sällskapet. Se-
dan Vaccinationen blifvit nu
stan allmän uti Landet, och
Sällskapet fått befattning med
Sokne Magazinerne och Linpla-
teringen, samt dessutom tagit en
vidlyftigare Tur, som varit
nödvändig för flere angelägen-
heters bedrifvande / såsom f. ex.
att Vaccinatörer få vända sig

directe till Sällskapet och erhålla
sitt arfvode sig tillsändt; att Säll-
skapet då fråga är att utdela skrif-
ter ej penningar till potäters up-
handlande, icke adresserar sig till
Herrar Landshöfdingar, utan di-
recte till Församlingarnes Pasto-
rer m. m. / hafva göromålen
blifvit mer än fördubblade. Dess
utom förestår mycket arbete förän
Sällskapets Protokoller och Hand-
lingar hinna registreras, hvilket
sedan Sällskapets början aldrig
skett, och nu gifven ett ~~ödmjuk~~ otroligt be-
svär, då gamla Beslut skola ef-
terletas, derlill förestår ännu
mycket arbete då tryckningen af
flere beslutne arbeten hinner bör-
jas; all detta gör det för mig, och
jag vågar säga för hvem som hälst,
absolut omöjeligt att ensam med-
hinna alla göromål, att förtiga
huru litet det är enligt med Säll-
skapets fördel att dess Secrete-
rare är så öfverhopad af melha-
niska göromål att han hvarken

hinner lära sig känna landet, el-
ler följa Tidehvarfvets framsteg i eko-
nomiska ännen, och den olägenhet Säll-
skapet har deraf, att Sällskapets ärem-
der, då Secreteraren af sjukdom eller
för andra orsaker blifver hindrad att
arbeta, nästan afstadna i brist af någon
som därmed är närmare bekant; med
mig enskilt förekommer dessutom
att då Sällskapets förra Secreteraren
varit grundlärde män, saknar jag uti
min bildning mycket förutan hvil-
ket jag ej kan svara emot det för-
troende visat att kalla mig till sin
Secreterare. För min del skulle jag
åfall detta bifölles, och Sällskapet
ville förordna om arbetets fördelning
och ej låta det ankomma på vederbö-
randes öfverenskommelse, önska att få
den inre befattningen i Sällskapet,
h.e. föra Protokollen uti Utskotten, for-
draga alla ärenden i Sällskapet och
upsätta alla expeditioner, hvarmot
min medhjelpare skulle, jemte det
han, till vinnande utaf ett allmän
öfversikt af Sällskapets affairer, skulle
föra Diarium och Protokollet uti

Sällskapet, få den yttre befattningen
med fullgörandet af Sällskapets Be-
slut, såsom skrifters trykning, ex-
peditioners renskrifvande, beställningar
från Handsverkare och expedierandet
af alt detta m. m. Ifall Utskottet
skulle finna skäl att hinstycke
detta, och det af Sällskapet bifalles,
vill jag till min medhjelpare gärna
afstå andra Secreterare lönen, den
jag hittils åtnjutit, på ungefl. 60. Rd.
nära, dem jag icke velat fordra, e-
medan de förut varit af Herr Refe-
rendario Secreteraren Radloff ce-
derade; Dock skulle jag i detta fall
anse billigt att, när Cursans till-
gångar kunna sådant medgifva,
skrifter betalningen för skrifmate-
rialierne, som hittils varit 13. 16. B:
ökas så att den nogorlunda svarar
mot den verkliga depensen som
jag tror inom sistl. år gått nära
66 2/3 Rd. Bt. Tajnus, den 14. Au-
gusti 1815.

C. Böcker.

Anmärkningar vid Kejserl. Finska Hushållnings Sällskapets Stadgar.

1° Ifall orden "till åminnelse af vår allernådigste Konungs födelse och anträde till regeringen" icke komma att aldeles gå ut, torde det kunna heta: "som till åminnelse af Hans Majst. f. d. Konung Gustaf Adolfs födelse och anträde till Regeringen"

2° Om Sällskapet skulle finna det nödigt att, såsom jag tagit mig den friheten här förut föreslå, antaga 2ne Secreterare, torde detta böra här äfvensom i följande 2ne §§. observeras.

3° Om Utskottet skulle finna hvad här förut är anmärkt, ~~grundadt~~ angående olägenheterna af Utskottens tåle ombyte, grundadt, skulle det här observeras äfvensom i följande §.

3. 4° Om fränvarande Ledamöter erhålla ~~[illegible]~~ rätt att skriftligen afgifva sin röst skulle hela denna §. förändras.

4. 5° Monne icke hvad denna §. föreskrifver leder till en onödig tidspillan då flere ballotningar efter hvarandra skola ske, och månne icke det är tillräc-

Kelig controll att Kulornas antal ej för öfverstiga de vanvarande rotemedes antal. Det kan förkommit mig som tiden mycket kunde spares om hvarje ägare skåda med sparte och skrifva kulor stort på Bordet, och som hvar och en då sedan skulle inlägga sina kulor; dessutom, likväl en: lender, och sedan utslagit vore kändt, af Ordföranden huruvida de nya Kulor genast skulle inläggas. Sällskapet har ordenligt fattat för detta beslutet att skicka sig dessa med några Brader; sådane torde det icke vara öfverflödigt, emedan man ock de som nu begagnas årligen kan inlägga en Kula utan att den skall synas.

§. 19. 6:o Till följe af Sällskapets Beslut af den 15. Juli 1807. §. 10. 4:de Mom. och den 1. Sept. 1813. §. 4. (Bil: fol 14. & 15. torde här böra tagas " Åbo vid allmän Sammankomst, efter förut skedd val till Bevakningens Kommitté Ledamöter som taga de nyvalde ett Utskotts

Ledamöter så många af de nyvalde närvarande att omröstning, enligt hvad här nedanföre om Bevaknings och Economie Utskotten stadgas, eller för andra Utskott särskildt kan förordnas, kan ske, tillser ett.

W. om Bevakningen och Ekonomi Utskottet antagas på Länsting så observeras ditto vid ordet för halfva året.

§. 7:o vanligt vis hafva en sådan tillfällig bliefvit sammanträde här torde det böra intagas att Sällskapet till hvarje, både ordinarie och utsedda Sammanträde Kallas genom Annonser i Åbo Tidning, och att de frågor om nämnde utskotten förekomma, jemte, enl. Beslutet af den 15. okt. 1803., för uttryckeligen i annonsen namnas. Förhanda bord här även Stadgan stadgas att förändring i Stadgarne får göras, jemte bör vara en viss tid, t. ex 3. månader, förut ändrade: Tidningen kunnat.

Här torde Sällskapets Beslut af d. 15. Dec. 1808. §. 4. (Bil. pk. 5. 16. gifvas på nu, om anmärkningen ej intagas.

§. 8. Sällskapet har förmenigen beslutit att Bevakningens Ordförande vid hvarje bör fälla öfverst vid Stadgarnes del; monne ditto skall intagas

§. 9. Vanligtvis hafva endast angelägenheter bliefvit för Sällskapet upptagna, sedan medgifven ej heller att alla skulle upptagas, monne detta skulle här tarfvinnas? # Om hvad ej skrift mig den frihet att framställa, angående förmälte inkomne skrifter till Utskotten, godkännes, kommer denna §. att undergå en ytter-

+ denna ordförandens skyldighet torde då lämpeligast kunna intagas i 26. §.

ligare förändring.+

10° En sådan kallelse som här förskrifves har aldrig blifvit observerad, är och knapt möjl. då Ledamöterne i Åbo äro öfver 100. Annonce i Tidn. är säkert tjenligast.

§. 23.

§. 24. 11° Till följe af Beslutet af §. den 15. Okt. 1803. §. 3. (Bil. fol. 7.) skulle denna §. böra lyda: Enär Sällskapets Ledamöter äro, igenom Annonce uti Tidningen blifvit behörigen sammankallade, kunna alla förekommande ärender afgöras, ehvad flen eller färre Ledamöter sig ~~infinna~~ vid sammankomsten infinna.

§. 25. 12° efter orden Sällskapets Stadgar skulle, enl. i nästgående punct åberopade Beslut tillkomma: eller penninge utgifter och lån.

§. 30. 13° Monne icke ärenderna äro ganska ojemnt fördelade emellan tt. Beredningen och Ekonomi Utskotten, och Belöningsfrågor, till vinnande af någorlunda jemnkning kunde åt Ekonomi Utskottet öfverlemnas. Beredningen skulle då kunna lemna mera uppmärksamhet åt de många och vigtiga ärender som höra under dess befattning?

14° Om hvad hittils blifvit practiserads skall sanctioneras skulle denna §. komma att lyda "Hvart ja och ett Utskott sammankallas af dess Ordförande när ärendernas mängd sådant fordran."

15° enl. 5. puncten af Bess. d. 15. juli 1807 och 4. §. d. 1. Sept. 1813. (Bil. pag. 14. & 15.) skulle denna §. lyda: "Alla Utskott sammanträda i Sällskapets samlingsrum, och böra af Beredningens Utskottet minst Tre och af Ekonomi Utskottet minst fem, vara närvarande innan Utskottet kan anses fullsutet; sker omröstning är den ogild om icke fem af Beredningens och Sju af Ekonomi Utskottets Ledamöter deruti deltagit. Sällskapets öfriga etc.

§. 36. 16° monne här skulle intagas angde den periodiska skrift hvarigenom Sällskapet blsluttit underrätta sina frånvarande Ledamöter om det som i Sällskapet förehafves?

§. 40. 17° Den nytta Ss. modell kammare kan göra skulle till en ston del försvinna om Modeller ej kunde utlånas åfven utom Staden, att eftergöras, efter orden till hands torde det der-

för Sön Heta" dessa de icke, med
Sällskapets tillstånd, blifvit hin
Ledamöter utom Staden utlänade.

§ 42. 18:e Belöning frågor hafva Je: S.
dan S:t förste Sider blifvit af-
gjorde af Beredningen utskottet
utan att Ekonomi utskottet
blifvit derofver hördt. Om det
vore begärt mig den förbjuten att
+ 13:de punden förtära, gillas, skulle
denna S. komma att undergå för-
ändring.

19:e mom. Wil Swan S. den 1. Nov. S.
1802. S. T. M. 3./ beslutet, borde
här, blifvit underkand af ärligt
vederlande vid annonsen om S:t
Nicolaifrågor, intagas.

20:e Uti Stadgeförfattaren af Sällsk.
Skapets Privilegier har Hans
Mått. Kejsaren: Nådigan-
befalt Sällskapet att årligen,
~~omedelbarligen~~ till Hans Maj:t
Kejsaren omedelbarligen afgifva
en berättelse om dess arbeten
under året; Denne, andre tillsis
förordnade Skyddsynet borde
böra här intagas. Fortsätning

Den årliga Inspektionen af Sällska-
pets Medlemmar har för hört
många anmärkte som en onö-
dig dryghet. Icke hafva yttrat
den önskan att endast de som

hedamots afgiften för året er-
lagt skulle där intagas. Om
detta där skulle anhållas hvad
hvar och en bidrar skulle det fö-
ra till verification till Re-
na Säll:er Kassaförvaltaren, och tillika, jäm-
förelsen quittenser, utgöra controll på bå-
Skattmästaren och Secreterarens.

21:o Af förfallende skall vid Bi-
lagans utskrifvande från S:t
protokollen, de Personer som
innehålla ändring uti den-
na S., blifvit utlemnade. Vi
utskottets sammanträde skall
jag hafva den åran att vid-
dom; tillföja af detta skälle,
efter ordet Riksdalen till-
komma " den som på er
gång erlägger 20. RC. Bi-
han afbördat sin hedamots
afgift för all tid; den hvil-
ken hedamot som i 20. år
inbetalt den årliga hed-
mots afgift, må hädanefter
ej vidare för sådan afgift
kräfvas. "

1828. 22:a Till slutet af denna S. borde,
enl. Beslut af d. 2. Febr. 1807 förtydligande skäl
(Wil. Pr. 12./ böra tillaggas.
~~Räkningen öfver sådan afgiften~~
~~är utgiften~~ en gång af Sällskapet

Skottens Jammankallande, dock
thar hvad här stadgas om
anstag. Sällskapets dom, alle-
dig skiftet icketthegt, dit bord
ock vara föga tjenligt. Om dett
hätt att Jammankalle utsteller
godkännes borde det här lämp-
peligast ske rum, antingen såsom
en egen §. ef. Corpen här
6te §.
28e efter ordet mening tom. §
de, erh. Resol. af den 15. juli
1807. 4de mom. Com Tillägg-
ges, eller ifall fråga är om
Län och penning ärender,
två tredje delar af de ossan-
des antal grundlagen ef.
W. Hänvid observeras hvad
vid 24de punkten blefvit an-
märkt det Sällskapet anmo
icke upplåss lagen att om
Länefrågor absolut skall bli
tolerad. #

ifall Sällskapet skulle fin-
na godt att åt Beredning
och Ekonomi utskotten up-
draga rättigheten att vidtaga
interlocutoir åtgärder, borde
till slutet af ifrågavarande
§. Com laggas." Finner ut-
skottet ytterligare upplysnin-
gar nödige kan det att igc-
nom Secreteraren sådane
infordra, utom att hemstäl-
lan derom tillkommer göras
till Sällskapet.

Ekonomi utskottets Infor-
mon skulle, ifall hvad jag
här ofvan anfört mig den
frihet att föreslå, antages,
vara uti stadgans hela ord-
hållen intagen, på den 6te punkten,
hvilken, om den skall: stad-

Af den 15. juli 1807.

gande observeras, dampeligast
borde så num uti 30. §.
1a punkten innehålles uti
slutmeningen af 33. §.
2dra och 3dje uti 27. de punkt.
den härofvan.
4de uti 15de anmärknings punk-
ten till 32. §. och 28. anmärk-
ningen till §.§.
5te uti 24de anm. till §. 50.
99:e Brefven upbrytas nu enligt hvad
ofvanst varit, af Secreteraren, Mo-
ne dette skall sanctioneras?
Com för
13. 30:- Här borde det jemväl bör
intagas att Secreteraren bör
inom d. 15. Okt. upsätta den
årsberättelse Sällskapet bör
till Hans Maj:t Keisaren
: underdånighet afgifva.
7. 29:de. Uti denne §. borde 1a punk-
ten af Sällskapets Reglemente d.
15. Dec. 1803. (Bil. pb. 10.)
lämpeligast ske kunna observe-
rad. Om 2dra punkten af dette
Reglemente skall: stadgarne intag-
as borde det lämpeligast ske
genom att ordet Castan: §3.§.
ändras till Castor. Hvad dessa
Reglemente stadgar angå de Revis
författningar Skattmästaren
komme 99. anförda bord afgif-

va bord Lämpeligast kunne
intagas i slutet af 6te §.
Tajnus den 14. Aug. 1815.
C C Bocker

Utdrag af Kejserl. Finska Hushållnings Sällskapets Protokoll, hållit den 17de Junii 1802.

§ 2.

Innan Sällskapet ansåg sig kunna gå i förfällning om utlåning af depenningar Herr Lars Gustaf Lefrén, enligt föregående § till Ahlmanska Testaments fonden inbetalt, företogs först det af Ekonomi Utskottet i dess Protokoll för den 25 Febr. § 3 väckta förslag om afskaffande af ballottering i frågor om läns beviljande eller förnekande, som upplästes, tillika med så väl Beredningsutskottets, på undfången Remiss, derviden uti Protokollet för den 27 Mars § 5 afgifne påminnelser, som Herr Professoren och Riddaren Porthans memorial i samma ämne af den 1 sistl. April.

Efter noga öfvervägande af de skäl och grunder som å alla sidor blifvit anförde, stadnade Sällskapet utan omröstning, enhälligt, i det beslut; att lemna Stadgarnas 50 § oförändrad, och således i utlånings frågor bibehålla ballotteringen, dock med följande modifikationer, hvilka borde gälla om alla de medel Sällskapet disponerar:

1° att alldrig större summa än högst två Tusende Rikdaler till en man få utlånas.

2° att då lån begäres åligger Sökanden, i fall den fasta Egendom han innehafver och vill ställa till säkerhet är ärfd, jemte hvis det egendomen icke förut är intecknad, an-

tingen med arfskifts instrumentet eller annat tillförlitligt bevis utreda, huruvida någon annans arfvedel deruti må vara innefattad eller icke. Är åter fastigheten köpt, bör han bekräftad anskning om lån med Domarens i orten intygan derom, huruvida någon inteckning förr eller efter det köpet i Sökandens handlingar lagd stånd, blifvit uti fastigheten begärd eller beviljad: hvilket förutsätter att lån ansökningen icke kan komma under Rättskapets pröfning innan lagfarts tiden åtminstone till säkerhet erbjudna fasta Egendomen till ända lupit. Rörande för öfrigt vidare sökningar om lån, gäldte förskrifning med panträttighet uti Egendomen bifogas borgen af 2:ne vederhäftige män, som en för begge och begge för en, såsom för proprie skuld ansvara, intill dess inteckning hinner anskaffas.

3:o att sådana lagfarter icke som i förskilde fall böra föregå inteckning innan den kan medföra ersättelig säkerhet, t.ex. afvittring i Skerbhus, förut och innan länet bevilja, böra vara fullgjorde.

Och skulle om dessa å Rättskapets förvarade yrkade för behåll i Åbo Tidning kungöras.

4:o att på samma sätt som i stadgarnes 24 § om penningar utgifter öfver tio Rikesdaler föreskrifvit är, minst tio Ledamöter, utom Ordföranden böra vara tillstädes uti frågor om lån utöfver denna summa skola afgöras; och att följaktligen i samma § ordet: penningeutgifter, tillökas med orden: eller lån. Men på det någon lånansökning, enärden till slutligt afgörande skommer, icke måtte för brist på närvarande Ledamöter uppehållas, skulle derom för hvarje gång förut i Åbo Tidning tillkännagifvas.

5:o att i likhet med hvad stadgarnes 23 § om Ledamots val och i 25 § om ändring i stadgarne fastställd är, minst två tredjedelar af de nästan des tuler uti frågor om lån eller penningeutgifter öfver tiotio Rikesdaler som ej äro förut bestämda eller oftridiga, böra vara gående innan propositionen kan anses bifallen.

6:o att den Ledamot, som i frågor om lån lagt sin tanke öppet till protokollet, äger frihet om han så vill, att i ballotteringen deltaga, men att hans röst, i fall han nekar att ballottera, förfaller ur beräkningen.

Utdrag ifrån protokollet af den 1 November 1802.

§ 7.

Med anledning af Rättskapets den 1 sistl. Febr. (Prot. 110) gjorde Remiss, hade Beredningen utskottet den 30 derpå följande April (Prot 89) sig uttrat: att en skrift som tillhört om belöningen som älskar en uppgifvare vem som pris fråga kunde, ehuru obelönad, och vidare hela icke förtjent af något pris, likväl innehöll en viss del af ämnet innehålla många goda och nyttiga uppgifter, hvilka för dem upplysning eller gagn de kunna lofva, icke borde gå för allmänheten, eller åtminstone icke för Rättskapet förlorade; och som

vida Utskottet äfven hade sig bekant, att flere Utländske Wettenskaps Akademier och lärda Samfund, af sådan orsak plägat, då de kungjort sina Prisämnen, göra förbehåll om rättigheten att behålla, och derest Författarne icke annorlunda om dem vilja disponera, på tjenligt sätt göra bruk af allade skrifter som om priset täflat, tillstyrkt Sällskapet att vidtaga för framtiden en lika princip, hvarom, på det en sådan författning af de konkurerande Auktorerna icke måtte misstyckas, eller de som gå miste om den åsyftade belöningen, ~~[illegible]~~ befara att igenom sina bifogade namnsedlar en dag blifva upptäckte, hvarje gång någon pris fråga till besvarande framställes, genast borde kungöras, med tillkännagifvande tillika att namn sedlarne som tillhöra de obelönte afhandlingarne, af Sällskapet i allmänhemmankomst uppbrännas, samma dag det aflemnar sitt omdöme och utdelar sina priser.

Detta log Sällskapet i öfvervägande; och ehuru Sällskapet på den ena sidan nogsamt insåg nyttan af den föreslagna anstalten, fruktade dock Sällskapet på den andra, att Auktorernes ömtålighet icke skulle finna sig fullkomligen nöjd med det föreslagna förbehållet, och att vid sådan beskaffenhet antalet af täflande som för det närvarande ännu är ringa derigenom ännura skulle förminskas. Emot en konkurerande Författares uttryckeligen förklarade vilja och åstundan

att åter få sin obelönta skrift, ansåg derföre Sällskapet sig icke vara berättigadt att densamma hos sig qvarhålla, eller deröfver taga sig någon egen dispositionsrätt; hvaremot Sällskapet i dess ställe ville, vid kungörandet af sina prisämnen, tillkännagifva sin önskan och sitt hopp, att äfven obelönta Författare, för framtida upplysning och gagn, torde åt Sällskapets förvar täckas öfverlåta sina tankar och uppgifter, till hvilkas utgifvande af trycket, om Auktorn så ville, hans rättighet icke dess mindre vore fulleligen förvarad, helst Sällskapet, då det icke gifvit honom någon belöning, alldrig annorlunda än styckeviskunde vilja göra bruk af hans arbete. Och skulle för öfrigt äfven kungöras att namn sedlarne som tillhöra de obelönte Täflingsskrifterne, af Sällskapet i allmän sammankomst uppbrännas, samma dag det öfver dem afkunnar sitt omdöme och utdelar sina priser.

Utdrag ifrån Protokollet af den 15 December 1802.

§ 4.

Jemte Herr Professoren Doktor Tengströms Memorial af den 14 sistl. April om anonyma Memorialer, och Herr Professoren Johan Gadolins den 1 sistl. Maji inlemnade Memorial i samma ämne, föredrogs nu 15 af Beredningens Utskottets Protokoll för den 30 i förstnämde Månad: hvarvid Sällskapet, efter öfvervägande af de

skäl som tala för eller emot de anonyma Memorialerne, förklarade sig för deras bibehållande äfven i framtiden, men med vilkor:

1° att intet under påstående sammanträde inkommande anonymt Memorial samma dag får Sällskapet föredragas; utan

2° lika med alla andra före Sessionens början inlemnade anonyma Memorialer, först genomläses af Sällskapets Secreterare och Ordförande, eller i denne Sednares frånvaro af Ordföranden i Berednings Utskottet och Secreteraren, hvilka äga att pröfva huruvida Memorialet är så beskaffadt, att det utan kränkning af Sällskapets värdighet, eller den aktning dess Ledamöter äro lagarne, öfverheten, hvarandra och alla öfrige medborgare skyldiga, kan läggas för Sällskapets ögon.

3° att då ett sådant anonymt memorial efter Ordförandens och Secreterarens eller denne Senares och Ordförandens i Berednings Utskottet tanka at i en eller annan måtte oanständigt eller förgriptigt och följaktligen otjenligt att Sällskapet föreläsas, härom af Ordföranden i Sällskapets nästskeende sammankomst anmäles, med tillkännagifvande af det ämne Memorialet angår; hvarefter på Sällskapet må ankomma, huruvida samma Memorial, må antingen helt och sållit nedläggas eller öfverläggnings ämnet, hvarom Memorialet handlar tills vidare hvila, och Memorialet emellertid, i afseende på de af Författaren nyttjade skäl, hvilka, oaktadt otjentigheten af hans skrifsätt

någon gång kunde förtjena att komma under pröfning, till Berednings Utskottets handläggning och ur skiljande förvisas.

Utdrag ifrån Protokollet af den 15 Februarii 1803.

§ 6.

Under den 16 Augusti sistledite år hade Sällskapet i anledning af hvad som nyss förut vid 2m på hvarandra följande sammanträden händt, att till afgörande af en betydligare penninge fråga, som enl. 24 § i Stadgarne fordrade 31. Ledamöters närvaro, oaktadt föregången kungörelse derom i Tidningarne, ändå icke fullt antal Ledamöter kunna sammanbringas, anmodat berednings Utskottet att föreslå en Lag, hvarigenom Sällskapet i dylik händelse må äga fria händer, att äfven med ett mindre antal Ledamöter saken företaga och densamma efter omständigheterna med slut afhjelpa. Men på de af Utskottet i 10 § af dess protokoll för den 4 Sept. sistl. år anförda skäl, fann Sällskapet godt att låta förslaget om den nya Lagen förfalla.

Den 15 October. § 3.

Af Berednings Utskottets protokoll för den 25 sistl. Augusti föredrogs utur § 6 dess Betänkande om nödvändigheten af en sådan förändring i Stadgarne, hvarigenom Sällskapet, utan afseende derpå om flere eller färre Ledamöter vid sammankomsten äro närvarande, och följaktligen utan hinder af samma Stadgars 24 § eller Beslutet af d. 7 Junii 1802, må kunna till pröfning och afgörande företaga alla förekommande mål och ärender. Utskottet hade väl tillstyrkt att med penninge frågor ännu till vidare måtte förhållas på lika sätt som hittills, och att således till den åtgerd som vid dem kunde fordras, minst Trettio Ledamöter, utom Ordföranden, än fram-

finge bidraga; men under öfverläggning härom märktes en stor del Sällskapets närvarande medlemmar vara af annan tanka. De tyckte nemligen att dessa frågor voro just desamma, som minst tålde att ifrån det ena sammanträdet till det andra uppskjutas, och förmodade att Sällskapet redan en och annan gång med sin skada förvärfvat den erfarenhet, att en nödig skyndsamhet vid penninge ärenders afgörande icke alltid vore förenlig med Stadgan om ett stort antal Ledamöters närvaro; hvarutom de trodde, att Sällskapet, som för halftannat år sedan åt ett Utskott af 4 personer anförtrodt förvaltningen af Potatoës planterings fonden, hvilken årligen utgjorde 1000 Rdr, och som nu åter ärnade åt ett lika organiseradt Utskotts administration öfverlemna en dubbelt så stor summa, till utspridande af Vaccination och koppympning, kunde med samma trygghet låta sina egna fonder gå igenom de Ledamöters händer som bivista sammankomsterne, till fyllande af hvilkas antal förstärkning hittills oftare blifvit pakallad än vunnen. Enär i Åbo Tidning vid annoncen om ett förestående sammanträde, tillika kungjorder att en öfverläggning i penninge ärender derviid förekommer, hade hvarje Ledamot tillfälle, att, om han ville, infinna sig till bedakande af fondernas rätt; men om han det oaktadt uteblifve, borde öfverläggningens fortgång deraf icke hindras.

I anledning af detta och flera dylika yttranden, som likväl af en del Ledamöter bestriddes, gjorde Sällskapets ordförande följande proposition:

Den som bifaller, att 24 § i Sällskapets Stadgar och 4de puncten af Beslutet för den 7de Junii 1802 blifva i så måtto ändrade, att alla i Sällskapets förekommande ärender hädanefter må afgöras, af så många, flere eller färre, Ledamöter, som sig vid sammankomsterne infinna, inlägger i den hvita dosan en hvit kula; den härtill icke bifaller, inlägger i samma dosa en svart. Vinna de hvita med en pluralite af $\frac{2}{3}$ eller mera så förklarar Sällskapet sig framdeles fullsutit med hvad antal närvarande Ledamöter som helst, dock så, att enär penninge frågor förestå, derom i Åbo Tidning förut bör vara kungjordt, äfvensom vid hjelfva besluten hjelfva rösteberäkningen i frågor om penninge utgifter, lån, Ledamotival, eller ändring i Stadgarne, blir, enl. Stadgarnes 2 och 25 §, samt 5 puncten af Beslutet den 7 Junii 1802, orabbad beständande. Vinna de svarta, som kan ske med en pluralite af en kula öfver $\frac{1}{3}$, så förblifva 24 § i Stadgarne och 4 puncten i Bess. af den 7 Juni 1802, med alla andra hithörande författningar oförändrade.

Kulorna utdeltes, insamlades ånyo och uppräknades hvarvid funnos att i den hvita dosan 25 hvita emot 4 svarta kulor; i följe hvaraf således den föreslagna Lagförändringen var, på sätt propositionen innehåller, bifallen. Och beträffande det i beredningsUtskottets Protokoll befinteliga förslag, till en förteckning öfver demål, som vid sammankomsterne skola förehafvas, må i Utskotts rummet anslås, så emedan Sällskapet fann detta förbehåll, i anseende till oförsedt uppkommande frågor, stundom ogörligt och genom ovissheten om den tid hvarje öfverläggnings ämne kan fordra, alltid svårt att uppfylla, samt af dess verkställighet icke heller förmodade någon verklig förmån, ty skulle

samma förslag, utan förstnämd anmärkning förfalla.

Den 15 December 1803.

I anledning af Revisorernes öfver 4de årets Räkenskaper Memorial af den 1 Junii 1802 och Ekonomi Utskottets derföfver den 7 October samma år i 38 af samma dags protokoll afgifne utlåtande blef beslutet.

1:o att de i Sällskapets namn utfärdade, och af Skattmästaren honorerade Anordningar, bära, såsom redan i år Skatt, till bestyrkande af utbetalningen, i de händelser der rättar man eller dess fullmägtig ej är vid hands att dem qvittera, qvitteras af Sällskapets Secreterare, som åter till sin säkerhet har att inrätta en bok, hvaruti vederbörande post-inspektor, emot betalning af Sällskapet, antecknar i form af vanligt Recommendations bevis, ej mindre penningar, medaljer och gillonner, än andra pretiosa som med posten till andra orter afgå, till deras rätta summa och beloppvälder antal.

2:o att såsom redan förut är skett, icke blott Sällskapets enskilde penningefonder, utan jemväl Ahlmarska, Bildmarkska och Stolaloes klanterings fonderne samt alla de öfriga medel som kunna Sällskapets förvaltnings anförtros, underkastas årlig inventering, och Räkningarne öfver dessa fonder årlig Revision.

Men angående Utskottets framställan, att Sällskapets Skattmästare, utom den honom i 6 § af sin instruction ålagde tillsyn öfver räntens inbetalning och inteckningarnes förnyande å utlånta kapitaler, äfven måtte förpliktas att i fall om någon Låntagares eller Löftesmans oförstånd eller osäkerhet, farhåga uppstår, sådant genast hos Sällskapet anmäla, på det dess medel, genom förnämd uppmärksamhet i denna del, icke måtte råka i äventyr, var Sällskapet, i anseende Professoren Doctor Hjärnings Memorial af den 1 nov. sistl. år, och Utskottets deröfver till Protokollet för den 11 i samma månad (§ 4) lemnade yttrande blifvit upplåste af annan tanka, och ville i stället hafva Skattmästaren anmodad att två gånger om året, den 1 maj och d. 1 November förfalla och till Sällskapet ingifva en förteckning uti de personer som erhållet penningelån, hvilken förteckning tillika utvisar ~~förslag~~ försträckningarnes och inteckningarnes datum, jemte Löftesmännens namn, att den i Sällskapet blifvit upplåst, afsevärdemas till Ekonomi Utskottet för att der under tankar i afseende på de förändringar som till äventyrs kunnat ske anlitas en uti Låntagarnes och Löftesmännens förmögenhet, eller uti de panträttsförskrifne Egendomarnes värde, hvaröfver Utskottet ledermera äger att till Sällskapet afgifva sina tankar.

Den 2 Februarii 1807.

§ 1.

Sista Sammankomstens Protokoll upplästes och justerades, och upplästes Herr Öfverdirektörens Alfvings vid slutet af 1802 1 Mom. och upplästo ett memorial, rörande de af Herr Öfverdirektören yrkade medel, som efter dess tanka borde till att bestämma Verkställandes Utskottets dispositions öfverlemnas: och kan dess innehåll närmare inhemtas af förbemälte memorialet, som härvid finnes bilagdt.

Hvad nu samma memorial angår, anmärkte någon af Sällskapets Ledamöter att deri förekommo tvenne särskilde frågor, som äfven särskildt borde behandlas: den ena nämligen i afseende på, till Sällskapet ingifna Rechningars betalande, och

der andra i afseende på andra extra utgifter.
Hvad det förra vidkommer förmenta den rätt
het alltid hafva tillhört Sällskapets Bref förande
och Secreterare, att utan Sällskapets förskrifna
begifvande, utanordna belopp ur det af sådana
räkningar som af Handtverkare eller andra
blifvit ingifne, i afseende på sådane saker, som enligt
Sällskapets förut vidtagne beslut, blifvit för
Sällskapets räkning förfärdigade eller repa
rerade o. s. v. Hvarför ingen ny upplåt
else af denna rättighet åt Verkställningens
utskottet ansågs vara af nöden. Och som
Sällskapet fann för godt att förklara den
na Ordförandens rättighet för alla tid gäl
lande och bestämde, att sådj ehuru Öfver
Direktören derutöf intet vidare vore att anföra.
Hvad åter det sednare, eller den rättighetens
öfverlemnande åt Verkställighetens utskottet,
att vid förefallande behof få disponeras
viss summa penningar till verkande af bety
gvarnäd och snarare expedition uti verkställ
ning af Sällskapets ärende, kunde vidkomma,
anmärkte, att summan skulle bestämmas
till vid pass 50 Rdr för året, emedan
nöd icke någon synnerlig svårighet bora
göras, för att till utskottet öfverlemna den
åtrade rättigheten. Herr Öfver Direktören
yrkade härvid sin mening vara, att
icke en gång 50 Rdr utan endast
30 Rdr för sådan för andamålets vinnan
de qualdes tillräcklige, behöfdes be
stämmas, och om den summan icke gör

till utskottets disposition; men Sällskapet fann
för godt att lemna sitt bifall till den storlek af
dessa Summor, och således bestämde, att finitio för
af Sällskapets enskilta medel skola för hvarje
stå under Verkställighets utskottets fria dispo
sition; kommanderades utskottet att för sina ut
gifter och omkostnader till Sällskapet inlefvera be
rättelse.

Den 1 April 1807. §13.

Sedan det i Tidningen blifvit annonceradt att, vid
sammankomsten i dag, en fråga, som angick
någon förändring i Sällskapets Stadgar, skulle
förekomma; företog nu Sällskapet det af Stats
sjöfaren Baron Stjernhjelm uti dess memorial
af d. 1 sistl. December gjorda förslag, att genom ett
Finance utskott förvalta Sällskapets penningeafären, utan att
Sällskapet behöfde till sådana ärenders angående sin
tid. Och då härvid anmärktes att Sällskapet redan
ägde i sitt Ekonomi utskott en Kommitté som
hade befattning med Sällskapets penningeafären,
der omhänder, så ansågs frågan böra blifva
hemvisad till afgörande rättigheten öfver huru denne borde till
lemna utskott öfverlemnas, enligt Herr Stjern
hjelms yttrande. Och bestämdes att
denna fråga skulle gå ballottering ifrån.
Propositionen framställdes derföre i följande ord
lydelse: Den som biträder att alla frågor om lån
och förvaltningen af Sällskapets penningar lem
nas till Ekonomie utskottets afgörande, och att
utskottet vid hvarje halfår vid ombytet
af Sidamäter, aflemnar till Sällskapet berät
telse om sin åtgärd: lägge hvit bola i hvita
dosan, och tvärtom: och kommer härvid pluralite
ten att för beräknas att 2/3 skola vara jakande,
innan propositionen kan anses bifallen.
Derpå ballotterades och blef Repositskatt 11 hvita kulor
mot 1 svart gifvo åt propositionen bifall.

Den 15 Julii 1801. §10.

För Sällskapet upplästes 7§ af det ofta återvarade Berednings reglerade protokoll af den 13 maj rörande instruktion för Ekonomi-utskottet, i afseende på dess beställning med Gårdshållningen af Sällskapets penningar, som Sällskapet till justnämnde utskott öfverlåtit; jemte det memorial Sällskapets Skattmästare Herr Professoren Doctor Nisbeting i detta ärende ingifvit, och som till Beredningens utskotts åtgärd blifvit hänvisadt.

Sällskapet gaf härvid genom tre i ägen rum lådes memorialet och förberörda protokoll, och beslöt derunder som följer:

1:o Ingen Ränteräkning kan af Ekonomie Utskottet företagas, innan dessamma, jemte de dertill hörande handlingar, blifvit Sällskapet föredragen, samt till Ekonomie Utskottet remitterade.

2:o Dagen och timman till Utskottets sammanträde den anslås å dörren till Sällskapets samlingsrum och Ledamöterne kallas igenom billetter.

3:o Även bör Waktmästaren, som Ledamöterna till sammanträdet kallar, medhafva en namnlista, hvarå Ledamöterna antecknas att de blifvit tillagde, samt huruvida de kunna jämnmänkomsten öfvervara eller icke, hvilken namnlista sedan bifogas den dagens protokoll, då lånet beviljas.

4:o Utskottet är fullsutet till afgörande af Lånefrågor och andra ärender med 5 Ledamöter i händelse de till protokollet vilja afgifva sin mening; men ifall frågan igenom ballottering skall afgöras, böra minst sju Ledamöter vara närvarande. Till bägge fallen fordras ¾ af Rösterne jakande emot en proposition kan anses vara beslutet; och bör antalet af de hvita och svarta Kulorna särskildt i protokollet antecknas.

5:o Vid Sällskapets nästkommande allmänna sammankomst bör Secreteraren utur Utskottets protokoll renderatta Sällskapet om det beviljade lånet, och tillika till protokollet uppgifva personerne som erhållit lånet, jemte Lånesummorna, och den derföre gifna säkerhetens beskaffenhet.

6:o Hvad slutligen angår den föreslagna Normalinstruktion af Sällskapets Ordförande till närvarande Ledamöter, att gifva Ekonomie Utskottet tillkommande större widhäftighet, så vida man skade sig bekant; vilar Sällskapet, att anmaningen vid skulle jemte ansökningens remitterande till Utskottet, alltid förut, men den afskade underrättelsen skulle dem, som kunna sig dertill befara skada, lemna så enskilt som skall sökte sig kunna tjenligast.

Den 15 Februarii 1813. §4.

Föredrogo Beredningens Utskottets protokoller af den 10 och 12 instundande Februarii, och som Utskottet i bägge af tillräckligt antal närvarande Ledamöter ej kunnat företaga de till dem ställda remitterade ärender, för slags af Ordföranden att detta Utskottets tillfälle kommande Ledamöter med hvad Sällskapet om sig skall konstituerat, vidare afseende å ärendet skulle kunna afgöra förekommande ärender, och remitterades detta förslag till Beredningens Utskottets betänkande.

Den 1 September 1813. §4.

Härupå föredrogs Beredningens Utskottets Betänkande uti den fråga som blifvit i Sällskapet väckt till Utskottets granskning remitterad, huruvida Beredningens Utskottet skulle anses fulltalet med mindre antal Ledamöter än sju; uti sitt betänkande anser Utskottet sig, nä det ärendernes gång i mätte af brytas, nödsakad att tillstyrka det tionde Ledamöter af Utskottet, då de äro om tillstånd enige, måtte kunna afgöra förekommande mål; Utskottets betänkande vann Sällskapets bifall, men dess tillägg att ifall någon fråga kommer att genom omröstning afgöras böra åtminstone sjette Ledamöter vara närvarande.

§5.

Uppå derom af Ordföranden väckt motion
bestöt Sällskapet att, emedan den af Hr Referend.
Secret. Radloff, enligt Sällskapets d. 15 sistl.
Maji fattad Beslut, gjorde Samling af de änd-
ringar som blifvit gjorda i Sällskapets Stad-
gar, ej är fullständig, utan blott finnes rörd
Ekonomie utskottet, skulle en ny fullständ-
dig samling af dessa göras af Berednings
utskottet, och Utskottet tillika inkomma
med förslag till en ny upplaga af Säll-
skapets Stadgar, med de ändringar de sam-
ma redan undergått, eller Utskottet anser er-
farenheten hafva ådagalagt vara nöd-
vändiga —

d.

Utdrag utaf Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets (Beredningens Utskotts) Protocoll af den 23de Oktober år 1815.

§. 2.

Till följe af Utskottets meddelade befallning hade Secreteraren uppsatt ett förslag till de ändringar, som vid den af Sällskapet beslutna nya uplaga af stadgarna, enligt Sällskapets föredetta fattade Beslut, synas böra i akttagas, hvar jemte Secreteraren samlat de anmärkningar han vid dessa funnit vara tid efter annan uti Sällskapet gjorda, och jemväl, uti ett särskilt Memorial vändt Utskottets uppmärksamhet uppå åtskillige punkter, som nu mera synts tåla ändring. Detta Memorial, som jemte öfrige till målet hörande Handlingar inom Utskottet circulerat, uplästes nu åter, och ville Utskottet efter hand, utlåta sig öfver de gjorde förslager, vid de punkter i stadgarne som de röra. Stadgarnes upplåsande företogs derföre och ansåg Utskottet sig böra göra de anmärkningar och förslager som här redan punktevis uptagas.

§. 4.

Efter Utskottets tanka är dett tåta ombytet af Ordförande icke förmonligt för Sällskapet, utan skulle Utskottet anse att Ordförande borde väljas åtminstone för Ett år; icke heller kan Utskottet för sin del finna någon betänklighet derwid, att en Ordförande, som för Sällskapet

ägde ett lefligt intresse, och lid att anwända
på dess gröwnål, kunde wid årets utgång åter
den lia Kallas. Händelse skulle, att nämden ändring
sin wederfaringhet, sedan Gjörlund icke mera skall under
sommarens Sjuttonde Julius, bör undergå i afseende
förrätta denna S. böra lyda såsom det nu föreslaget lyder
nya Stadgarne lyder.

§. 6.

Uti sitt Memorial hade Secreteraren anmält huru
grönsakerna förökade mängd, och den wid lyftigen
kar Sällskapet uti åtskilliga delar lagit, göra det
för honom omöjligt att hinna rätt sköta alla,
för honom omöjligt att hinna rätt sköta alla,
wore sig Secreteraren föreställt huru lätet det
är enligt med Sällskapets intresse, att Secreteren
så öfverhopas af Mechaniska göromål, att han
icke hinner följa Widegwarets uppsyning
uti ekonomiska mål, och samla den kännedom
af Landet, som denna Sysslas skötsel. Utskot
let anser Secreteren härutinnan hafwa skäl, och som
hen för klarat sig, i fall Sällskapet gifwer ho
nom en medhjelpare, nöjd att till denna assi
dra Secreterens Lönen, den Sällskapet under den
sparta 1809. tillade Sin afwarande förste Secreter
Den Respenderade Secreteren Doctor Retzius
det att han åtog sig hwad den då nyss afsedde andre
Secretairen, Bibliotekarien Baarman åligat, eller

hwilken lön Secreteraren härstädes ännu är, förmo
dade Utskottet att Sällskapet icke skulle wägra att
åt Secreteren bibrått återantaga en andre Secre
tare. Detta torde då böra uti 6te S. intagas, och
i stället denne Tjenstemans, likasom förut skedt kallas
Sällskapets andre Secreteren, torde denna S. och följande
7 och 8. SS. komma att lyda såsom uti förslaget wintages.

Emedan det synes Utskottet, som borde Sällskapets
Stadgar innehålla Lagarne för alla de förgreningar af
hwilka Sällskapet arbetar, och att således jemwäl In
structionerne för Redskaps, potatoes-plantsmans, Vac
cinations och Lin-plantsmans Utskotten, böra lika
som de för Beredningz- och Ekonomi-Utskotten,
och näst efter dessa, uti Stadgarne inflyta, skulle
Utskottet anse det böra uti II. S. i allmänhet anmär
kas, att Sällskapet arbetar genom Utskott, och nämn
nas hwilka dessa för det närwarande äro, samt hur
talrigt hwarje deras bestämning består.

Hwad sedan för Beredning- och Ekonomi-Utskot
lens bestämning angår skulle Utskottet för sin del an
se det lända Sällskapet till förmon, om deras Le
damöter, såsom Secreteren föreslagit, antogos på
ett år, och att hälften hwarje half år afgår. Under
en längre bestämning skola Utskottens Ledamöter
winna närmare bekantskap med ämnena; det är
ock att förmoda, det de med större nöje skola emotta
ga bestämningen, då de kunna förmoda att en gång

dimittende icke så snart åtnjuta den förmån som
stycket anmärkte, att grannämnden minsta stond mig
fakta på 6 klasser, som äro för Vinter Manader
ne antagne. Med 13 §§. skulle, om detta gillas, följande
band lyda såsom föreslaget innefattas.

§. 13.

Klutmeningen af denne § kunde såsom öfverflödig
kunna gå ut.

§. 14.

Klasserna skulle för sin del icke finna betänkligt
att, då flere kallelsingar skola i ett sparan, tre, flere
kalas på en gång tages, kontrollen synes i alla fall vara
tillräcklig då kalasens antal icke öfverstiger de röstan-
des. Klasserna ville åtnöja sig med att bekläda
skapet medelst Lista, med runna afdelningar, då
springen sker med en kula, hvilken då uti en
rummet betyder bifall, och i det andra afslag.

§. 15.

Här kunde, till vinnande af större ordning, böra in-
ras i sjelf ordning åtnöja de årliga klasserna Ledamö
väljas.

§. 17.

Till följe af den demokratiska anda med hvilken Säll-
skapets första lagstiftare tycks genomsyra alt, synes
flyttande af någon Ledamot från Sällskapet skulle

att ingen må på en gång vara Ledamot i de tvenne
klasser som vid Sällskapets utgående Januari.
Nu anses klasserna dock kunna vara så vida åtskilda
ning, att en kan på en gång vara Ledamot i tvenne
klasser, utan ändring i detta stycke kunde
Sällskapet, som nu till sina klasser behöfver 444 Le-
damöter, äfven stadna i förlägenhet att kunna fylla
alla rum.

§. 18.

Sedan Sällskapet namnen ändrat sina förste sek-
gare säsom, att Ekonomi-klasserna kan vara full
satta med dem, och Beredningen med tre Ledamöter,
komma denna §. att ändras dienligast skulle klas-
serna anse det vara, som här endast i allmänhet stad-
gades, att de för ett klass valde Ledamöter af Säll-
skapets Ordförande sammankalles för att välja sig
Ordförande. Den vid Sällskapets sammankomst då
de kallas, så många närvarande, att klasserna blifva
futit, låna de ej för samma ett välja sig Ordförande,
om det dertill gifves, hvilket fallen kunde inträffa.

Ordningen af Sällskapets årliga Förhandlingar
Sällskapets protocoll hållet den 26 October år 1815.

§. 1.

Nu fortfara med upläsandet af Stadgarne ifrån 1798,
att hvilken del nu synes böra intagas, att Säll-
till hvarje både årliga och Ordinarie sammanträde

Kalles genom annonce i Åbo Tidning

§ 20

Det torde icke vara otjenligt att äfven de, som
Sockenmännen utkiftesmän tillkomma Bestämmande inta
ga tillfälle att vara tillstädes.

§ 21.

Utskottet tjenar till ledning vid Sockenstämmans anmärk-
ningar den anmälandet af inkomne skrifter äfvensom
dels sådane ändringsförslag, hvilka Utskottet, dels sådane
som remitteras till Beredning af Ekonomi Ut-
skottet, fästa Sockenstämmans uppmärksamhet, att upta-
gas tiden, så att, då Utskottets betänkande upläses,
och Sockenstämman egentligen borde taga ämnet
ning det afgörande, hafva de flesta Ledamöter re-
dan tillfälle att Sammanträdet Utskottet skulle dessförr-
före så att Sockenstämmans Bestämmande tillåtes rätt att
till vederbörande Utskott remittera inkommande
skrifter, och att således blott sådane öfver hvilka de
samme Bestämmande anser att ingående något Ut-
skotts afslutande, skulle vid Sockenstämmans sammanträ-
de upplåsas. De öfrige inkomne skrifter skulle
blott kortelingen till innehåll anmälas, med den åtgär-
vid dem blifvit tagen. Vidare skulle Utskottet anse

det vara Sockenmännens, med nödvändighet tänga
för detta Sammanträde Sockenstämman, att nemligen icke
allena i god Sockenstämman utgående expeditioner, utan
blott de angelägnaste och i synnerhet de som gå
en större publicitet, såsom Circulairer och skrifter som
gå till tryckeri, skulle i Sockenstämman till justering
upläsas. De öfrige kunde af Bestämmande justeras
och vid nästkommande Sammanträde för Sockenstämman
nämnas, det sedan hvar blifvit afgjordt. Och
skulle Utskottet för anstält sig hvad förslag
denne S. Lydes såsom förslaget närmare utvisar.

§ 22.

Utskottet skulle anse, det Bestämmande att de ägnade
Utskotten borde, lika som de uti Beredning och Ekono-
mi Utskotten erhålla tillfälle att, då Sockenstämman
Bestämmande är förrättande, och något angelägenhet mel-
lan tid tillfälle afbrägt förekommer, Sammanträda
Sockenstämman, genom Annonce i Tidningen, sådant
sätt att Sammanträdet alltid vist bekräftigt, sedan
Sockenstämmans Ledamöter att både vist till det antal,
att Sockenstämmans Beslutande icke skulle kunna hinna
lämna alla andra tillfälle.

§ 24.

Den 15 October 1803 har Sockenstämman förmeligen

ändrat denna §. så att enär vederbörlig kallelse
skedt, och det at denna, ifall stämning begä-
rats komma, blifvit derom utsyrkeligen nämnd
äger Sällskapet afgöra alla förekommande ären-
den vare sig de röra sig om första eller andra
le utskottet föreslår den tillägg[n]ing att de[n] säg[e]
om ändring uti Stadgarne gör[e] kommer, så[dan]t
då jemväl bör uti Ansökan utsyrkeligen nämnas

§. 24.

Uti stämning använder bör, enligt Sällskapets
här ofvannämnde beslut, vid balloteringa minst
✓ 2/3 af Rösterne vara tjenande, för än propositionen
anses bifallen. Detta skulle uti denna §. intagas.

§. 26

Om utskottets förslag, det Oförsynden skulle e-
✓ gälla rätt att till vederbörande utskott remittera
inkomne mål, och att justera mindre vigtiga ex-
peditioner, skulle [illegible] här bör intagas.

§. 27

✓ I fall Sällskapet skulle bifalla utskottets förslag
om en ändrad Stadgarne, torde denna §. likväl
✓ kunna förblifva oförändrad, dock synes flertalet
lämpligare kunna blifva [illegible] utskottet föreslagit.
Uti §. 29. har Sällskapet stadgat, att inga mål

skulle få tillvägagående förr[än] vederbörande
utskott deröfver sig uttalat, derest icke egenom
ordentlig omröstning ingår tales, att Sällskapet an-
ser dem vara så beskaffade, att de[n]na ej
vore tid. Då för denna Sällskapets ändamål
förekomma så betydande Brister är förenat dels genom,
att Sällskapets verkställande skall till utskotten remit-
tera inkomne skrifter, utom dem som äro så klara,
att [illegible] icke kan anses nödigt, torde denna §. bör
✓ lyda såsom förslaget närmare utvisar.
30 och 31. §§. anser utskottet kunna alldeles utgå, eme-
dan den uti 13 §. lemnade föreskrift som ändamål
för delning synes tillräcklig, och [illegible] att
✓ sammankalla Sällskapet [illegible] icke torde vara nö-
digt att uti Stadgarne intages.

§. 32.

Sedan utskotten nu mera torde att lika antal
Ledamöter för att vara fullsutne, synes det lämp-
ligast kunna ingå uti deras särskilda instruk-
tioner, [illegible] utskotten
✓ att vara fullsutet, och i det fallet skulle denna
§. såsom förslaget innehåller, blott förskrifva: det ut-
skotten af sina Oförsynden som man kallar, att de

samlat uti Sällskapets rum, ock att öfrige Ledamöter
på öfvervara dessa sammanträden, lärer utan rätt
att uti öfverläggningen deltaga.

Emedan Sällskapet numera är vissa utskott lemnat
rättighet att afgöra åtskilliga ärenden, måste den 33 §
denselva rättas; hvarvid som stadgandet af 35 §§ kommer
att gå ut, ifeden Sällskapets Vecko sammankomster
nu mera upphöra.

Utskotten skulle anse den belysligaste förmon af
Sällskapets Bibliotek och Models samling förlorad, om
de icke kunde utlånas på Landet; och skulle derföre
föreslå att Stadgarna 40 § i denna del ändrades.

§ 41.

Skulle, ifall utskotten gjorde förslag, att alla belönings
+ frågor till hvar Ekonomi utskottet, befalles, komma
att undergå förändring, såsom förslaget närmare inne
håller.

Uti Hans Maj:ts Kejserens Nådiga stadfästelse
af Sällskapets, uti Kongl. Svenska Regeringen erhållne
privilegier, har Hans Maj:t i Nåder tillerkänt Sällska-
pet att emedelberligen till Sin Höga Beskyddare
afgifva berättelse om Sällskapets göromål. Denna
tidtills observerade förmon torde böra uti Stadgarne

såsom en föreskrift intagas, och synes då lämp-
ligast få rum uti en egen § efter den 44.

Utdrag af Kejserliga Svenska Regeringens
Sällskapets protocoll af den 7 December år
1815.

§ 2.

Härefter förelåg Utskottets granskningen af
Sällskapets Stadgar, ifrån § 41 till denne anser
Utskottet den ändring böra göras, att Ledamots
afgiften utsatten uti Rysdr myntet, och skulle
Utskottet anse lämpeligt att års afgiften
bestämmes till 3 Rubel Bco afsilf, ehuru Utskottet
icke kan undgå att gilla den önskan, att Säll-
skapet kunde undvara dessa tio skott, som så
ofelbart inflyta och som, ehuruvida i det hela taget
utgöra så obetydeligt emot vinsten af det arbete
Sällskapets Ledamöter skänka åt Sällskapet, lik-
väl äro att blifva för mången ett skäl att dra
sig från Sällskapet. Den ligger härmed för ögon
den summa af 200 Rdr Bco, hvarmed Ledamots
afgiften kan engång för alla erhållas, utgörande
i Rysdr myntet tio 30 Rubel Bco afsilf. vidare ville
Utskottet anmärka att orden ifrån Hjelmarne ända
till Vänerns Kanal gå ut, emedan Sällskapet, ifrån gångna

som giva det befallningen kvälla icke förrätta lagen
att konsten idem af dess skyldighet, Kan att mer
dagen igenom sin egentliga bestämmelse.

Uti 47 §. anser Utskottet den tillägg ning nödig, att andra
den Ledamot som erhållit permission om ett afgjordt
enlagande men det oaktadt försummar, ansees
såsom afgången.

Uti 49 §. skulle Utskottet anse den ändring nödig, att Sätt-
skepet skulle bevilgad Lön åtnjuta emot borgen, emedan dett-
na för minde omgången afslösnad, som de Borgesmän-
nerne äro näbundne, så att de utaf alla äro kända,
är lika säkert som inteckning. Dess utom synes dett
Utskottet att Sättskepets förge löner kunna med penning
gar än andra konstnärers och Handtverkare, om en lekning
i fastighet absolut fordras.

§. 50.

Uti den Sättskepet rörande 50 Ekonomi Utskottet förut
kommet rättigheten att utlåna penningar, och att afgöra
sådane frågor genom öppen omröstning, kommer slutsamlin-
gen af denna §. att utgå.

Uti denna §. skulle Utskottet anse en ny §. böra in-
komma innehållande Sättskepets Beslut att penningar och angelä-
na Documenter förvaras uti Caisse Kistan, och att Nyck-
larne till denna delas emellan Ordförande uti Bygg-
nings- och Ekonomie Utskotten, och Sättskepets Skattmä-

§. 52.

Denne Utskottet kunna bel och hålla afgå emedan det
är af sig självt att Sättskepet kan nöd bekymret ta
ga sitt förbrunde igenom sin Skattmästare.

Utskottet skulle anse det lämpeligt att de som enligt
§. 33. §. invendent Sättskepets sittning hela, åtnjuta skulle
reviderna Räkenskaperne, då de af Skattmästaren in-
rasj och vilke Utskottet har jämväl hafva anmärk
att det vore önskeligt om alle Sättskepets Räken-
per kunde göras på det civila året, synnerhet kunde
ske emedan Sättskepet fortfara att föra sinnet af sin
Skrifelse dag den 1 November, och åtnjuta att de datera sina
års redogörelser.

Uti andra Ordningen för Byggnings och Ekonomi Ut-
skotten skulle Utskottet i 18 §. föreslå den ändring att ån-
derne här lika som uti Sättskepet förordnad uti Sätts-
pets Instruction, såsom billigt är synt, och uti
2. §. att någon af Utskottets Ledamöter, på Sessionen
ej är hindrad att uppsätta Utskottets Beslut, deröm
anmodas.

Uti vilke Utskottet, såsom det redan förut vid 32. §.
anmärkt, hafva här inlagt hvar många Ledamöter i
Byggnings Utskotten böra vara närvarande, för att af-
göra förekommande ärenden, nemligen uti Ekonomi
Utskottet, enligt Reglerna af den 15 Juli 1807, Stem,
och uti Byggningen, enligt Reglerna af den 1 Sept 1813.

Ter, då alla äro om Beslutet ense, men om alika menin-
gar yppas, uti Ekonomi Utskottet Sju, och uti
Beredningen Fem Ledamäter.

Öfven skulle här intagas huru Ekonomi Utskottet
äger rättighet att finaliter afgöra alla frågor om
penninge ärender, emot det att Utskottet, då ett Lån
blifvit beviljadt, till Sällskapets nästskeende sammen-
träde derom anmäler, och för den öfriga förvalt-
ningen hvart halft år redovisar.

Ibland de väsendligaste hinder för Sällskapets
verksamhet anser Utskottet det vara, att Utskot-
ten icke kunna vidtaga de interlocutorie åt-
gärder som finnas nödige, utan att derom
skall till Sällskapet hemställas, och uplysnin-
garne först derifrån infordras, hvarifter, och sedan ~~de~~ ~~Sä-~~
~~skapet~~ derfor inkommit samt blifvit anmälde och till Utskottet re-
mitterade ~~då~~ målen först ~~deri~~ kunna till slutlig handläggning företagas. Utskottet
skulle derföre föreslå att Beredningen och Eko-
nomi Utskotten finge rättighet att igenom Sec-
reteraren infordra de upplysningar som finnas
Nödiga, och att målen först sedan de blifvit fullelig
utredda skulle uti Sällskapet till slutligt afgöran-
de föredragas.

Kom den 1 Aug. 1806. 183.

Litt. F

129.

Memorial

man, hvar lika tillfälle hem-
jag, att afhöra, huru Sällsk-
apet, för snart af Allmänheten
hvad af dess egna Ledamö-
ter i orten [illegible] bedömmas, för-
nekar och jag, såsom en af
[illegible] åliggande förbinda-
ge: att meddela i underrät-
telsen denom. Men denna
min mening blir icke
[illegible]; ty endast hvar [illegible]
ligen det intressant, som
en anonym, i bilagda Memori-
al Lit: A: längesedan begärt
mina Ledamöter: att gena [illegible]
[illegible] hufvudsakligt, i [illegible]
[illegible] mot tiden af Sällskapets
[illegible] hvarmed blifvit tillgjord
med dess egentliga grund-
hållningen. Min tanke, att
[illegible] beslut, och gifna löften
icke [illegible]; att utlof-
vade belöningar länge icke
blifva, innan de, till bestån-
det andra främmande,
hvarutöfver att [illegible]; på
[illegible] undersökningar [illegible]
dels. Mina Ledamöter [illegible]
att dagboken blifvit indragen
att de i dess ställe, utlofvade

innehållande, från Sällska-
pet uti Åbo tidningar, hvaribland
nyligt Sällskapets beslut, borde
[illegible], innehållande nyttiga
Memorialer, hållna inom
[illegible], om förbättringar
på [illegible]; att följak-
teligen all kunskap om Säll-
skapets förehafvande, [illegible] för-
[illegible]; samt att så med alla,
all communication, emellan
Sällskapets inre- och främmande
de Ledamöter alldeles upphört.
Författarne, som gjorde sig möda
att utarbeta, och till Sällskapet
insända några, efter deras
tankar nyttiga förslag, i afsigt
att derigenom gagna, icke blott
Sällskapet, utan jemväl alla
öfriga sina Landsmän, äro
missnöjde, att deras afhand-
lingar, i Sällskapet blifvit ansidligt
granskade och ofta Casserade, utan
att de ens fått veta, om
[illegible] blifvit
alla [illegible]. Allmänheten
deremot, tror sig genom berör-
de Sällskapets åtgärd, varar för-
fördelad i sin rättighet, att pröf-
var; genom deras försök; samt

och det obehagligaste hos mig vid [illegible]
att de öfvertygande skälen till
[illegible] deraf, icke kunde
[illegible] fullständigt [illegible]
ligget. Det är, nemligen: att
utom tillställningen af
de 2ne Commendanten Vadin och Pota-
tis planteringen, hvaraf likväl
det förra, icke i egentlig
mening, hörde till den
egentliga Hushållningen,
samt dessutom ett oäkta-
ligt besvär med det, för Säll-
skapet olyckliga Ahlmanska
Testamentet, som endast i-
nom Sällskapet, bör till
värkligen svara Kommendt;
har såväl Sällskapet, såsom
jag med hans närmare insigt
utgifvit: korta Afhandlingar
om Potatoes Culturen; om Hedo-
och Renmossans beredning till
foder; om Hofskogs besående
[illegible] och [illegible]
om hjelpmedel vid foder-
brist, samt några regler
vid skallgång, hvartill kom-
ma de tryckta Hus-hålls an-
märkningarne för månge
man; men som de [illegible]

förekommande vederlag, endast
några temporära och tillfälliga händel-
ser, och de sidsta, ej allenast medan
blifvit indragna, utan äfven
flera hundrade exemplar deraf
ännu äro outdelade; för öfrigt
den första anmärkningen
icke annat utan allmänt. Att
utom den genom i ordningen,
icke allena [illegible] bestridas; [illegible]
för de flesta af Sällskapets Leda-
möter icke såsom obekant. Derimot
det med osäkert med säkerhet, att
en mängd, inom Sällskapet
tagna, samt i dess Protocoller an-
förda beslut, som ännu icke kom-
mit till allmänhetens kunskap,
sakna all värkställighet och likaså
förhåller det sig med många i Säll-
skapets sammankomster, dag [illegible] och
de årliga redovisningarna
offentligen afgifna [illegible]. Af
dessa händelser, har jag likväl
icke hunnit, utur Protocoller
och Diarier, göra någon fullständig
samling; men är nämnt
kan jag dock exempel med nämnan-
förbättringarna, om ingen [illegible]
ser, [illegible] en förbättrad hjerre-
bränning, om undersökning

af att Garnisonens brott til Wicht[illegible]
Socken, om inrättningen
af Oljeslagerier, om utdelande
af Gräsfrö till alla Land i lan-
det, om anskaffande af utsädes
med Säd från Riga, samt om
gom anstalt om Socken Magazin-
ernas förmånligast och fullstän-
dig inredning, rörande de
för Åkerbruket och Hushållningen
tjenligaste redskaper och inrättningar
hvilken sidsta vigtiga omstän-
dighet likväl, med Sällskapets för-
sta sammansättning, förbli-
vande för en oförändlig grund
af dess bestående godo. Lika-
ledes är det obeskrifligt: att en
fastställda belöningars afsän-
dande Härifrån, flera gånger
ganska länge på tiden uteblif-
vit; Hvaremot den 4:de Anmärk-
ningen, rörande obesvarade
ansökningar, hvarutaf är ofrånkomligt,
att Sällskapet, uti dagboken
för den 15. Februarii 1800; pag. 41.
förklarat: Hvarom något bör till-
gå; hvilket likväl antingen
borde vara bortglömt, eller och
den hända, icke nog allmän-
neligen kungjort; men hvad

Klagomålet öfver dagbokens in-
dragande, samt den hämma-
de Communicationen imellan Säll-
skapets Ledamöter angår; så har
jag, så mycket mindre något
deremot att invända, som jag
ej allenast i mitt första project
till dagbokens inrättning Lit. C.;
utan äfven sedermera, så ofta
fråga därom förekommit, samt
i synnerhet, uti Memorialet Lit.
D., nödvändigt yrkat, att första
och hufvudsakligaste afsikten,
med utgifning, eller Dagboks
borde vara, att föreningsband,
imellan alla Medlemmar
af ett Samfund, Hvars bestånd
innebära vara, att med deras
förenade krafter, verka på det
allmännas bästa; och i den-
na [illegible], hafva ej allenast
författarne till Memorialerna Lit.
E. och F., utan äfven, under
öfverläggningarna, många
andra Sällskapets Ledamöter
instämt enhälligen och medkom-
mande den sidsta anmärk-
ningen, rörande Sällskapets
behandlings sätt, med ingif-
ne förslag och Skrifter; så kan-

fiscum d. 6te 1798:, uthy jorde Ladman
tanna, upstår vid sagda Ting för
tahningsgård, uthe anmäl uf 32l.
pr. sam., och inkom sam, med
sin donation, xxxtigit, uthigt upp
bevjuvalsan, 1256. rdr; med uf begär
Commissarien Rådet Winters originale
räkning, inlydande uppå
specifikt uthe vid bestämda Ting
vanligt uppjifvan, stygit till 943.
Ransom vitar, emot Ladman
tanna, nu 1805:, innehåll 48 rdr; om
summan uf inspektionsgifvarna för
sammen nu ick kunnat upp
451. rdr Vikbyarde mycket, vid likvi
sin bekvämt utrymt, å 3. rdr för
Gemensja Ladmot, Gudå bonde in
mot 1446. rdr. Det är sjelade tag de
ligt, uthe Cassan på dettan anno
värat, förbrunnit 995. rdr, uf sin för
modade inkomst, och sänd Jus
man uf uthe 8: ersatt inspektion
Ladmot uppjiftan, uthyjorde de
8615. rdr, jemförde med, vid, uf
10,671:, som uppå Ladmotstinget
mital, bordt inflyta; så blir förlu
sam, på samman tid, 2056. rdr, utt
mot detta andra, för framtiden
ingå aldeles emellan; dessom
är jag så angifvit emot uppbär
tagande; som sänd sedan

sjelfve resa, uj allenast anvisning ut
fälde pröfsmän, utan äfven
tvistiga specielligna uf Ladmot
förrättat ting, uthe de icke vid
se äro kunna betala emot uppjift, dy
med skulde Cassan inkomma, tvistigen
aldrig blifva, utan mot min
dre än 450. rdr ord och sak, gjorde mot
antagsmän, som i accordsbref för
skrifvet, 8. ersatt, ytterligare 600 rdr,
likasnart som de betalde, så snart
Cassan, innom 10. à 12. ord förfarinne,
och full skapt, i ork med det samma
ej löser, förmiddag inspektion till Ra
tionen uppläggning, och sedan
det behof, medlig uthe upp
dra, för undersökande uf de ofriga
förderna, som Tullskapet disponera
Vedan sagd och uförrätt blifvit,
så der sanny bud Hallsing Tull skapet
undersökande skattning, sagan
nade, som gjort sig sannskyldad,
uthe undersöker, gjord göra blifvit
uppgifvet, sand tvistigt dessom,
och Ejenar och per Ladmot, som ick
tidigt skall se, uthe ut så sam
dan inspektion, uppsatt i sin för
sta uppsamlad, blir till inlagt,
skall, som jag Gudsord, upsamm ut
så dan ofvanskrifvelse, upplysning
uthe på uthe möjligt sätt, så som förs

Sammas uppsummande obetydelig
Gränsdelse Lön emellan dl, emellan ofta
giny ynnare, i dennas uppsåt yfvar-
gerade giny yttranden; och hvad emellan
parterna förekommit utbo förhandling:

1mo Utbo Bällskapet, till upplysandet
af de 3ne förra Klagopunkterne
nämnde och Tillförordnade utbo Uppsyn-
af 3ne Ledamöter, samt med fu-
ture dagars, och Secreterarens bifogade
berörande attest, af Bällskapet
gjorde dag och äldre, och tydligare
beskrifning, samt dagsverks Cogtaxa
i allmänhet, emellan parterna
ytterligare emellan
ingångne, och vid tydligare upp-
Dehar blickt nedanför, Tillbakagifvit
och förnyadt transumt allmänna
intbo dl, med Bällskapets berättigan-
dende pröfva, undersöka och
finna för skäligt emellan bord
tid yttra sig emellan fortsättande
2do Kunde, genom nämnde Studyet
och Syrens på inkommen ut-
låtelsen i Gränsdelsen
skedde, med tjenligt tillfälle
en äfven upprepade och tydligare
skedde och, vid den undersök-
ningen formaliteter, Tillbaka skickade
samt några förekrifter, likvä-

af sin anförde skäl, ärende
samt förnyades. Så lärer emellan Bäll-
skapet skyldigen emellanåt jemte sina
Landtmän fordra: att Gud ärade,
Gällden emellanåttad, och lam-
made i dess tjenare, att Bällskapet
fördragsamt och bragdeland, samt i Gäs-
ternedskan samma rättsinne.

Vidare och Gemensamt Memorial

3o Klagomålen vare så Landtmän dagbo-
kan, allan emellanåttalsamma
och Gemensamt i Bällskapet förelägga,
samt vare alla allmänna upp-
Gäsens Relationen, med de Ledamö-
möter i ordningen, så att, utan
fördelande Gärning, så Gäsen emellan
dig, utbo Bällskapet, ej för åtnad, el-
dig dag utredningen samma
sina Ledamöter utbetning till-
sjösatt och förkommande dag till-
bygdan för dess Gud, och jag dem: utbo
mygan utbetning mötte vid tagande
för utbo i dessa dalar, tillfrad
fälla dem, samt, ifrå utan
Gäl, tro sig vara emellan, mista
Gäsen Bällskapets Klagodagar och
Gäsen dyd emellanåtta; och utan
all förmenskaligt, förmedan jag
utbo och de i förmälande min
Memorialer Littera C: och D:, utbo
ytterligare utbetning, vid emellan-

gen af en ny ledning eller Gerard
den hälst man kallar; så skall den
samma oumbärligen icke bli utan
god verkan.
Likaväl och för att äfven skin-
ne, det anmärkta missnöjet hos
författarena och läsarena, öfver suppres-
sionen af insända skrifter, så blir
och lika nödvändigt.
4o. Att alla Gerard som inkomma
rörande Hushållningen, sedan
några uppkastade, vare sig skulle förslag
förslag till förbättringar i någon
Hushållnings grenar; antingen
vissa eller hela grundsatser; frågor, som
ämnen under hufvudsakligen
och nödvändiga skälldas ord, sådana
kännas bekanta; med mera
sådant, hvarefter tryckes, nu
länge i Sällskapets handlingar
i underrättelserna för allmän-
heten, eller ock, uti de underrät-
telserna samlingarna, som
i Dagboken skulle, utgifvas
Och i denna determination af nå-
got Gerards skrift, efter desse om-
ständigheter enlighet med
kunde, Sällskapets kritik, egentli-
gen besed i min mening, vore
det icke, att uppenbart omöj-
ligt, eller i andra afseenden otj-

liga afhandlingar, skola kungjöras;
öfven när sådana lägges
å sido; tycks det vara författare
för sin penningsamling, förtjena
den höflighet, att med några
ord, underrättas om sina arbetens
öde.
Ändteligen och till förekommande
af den undergång Gerard med Säll-
skapets Cassa Boken, torde mig tillå-
tas;
5o. Att uppgifva att medel, som
snart i början, lära synas besyn-
nerligt, men vid närmare öf-
verläggande, förmodeligen skall
finnas vara det säkraste och
bästa; Och detta medel är: att alt
Gerard Sällskapet, på sin bekostnad
låter trycka, måtte gratis, till
Ledamöterna utdelas. Ovanligt
synes det vara: att detta må,
om det, efter några medlem-
mars tillstyrkan, vid Sällska-
pets första begynnelse, blifvit
vidtagit, skulle varit att tvärt-
tigt bud, på alla dess uppkal-
lade, och Ledamöter, i synnerhet
Ledamöter, att oaflåtligen bibe-
hålla sig, under bemälda vilkor
med Sällskapet ingångna förening.
Sällskapets kallelse vi aner, och deras

lofwad dertill å andra sidan, hwar-
utofwer, att slags reciprokt Contract
som warit, icke kan förändras u-
tan ömsesidigt samtycke, är det
min, då ingen skyldighet fordras för
detta existerar, kom ska; Och man dessa
warit fullt öfwertygad, att sådana
händelser, skulle blifwit mycket
sällsynta. Erinringarna om ett
anslag, såsom en Pension, at
hwar och en, som mottagit Wäll-
skapets utdelningar, hwar och en af
bort betalt sin årliga afgift; och
då sådant, jemlikt anförda grun-
der, icke inträffat med de fle-
sta; så hwar Cassan, under den
framfarne tiden såsom redan
den utradt är ofwidigt blifwit,
vara 2000 Rd:r rikare, än den nu in-
taliga finnes wara. Men ehuru
detta, som en gång är gjordt icke
widare kan bli ogjordt, så kan dock
händelsen med det sista årets tid-
lydligt, bewisa nyttan af mitt
project, hwarigenom, ej allenast
man de, i sista förteckningen
uppförda ledamöterna, troligen skul-
le för Wällskapet kunna conserv-
utan äfwen bör hända, att tillig-
komna, komma att återkomma.
Och då kan, i sådant fallet, [illegible]

gen ska mycket ökas, för de 986 Rd:r
som Wällskapet, under kommande år, ge-
nom utblifna afgifter förlorat; j
man ämnar [illegible], om den
samma Sannolikheten står [illegible]
wid anförande tillfälle, att jag ännu
alldeles icke beräknat den, för
Wällskapets reputation af ord Hällighet
wigtiga fördelen, som utspridnin-
gen af en midsommartära upplysning
i landet skall medföra; men när
denna wid widare tillägges, så bör
det menniskan bli ett axiom, att detta
medel, i förening med de föreund-
de, skall kraftigt werka, till det
ädla ändamål som söks.

Möjligen kan det dock hända: att
Wällskapets inkomster, någon gång
äro otillräckliga, till betjeningens kost-
naden, af det som Wällskapet will
åstadkomma; men till afhjelpande
deraf, föreslås:

6:o Att någon Besparings Cassa, fram-
under tid, till framtida behof an-
slås; och sådant kan, med fullkom-
ligaste skäl ske, så wäl af de så
kallade Willmarkska medlen, om
Kongl. Maj:ts nådiga tillåtelse dertill
erhålles; som äfwen af de öfriga, i
Wällskapets disposition warande fonderna
när omständigheterna och behofwets be-

Lagfarenhet, för medhjelpare och förvaltare

Ehuru här icke är fråga om någon författning, som tillförsäkrar myndig person rätt att förfoga öfver sin egendom utan inskränkning, hvarken genom förmyndares eller rätts medverkan, så är det dock i allmänhet uppfattningen, att myndighetsförklaring innebär befrielse från förmyndares tillsyn och förvaltning, och att den myndige därefter har att själf bestämma om sin egendom. Detta är också i allmänhet förhållandet i de länder, som stå i närmaste beröring med vårt land, såsom Ryssland, Tyskland och Frankrike. Enligt ryska lagen är myndighetsåldern för flickor 18 år, för gossar 21 år; enligt tyska lagen för flickor 21 år, för gossar 24 år; enligt franska lagen för flickor och gossar 21 år. Enligt den ryska lagen är det dock i vissa fall möjligt att förkorta minderårighetstiden, så att den myndige kan förfoga över sin egendom redan vid 18 års ålder. Enligt den tyska lagen är det möjligt att förlänga minderårighetstiden till 25 år. Enligt den franska lagen är det möjligt att förkorta minderårighetstiden till 18 år för gossar och till 15 år för flickor. Enligt den ryska lagen är det möjligt att förkorta minderårighetstiden till 18 år för gossar och till 15 år för flickor. Enligt den tyska lagen är det möjligt att förlänga minderårighetstiden till 25 år. Enligt den franska lagen är det möjligt att förkorta minderårighetstiden till 18 år för gossar och till 15 år för flickor.

7:o Att de minderårige ynglingar och jungfrur, som äga tillräcklig mognad och förmåga att själfve sköta sina angelägenheter, måtte få förklaras myndiga, så att de kunna förfoga öfver sin egendom, utan att behöfva vänta till det att de blifvit 21 år gamla, och att de måtte få rätt att själfve föra talan i rätten, utan att behöfva förmyndares biträde.

8:o Att det måtte stå hvarje myndig person fritt att, utan hinder af förmyndares motstånd, ingå äktenskap, och att förmyndare icke måtte kunna förvägra sitt samtycke till äktenskap, som är för myndlingen fördelaktigt.

9:o Att det måtte stå hvarje myndig person fritt att, utan hinder af förmyndares motstånd, ingå äktenskap, och att förmyndare icke måtte kunna förvägra sitt samtycke till äktenskap, som är för myndlingen fördelaktigt.

10:o Att det måtte stå hvarje myndig person fritt att, utan hinder af förmyndares motstånd, ingå äktenskap, och att förmyndare icke måtte kunna förvägra sitt samtycke till äktenskap, som är för myndlingen fördelaktigt.

mässiga förbättringar, efter Vallskog-
bestämt och anordningar, utdelas.
Vi skulle väl ofsvarandes, några
ändringar behöfva göras, vi
göra de ordning och drift i när-
varande gång, genom de förän-
dade Ledamöternas flitiga sam-
fund; men som att sådant,
och blir af Vallskogets ordbarare [illegible]
sak, och han framdeles alldeles be-
reglerats, genom det nu föreslagna
Executions [illegible]; om det befin-
nes, så vill jag för denna gången
ingenting vidare derom anföra.
Deremot och sådan jag, med [illegible]
re, efter mogen betänkande, re-
dan tidigare förklarat mina tan-
kar, ingående förtalt, att beh[illegible]
la, de till Vallskogat inkommna
skrifter; kan jag, vid detta till-
fälle, då det egentligen gäller
mig sjelf, icke underlåta att söka
nåd deruti; med sådant vill
får jag för den skull den ömmaste
till Kongl. [illegible] Vallskogets
öfverlämna detta Memori-
al; och förklara mig hemmad [illegible]
ska villig, att utan alldeles [illegible]
ska mindre deltaga i alla öf-
verläggningar, hvarom jag
skall yrkat ha, och uppriktigt [illegible]

ska: att mina förslag till Vallskra-
pets förmån, kunna på alla
möjliga sätt, förbättras, utvid-
gas, och till sitt ändamål fördelas; till
och med skall jag, likväl fogligt, rätta
mina misstag, om jag varom
med bindande skäl öfvertygad;
men om utan sådana skulle hända,
att det väsendtliga i mina före-
ställningar, skulle förkastas; då
är mitt arbete förnämst, icke
blott åt Vallskogat, utan åt All-
männheten; det är det hon som
skall döma mig; och i sådan
afsigt hemställer jag ödmjukast,
om icke, vid dylik händelse, det-
ta Memorial kunde allmänt
kungöras; hellre jag i annat
fall, finner mig föranlå-
tas att låta trycka det sjelf.
Åbo den 30. Julii 1806.

Alfving

Ink. den 1 Oct. 1801. föreds. d. 15

Lit: A
142

Memorial.

873

Knapt har någonsin någon ny inrättning varit mera gynnad af lyckliga consumituren och allmänt förtroende, än det Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet, som i en behaglig stund påtänkt och föreslagit af några patriotiskt sinnade Män, struxet utgjordes af en talrik samling af Medbröder hvilka med det ädlaste nit skyndade sig att understödja dess lofvärda förehafvande. Konungen förklarade Sällskapet sitt nådiga bifall, och skänkte det icke allenast sitt beskydd utan täcktes och hugna det med vida större Konungsliga upmuntringar, än Sällskapet vågade begära eller ens tillönska sig. Förmögne Landsmän hafva täflat med hvarannan att genom stora och ovanliga gåfvor försätta Sällskapet i stånd, att på ett kraftigt sätt befordra Landets väl. Landet glädes redan att hafva njutit fruckter af Sällskapets vidtagna anstalter till dess upphjelpande, af Sällskapets grundeliga undervisningar, mogna råd och upplysningar, samt utdelta belöningar för flit och idoghet och väntar med det säkraste hopp på en vedbruten fortsättning af denna Sällskapets välgörande omvårdnad.

NB: Men de häraf apkomna glädjens, tacksamhetens och smickrets harmoniska ljud äro söfvande, och kunde vara farliga för ett mindre upplyst och ett mindre vaksamt samhälle, än det Kongl. Finska Hushållnings Sällskapet i sitt nu varande blomstrande tillstånd. Jag vågar säga, deras döfvande värkan kan i en framtid blifva farlig för detta lysande Sällskap! Då all Historie vittnar om vanskligheten af människors företag, så tyckes någon anledning vara att förmoda, det äfven Kongl. Hushållnings Sällskapet en

gång

gång kan vedergå förvandling: och möjeligen kande ies ofärd
så mycket bradare, som dess upkomst varit sner
klig. Monne ej derföre Sällskapet nu under sin sel
riod, medan alla Herr Ledamöters tricuna ar nit för sit
na förenål, bör använda yttersta uppmärksamhet p
handelsen som snart eller sent kunna bringa det
NB: väksamhet och vanmagt.

Nyttiga anläggningar; som genare flere enskildas p
de lemnade uplysningar hafva alla haft nyttig begynne
medan det gemensamma valmenande vilet öfvervunnit all
nigheter. Allen erfarenheten har ganska ofta visat, att de kä
som af enskilda angelägenheter förordsakats med lidet b
större och större kvarmot vilet för det allmänna me
mera afhjelpat, lär det ansedan blifvit förgjordt.
ärkeligen den allmänna saken genom vagna händelse-n
sländaktiga Caracter ännu någon tid kunnat understö
så har dock slutligen, då dessa grundsatser enligt nå
ordning undankommit, hela byggnadens fall blifvit så
ket säkrare.

Då den part, som på afstånd är kommitted, kättas för
mes, äro den som redan är öfverhängande så beder jag at
Kongl. Hushållnings Sällskapet medan dess Ledamöters hu
sinnen läga af nit för Fosterlandets upbjelpande, sackes
sint öfvervägande taga följande frågor: genom hvad m
kunna Sällskapets Ledamöter, hvarje serskilt ifyer och so
bibehållas vid sin största höjd? hvilken fråga, emedan
vaksamhet alt drift särskilt befordras genom belöni
och uppmuntringar, stias förvandlas till dessa: hvad slag
muntringar och belöningar kan Sällskapet åstadkomma
sina Medlemmars arbetsamhet och drift?

Jag får ej närslagen mig, då jag haller före, att
och en af Sällskapets här i staden vistande medlemmar
hafva tillfälle att bevittna så väl hela Sällskapets
tillkallelses sammankrädande, sinne sig lät flitig närvar
deltagande i öfverläggningarna uppmuntrade, då de förno
vigtiga ölvenläggningars anordnande och uppbyggas af de lär
Sällskapet inlämnade upplysande handlingar, alt beträtta
Däremot ligger större tyngd på de Ledamöter som sjelf
anställa rön och meddela Sällskapet anmärkningar, u
dessa upplysningar grundade på erfarenhet och erkända sa
gan. Då nu Sällskapets bestånd och gagnlighet hufvudsa
gen beror af dessa arbetande medlemmars flit och n
så lyckades det vara ofördigt, att dessa nyttige män äro d

framför alla böra med uppmuntringar och belöningar ihogkommas.

Sedningen härof har icke vant obland för Kongl Hushållnings Sällskapet, som redan vid sin första inrättelse stadgade att prisfrågor skulle utgifvas och belöningar för de bästa svaren utdelas. Men emedan de härtills inkomne svaren, bland åtskilliga tänkbara varkeliga upplysningar likväl gemeneligen så ofullständiga äro, att de icke kunna gifva Sällskapet full visshet om de ämnen hvarom uppmuntring genom Sällskapets prisfrågor ägt rum, och jag finner högeligen att orsaken förnämligast ligger däruti, att försöken ej varit nog ländade eller våra Landtmän kunna komma hvilket med lidet kunde hafva den obehagliga följd, att Sällskapet för lorar sådan uppmärksamhet hos dem som med upplysningar kunna gagna. Denna olägenhet tyckes skarpt förekommas om Sällskapets prisfrågor så inrättas att enskilde undersåtarne, dem nägst här af Rikslands innevånare kunde sig förutsätta, utan mycken omvåg lätt lära deras besvarande. Många skulle då hos sälas att arbeta, och följden blifvit tydlig, det äfven fåtalet skulle blifva utredt. En mera vidsträckt eller vidt omfattande fråga kan aldrig fördelas uti flera enkla, hvilka hvar för sig besvarade tillsammanlagde fullständigen utreda hufvudämnet, således dock de hvarje fråga som utgifves förut noga undersökas, om icke den genom fördelning uti flere enklare frågor kan göras lättare i hvilket fall jag önskade att Kongl Hushållnings Sällskapet icke så sparsamt på serie utgifvande frågor och än mindre på belöningar för de inkommande svaren. Om vid hvarje fråga dock ifven Landets upplysning uppenbar frågor utgifves och belönings medaille i guld af 20 Ducaters vigt för det bästa svaret och en jetton i guld för svaret närmast samt dessutom 4 eller 6 belöningar af medaillen och jettonen; tillsvidare mindre fullständiga svar som finnes vara Sällskapets uppmärksamhet. Och om många sådana frågor i diverse ämnen hvart år utgifvas så skall det icke fela att till Kongl. Hushållnings Sällskapet får många sig af många och viktiga upplysningar af dessa frågor, lärde de flitige, om icke alla egentligen böra tjena på förbättringen och upplysningen, som vore dess enskilda hushållningen. Till exempel sättet att handtera jordens att så och skörda, bruka äng och ängsmed skog, vård om förmonen och olägenheten af skinnet, handteringen af ämnen till färgning, garfvert, smörjande och stelnäring, bastkapp, skäfvel, bakning, bryggning, kemiska undersökningar om det som vore nägon slags hushållning, mechaniska uppfinningar, förbättringen af verkdyg och mera sådant.

Genom uppmuntringen till sådanna underbelöningar skola Landets innbyggare snarligen lärkam af egen drift arbeta sig upp till erfarenhet och upplyst kännedom af alla till hushållningen hörande ämnen. Men Kongl. Hushållnings Sällskapet vill och bör dra Landets snara uppodling genom meddelande af de andra till sig, som ifrån sach redan mer cultiverade nationer erhållas: och så de anstalter som i detta afseende redan av viktagne ej tyckes fullständigen svara emot ändamålet, så beder jag, att så uppgifva

meina länker, hans förra lärdome tillägt och begynnelsegrund må kunna vara
afspridas.

Jämte det Kongl. Svenska Hushållnings Sällskapet hade
det att annat samhälle förmenat sig under namn af Läsa Sällskap
tillvägabringa kunde med Kongl. Hushållnings Sällskapet lika bevägelige
sig förmå lönens. Jag förestår således, att Kongl. Hushållnings
Sällskapet skulle med sig införliva Läsa Sällskapet, och
det samma tillhanda alla de förnämsta journaler, som kamerala
hållning, natural Historie, Physique och Chemie lika förnämligen
det vara Kongl. Hushållnings Sällskapets härvarande Ledamöter
le länge draga nytta, så anhåller jag, att ingen af dem gratis
med särskild utgift för tillgående i läsningen. Vidare föreslår
att vissa skriftliga Anmärkningar utfärdas, som utom dessa periodiska
ber gåva utdrag, huar och en i sin vetenskap t. ex. en af alla
nyss och nyttiga som egendeligen vår Landthushållning gäller, en af
det som rören slöjder och fabriquer, en tredje det som egendeligen
ren lär Physiska vetenskapen, en fjerde det som vår Chemien, en
det som närmast vår Naturalhistorien. Desutom önskandes
änna, att någon som har mechaniskt handlag, tillfälle
att förfärdiga modellen efter beskrifningarne på nyttiga
ekaniskaw uppfinningar, samt att någon som äger
undersöknad i smått eftergjorde sådanne försök som
lära förbättring i det körande kunskap, samt att alle dess
ande icke allenast utan afgift finge deltaga uti Sällskapet
ret och äga fri tillgång till nödiga skriftmaterialier, svar
med jettoner eller penningar belöningar efter omständig
na tilvägakommas. De förfärdigade modellerna och upfunda
försöken borde ibland Sällskapets samlingar förvaras, och
de utdragen af dessa därtill förordnade Directeurer prö
na vida de förtjena att för allmänheten kungöras. Det
synes tänka landet till nytta kunde månadtligen in
uti Kongl. Hushållnings Sällskapets Dagbok. Och
boken härigenom finge ett förökadt värde, samt blef
ella Sällskapets Corresponderade Ledamöter i synnerhet
härlig, så kan jag ej undgå att yrka, det den samma fö
na hvarje månad utan afgift sändes till hvar och
spanderande Ledamot i Landsorterna.

Genom dessa anstalter skall hela landet fort
lett delaktighet af det nyttiga och nya som
upptäckes vården förbättras och uppfinnes, och
dets hushållning skall snart befordras till
blomstrande tillstånd.

Sällskapets Corps kommer väl härigenom att vid-
kännas någon belysteliq ärlig utgift; men jag
är öfvertygad att kassinden dock blefve i för-
hållande mot gagnet ganska mätteliq, och vågar
jag så att den vore fullelige så väl använd som
alla de belöningar, hvilka till allmogens uppdrif-
tan, penningar utgifter kan inlet uträttas,
därjämte gifvandes sig ock det för Sällskapets la-
dugvoller fastställda årliga summa kan,
som mäteligen kunde aldra samst blifva
använd, om man endast öfvyfade att samla
ett Capital, hvars bestämmelse anbefalles på en
framtids begynnelse.

Lit. B 145. 151.

Til

Finska Allmänheten.

Främmande Länders erfarenhet vittnar huruledes enskildta Sällskaper lagt grunden til den förkofran och tilväxt Åkerbruk, Näringar, Handaslögder och Handel vunnit. Det är nog at nämna Englands, Frankrikes, Schveitz's och Dannemarks efterdömen. Uti flera Landskaper af Sveriges Rike äro länge sedan sådane Patriotiska Föreningar ingångne. Finland ensamt har til närvarande tid saknat en så gagnande stiftelse.

Med underdånigste vördnadsfull åtanka af en älskad Konungs bemödande för det allmänna bästa, och til glädjefullaste åminnelse at den Förste November, högtidelig för alla trogna undersåtare, hafva några Finske Män, kännare af Finska Hushållningens brister och hinder, förenat sig at, under Namn af *Finska Hushållnings Sällskapet*, utsprida Uplysning och Kunskaper uti Hushållningens alla delar, genom nyttiga underrättelser, som på trycket komma at utgifvas, äfvensom, at med införande af tjenlige och godkände redskaper underlätta alt slags arbete, samt med lämpelige belöningar upmuntra idogheten och befrämja arbetsdriften hos sina Landsmän.

Säll-

Sällſkapet ſkulle mycket miſskänna ſine reſpective Landsmän, om det kunde tillåta ſig tvifvelsmål om et gemenſamt varmt deltagande uti en ſtiftelſe af ſå mycken vigt för allmänt väl, ſedan Sällſkapet haft den lyckan, at iblandt ſine Ledamöter ſå äran at räkna flere af Rikets högre Ämbetsmän, ſom ädelmodigt vilja medverka til vinnande af ändamålet, och derigenom göra ſig af Samtidas och Efterkommandes erkänſla förtjente; och har Sällſkapet derföre befunnit at om denna Stiftelſe ſina Landsmän underrätta, ſamt derjämte tilkännagifva at Sällſkapet til deſs upprätthållande och ſtadgande af god ordning inom ſig, föreſkrifvit ſig en Lag, hvilken i ſärſkilda Indelningar innehåller: at Sällſkapets Stiftelſe-och Högtidsdag ärligen är *den förſta November*; at Sällſkapet den förſta dagen i hvarje månad, och i händelſe Helgedag då infaller, påföljande Söknedag ſammankommer at befordra hvad til det föreſatta ändamålet hörer: at Tolf Ledamöter, utom Ordföranden, böra vid ſammankomſterne vara tilſtädes, innan något beſlut vidtages och för gildt ſamt kraftägande anſes kan: at all ſkiljaktighet i meningar ſlites genom Ballottering med ſvarta och hvita kulor: at Ledamöterne uti Sällſkapet på enahanda ſätt väljas: at Sällſkapet har en *Ordförande*, ſom hvarje halft år ombytes: en *Secreterare* och en *Skattmäſtare*, ſom årligen omväxlas, ſamt en *vice Secreterare*, hvarje förſedd med föreſkrifter om des göromål: at til nödige utgifters beſtridande, utom det Sällſkapet gör ſig hopp om patriotiſka tilſkott, hvarje Sällſkapets Ledamot årligen erlägger til Caſſan *Tre Riksdaler*, ſamt at Sällſkapet med nöje och aktning vill emottaga alla de Afhand-

handlingar, Rön, Uptäkter och mechaniſka Upfinningar, Hushållningen och Handaſlögderne rörande, ſom reſpective Medborgare behaga Sällſkapet meddela, och til Sällſkapets Secreterare inſända, hvilken äfven genom bref växling lämnar alla de underrättelſer och uplyſningar, ſom kunna etfordras.

Värdaſte Landsmän!

Medborgerligheten kallar Eder at nyttja detta tilfälle. Låtom oſs med förenade krafter ſöka gagna det allmänna. Det gifves ingen olyckligare Medlem i Samhället, än den ſom aldrig gjort något för den allmänna goda ſaken. Den ena medverkar til den allmänna ſällheten med ſina kunſkaper, den andra *med ſin nit och drift*, och åter en annan med ſin förmögenhet. En broderlig förening ſammanknyter denna verkſamhets förmåga, och höjden af medborgerlig ſällhet upnås.

Sällſkapet hoppas at vinna ſine Landsmäns bifall, i mån det kommer at göra ſig mera kändt, och ſkall åtminſtone Sällſkapets ytterſta bemödande användas at befordra det föreſatta ändamålet. Åbo den 1 November 1797.

JACOB GADOLIN.

Olof Wibelius.

Utdrag

Herr *M. Florin*, Krigs-Commissarie.
Herr *Gottlieb John*, Borgmästare, Ledamot af Kongl. Patriotiska Sällskapet.
Herr *Wilhelm Elg*, Assessor.
Herr *Olof Hambræus*, Prost och Kyrkoherde i Jomala på Åland.
Herr *J. P. Timm*, Bruks-Patron.
Herr *Jacob Johan Dreilich*, Bruks-Directeur.
Herr *Carl F. Gylling*, Lands-Kammererare i Kymmenegårds Län.
Herr *Lorentz Mörtengren*, Landt-Räntmästare.
Herr *Johan Magnus Gottschalk*, Directeur.
Herr — *Schvartz*, Fändrik.
Herr *Hans Petter Winge*, Philos. Magister, Oeconomiæ Docens vid Kongl. Academien i Åbo, *Sällskapets v. v. vice Secreterare.*

Inkl. d. 1. Juli 1799. 288 Lit. C. 151.

Memorial

Det detta Sällskaps stiftelse, ändamål och första inrättningar, uti Åbo Tidningen kungjordes, warwiserligen det ende lämplige medel, som då fants, för at lemna allmänheten underrättelse därom; och at sedermera alt öfrigt, som bordt komma till dess kunskap, i samma Tidning blifwit infördt; — har icke eller, intill närwarande tid, warit otjänligt i Wen sedan omfänget af Sällskapets yrken nu mera blifwit ansenligen utwidgadt, och så många ärender af wärde, redan hunnit blifwa afgjorde, at berättelser därom, begwämligen icke kunna rymmas i bemälde Tidning; hwarföruten utskilliga

som underdånigst hon inkåda, inuti den Kgl Förordningen ang
Svenska handlanden, näm: dels förra, förmedelst att
fälla ägnade tillfällen, ej allena af Kjöpna, utan äfv
tala någon matta saluga eller att förvärf förbjuda:
Om hvilka alla saker medgifna vid den Collegii i ämn
ning tänkas, skulle dessa åtgärder att utgifna om Utländ
inlåda sig, som mins dels, förmån, att dessi matta in
förnär:

1:o Rörande sammandragna recensioner af indomna
tan, gemilda innehålla anmärkningar sådana ämnen, som
utan omgång Kjöpna afgjorde, skulle och projecten
gemilda till bekräftelse, ändring eller nytta, icke Kjöp
bekämnas, utan förendgångna vore och undanskaf
gan; Så i förra handlingar, de enskilda bekräftel
åtnjuta borde anförde; men i den förra skulle d
Kjöpna gifvas: att de i fråga ömmande affärdelingar
på något mått antagas skulle i Kjöpna stad, Kjöp
lusas ulan afskrifvas; om hvilka åtgärder Kjöpna b
stagad följde kunde draga behörig försorg:

2:o Gjorda donationer, med skulle utan ägarens
vant ej ägt, äfven de ägare återfinnas, samt fallets
och dels klagande anmärkte:

3:o Undanmanhållas om de skriftar och inskränkningar
Collegii för allmänt stånd tjänst författade och tada
tryckta, samt anmärkning gjorde exemplaren

dan

dess Kjöpna afgjorde:

4:o Ej mindre ingår till landsbömmande undanrödan, att i enskild
förmånlig handlingar, bekräftna ordentligt innehållet
af Collegii råd och anhållan:

5:o Vidare anhållas om tjänstgörande tjänstemän ej
allena Kjöpna förmån, gjorda domar inskränkning:

6:o Remarkningar till undanrödarna att inkomna undanmål,
som ej gjorda rön i ordning, samt utlåtande öfver
ytterligare förslagen:

7:o Slagen om ägor äfvenså att tvista inför tjänstemän
tagna tjänstemän anhållan; jämför till exempel för det
namnämnda, i bevisen anförde, samt framställ
till åtgärd, i förbindelse med tjänsten tillämpning
och myndighet undersökning:

8:o Undanmanhållas om indomna medeler och antågna,
samt dessa jämförda myndighet, åtgärder som angående ej
missa flyttning och tjänstens anhållan:

9:o Vidare anhållas om utlåtade kalkningar, med det ena
som i ämnet kunna:

10:o Collegii tjänstemän förekommande, och slutligen om,

11:o ~~om~~ vanvård på de med den fiskförsändra sammandomstan an
tagna undanrödan:

Alfving

den 2 Jan. 1804. 71. Lit. D: 154.
1.

Memorial

Ju mindre Förste och Andre Sekretera-
ren bero af hwarandra; ju mindre deras
yrken äro sammanblandade; ju lättare
hafwa de, att hwar för sig bestrida dem, och
ju hurtigare bör arbetet gå. Jag instäm-
mer fördenskull aldeles med berednings
Utskottet och Herr Biskopen Doktor
Tengström derute, att Andre Sekreterarn
ensam bör answara, ej mindre för Dia-
rium, så inrättadt som föreslagit är,
än för Protokollerna i Fällskapets all-
menna sammankomster; utan att den
Förste på något sätt behöfver besvära
sig dermed. Men om detta, utan Kol-
lision skall kunna ske; så lärer det blif-
wa nödwändigt, att Andre Sekrete-
rarn, för wecko sammankomsternas skull,
någon tid har fri och obehindrad tillgång,
så wäl till Diarium, som sina och Utskot-
tens Protokoller, med alla dertill hörande
Memorialer och handlingar; och i sådant
afseende blir det lika angeläget, att han,
till deras förwarande erhåller, ett efter
behofwet inrättadt särskildt Skåp, ute
Fällskapets samlings sal. Wid utöfning-
en åter af sysslan i denna delen, skul-
le efter min tanka, den ordningen wara

2–

månads tjenstled: Att alla inkommande hän-
delser, sådan vidkommande kriminalmål emellan
Borgerskapet och Borgerskapets sekreterare; så väl som sådana
inkomna förfallanden och sessions dags,
klagan förordnade; samt dessutan de
sina behörige tillfälle remitteras. Det
vidare sammanträdet vid förmäld, kan
vanligen handlingar, hålla Andra Sekre-
tarens, som ofördröjligen in förer, dem
briker i Diarium, samt jedermans
den Borgerskapet tillvarotagen äro, för att
sändas till vederbörande tillbörlig
domstol, och dessutom vid förordnade
gen i tillfälle kommer inom
lands. Samma handlingar för-
utom jämväl och vidare i Borgerskapets
sekreterares ward, till dess de av
liggande, tillika med tillfälle be-
dem, för Rättegångs inom
vanligt lagen; Men som de samma,
dessutom, således sig den egentlige
de i synnerhet beskaffenhet till Rätte-
mycke sammandragen, så följaktligen
Andra Sekreterarens tjenstemän
med vidlagar; så väl, till underrät-
de uti ordnat beskaffenhet för den Borger-
len gå bordet liggande skrifter av
moriale, tillika med samtlig förar
protokoller, uppsatser som tjänstens di-
både uti den Andra emottagas, och
sonom förmärkas, till dess sedan

3–

slutligen i Rättegångt dela afgjorde, huruvida
allt sammans undfallen i Rättegångs-
organliga Arkiv borde insamlas.

Det ock så Borgerskapets Sekreterares tjäns-
gör beskaffenhet med Modeller förhållan-
nen, finnas uppsatser jag ganska billigt,
Man denne skäl jag vederbörande
villigt samtycke: Om icke Rättegångs-
Fullmäktige för att framgångsrikt förekomma
utlagor hyrna, som att försäljas samt
uti sina Modeller, skulle hända villigt,
så sin bekostnad anskaffa några —
med låt förskaffa dessa, för hand för-
dan och gruppen; så vida sådana Modeller,
i alla fall, och om ändå någon förand-
ring i dessa delar framdeles skulle
vidtagas, måtte alltid kunna, för Rätte-
gångs skäl förnödig synbar.

13. Vore öfrigt och som den fruktan skäl-
vit mycket: Om icke Rättegångs Fullmäk-
tigtjänst så snabba ärenden kunde undvi-
jas; så kunde mig tillåtas, att denne
gånge ungefär anmärkningar. Vidare så
ju för första gången förefalla, att Rätte-
gångs skulle utgifvas av egen tidning,
som min uppsats: Att dessa ej allmänna
kunna utgifvas förutan hand, emellan
Rättegångs närvarande och framvarande
Ledamöter, utan uppsats att Gud de samma
kunde av mänskligt för mycket samhälle,

4.

[illegible] ...samt av wördsam hog, att mad: nyttiga ...
...ägglysningar underlodja dess ynkan. ...
...föreställer mig, att Swea och en hedrig ...
...man, som af valmaning och Fatriot...
...skrift, sporer sig den mödan att förfar...
...samt till Kallsjö i sednaste inspe...
...någon man allan minsta betydlig uptäckt...
...källa sjöar den minsta anledning för s...
...verket tämma ofta — till och med ...
...igen rättighet, att så vara: om hem...
...Kungl. indommet. Hvad den blifvit till...
...sak samt hvad därvid blifvit tillf...
...jag föreställer mig, att sednare förf...
...till förrättningar i hushållningen kom...
...indomma, som väl Kallsjö hem...
...mark ändamålet, icke kände i grun...
...af egna rön och kamma; man kvälar lä...
...icke därföre bored, såsom skuldiga för...
...sak. Jag föreställer mig också, att m...
...någon i hushållnings afseende kände hem...
...tab, och många anförande, som om...
...löningar, dels om underhåll till hofpre...
...ordinarie nöjformande gårdar, hvilka ...
...kat besvärande, i att sednare gagnar, ...
...nom en särskild besvärlig korrespondens...
...kunde besvaras. Jag vore förstådd, att ...
...Kongl. ofta skulle villja, att allmänhetens...
...mindre nödvändiga, om nyttiga ...
...finningar, samt icke ofta besvära ...
...kalla och nödvändiga i anmärkningar, som ...
...väl icke kunde undgå såsom synliga för ...
...någon; och ännu krom jag: att sådana ...
...ärenden, hvilka till besvärande af allm...

5 150.

...mål, både blifvit högstlagen dungivna, ...
...givet utlåtna hyrdegärd, och genom ...
...sedan tidning dem sär. Sämtlig ...
...har med skäl grunden, vad jämväl ...
...den af mig provisionelt utkastade ...
...glanen till den föreslagna skogbo...
...den inrättad; och ehuru den samma ...
...sednaste, i min egenskap hufvud...
...princip, af Kallsjö förvändvarde, ...
...blef den dock någon tid, i sednare måtta ...
...efterföljd, att ej allena [illegible] hem kunde ...
...höstlingen Wibelii, utan äfven flera an...
...dra indomna Memorialer, dels in extenso, ...
...dels i sällsynnaste afkortning, de förfat...
...arten af skogbokan införda, och ännu...
...någon man i Enkarna anmodade, att ...
...dessförinnan medtaga sina tankar. Sedan ...
...man har del sednare tagit att annars gång ...
...och oaktadt förmaningar utfordrats, om jag ...
...väl minns, icke länge sedan tillskrifvit att ...
...interessanta bref lan och projekter, af flere betydliga ...
...namn, mäst i skogbokan upptagna, hvarföre ...
...sedan ännu icke ämnat komma till ...
...afgörelse. Kallsjö har tidvis haft ...
...skilliga förnämvarande punkter gifvit ...
...nöje, bland hvilka jag i första rummet ...
...nämner, Prostarne Edman och Eyngren, av öfv...
...verste Löytnant Möller av härads höfdinge ...
...Hanelius, av Lektor Dorsström, och klyrkoherden ...
...Wolin, hvilka alla ofta anmält sig man, av ...
...mindre vigtiga ämnen i Skan än de samma ...
...med flere, blifvit kommade i öfverläggning, om åtgär...
...kommande intrång någon ägomarksmedgång allan

hvarigenom deras Kundskapen kunna oss tillfly

Sällskapet har redan ett halft år forts
sina gjöromål på de i Stadgarne utsatte
tiden under, samt af sina frånvarande Ledamö
ters betraden, hvilka ej sällan hade kunnat und
da de närvarandes bemödande; men dessa h
eike haft sig bekant något af Sällskapets för
vande och förmodeligen intill denna stund
get annan kunnedom af alt sammans än ende
och allenast at ett hushålls Sällskap existerat
legen har redan mycket vatn till det hitt
på anbetade Beredning vänlet gått för
och om samtnaden därmed i Sällskapets och d
romåls närvarande skrift varit mindre
lage, så kunde widare förlust i framtid
hafva obehagelige följder; och hvem
eike förekomma sådant?

Till Sällskapets mogna omprofvande
ställes derföre

1mo Om eike Sällskapets Protocoller borde tryck
2do Inga omständigheter fenge företages
fastställande förr än efter ett halft år
då således tillfälle och rådrum gofves för
varande Ledamöter samt andre at med upl
och goda råd ~~g~~ eikomma samt gagna sina
men

3o At i den handelsen Secreteraren ej med hunne
förande utan afsaden sig det samma för dag
så skulle genast i Sällskapet en Notarius utvalgas
fenge han ej därmed besväras oftare än en
om året

4to Skulle subscribtioner öpnas i retorne till ersä
för den blifvande tryckning kostnaden och Sällskap
skulle förenstalta om exemplarens tidiga afsä
ning till orterne.

4 förutan den som
röra Sällskapets
eine oeconomie

B. M.

...an nu mera en mycken het interessenta afhandlingar, i hvarje
...a ämnen, til sällskapet blifvit ingifne, och då ärendernas mångd
...ra allmänna sammankomster, där ändå icke alle härvistan
...damöter hafva tilfälle at altid infinna sig, förbjuder at ug
...samma handlingar i sit sammanhang; föreställer jag
...ej allena at de fläste herrar ledamöterne torde
...nda, at däraf förhålla del; utan äfven at alles
...gemensamma föremål, skulle märkligen be
...ras; om såmedelst lemnades dem tilfälle, at däröf
...yttra sina tankar. I sådan afsigt föreslås för
...ul

...at et slags diarium genast måtte inrättas, hvarti
...a sidan anföras, alla de skrifter som til sällskapet in
...ma, uti korrt sammandrag af deras innehåll, och på
...andra anteknas, hvilken af ledamöterna uttagit nå
...eraf. Denna förteckning bör beständigt ligga på
...et i samlingssalen; men för at göra åtkomsten til
...rättelser härom ännu lättare, torde jemväl
...as tjenligt:

...at en trädtafla på väggen i sällskapets rum up
...ges, hvarå förteckningar öfver alla dylika af
...dlingar, til allmänt påseende, kunna häftas.
...Genom förenämnde inrättningar winnes wäl
...nödig och nyttig ordning, utan afven förmodli
...en widsträcktare werksamhet hos sällska
...närvarande medlemmar. Men efter min
...a, vore det icke mindre angeläget, at tillika,
...de frånvarande wäcka, et lika lifligt interrets
...en goda saken, som Samfundet söker befordra;
...tta sker, hvarken genom den inrättade correspon
...en med några få enskildta personer, eller genom
...tliga relationerna, hvarnti icke annat än redan
...orda ärender kunna införas. Någon annan
...lt borde således widtagas, för at af Sällskapets
...lige medlemmar, dana et sammanhängande band,
...nom öpnade tilfällen, at i möjligaste måtto del-

NB

NB: —

...tuyar i vnrvo yrkan, forsatta öfvar de asluigta...
...klasson i Ballstugats mindelpunkt. De vinnande ...
...för Ballstugats bestånd på mycket bidragande ...
...Sulla stolligan ingantäng vnrvo tjänligare ...
...at alla inkommande skrifter, som innehålla ...
...ogtuidter, vnr skuldo förslag proponerade inrättnin...
...i Ballstugat — ~~det kunde til at med vnrvo i~~ ...
~~tuyar~~ — men i synnerhet förslagen til förbätt...
...i mågon hänseende angår, och mave sådan...
...möjligaste skyndsamhet, öfvan i landsorterne, ...
...tunde hänvisa Sulla åtar, efter min öfvertygelse ...
...för mindre vnrvo, at anligt an värdig ladanst...
...dem gjorde tillbyteren:

...ts hänseende öfvätt, ett förslag att ...
Residense studerna, ~~under benämnde hofdingar i sa...~~
...rättande, förrest ej allena ovtans tillfälle ...
...tar Sunda bestjäl, utan äfven förskaffar öfver...
...afskrifter, af handlingar som skola vidsyftade, ...
...mottagas, samt til afsända ladanstörer ...
...Ålänneds mågon kostnad skulle väl förvid...
...nas, synnerligen i anseende til vanskligheten; ...
...blir det gynsta obetydlig, ej jag är påtar, at den...
...ägift, lämpar ifrån att af de förnämnande critiker...
...framför andra, med ingens förnöjelse, godkän...
...förvarsmot åtar förnämnarne, ätven den ...
...öfsyftade inträdet förändringen, äfvan i andra ...
...den tilsyna mågfaldighet; ej destomind kan anse...
...nämnde: at samtliga andra, ofvanbart måste ...
...tron dessa öfsättare ladanstörer, til en tillräcklig ...
...at mega öfvervägas förekommande åtgärd, at de...
...afgifven mogenhet omdömen, at medhåll bevil...
...en anmärkningsvärdo händelser, som af upp...
...med mera, än de gåfver och en af dem, skolen...
...klott af egen drift ämnat dertill. Skiljaktigheten ...
...fodringar påtar, måste nödvändigt den fullstän...
...kunskap om tillhållningen öfver hela landet, de...

...Sulla, af det dårstädes på många economie mål...
...economin, som det ej annat än för fullstugat tilly...
...vigtigt, at efter omständigheterna, bekommo ...
...rättelse derom. Beskaffenheten som det mer än annor...
...ställer, at förslag, som af en eller flera medlem...
...förslag, torde vidare af andra vara värderätt...
...dyrt och det både i tillfälle, at dröjsmål ytterst sin...
...under. Om åtskilliga präktiga projekter ämne ingenstä...
...tillfört förskjuta, på grund deraf, genom dessa ...
...ningar, anledningar för flere, att medels ansträng...
...de vore, understöda och stödja dessa tjänligheter, och mer ...
...tunder Allmänna, i händer dessa handlingar, samt med...
...ens Ballstugat, samt jedermans genom det förbätt...
...ens allmänna; på måste lika och på rekommendat...
...under tänkesätter mer och mer tillväga...
...tillvägagående och omförmälande anstalt skulle widtlyftigt, ...
...mer bort i sammanhang därmed, en annan gång; förä...
...nämligen de från Residenserne hjemvändande ...
...; skola vigtigt undersökas, på det dessa, som om...
...til sina Allstätter afskickade skrifter; och i dessa, in...
...mindre än flere andra angående, som jag nu ...
...ej finner nödigt; tyckes jag
...det ballstugat månadtligen, dock efter första Rem...
...tänkesätt, tunde utgifvas en liten tidning af 4 ark, NB.
...en gång efter ladanstörs gjorda slutliga, och skulle ...
...under samma skal bäst, den benämna ballstugats gazet...
...månadtligen tillskrifvas
...den inte förmälande ladanstörs namn, på samt ...
...tidsvid proponerade, för hvilka minna skulle, borde på ...
...rekommenderade tafla i sammanhang nämnas anled...
...ade.

Inkom d. 1 Decemb 1806.

Memorial!

Icke längesedan har Herr Öfver Directeuren Alfving, uti ett till Sällskapet ingifvit Memorial med sanningens styrka framställdt, en kanske något obehaglig målning af Sällskapets nu varande belägenhet; Hans välmenande afsigter och patriotiska Nit, kunna icke misskännas, och för min egen del instämmer jag med honom uti de fläste puncter af dess Memorial — Drifven af samma anledning tager jag mig öfven den friheten att för Sällskapets upplyste ögon framställa några reflexioner öfver detta Hushållnings Sällskaps upkomst, fortgång och nu varande belägenhet.

Eldade af kärlek och Nit för ett gemensamt fosterland, dittintils nästan glömdt af dess egne Inbyggare stiftades, några Patriotiske Män detta samfund i den afsigtt, att med deras kunskaper sprida lius uti Finlands Hushållning,

genom bilöningar uppmuntras eller i dåga Sj
brukarens, och genom tjenliga underrättelser, f
komma och misbruk som uppkommit af okun
het och bibehållits af vana — Knapt var
vink gifven till detta goda ändamål, för a
en stor del af landets mål upplysta Män
med förtroende deltaga i inrättningen och Sä
skapets antal ökades ansenligt — Dess samm
lomster voro ganska talrike, mångsi dig och nyt
afhandlingar inkommo, besörjades till tryc
och utspriddes bland Allmänheten. Snart
sedt äfven Sällskapet hugna sig af en k
konungs beskydd som med nådigt välb
och uppmuntringar alltid omfattat Inrätt
sträfvan — Alt tycktes således förebåda
Sällskapets Capens framdeles skulle lif
af samma verksamhet som vid Inrättn
dagen.
Under fortgången af Sällskapets arbet
hade intet med dödens afgången Ledamot,
den Testamente stadt en betydande för
ynnade Sällskapets välbetigade dispositions
Jag vill icke ingå i pröfning om Sällskap
för framtiden kan hafva någon förm
af Ahlmanske Donationen, men med t
visshet kan jag säga, att hittintills ha
åtminstone Testatens välmening mera s
änn gagnat Sällskapet — Verksamhetig

af Testamentet, de härigenom uppkomne debatter
inom Sällskapet, Ständige finance Operationen
Vidlyftige rättegångar hafva störd öfverläggninga
ne långt ifrån Sällskapets primitiva förmåe,
medtagit en dyrbar tid, som kunnat
användas nyttigare, och gjordt många Ledamö
ter kallsinnige och trögo att bivista de allmän
sammankomsterne.
En Dagbok utgafs under denna tid för att i
korthet meddela Sällskapets framvarande Leda
möter underrättelser om dess göromåe, och denne
man kunde önskat dem något mera fullstän
dig, hade dem dock dem tyckts att bibehålla
en slags gemenskap med Sällskapets kringbandet
spridde medlemmar. Denne dagbok har länge
sedan upphört, och nu saknar frånvarande Leda
möter, jemte dem öfrige Allmänhetens all underdåtta
ste om Sällskapets göromåe, det ofullständiga som
införes i Åbo Tidning kan icke omfatta, de mindre
välsinnade förmåe att intet afvärde blir till
gjordt, och förgäfves har visat sig genom en ansenlig
förminskning i Sällskapets Cassa, härrörande
af dem dåliga afgifternes utebliffvande.
Vaccinationens införande och Statens culturens
uppmuntrande äro tillvägagenom Sällskapets försorg
och annor mera genom en klädig konungs fri
kostighet bragte till fämmelig fullkomlighet

och denne har Sällskapet visserligen rättighet, till så
nödvändiges som Efterhemmanden tillskyndas. — Man
torde dock kunna fråga om på en tid af 30 år
annue mera kunde hafva uträttats, och om allmänh
väntan bäfvet verkeligen uppfylda? — Felen ligga
tiden tyckes en sådanne sällsinnighet nödvä
medhafvit alle verksamhet — Sällskapets sammans
sätt, afseende Utskottens bibehållande oftast af gan
få Ledamöter, nästan intet af dessa hvarken i
sånader eller genom tryckt utgifves, inkomm
också några Memorialer bäfvas de åtminstone
ganska länge liggande, alla beslut som fö
verkställas, bäfvas att ganska långsamt, till
med de vanliga Årsberättelserne komma fe
Månaden senare än de borde, och detta
som endast kan lyftas hvilket Samfund som
helst utöfver medelmåttan tyckes hafva hafv
förlorat sin spänstighet.

Sådane äro i korthet mine välmenade Re
ner öfver Sällskapets belägenhet — Måtte den
upväcka medlemmar i stort gemensamt verkande
ga medel till dess upprättande och framtida
magthållande — Emedan ofvanstående vill jag f
mera det föreslå följande medel,

1mo Som ett Hushållnings Sällskaps egentliga be
höver på en skicklig Secreterare som med insig
förenar drift och arbetsamhet, och som för den

2

måste bör nämnte sådane förmånen, att han kan
finna sin utkomst vid denne sysslans bibehål
den nygen länge tid, så borde efter min tanke
Secreterarens lön ökas till 1200 R:r 16 sk. Banko
och denne tillökning tagas af Ahlmanske och
Wilmarkske Fonderne som hittils endast mot
besvär utan nytta — Erfarenheten har alltid
visat att låta embetens af Secreterare icke äro
förmonliga, och bevist; det fallet att Secreterare
har nödig utkomst kan Sällskapet af honom
fordra mera verksamhet denne hittintills.
Andre Secreterare bestallningen torde helst ock
hållit kunna indragas.

2do föreslås att ett finnane Utskott måtte in=
rättas som i likhet med Vaccinations och
Fattigs Utskottens uppdrager rättighet att
definitift afgöra alla mål som röra Finnin
utlåningar, Läns uppsagande, Ahlmanske
eller andre rättegångar, utan att Sällskapets
tid med dylike saken besväras och förspilles.
Vid årets slut kunde Utskottet göremål revi
deras och underkastas Sällskapets Sanction.

3to Att En Hushållnings Journal för hvarje
månad utgafs, hvarutti med urval af sådanne
ämnen, sådant införeles som röra dess
praktiska delen af Finlands Hushållning
och dess förbättring. Denne Journal borde
gratis tillsändas Sällskapets Ledamöter

jemte alla öfrige af Sällskapet utgifne tryck-
skrifter och genom Secreterarens försorg sän-
till de frånvarande som hittils icke skedt.
De öfrige Exemplaren böra för Sällskapets
räkning försäljas.

4to Att Hädamfter inga andra ~~ämnen~~ belön-
gar för Uppvedlingar och andre nyttige för-
tag till den idoge Landtbrukaren utdelas å-
endast Sällskapets Medaille af Silfver att
bäras på brörtet — Detta sätt är mindre kor-
samt mera hedrande och utmärkt, ännu B-
och penningar.

5to Att den författning vidtages, att den
Ledamot som på en gång ärlägger sio Ås-
gift är sedan utan vidare tillskott Ledam-
för dess öfrige lifstid — Häri tror jag mån-
aflägsne som räkna för besvär att Årlig-
insända sre Riksdaler skulle gärna ing-
och Sällskapets icke heller förlora.

6to Månne icke vid Presidii nedläggande
afgående Ordförandens borde vara skyldig
att i korthet efter eget val afhandla
något practiskt ämne af finlandsk
Hushållning — Månne en upplyst och nytt-
Medborgare skulle räkna sådant för besv-
för den heder han nintit.

7o Att vid valet af prisfrågor hafves mera afseende
på sådane ämnen som äro begriplige för Allmän-
heten ännu på stärda afhandlingar, som den ofte
hvarken förstår eller kan practisera.

8o Att det af Herr Öfverdirecteuren Alfving föreslagne Verkställig-
hett utskott snart måtte komma i activitet.

Ehuru jag förut nästan äger den öfvertygelse att dessa af mig
föreslagne medel icke winna Sällskapets befall, så äger jag dock
den tillfredsställelse att hafva menat wäl, och att kanske
icke wara alldeles ensam af min tancka.

Åbo den 1. December 1806.

F. Mannerheim

Inkom d. 15 Januari 1807.

165.

Memorial.

Det är en i sednare tiders erfarenhet fullkomligen grundad sanning, at Kongl. Finska Hushålls Sälskapets bestånd för en framtid är tvetydig, och sjelfva Sälskapet underkastadt den sannolikaste fara at småningom uplösas, sedan, enligt de af Herr Öfverdirektoren Alfving moget förelagde orsaker, ej allenast Zedamöternes insättningar de sednare åren knappast utgöra hälften af de årliga utgifterne utan, och sjelfva förtroendet emellan Medlemarne så märkeligen aftagit. Man skulle bedraga sig, om man trodde at detta härrörde af kallsinighet för Sälskapets inrättning, eller af brist på Patriotiskt nit eller af en ovilkorlig tröghet at vilja gagna. Nej, det härrörer endast af vissa ensidiga planer uti bedömandet af inkomne betänkanden, af stridighet i några obetydliga mål, för hända äfven af ärelystnaden at vinna framgång för några vidlyftigt uttänkta förslag; men i synnerhet härrörer det af långsamhet i Hushålls ärendernes gång, i öfverläggningarne och besluten. Man har icke utan all slags anledning äfven velat kasta skuggan af Hushålls Sälskapets overksamhet uppå det til Sälskapets åtgärd lämnade Ahlmanska Testamentet. Men, för at enligt min ringa öfvertygelse dömma, kan jag icke anse en Patriotisk medborgares välmening förlora sit värde af den grund, at den, ömsom blifvit utsatt för långsamma rättegångar, ömsom uttydd til gynnande af vidt utsväfvande förslags meningar, utom hvilka förmodeligen, de genom Testamentet åsyftade inrättningar längesedan

förslag

hade gått i verkställighet. Det är tiden som skall afgöra Testamentets verkliga tillgångar; det är mogenheten i öfverläggningen som skall bringa de åtlmanska skole och Hushålls anstalter till mognad, och då skall Hushålls Sällskapet icke ångra sig meddan, att [hafva] [gifvit] sin välsignelse till dessa skyddsbarn. Nödvändigheten af Sällskapets bestånd för framtiden till detta vårt lands upphjelpande, inses af hvarje rättsinnig medlem. Medlen som dertill skola bidraga kunna visserligen på flera sidor betraktas, men ju enklare de äro och grundade på billighet, desto kraftigare blifva de. I sådant afseende dristar jag åter nyo upptaga de af Herr Öfverdirektören Ehrling förslagne rådrum, hvilka äfven till en del blifvit af Sällskapet redan godkände.

1:o. Att ett verkställande utskott blifvit anseedt nödigt, att till verkställighet befordra alla förut tagne beslut, skall nödvändigt leda till ändamålet. Ju färre nitiske män arbeta uppå detta gemensamma föremål, desto snarare skall man se en lycklig framgång. I synnerhet må Åkerbruks rådets Utskottet, hvars öfverläggningar begynte och stadnade med den första sammankomsten, ånyo organiseras, och instruction för arbetsmethoden upgöras.

2:dra 3:dje 4:de 5:te momentenes innehåll har Sällskapet tillstyrkt, och det är ofelbart att en Dagbok blifver en redogörelse för Sällskapets göromål och beslut, hvilken de frånvarande medlemarne endast på detta sätt kunna få lif meddelte, och äga rättighet att fordra. Sällskapet skall aldrig annars kunna förfona och sammankalla sina medlemar, än, då en hushålls journal utgifves och utdelas på Sällskapets egen bekostnad. Härvid får jag dock för min del påpeka, att utom ströda hushålls underrättelser som i den nya Journal böra upptagas, äfven alla andra föremål som af Herr Öfverdirektören i särskilta Memorialer angifvas böra [i] sina rum i dess samling. man inväntar förgäfves, att detta blefve för vidlyftigt i en sådan, eller flere

dylik skrift, men fortfarenden kan under all självständighet iakttagas. För öfrigt anser jag det vara ganska nödigt, att för hvarje år tryckta förteckning på de ledamöter som förut varit i Sällskapet.

Vid 7. 8. mom. rörande belöningarne, tyckes jag icke fullt skolig anledning vara till indragning af dem som ske i penningar och silfverstyckon, endast de utdelas efter tillgångarne. Orsaken är dena: när belöningar blifva ovanliga förfaller deras värde, men när de på olika sätt utdelas, är tillfallen så mycket större. alla söka ej blott heder att få eller bära en medalj. Åt vidare åtlmanska stiftelsen och åkerbruks redskaps, synnerligen den skämpindska plogen måste belöning gifvas åt idoge jordbrukare, är så mycket föreslagit att jag ej vet hvad åtskilnad kan. Måtte detta Herr Öfr. Direktörens betänkande vara det första som i Hushålls Journalen tryckes!

Hvad vidare de af Herr Baron Mannerheim föreslagne tillägningar angår, är min opartiska öfvertygelse, att 1:o. Nödvändigt 2:ne Sekreterare för Sällskapet behöfvas emedan i händelse af den förste Sekreterarens avtagande gång eller opasslighet eller andra oförutsedda hinder, uteblifvande skulle afstadna, om ej den andre Sekreteraren vore att påkalla; och dessutom är det ojäfaktigt, att göromålen vid Correctur af Sällskapets skrifter m.m. fordra en särskild man. Göromålen må såsom de hittills varit dibehållas, lika att Sällskapets tillgångar ökas, då lönejämkning snart kan verkställas.

2:o. Finance utskott tyckes knapt kunna umbäras, då Sällskapet har ett särskildt Oeconomie utskott, hvars huvudmål är Financen; och blifver det i min tanke en oundviklig nödvändighet, att alla beslut om penningelån endast af detta utskott afgöras, utan att på Sällskapets Balloteering beror. Detta skall minska den vidlyftiga omvägen i Sällskapets allmänna rådplägningar.

Vid 5:te mom. om afgiftens erläggande i stöt för att för 5:te år, instämmer jag, dock med den erinran, att detta endast bör gälla för dem, som häfster i Sällskapet intagas, och att det bör stå uti en ledamots fria behag att på 2:ne 3:dje 4:de 5:te terminer betala samman eller

hvar för sig. Men hvad äldre ledamöter angår, vore en billig jämkning önskelig, sålunda att t.e. de som hittills

betalt sio år den vanliga afgiften, böra i ett för allt erlägga ett tilskott för 6 år, de som 6 a 7 år betalt, erlägga 7 års afgift, de som i 4 a 5 år varit betalande ledamöter, afgifva för 8 år på en gång, o.s.v. Annars är ingen rättvisa uti betalnings sättet. Förmodeligen skall detta vara ett kraftigt medel till Sällskapets och Hoss Kassas bestånd, och Sällskapet skall aldrig ångra at detta gälla efter billighetens måttstock bestämmer den årliga afgiften, hvilken annars i en längre tid skulle gifva anledningar till klander och afsägelser. Sedan Sällskapet småningom samlat sig en stående fond, är ju all fara för dess upplösning försvunnen. Man kunde väl tvifla, om ett så talrikt antal ville ingå i detta förslag, at på en gång betala afgiften för all sin tid; men hvarföre kan man icke antaga ett så ofelbart försök, som ingalunda skall i allt misslyckas? Man har ju exempel derpå, at flere medlemmar på en gång betalt en större summa; skulle då icke en tillräcklig summa på sannolikare sätt erläggas? I öfrigt är detta en sak, som anbefallen på hvar och ens frihet, så at den som vill för hvarje år särskilt betala, icke blifver öfverrättad därmed, at en annan, i den proportion, än mera erlägger allt på en gång.

Hvad slutligen angår den önskan at Hr Föreståndaren framdeles måtte med något Tal i Ekonomiska Sällskapets uppmärksamhet vid det tillfälle då han nedlägger sitt praesidium, kan ingen bestrida dess grund i et upplyst samfunds fordringar, äfvensom dess nytta i många sådana fall: ende; hvarföre och jag för min ringa del vantar at denna, hittils ej brukliga men förmyftiga plag, hos andra nu ofta följd må i en framtid iakttagas och sedermera bibehållas, icke af tvång utan af en fri vilja; ty heder och förtroende bör gälla mera än lagar; Förmodeligen är äfven vår nuvarande Föreståndare den förste, som gärna uppfyller denna önskan.

Gabriel Bonsdorff

2. 1. febr. 1815. N:r 198.
kr. D. 1 febr. J. C. Boeckm: 2.

167 168

Ekon. utsk. d. 27 febr. nästk.
J. 1.

Memorial.

Vid Hrr Föreståndarens sista Hushållnings Sällskapets förra allmänna Sammankomst öfverlämnade jag muntligen till Dess bedömmande ett förslag, det jag nu skriftligen, uti Stadgarnas föreskrift får förnya.

Enligt 45. § uti Sällskapets Stadgar, är en årlig afgift af Tre Rdr till Sällskapets Kassa ålagd hvarje och en af dess medlemmar. I 47 § af samma stadgar föreskrifves: att den Ledamot, som innom 2 år ej erlagt någon afgift, anses såsom afgången, så framt han icke förut genom betydligt tilskott gjort sig af Sällskapet förtjent, ett dylikt tilskott hvilket genom Sällskapets beslut förut fastställt i det minsta till 50. Rdr, men hvar sednare tillfört för minskadt till 30. Om någon af Sällskapets Medlemmar ifrån år 1798, då Sällskapet stiftades, årligen inbetalt 3 Rdr, så har han på de förflutne 18 åren sedan erlagt mer än den förut bestämde Summariska inbetalningen, och nära dubbelt mer än det belopp, hvartill den sedan blifvit nedsatt. Måtte det icke vara rättvist och Sällskapet värdigt, att bestämma ett visst antal af år, innom hvilket, hvar och en Ledamot, som sin skyldighet häruti behörigen fullgjort, måtte hafva erlagt det patriotiska bidrag, Sällskapet af honom fordrar, och denna Ledamot för allt vidare kraf vara fri, hvar och en lika fritt obetaget att, om han så behagar, derom förfara.

Åbo d. 1. Februarii
1815.

N. Gadolin.

circulerar uti Kijserliga Finska Hushållnings
Sällskapets Berednings Utskott:

Hof Rätts Rådet och Riddaren Haartman
Hof Rätts Rådet Richter haft del
professorn och Riddaren Joh. Gadolin haft del.
professorn och Riddaren Hallström haft del.
professorn och Riddaren Doktor Lagus haft del.
professorn och Riddaren Doktor Snellman haft del.
professorn Avellan.
professorn Pipping haft del.
professorn Doktor Af Zelius haft del
Adjunkten Linsén haft del.

Ink. d. 3. Aug. 1819. № 99

Wastauxia

tehtyin Kysylmysten päälle, paitzi omia lisäämisiä.

Svaret № 3. på prisfrågan om Brännvinets inflytande på Nationens industri och seder.

Ensimmäinen Lähetyskirja.

Wijna wijsaat willitseepi,
Wäkewildä woiman wiepi.
Suomen Sananlasku.

Katzellessani tämän Ajastajan ensimäisiä Ajantiedon lehtiä, jotka Meidän korkiammasti oppinuilda Kansaweljildämme Ksämmaassamme Suomessa kolmeen kertaan wijkkaudessa, jos ei waan pyhäpäiviä sisälle langia, ulostoimitetuxi tulewat; näissä Suomen Kansan Ajantiedonlehteissä, jotka Suomexi tulkiten Turun Yhteisen Ajantiedonlehdexi kutzutaan, löysin minä toisessa Umerossa Turun nimen alla mainittawan yhdestä Palkkakysymyxestä, joka ruotzin kielellä näin muotoin kuuluu:

Hwad mer eller mindre förmånlig werkan här Brännwinsbränningen haft på industrien i wårt Land, och tillika på Nationens seder? Hwilka äro hufwudorsakerna till det öfwerhand tagande Brännwinssupandet, och huru kunna de lämpeligast hämmas och förekommas? Hwad återstår för Religions- och Sedelärarens, för Lagstiftningin och Lagskipningen, för den executiva Magten och Policen, och hwad ändteligen för den offenteliga och enskildta Uppfostran, i denna wäg att tillgöra? Och huru böra och kunna de förslag, som anses wara för ändamålet de tjenligaste, bringas till allmän och ofelbar werkställighet?

Tämän (kysymyksen) edellä nimitetyn kysymyksen oli jo kolme vastausta sisäntullect jotka se ensimmäinen sen luvatun palkinnon ansainnut oli, mutta sen jälkeen taas yksi ajanmäärä mukesti vanhin tämän ajastajan Elokuuhun asti, jonan palkinnon lupa uxella.

Minä on olen sen luvatun palkinnon ongä muun Arwon kaluttinen, tahdon kuitenkin yhdellä yxinkertaisella ja minun mieleni jälkeen jokeialla vastauxella kysymyxen laittajilta yhdellä juuri yxinkertaisella kysymyxellä kuuvitella.

Syllä se yksi juuri perkutettava asia on ja kaikilla myöskin suuremmalla ymmärryxellä lahjoitetuilla Saatamichilla vastinettava, että erinomaittain palowijkan poltannen yhden aivan suuren (ja sen kaikkein isommaan) vaikutuxen, meidän rakkaasta Sinanmaasamme, sen kysymyksen ja puhtaamman ylädwaikutuxen ja yhteisen Kansan elannon hajoituxen kohenduneisen kertomiselle mahdaan saattanut on, nijn myöskin Kansan jakeydeille ja tapoille. Sama sama nijnan ruaksi, juominen ja käyminen jöxi minä sitä kaan kutsuca tohtinen, on myös myöskin tuonut ja sitä tänyt nijn monda satoja tuhansia paheuxia ihmisiä uxen perkutettavaisia nitzaideixi, nijnkuin monenmaisia erinmukaisia tauteja, nälkää, köyhyyttä, alastomuutta, heikkoutta, mielen ja woiman puutetta, pahaa mensa, epäsuoraisuutta, waikautta, vihaa, kinkkua, valetta, petosta, murhaa, kaurautta, oikeudenkäymistä, ja lukemattomia muita julmia ja saatelewaisia patoja, joista ainakin wähtää taitaja nijnkuin ennen jo ehki wähemmästä mitasta ja waletty on.

Sitä nyt sisäänhdä woipi, kuitka kauhistawaiset kahut se suuri nijnan polttoa Suomenjon wdjan sisälle näinä aikakundina saattanut on, asettain myös ejimerkixi koiselle puolelle ne juuri wähät kyödytyxet, jotka wijnanpoltto yhteisiä kansan maasta kyödyttää. Nimittäin neljästä kapan mitan juuresta hädin tuskin yhden tuopin oikeen kohtuullista wyrää palowijnaa saada taidaa, jokapä malta paraatkaan kuitenkin omansa eli naapurinsa suun herkuxi ja kutkuttaman kidan himoista lainotaanpilman että se rahaxi eli muuxi tawaraxi ehkä muukalaisiksi waihettaisi, jotka kuitenkin paljon paremmin ja etuisambi hyödyksi ja hyryyd jokaista kohden jokä yhteisiäkin maata olis. Sanomattomasti on myöskin Kansa wijnan juuresi tawaxi tulemisen tähden häwittänyt hänen endisistä arwollisista luonnonlahjoista, joka myös waltamaton määrä sen suuraxi jouluman pitää, jotka nijnkohtä kuin jokuen ja kaiken kerian ammatin lykutuxen waikutuxen asein kammio, eli ihmisen ruumis, heikonnettuxi tulut on, nijn pitää kaan suuraa waikeita waletan kuin tiettyjen kansain eli sen kokonaisen sisäs, tarwaisin eli sen kokonaisen sisäs, tarwaitsemisen; erinomaittain wielä, koska ihmisen ruumis ja sielu nyt suuresta ja kyndiäsä lyttees, kellemmän tunnon jättämisestä ja olemisesta, yhdistetyinä sisäwat. Näin muotoin joutuwat jyt taiset tawat ja muukalaiset menot kansan waikelle, ja ne endiset ja wanhat, waikka kylä usiasti hyödyllä wäisemmät ja tarpeellisemmat, jaawat tämän muutoxen alla unohtuxeen ja kylylle. Tämän nimellisen jaostuxen kautta tulewat myöskin isoin laitoksen, asettamisen ja päätöksen woiman woimasta pitäminen hölpsemmälle ja kyruummaan matkaansaattamisesta kukeen yksinkertaisen wäynneesä ja myöskin ainaan usein kokonaan laimin lyötyxi, kuin että he muutoin joutuisammasti ja tuediammasti jokä isommalla käsiwälisyydellä, juuri töisellä tawalla, toimeen sä pidettäisi.

Saaty ja myös ne isommat syöksen, että nijnanjuominen nijn tosin suuren kansan Maakunnassa saanut on,

on enemmittäin se Juuri Palozijnan Polton ja Pidon luvallisuus rikkaan ja
jilla sitä ajatta kuin nämät Jurkutetta-
vat luvat ja myötenannot Maakunnikka
ametut owat, nijn on myöskin sangen
näkywäiset juoppain ja humalikkain
luku enändynyt, nijn että yhdessä kän-
sän paljoudessa, jossa ei ennen yhdä löy-
detty, nyt näitä sekä yhdessä tuhannessa
yxi saattatain toipike ylänkatzeexi ja
pilkasi jälelle jäänyt on, joka myöskin
tukatiesä laivan tirkakasti harjaisesi,
jad itze juowuxijn asti joisi, mutta ha-
non luondonsa ei suwaitze sitä vierai-
den ruokad mainittuxangan, sitä ve-
hemmin sen kautta rauennettanse
monenaisilla reikkoudeilla myrkyt-
täxensä. Nykyisinä aikona on sijs
Palozijnan polton ja pidon luvalli-
suus waan nijn paljolda itmisiä
nimmanut, että pijan joka toinen
eli kolmas Maanviekengin asundo-
huone eli aitta sen haltijen jad ah-
neen Kruusi eli kapakka on *), jo-
ta kuitengin ennen tätä waan ou-
tommaxi wähyydexi joka pitäjäs-
harwon kylälkunnassa, yxi oli ——
Nyt polttaa waraka jad koyhä kil-
pain wiljansa nynaxi, peräänajattele-
mata usiasti, että sekin jywän saatto,
jälkeen pain näiden pohjalaisten kyl-
mäin ilmain muutoksen alla, aiwan ke-
wiästi yhden paremman, tarpeellisemman
jad hyödyllisemmän tarpeen, sen kosin
usiasti sijalle langewan puutoxen aikan
tekisi, jad sekin nyssä eli wiljä salwos-
sans, koskemata jonguun toisen wuoden
kewäsen tallella pidetty olis; mutta

*) Tähän mahdamme me myöskin lukea
se kerta muhke, jolla he nyt wapaasti
päsewät, sillä usia wielä kohuin ker-
skailee sitä, kuin hän nijn helposti, ni-
mittäin rahan-jakota, wapaaxi päädy
nyt ons. Ruunumöisen huolimattomuus
ja se aina puuttuwa karjad katzando
semmoisten laenrikkojen päälle, ons kan
paljon syytä.

*) Se olis Herraingin huomein sun-
remmasi kunniaxi ja Suomalan wal

mikäkän ei tee se angarad ahneus sil-
misen onnen- ja elon-aikana!

Että warsin eteentulla, ehkäsi, sitaa
ja wälttää sitä suurta warautta, woisi yxi
armollinen Asetus korkialda Esiwallalda
nyös yhden hywän hyödyxexen matkaan-
saattaa, jossa Suuren Jakon haastoka alis
nyt hywin kielletty Palozijnan poltta-
minen kuin myöskin sen salainen ja
julkinen pito, tawahtukon se millä ni-
mellä tahdo, joka ennen kijn kutzuttiasa
Wanhasta Suomessa eli Wijpurin Maan-
herran Säänissä sekotettuin Asetuksen
aikana, tawallinen oli, että yxi, joka jo en-
simmäisen kerran niniteltyn Jakon haa-
pon itzekensä, sen yhteisen Kiolon ylön-
katzannon ja tottelemattomisen kautta,
paallen saattanut oli, tuli hän jo järki-
mään oikeuden wijan langetetun paäto-
xen jälkeen neljä warija witzo ja käsi-
mään, waan ei koskan se wiallinen ra-
hansakolla sitä rangaistuxesta wapaaxi
päästyt; mutta jos hän sen rikoxen
taas toisain tekisi. Toisen eli kolman-
nen kerran, nijn woisi hän yhdexi witsexi,
waan lyhyexi ajaxi, muunun työhön ma-
natuxi tulla. Sen kautta woisi sijs wä-
hemmäxi sen pahuuden kuitengin yh-
dellä wähän pikemmällä tawalla saada
ja Maakunda tulis myöskin tämän
kautta pelwonalaisexi.

Tästä saan minä kan sijtä tilai-
suuden puhua, että waikka erinomaittain
muutomat Maakunnat Wenäjän maasta,
aiwan täydelliset monen laisia sumala
wiljasta osat, nijn on kuitengin
sangen kowa ja iso kieldo siellä sen
tuhlaamisen ja kelwottoman käwin-
nön ja haaskaamisen tähden, wanha-
xi perustut asetuxexi pandu, jokaon myös-
kin aiwan angarasta ja oikeen järjelli-
sestä peräänajatuxesta koht. Sentähä-
den woipi myöskin wielä Wenäjän
maata sen suhteen kyttää, että he ei
pakota wiljansa ulos Maasta wie,
että heillä wähän tarwid on; mutta jo
ennen tietyt kauppamiehet löytäa-
weluxen syhembana sijamisexi tarpeellinen
että kuuset eli kapakat — ehki sumalan
tukeen! — woisi kirkkoin wierestä muutettais.

, nimittäin se wialinen,

wät jo warhain aikasin itziänsä nijden wiljaisembain kodoin paikoilla, jotka sen wiljan, jonga he juuri ingin kaitasat jälkeentää, meihin Maan paikkoihin kuletaad jad myödä, sen he oftawat, waan ei muutad*). Mina saisin sijs minun ymmärryxen jad kasityxen jalkeen, etta myös sen kalliimen Asetud sitten sangen tarpeellinen olisi, jod myös wänan Poltto jad Pito tukkunaan polettaid, ettamuutomia wisiä ruunuilda uskotuista jad ta-aluita Miehiä Maakunnasta ruunun palkalla loytyisi, jotka kokoisivat jad ylösottaisiwat Maanmiehildä jad muilda Peltomiehildä sen jalelle jäänon wiljasta eli rysiasta, jotta ei siemenexi eikä syöndörysiaxi enään kaihottaid**). Jamän wiljan panis sitten wisseihin suuryn sadsoihin, joiden seraankatzojilla ei mitäkän yhteytta Pitäjain eli Kauppain Waramakasinain kanssa oleman pitä, mutta nämät seisot taas tarkemman seraankatzannon juhteen, waikka korkiammasti esitetun Keisarilisen Suomen Hallituxen Seuran suojeluxen alla, jolla myöskin halutussa olla mahtais, etta walista ja määrätä ne edellä mainitut Wiranomaiset, jotka sitten wastaisudesa olisit wastaan ottamat ja wiimeisen kerran tarkastaa.

*) Mina jaan myöskin tässä kaikessa kunniallisessa ilmoittaa, etta ei Saxoja kamiehet. Jama talte wiljasta olisitten selkiä ja puhdas ajos katuwuosina. Mutta tässä asiassa olisitten wälttämättömästi waarinotetta wa, etta tarkat kirjalliset tilintekemiset asetettaman pidäis, ei wirkamiehille kowin pieni wuodenpalkka annettaman, etta he ei syyllä ja puutteesta itze sen wiljan kuluttamiseen wikapäisi tulisi***), ja sitten jokun uskottu ja rehellinen Mäki Huonesen Hallituxen Seuran omista jäsenistä nimikettäisi wahemmaksi jokapitäjästä, jod ei waan usiammasti, kuin kerran wuosisa, jod ei waan usiammasti, kuin kerran wuosisa, Seuran puolesta jokaista waraipaikkaa heidän paikkakunnissa wiljan, kirjoin, ja Rahoin ja muuten juhteen wisusti peraan-

**) Mina jaan myöskin tässä kaikessa kunniallisessa ilmoittaa, etta ei Saxoja

***) Waikka sita ei oikiata kupatikaan jaa wirantoimituxeen andaman, ennenkuin kaxi kyssää Jakaumiesta, laillisesti kirjallisesta sen etsiwäisen ta-anneet owat, ja toista kaxi täydellistä Jakaumiesta käyden sen ylitze edesvastauxeen, etta he kaikin puolin Jakawat sen etsiwäisen, jod hän jotain tuhlannut eli muutoin sitä wiljasta taikka rahasta ylöpitänyt on, lusaten ja käyten täyteen maxoon. — Ne ensimmäiset kaxi Jakaumiesta Jakaawat hände myöskin sitä, jod hän ensimmäisiä omasta uskalluxesta tarpeille lainamiehille andaa, jotka käyhät, alastomat eli muutoin jelkaiset owat, ja ei ensimmäiseen tarpeesen asti lainaa-

kamiehet. Jama talte wiljasta olisitten selkiä ja puhdas ajos katuwuosina. Mutta tässä asiassa olisitten wälttämättömästi waarinotetta wa, etta tarkat kirjalliset tilintekemiset asetettaman pidäis, ei wirkamiehille kowin pieni wuodenpalkka annettaman, etta he ei syyllä ja puutteesta itze sen wiljan kuluttamiseen wikapäisi tulisi***), ja sitten jokun uskottu ja rehellinen Mäki Huonesen Hallituxen Seuran omista jäsenistä nimikettäisi wahemmaksi jokapitäjästä, jod ei waan usiammasti, kuin kerran wuosisa, Seuran puolesta jokaista waraipaikkaa heidän paikkakunnissa wiljan, kirjoin, ja Rahoin ja muuten juhteen wisusti peraan-

eli Kauppamiehiä, palanksin tahden wiralda poispandija miehiä, uskollisuuden ja puhdasmaan rehellisyyden tähden ei wielä oikeen tunnettuda, kuka waisia ihmisiä waikka heillä kuinga hywiä totuuxia olis, Muukalaisia miehiä ja toiseen uskon oppijn aziaa tunnustawaisia, ei pidä tähän wirkaan sekoman jad wastaanottaman.

****). Waikka sita ei oikiata kupatikaan jaa wirantoimituxeen andaman, ennenkuin kaxi kyssää Jakaumiesta, laillisesti kirjallisesta sen etsiwäisen ta-anneet owat, ja toista kaxi täydellistä Jakaumiesta käyden sen ylitze edesvastauxeen, etta he kaikin puolin Jakawat sen etsiwäisen, jod hän jotain tuhlannut eli muutoin sitä wiljasta taikka rahasta ylöpitänyt on, lusaten ja käyten täyteen maxoon. — Ne ensimmäiset kaxi Jakaumiesta Jakaawat hände myöskin sitä, jod hän ensimmäisiä omasta uskalluxesta tarpeille lainamiehille andaa, jotka käyhät, alastomat eli muutoin jelkaiset owat, ja ei ensimmäiseen tarpeesen asti laina-

katzeliś ja sen hänen katzannonsa jäl-
keen päivä kirjasta muistoon panis, jotta
yxi ylösweto, paitsi yhdä yhteistä kirjali-
sta tiedonandamista. Sen kokonaisen ylitse
kohta sen perästä korkiammasti nimi-
tellyn seuraan sisäänlähetettämän pi-
däis, jotka sitten seuran säännitten lä-
nnäolessä kaikesta tarkkuudella eteen-
luettais.

Kielletty sen oleman tulis ja ei
sille valdaa annettaman pidäis serkä
sen laitoxen asetettua ja perustettua,
että kauppamiehet ja muut ostomiehet, ei saisi kauppaa wiljan kanssa
tehdä eli korotuxen tähden sen taas
muille myödä, waikka se, mutta olkoon
jokaisella poldo- ja maammiehellä se
wapaus itzellensä, että hän kaikes-
laisen tawaran kuin myöskin wiljan,
jonga hän omasta rehustä eli kommu-
nasta wuoden tulosta waiwoinsansa
sisäänsä ja ansainnut on, turulle
ja muuhun myömäpaikalle tiedä
ja sen zmyödä, ilman että jotain
estettä ja muuta kieltoa heidän
eteenottamisessa keskottaa, nijnyt-
tää eli waikiasi tehdä mahdais.

Nijnmuotoin jälelle jäsi waan
Oeskonoxin- ja sinneyden-käytän-
jille, että he käydessä kumalan sa-
nan toisella wormalla kokisiwat
jokä omista käytöxillä kuin myös
kin etuisimmilla neuwoilla sanan
kuuliaisitan, ja Oxin- ja käytöxen
waarinottajitan seurakunnissans,
ja kehoittamaan pidäis nyhjäämään ja
unhottamaan näytä jäweri pahoja
tapoja, jotka heidän omansa ja lä-
hensä juorittaa taidat, nijn käywät he
edeswastauxeen maxon suhteen, ja mitä
erinäisissä toimituxissa wirhellisä
olla jos eteentulla mahdaisi.

---

jensä ruumiit myrkyttäneet ja
heidän henget saastuttaneet owat,
myös sillä lisäxyllä manauxella, että
he hywillä käytöxillä ja muilla e-
mettkeillä, ja muilla ylöswakenda-
waisilla puheilla koettelisiwat wirhe-
tönä heidän Lapsiansa ylöskas-
wattaa. Sillä mitä se aikaisem-
masta nuoruuden aikana oppiwat, sen he
muistawat ja nijn he wahwuudessa
sitten itziänsä ojendawat ja heidän
lapsians taas elämään johdattawat.
Laenasettamiselle ja Laenwoimasta-
pidämiselle myöskin sitten osaxens
tulee, että yhdestä puolesta koetella
sitä angariata eteenostettua Aiko-
muista koissain päämaalihin saat-
taa, päiwä päiwälta kokeä muilla
ja hyödyllisillä laitoxilla ja waran-
nuxilla waikuudet woittaa, jotka
waan silmien nähden kielle ofuste,
eli jos muutoin wielä asettamisen-
sa ja alkuperinpuxensa suhteen kor-
ioa jä muutosta waatis; Toisesta puo-
lesta taas se, että yxi aiwan tarkka
weraankatsando ja woimassapidä-
minen kaikissa asian haaroissa
ja sen osissa wallitsis, eikä että
joka tuska muutoin neuwolle, kesenny xelle
ja helpporiselle päämäärissä yhdään
sijaa ammattais, eikä että myös sen
erinäisimmissäkän asioissa, waan hu-
nom Neuwonteeskelian pitää ole-
man näissä tärkeissä neuwonpi-
tämisissä taambautettuna. Nijn
myöskin tulis sen yhteisen sotawäen
olemaan awullisen näissä suurissa
eteenottamisissa, kuin myös sen
kulottamisessa, talkehuoneissa ollen-
sa ***) ja wahtiskelemisissä; ja

***) kulettamisen alla ymmärretään
käsittäjä sitä, jos ensimmäisessä alussa
wiljan eli wiljan puutoxen tähden
Suomessa, tulis myös oman Maan
ylösostajalda Wenäjän waldakunnan
sinnissä paikoissa tuoda ellei etta

wihdoin pidäis polijsti waen eli Ruunumiesten
tarkasti huolteapitamaan, että ei jo val-
jolda edellä nimitetyt pahuudet ei jäl-
keneleyxe tulis, waan juuri niinmaksi
waarinotta wirkansa hawittamisen hra-
stalla, tarkasti peräänkatzoen, että äsken
woimassa pidettään ja jälkeen suoratta
käskyistänsä, jos ei niin tapahdu, niin
hän ilmoittakon sen wälittämättömä-
stä asiasta kruununsaiesta talonsa, ottain
siitä wälillä riittäwän takawarikkoon;
mutta ei pidä myöskän hänen itzensä
wähemmillähän wikoilla, waan yhtäl-
jä käskyjä käytöxellänsä turmelema-
muutoin hän kahdenkertaisella rangai-
suxen kärsimään tulee. Ja niinmein
mitä julkisten ja yxiseräisten ylös-
kadwatusten takeen, tässä tiessä että
tykoontehdä olis, on se, että erinomais-
tain Wanhemmat, Lapsen Yläskadwa-
tajat ja Opettajat jo hellemmästä sy-
dämestä waikuttaisiwat wakaan ja hu-
lkan elämän harjoituxen rakkautta,
wihaa ja hylkyä wiljan eli yxityisen ylön-
katzomusta kohtaan, seka pelwon ruu-
niin turmeluxen ja myötyisyyden
suhteen; mutta siinä suuresta kan-
itze hywällä esimerkillä edellakäydä
jos ei niin kuin nykyisinä aikoina
— Jumala paratkoon! — kylla suu-
resti tawallinen on, että korkeimmis-
sa ja julkisimmissa Opetuslaitoksissa
erinomaittain, Opettaja, kilpain hä-
nen Opettawansa kanssa waan wel-
jellisesti Malgaa pyllistää, kuulleen
ajatellen että maalinen meno ja so-
weliaisuus sen nyt niin waatii, waan
peräänajattelematta siitä, että kaikki
sanan Opetuslapset ja Oppipoikan-
sa jamankaltaisexi tuopoixi ja pa-
remmixi wielä kuin hän itzekän on, op-
tuxillansa saattaa. Ei siitä nyt Maa-
ilmalla yhtäkän outoxi ota, waikka ita
korkeammalle Esiwallalle ja Ruhti-
nalle walitettaan, että kjellot kepeille

Sen edestä [illegible] rahtia, tulkoon eli
muuta kuluttaja seuraittaman
pidäis.

/K

keikkuskeluille ja juomaryöpöille ehti-
misen joutuisi, niin kuitengin ne osali-
sixen kannatta, jatkin kiellon jouxumi-
sengin, kuin jälkeenkin, siitä uhkemmin
ja ylkolisemmasti waahoja menoja ansa
muistutkelewat. Mitä ei Nuorukaisten
yhteiskadwattajat aikoin saa, siinä pitää
Wanhempain itziänsä yhteisäin awulli-
sten oleman. Eikä se laitos paha olis,
että kuin siitä hawaittais, että Wanhem-
mat itze huolimattomat Lapsensa
yläskadwattamisessa owat, niin olis jä-
sten waldo ja welwollisuus Opettajan,
että tykoonpuhuen luoxensa kutsuen
seka Wanhemmat että Lapset, katzo-
mata saatyy ja kilaisuutta. Paitsi
siitä [illegible] se olis se wapaus ja lupa
paha, että Papperuella ja Opettajilla
seurakunnissansa, kuin ei muuhun
walikirjoituksen ryhtyminen ja
turwaaminen enään auta, että wä-
hät ruumiillisetkin rangaistuxet heidän omalla puolellaan
että tykoonkäydä olis, niinkuin
jotkut hawaitsee, kuin myös: Lapsen
witzomisen Sondiolda, arresti-ringi,
meistajakku, puujalka, j. n. e., mitä
muuta olla mahdais; mutta mitä
suurembi rangaistus waatis, niin
woisi se Ruunumiesten kautta tar-
wahtuman. Wisusti myös pitäis kir-
konmiesten, Sadanwanhimbain, Kym-
menniekkain ja Kyläwanhimbain
allekuuluwaisten ja kyläkunnan A-
suwaisten elämänkerrasta waarinotta-
man, ja järkinään Kirkkoherralle
pitäjästä ilmoittaman, joka myös
niitä erhektiwäisiä hengellisen wir-
kansa puolesta ja niinkuin hänen
säädyssä waatii, heitä muhteliis ja
wahoista retkistänsä takaisin ryhtä-
lö woluttee waeldamaan ojendeliis.
Kaikessa näissä pitää Ruunumie-
sten ja muut Waldamiehet awulli-
set oleman.
Ja niinmein, kuinga pitää ja kaita-
set ne Ekseraittamiset, jotka

/aikana

wahtään olewan pääwaalille ne kelwollisemmat, jaatäisi yhteiseen ja onnistuwaseen toimeen? ow myös keriäsi syheydessä sillä tawalla wastattawa, että ensiksi korkialda Esiwallalda ja Hallituxelda yhden lupaa ja apua anottais. toiseksi se, että jonguin muun neuwon kuin myöskin yhteisen Agurahan ylöskannon kautta ***) ensin Asia alkuperäxessä woimahan saatais, ja sitten wasta Maanhalituxen puolesta hywildä ja etuisilda wastaulesti uloskulexaisten säännöin, kuuloituxien ja asetuxien kautta, sen sitten muun suhteen woimassa pitämään yhtosi, ja kaiken hywän alun ja perustuxen tekö alla pitäis.

Päätöxesi Esitälyistä.

Mina tarkasin monda muuta hywää asian ainetta andaa, jotka kyllä aiwan etuisat ja erinomaittain Maamiehille hywäsä sanomasta käwis, mutta mina tahdon nyn paljon kuin mahdollista waan olla, sitä pitäen wälttää, kuin tämä kirjoitus sitten matkaansaattaa mahtais, seka sen tähden, että ei nöyrä ja ahkera Suomia, tulis sen koton lawdan eteenmaalaisen takeen yhmeisexi huolimatomaxi, että läpiluckemaan näitä aiwan yxinkertaisia neuwoja, kehoituxen ja johdatuxen aineita, jotka mina annan täyden tuckimon ja langesan päätöxen alle; olkoon mitä hyvä eli huono!

*****) Mainittu Agurahan yleiskanto ja kokoamineen wois myöskin tapahtuman ulkopuolella Suomenmaata, esimerkiksi äweriäsä wenäjän maaisa; mutta jos Rahan Suuun pääsumma mahtais waihan suuremmaxi kertya, kuin tämä tawe waatis, niin wois sitten suolan ja muun säätöt, saattaa ja perustaa. — Sitä hywänä ulkönden myös wielä lahjoitettais kaupunkuolestan muutaman tuhannen sywiä. —

Stockholm den 21 Maij 1819. N:o 3. a) 1757.

Högwördige Herr Doctorandus!

Skrifwa Eder Herr Doctorandus.

Ehuru Förslaget af Herr Doctorandus Forstag till det underdåniga Betänkandet om det uti Finska Tingsrätterna gällande förfarande wid brottmål, hwarom Eder Herr Doctorandus i nådig skrifwelse af den 7 sistlidne Januarii warit Kongl. Majt underdånigst anmäld, icke kommer att inom den närmaste framtiden blifwa af Kongl. Majt pröfwadt, hafwer dock Kongl. Majt, som af Eder Herr Doctorandus förut, wid tillfällen med Herr Doctorandus samtal, blifwit underrättad om Eder Herr Doctorandus förslag i ämnet, funnit godt, att Förslaget, jemte de af Eder Herr Doctorandus derwid gjorda anmärkningar, låta trycka.

I anledning af det Förslaget åtföljande förslag till förordning angående tillwägagångssättet wid förbrytelser i enskilda hushåll, har Kongl. Majt, som af Eder Herr Doctorandus förut, wid tillfällen med Herr Doctorandus samtal, blifwit underrättad om Eder Herr Doctorandus förslag i ämnet, funnit godt, att Förslaget, jemte de af Eder Herr Doctorandus derwid gjorda anmärkningar, låta trycka.

I anledning af det Förslaget åtföljande förslag till förordning angående tillwägagångssättet wid förbrytelser i enskilda hushåll, har Kongl. Majt, som af Eder Herr Doctorandus förut, wid tillfällen med Herr Doctorandus samtal, blifwit underrättad om Eder Herr Doctorandus förslag i ämnet, funnit godt, att Förslaget, jemte de af Eder Herr Doctorandus derwid gjorda anmärkningar, låta trycka.

En klok, drefwen och försiktig Bonde sköter gerna så till, att han ifrån sin åker har ökte allenast tillgång på nödtorftiga födoämnen, utan också något öfrigt till Bränwin, uti hwars tillwerkning han äfwen med skäl räknar på det understöd han har af Dranken. Den underhållande af sin Sädesgård och sjelfhållen en bättre tillwäg till godstande af sin åker; men han tämpar alltid sin Bränwins brännings storlek mer eller mindre

aivan yksinkertaisia neuvoja, kehoittaxen ja johdattaxen aineita, jotka minä annan täyttäxen tutkimuxen ja langetuxen päätöxen alle; olkoon mieleistä kyytä eli huono!

---

*) Alinnettu Ajurahan yleiskanto ja kokoamineen voin myötäkin tapahtumaan ulkopuolella Suomenmaata, esimerkiksi äveriässä venäjän maissa; mutta jos Rahan Luvun pääsumma maksais vähän suuremmasi kertyä, kuin tämä taxe vaatis, niin voisi taxen suhlan ja muun säätöt, säätää ja peruttaa. — Sitä kyytänäwulkonen myös vielä lahjoittaisi tämä puolestaan muutamaan kymmeninä sijoissa. —

Ungon ändring i sjuan det förra i mortalitetan och soldåtningen kan gå ej märkad, ehuru som ej fat lar i statistikan. Tryggsandat af Böcken och Kumoualainen kan jag åtad ej vara en följd af förra Brännvins consumtion; åtan af afta gandat i widskeppeligheten, som gå pharmacien en skenkare åtföljt och vinginnom gynnad Böcken.

Den mått och slag, som ofta nämnd min kapla skonan ligast bifogas tjenmundat af öfverstlöjtnant Brandenhielm, emedan så stakard sida en vaksam dåd fattning emot allt bråda öppenbart och simligt tåg gri, i synnerhet nära tillfälle kommer, emedan tåg grinet då rotar till det onda och det onda bör angripas i sin rot; och är tycka sida åtrå, att tillgrand undvikas ningen så väl i ungen utkommandes tjenliga kunskab, som för öfrigt utspräcker sig i skönt mon till allas del af inviolan, hvar i man åtann ingenom tåda widtagna anstalter har anledning att göra dessa ningen sådi till för många biomständigheter ladas norra till palliativ-cären, an till något varaktigt.

Uti de meteorologiska Observationerna har Kapellanen i Kajana Herr Johan Reinhold Lagus gelegren några tid fortfarit och luft- und vat förra till Herr Professoren insände sina

---

ning förre sig med [illegible] till mätlig förbrukning i eget hushåll

En klok, trefnen och förtjenkig Bonde håller gemål så väl, att han åtrår sin åker har åtte allenast tillgång på nödvändiga födoämnen, utan också något öfrigt till Brännvin, vid hvars tillverkning han åfven med skäl räknar på det underhåll han har af Drankern. Så underhållande af sin Sädesgård och följaktligen en bättre åtkomst till gödslande af sin åker; men han dämpar alltid sin Brännvins brännings åfven fått förre eller mindre

anteckningar. Thermometer saknar [illegible]
dock ännu.

Hela den förflutna wintern har här
warit någon sträng kold och ej heller synnerligt
snö-fall. Till den 26 Januarii war total [illegible]
på snö. Om någon gång förut snögade, så [illegible]
tog bliban åter snart snön. Dedermera [illegible]
wi haft jemn winter med mäsadels lin[illegible]
kold, utom någon enda kort blida, och fort[illegible]
wintern ännu på lika sätt. Dun hafwa wi [illegible]
mera, än ungefär till half alns tjockle[illegible]

Vaccination hoppas jag hädan efter
hafwa här mera framgång, än härtills, [illegible]
wi fått till orten en särskild Provincial [illegible]
cus.

Har äran att med fullkomligaste högn[illegible]
ning framlefwa

Högädle Herr Sekreterarens

Paldamo den 30 Apr. 1819. ödmjukaste tjena[illegible]
Carl Fredric Ajmel[illegible]

aiwan yxinkertaisia neuwon, kehoitu-
xen ja johdatuxen aineita, jotka
minä annan toissen tutkinnon ja
langewan päätöxen alle; olkon mie-
lessäs hywä eli huono!

***). Mainittu Apurahan ylöskando ja
kokoaminen wois myöskin tapahtuman
ulkopuolella Suomenmaata, esimerkiksi
äweriässä wenäjän maassa; mutta jos
Rahan kuwun pääsumma mahtais wä-
hän suuremmaxi kertyä, kuin tämä tar-
ve waatis, nyn wois sitten suolan ja
muun säässöt, säättää ja perussaa. —
Moni hywänawulkinen mjes wielä lah-
joittais kans puolessans muutaman tyn-
nörin jywiä. —

Kom den 21 Maij 1819. No 6

177.

Ödmjukt Memorial!

Meteorologiska observationerna, gjorda i Jomala och Finn-
ström för sist förflutna sex månader, får jag äran härhos in-
sända.

För att äfven i någon ringa mån bidraga till Kejserliga
Hushållnings Sällskapets välgörande afsigt med de ifrån
en ocs hvar af sine Correspondenter äskade betänkanden
om Bränvinets inflytande på Nationens industrie och seder,
skyndar jag att i ödmjukhet uppgifva min erfarenhet i af-
seende å omnämnde varas werkan på folket inom den krets,
der jag mig nu befinner. Jag följer ordningen i den af Kejserl.
Sällskapet uppgifna plan, och fäster mig således 1:mo vid
Bränwinets inflytande på industrien. Sedan nyttjandet
af Bränvin nu mera blifvit så allmänt, att det anses såsom
en nödvändighets vara, den ingen välbeställd Hushållare kan
vara förutan, fordrar väl en nödig omtänka, att af egen tillverk-
ning förse sig med Bränvin till måttlig förbrukning i eget hushåll.
En klok, trefven och försiktig Bonde ställer gerna så till, att han
ifrån sin åker har icke allenast tillgång på nödvändiga föde-
ämnen, utan också något öfrigt till Bränvin, vid hvars tillverk-
ning han äfven med skäl räknar på det understöd han har af
Dranken, till underhållande af sin Ladugård och följaktligen
en bättre utväg till gödslande af sin åker; men han lämpar
alltid sin Bränvins bränning efter sitt större eller mindre

förråd på Spannmål och kan uppoffras icke sina nödvändiga behof för Brännvind, som kan anses för en bifall och en omkärlig öfverflods vara. Så länge och der Brännvinstillverkningen blir inom dessa gränser, dem en förnuftig omtanka föreskrifver, tyckes den väl icke vara skadlig utan tvärtom gifva en lyflig indelstrie, som nu icke minskar födoämnen emot förra tider, då ingen Spannmål till Brännvin nyttjades. Men af egennyttan och winningssyktad hänförd, tillåter man sig i afseende å Brännvinsbränningen icke sällan ett öfverskred till förfång för allmänheten, som med sin endaste skärf icke kan tillräckligt uppehålla sa tillväxa sig en hoprop mag, då tillväxt Brännvin i nästan hvarje by till salu tillgodoses. Många har länge funnit sitt interesse vid att hellre förvandla Spannmål till Brännvin, än att själva tillse förvaras kan för närvarande öfver eget behof, till bröd åt deras åga. Men nu, sedan erfarenheten lärt, att genom tilgångande af Drank vid tillmätningen se arbetet vara lönande än förr, så att man vid en riktig behandling af ett Lispund Mag mjöl erhåller lika mycken Två Stamnar godt Brännvin, har följden härat blifvit den, att icke allenast en del Bönder, utan också den Söner, Döttrar, Drängar och Pigor, som kunna hafva tillfälle någon litet förtog, använda det allt, tills priset som tillfälle, uppköpa Spannmål, förfärdiga det genom dess förvandling till Brännvin, så sin möda skäligen väl betalad. Denna i mitt tycke förderfliga indelstrie var förmodeligen orsaken dertill, att Riksdagen med Februarii månad i år, då Brännvins brännings tiden ingick häftigt, här på landet ifrån sjelfva

och stiftom två Tjugu Rikstaler, och man använder den lofgifna tiden att tillverka Brännvin af Skepp säd, under det den fallige derpå lider brist. Ett afsevärt här på landet mera Spannmål nu, jämförelsevis med folkmängden, produceras än förr, är väl troligt; men till den grad har likväl återhemtat här icke tillvuxit, att invånarena af afhållningen med nödigt uppehälle kunde förses. Med mycket och härr-adlingar äro här så försök gjorda och det erkändt i smått. Väl sådan bestaffenhet skyldes Brännvins brännings som öfverflödiga landets tillgångar, för allmän nytta icke vara fördelaktig väl tämpeligt, om och någon omfattning vinste vore att påräkna. Om den trefne och driftige Hushållaren genom uppodlingar och på tvyplog kan förse sig med tvåfaldig säd eller annan Spannmål öfver sitt behof, må han gerna förädla sin vara och söka sin nedlagda möda ersatt, på sätt honom godt synes; men att, såsom här vanligen sker, till Brännvin förvandla sina knappa förråd eller köpt Spannmål, torde tillverkningen icke kunna anses för någon allmänt nyttig indelstrie. Att en omättlig insatsning af Brännvin, der den blifvit en vana och likasom öfvergått till ett påtvingat behof, qväfver näsan till flit och tvång för nyttiga yrkena, lärer vara utom all fråga.

Vid bedömmandet af Brännvinets inflytande på menniskokroppen, måste kännbarheten dem läkare och Physiologer sakkunnige torde kunna afgöra. Så länge en omättlig insatsning af Brännvin tydligtvis än icke blifvit allmän, torde derma vara skadliga verkan på folkmängden af skäl verket icke kunna tillräckligt afgöras. Såvidsom jag för min ringa del icke kan inse någon grundad anledning, hvarföre

folkförkringen genom bränvin skulle befordras.

I frågavarande stycke torde väl kunna anses, som en öfverflöd vara, den menniskro kroppen tydes tillsin skada måtte kunna tombära. I kurvida också ett måttligt bruk af Bränvin skadar eller gagnar helsan, kan jag alöramen afgöra, men att det dageligen nyttjadt, skulle befordra helsan, förekommer mig otroligt, helst som och ett annat krudikament också i lig fall plägar förlora sin kraft. Bränvinets mer eller mindre skadliga verkan lemnar förmodeligen af menniskro kroppars olika konstitution. Erfarenheten öfven i denna Församling har öfvertygat mig derom, att en och samma med mer än måttligt bruk af bränvin bibehållit god helsa och hunnit till ämnadelig hög ålder, då deremot andra efter en kortare tids tillvägagång i öfverflöd, antingen genast förkortat sin död, eller också fallit i krämpor och sinnes sjukdomar. Om Bränvin tyckes med mera skäl, än om något annat, gälla: om nämnaren noget. Att våra Förfäder vid nyttjandet af sitt öl också nyttja ofta flydigare nöjen, är tillvarande. Allmoge nu för tiden, då den förut namnde enkla drycken vid bodasen vanligen med dit mera ordentligt tillvarande är förbunden Bränvinet omväxlas, är troligt. Om Gästabud och andra allmänne sammankomster på i vara tillhet än förr afskaffa, torde det vara att tillföra ett större allmänt samt bättre ordning i Kyrkorna och Skolhället. Bränvinet bidrager emellertid, i min tanka, till, att förfärra National karaktären.

Men jag bör ock afgifva tillbörande om den grad, till hvilken jag förmål Bränvins Inpandet här på landet skulle förtjäst, samt omdöma om dess inflytande på moraliteten. Jag uppgifver här den kännedom jag har om förhållandet inom detta Pastorat och vågar mig i afseende till de underrättelser jag inhämtat ifrån de andra. Af 519 fullvuxna manhör öfver 15 år, som nu för tiden finnas inom denna Församling, äro mig tillförlitligen icke mer än omkring 30, som alls icke njuta Bränvin, och 9 som öfverflödat därmed i den grad, att de dragit sig i fattigdom och ej gjort sig hända såsom tidtals. I bland de öfrige 510 anser jag två tredjedelar kunna vårdas till dagas antal som väl njuta Bränvin, men med måtta, och tillför jag ibland dem som vid vissa tillfällen, såsom Gelager och andra Folkförsamlingar gerna öfvertaga sig, men derutaf ej lida nyttja sina närliga yrken. Samma förhållande skall äfven anses vara i de öfrige Socknar på Aland, om icke i Sund och Hammarland de tillväxande antal torde i proportion vara något större. De underrättelser jag kunnat erhålla om qvantiteten af Bränvins tillverkning och consumtion här på landet får jag äfven härmed meddela. Enskilt hvad Bönder, dem jag anser för förnärdiga och omtänksamma Hushållare, för sig egenteligen använda de årligen till Bränvin 2 Tunnor Råg, som gör mindre 30 kannor Bränvin; då detta fördelas på 5 à 6 personer öfver 15 år, som Bondens hushåll gemenligen består af, belöper sig på hvarje mans person circa 7 kannor för året, och för qvinnor hälften deremot. Här äro väl många Bönder, som med nyttjandet knappt tillgång på Spannmål icke hafva ett qvarg att till Bränvin använda 2 Tunnor; men så finnas och rätt många, som med påräknad vinst vid försäljning af Bränvin använda därtill längt mer än 2 Tunnor, oberäknadt hvad deras Barn och Tjenstefolk tillverka. Med säkerhet kan man fälla 2 Tunnor Spannmål till Bränvins på hvarje Hushåll. Efter nämnde calcule användas i denne Socken, hvarest finnas 155 hus eller skiljeskilda Hushåll,

310 Summor Spannmål till Bränvin. Alle de andra Sachen här på Landet är förmodeligen Bränvins tillverkningen i samma förhållande. Detta bestämmer tillvidd icke an-
de Bränvins consumtionen här på Landet, ty tillförsel af-
na vara ifrån andra orter är belydlig, och torde, då dem-
nivellionen emellan dessa där och Finland hela året är ej
garantiet för det transporterade Bränvin uppgå till sam-
tantum emot hvad här tillverkas. Priset på Ryss
Bränvin, som denna vinter icke kunnat få sält, har nu
sökt ersätta detsamma att Brännings tiden så mycket
trägnare blifvit begagnad. Hela den Bränvins quantitet
här årligen, har tillvidd icke enhanda beräknas på Landets in-
nevare, ty den här förlagde Militairen tillbringer åtskom
mån till consumtionen.

I allmänhet kan väl Qvinnokönet härstädes icke belys
för missbruk af Bränvin; men en och annan afvikna
nes tillvägagångssätt, som icke ogerna här sig att visa. Gemenligen
äro ock så Föräldrarne nog tillräckeligt att vänja sin
barn vid Bränvin och tjenas dåmiddagen vid högtidliga
fallen välja dermed lagna dem. Vid Bröllop och Gelager
håller sig allmogen härstädes temmeligen stilla, och den, som öf-
lastad med dryckt för långt, anses med billigt förakt. Som
Hämmar, Auctioner med flere sammankomster vid hvilka
vins och Caffe förminderare för sin tarfliga gemenligen sig
inställa, tillspörja vid icke alltid utan tillfälligheter; men dessa
äro tillvidd, efter hvad jag funnit, här icke så vanliga, som
dylika tillfällen i Finland. Jag kan derföre icke säga
om Männingarne i allmänhet äro mera återhållsamme, eller
om de mera vana, kunna bättre bära sitt vin.

Att Hallsbjudsen här har fördelas förderfligt inflytande
jag icke hört. Orsaken torde vara den, att dessa gester icke
tid spridas på Hall, ty Bonden inställer sig hellre hos
och skickar sin piga, än han anförtror sin häst åt en annan skyl-

gosse. Dessutom afgöres Hallsbjudets lyckliga utgång blott på ett dygn i sänder,
då så mycket sällskapsvald icke göres, som när flere tillfälliga sysslingar
gå tillsammans i mångfald tillbringa flere dagar efter hvarann.
Bränvinet har äfven här på Landet blifvit en handelsvara,
vid hvilken flere efterhand begynt finna sin afrådning.
Den som själf icke har afsyn att bränna, förskaffar sig
varan ifrån andra orter, och Bränvin förtäres i mått
och stånd efter omständigheterna. Denna lätta till-
gång till varan är emellertid för många en nog mäktig
frestelse att tillfredsställa sin smak och öfverlåsa sig,
då det vid sakernas tillstånd ålderdomsfloras skedde mindre
ofta.

Det sällsynta här har lyckligtvis än icke användt
sig, att Tjenstehjon halla så kallade fri måndagar.
En och annan tidtals Dräng har vid tillfälle sig detta;
men allmänt har jag icke hört sådant afsteck öfverhåll-
gas. Som Bönder i allmänhet här hafva små
åkrar och följaktligen litet Spannmål, äro det alman-
ligtvis rätt få, som finna sig vid att med säd afsluta Tjen-
stefolk; men dessa blifva så mycket bättre med klädes-
persedlar och penningar afsönte. På sätt jag förut
haft äran anföra, hafva några den inbillning att an-
vända sitt förlag till uppköp af Spannmål, den de för-
vandla till Bränvin, som sedan utminuteras.

Jag har sökt i korthet sammanfatta, hvad jag enligt
min erfarenhet har att anföra till svar på de frågor
Kejserliga Hälsingerådet i vördsamt bref af den 2 sist-
förflutne Januarii täcktes framlägga. Om vid mina
reflexioner saknas en förvärdad grundlighet, ordning

och fullständighet, torde de åtminstone tjena såsom ett
Bihang till det som af andre, mera kunnige och ug
lyste män, öfver i fråga varande ämne redan bl
vit sagdt och förmodeligen än hommer att sägas o
skrifvas.

Till Ledamot i Sällskapet får jag äran
mjukast föreslå, Krono Jogden i detta Härad
Befallningsman Samuel Gustaf Creu
Det har i denna vår ändteligen lyckats mig, att ge
min Klockare så vaccinen i gång: och torde för
tecknningen öfver de vaccinerade snart komma, att
Kejserliga Sällskapet uppläs.

Jomala den 26 April 1819.

Elias Stadius

kom den 21 Maj 1819. No 180.

181.

Ödmjukaste Memorial.

Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapet har i Cirkulaire bref
af den 2dra Januarii innevarande år, upmanat sine Porresponderande
Ledamöter at meddela Sällskapets deras tanskar om Brännvinets
inflytande på Nationen i åtskilliga hänseenden, samt de up-
lysningar deras erfarenhet i hithörande omständigheter kunnat
samla. Då ämnet utgjort en Brisfråga, hvaröfver Sällskapet
redan erhållit och ännu torde erhålla omständeliga svar, anser jag
mig icke i detta ämne behöfva vara särdeles utförlig, utan vil
yttra mina tanskar kortligen och punktlewis.
Vore fråga om brännvinets verckan på Mennisko Organismen i all-
mänhet, så tycker jag det vara afgjordt, at brännvinet som utgör et
extract af sädens spirituensa delar, är at räknas bland de starckast
retande medel. Alt bruk af sådana stimulerande medel, anser jag i
menniskans fullkomligen friska tilstånd för öfverflödigt och onyttigt
om icke äfven skadeligt. Men i sjukdoms tilståndet, då menniskans Phy-
siska krafters harmonie på något sätt blifvit rubbad, kan bruket
af dem, bidraga til denna harmoniens återställande. Sant, och så i
friska tilståndet ~~et~~ kan et måtteligt bruk af brännin, i synnerhet då
menniskan derwid wäntsig, anses såsom oskadeligt och utgöra en
stags wederqueckelse och stärckning efter uthärdade fatiguer. Men
så snart denna dryck njutes för ofta och i ymnigare mått, måste den
retelse densamma förorsakar, medföra en förslappning i Menniskans
Physiska krafter och påskynda deras för tidiga destruction.
I sjukdoms tilståndet deremot, utgör brännvinet ofta et hälsosamt la-
kemedel då det tilbörligen brukas. Det tyckes i synnerhet verka
på nerv Systemet och lifsandarna. Det skall och i början, sedan det

af Arabiske Läkare blifvit uppfunnit, endast blifvit begagnadt i
medicinen. Häraf gör jag den slutsats, som erfarenheten tycker
bekräfta, at et omåttligt bränvinsbrukande, är et säkert medel
at förskaffa och förbereda af en nations Physiska krafter
Ty ehuru mången bränvinsbrukare har man icke sedt, redan för än
mannaåldren inträffat lig, liksom ögonskenligen afdåna,
lustren at njuta ordentliga näringsmedel förbrinner. Hans an-
sigte öfverdrages såsom af en dödens skugga, hela hans hud
tyckes blifva af en lösare composition än lifsorgane. Många
har man sedt till sitt nervsystem så förbrukadt, at han för än han
fått lif ej en eller par juvar barn vin, lika kunnat fortelaga sig
något, utan warit darrande såsom et asplöf. Ett mången torn
längre tid förstarkt at vara, såsom man säger halffull, eller af
besinningen haft en känning deraf at han stupit, har nervsyste-
met blifvit så förvridet, at han förefallit såsom sinnesswag, at han
syn och hörselorganer varit så stämde, at han trodt sig se och
höra annat än verkligt; inbillat sig vara besatt af onda andar o.s.v.
Erfarenheten tycker och nogsamt bevisa, at såsom de andeliga kraf-
terne, förståndet, snillet och hjertats Krafter äro liksom samman-
växte med den delen af vår kroppsliga organism som kallas
nervsystem och lifsandar, så, emedan et öfverflödigt bränvinsbru-
kande, genom en öfverspänd retelse, förlamar och förstör de
själen, så förstöras med detsamma de andeliga Krafterna. Ty
ståndet förlöras, inbillningskraften eller skarpsinnet, minnet förstör
hela menniskans ande sjunker i et mera djuriskt och förvildadt
tillstånd och förlorar sin förmåga at råda öfver de sinliga pas-
sionerne. — Att bränvinet talrikare i öfverflöd brukadt, utgör et
värst som i Physiskt afseende förbrygas en nation, anser jag för
onekelig sanning. Ju mera omåttligheten i bränvinsbrukandet ut-
bredar sig, desto mera måste nationen från den ena generation
till den andra blifva all dåligare och svagare.
Ehuruvida sådant nu på vår nation redan till någon del inträf-
fat, vill jag icke undersöka. I allmänhet hade förr folket fr
då bränvinet ännu icke var allmänt, hafva varit starkare

och svårdgare, hafs mera känsla för sanning och rätt, mera sann
Patriotism och religiositet, varit efträgare och uppmuntrare o.s.v. än
nu. Och at dessa tro icke saknar sin goda grund, tyckas de om
ständigheter man om framfarna tider har sig bekant, bevisa.
2:o Huru frågan om bränvinets verkan på Nationens moralitet sig
kommer, så är den samtygen allmänt erkänd, at om bränvinsbrukandet vore borta eller om med denna dryck icke öfver-
flödades, så vore finska nationen en bland de förträgare. En
myckenhet af brott som nu likväl öfver samma länder, här-
leda sig med skäl från denna källa. Utom den berusande kraft
bränvinet äger och hvarigenom benägenheten till brott göres till
hemvist ende ledare, så förandler hvarje dag rådande begäret
efter bränvin till åtskilliga förbrytelser. Således äro icke blott
slagsmål och mord, lättja och lösaktighet, utan och många andra
mentora och flere afsteg från moralitetslen, följder af bränvins-
supandet. Hvad skola förnuftiga föreställningar, hvad skall
religionens röst verka på dens hjerta, som redan till större
delen förlorat förståndet. Om derföre en sann moralitet är
en af de fastaste grundvalar för statens väl, så kan man
icke nog beklaga en nation bland hvilken fylleriet tager
öfverhanden, såsom den, hvilken med största steg skynder at
i grund förstöra sig själf.
3:o Är frågan: Till hvilken grad et omåttligt bränvinsbru-
kande redan stigit bland finska folket, så är det väl svårt att
just noga bestämma denna graden. Men då man considererar
at på hvarje landsort och i hvarje socken finnas åtminstone
några som äro hvad man kallar blotthufvade, at sådane icke
blott finnas bland allmogen, utan och här och der bland dem
som hela ståndspersoner, at inom stånd hvarje kunna nämnas
bland hvilket icke några individuer på denna väg vandrar
sig, då man considererar at på vissa orter äfven qvinnokö-
net skall tydeligen röja böjelse för öfverflödigt supande; så
tyckes jag man kunna redan tillräckligen få at hafva skäl,
at beklaga det dem smitta som utgöres af et omåttligt brän-
vinssupande gripit nog vida omkring sig och redan fögfäst

ov ansenlig del af Stadskroppen; at man kunner tillräckligen
för at inte nödvändigheten at vidtaga de kraftiga åtgärder
emot denne smittans vidare utbredande.
Skall jag närmare yttra mig öfver förhållanden i omnämnde
ne församling, så är det väl sant, at jag visserligen icke bor
ställa denna allmoge i bredd med allmogen på de orter
der lederligheten kommit till högsta grad. I allmänhet kan
man säga at allmogen här ännu är älskare af nykterhet
och ordentlighet kanske mera, än på många andra ställen.
Brännvinet smakar knapt bränvin. I hela församlingen
kan jag icke uppgifva flere än två eller tre gästgifvare om
hvilka man har den tanka, at de stundom taga för stora
supar. Det yngre manfolket utmärker sig ofta genom nyk
terhet. Äfven bland de äldre börjar på sina ställen den gamla
plägseden at vid dessa måltider taga flere brännvinssupar, ock
kommer utur modet. Men så kan jag likväl icke neka at åtfö
rda fumar anledningar at klaga öfver följderne af fyllan det,
Ty man har exempel der på at Nykterhållare gripit upp sina Rusk
håll och sluteligen med sine barn blifvit nästan bettlande, at
Bönder under sina resor gripit upp sin häst vänte foran och kom
mit halfnakne hem eller och nödgats öfvergifva sina kamm
at Torpare, ehuruväl flitige, gripit upp den säd någon gifvit
skänkt dem till brödföda för deras förmärktande barn, at
Drängar af begär at få supa bestulit sina husbönder, försum
sina arbeten och rymt ifrån tjensten, at äkta makar left
lif och slagsmål sins emellan, at barn förakta sina föräld
föräldrar, men med åren blifvit deras trogne efterföljare, at nä
personer genom sin böjelse at supa bränvin, blifvit förfärd
konsulti vissa sjukdomar o.s.v. Då några sådana exempel op
rar, anser jag detta redan nog för at tro at der allmänna, om
bränvinssupandet på andra orter icke vore öfverflödigare än
här, genom denna last redan mycket skulle lida. Men då jag
ske säkra anledningar. Kanhända det så som afgjordt är fyll
är på vissa orter i Jutland, i synnerhet nära städerne och

Kanske särdeles i sjelfva städerne är vida allmännare, så
tycker jag at den frågan till hvilken grad dessa onda ämnen
nationen redan kommit, är mindre viktig i hufvudsaken, då
det närmaste är tillräckligen afgjordt, at det redan kommit så
vida at kraftiga botemedel äro nödvändiga?
Till vidare upplysning hvad denna församling vidkommer, får jag
anföra, at gräfve brott, såsom mord af fylleri, här ännu icke
mig vetterligen existerat, men at det likväl med denna sed gått
så långt at ock blott alla varningar för stundom på afsigtad
tänkta skall hända at en del af manfolket samlat på ett
ställe i byalaget och förnöjer sin sinlag med supande och
kortspel, hvarmed andra utsväfningar naturligtvis äro
förenade. Sådant då det angifves, blir väl anmärkt till under
sökning, men då härmed går såsom Provsten Arrhenius i
sin skrift omnämner, och då den ena af allmogen i denna del icke
sitt blifvit den andres anklagare, hafva alla dessa händelser än
nu icke kunnat utrota sådana afseder. Af församlingens afsides
digt läge finnas barn knapt bränvin, än väl i allmänhet sagdt,
men om detta skulle vara en bland hufvudorsakerna till lösaktig
het, tyktes det synd större del af sådana barn borde blifva
utmärkte bränvinsälskare, hvilket dock icke inträffas.
Af allmogens bröllopp, lyg, mankalskriftningar o.s.v. varit
åtföljde af större utsväfningar, derföre ser hafva klagomål icke
inträffat, ehuru visserligen ett och annat vid sådana tillfällen
visar sig några benägenhet. Af hållskjutsen i omnämnde socken
särdeles bidrager till fylleriet, tyktes jag mig icke hafva anled
ning at tro. Af tjenstehjon praktiserandet på måndag har
man ännu icke hört. Huruvida här och der finnas dragare
hvilkas årslön består i spannmål och huruvida förvandlande
till brännvin och brännvinets utminuterande det är omtänkt
te, sådant kan icke nekas. Landkrogar finnas visserligen
åtven i byarna långt från allmänna landsvägen finnas de
så bland Bönder som Torpare hvilkas egna krögare.
I skulle jag vid bestämmandet af förhållanden emellan den
som på vissa tider kapad till afverflöd och den som alltid

öfwerflöda taga en eller annan wiss by såsom till ett mått
stort så skulle de förre antal bland det full wuxna manfol-
ket wida öfverstiga de sednares. Men skulle väg åter taga till
beräkningsgrund några andra byalag, så bleffwe de förres
antal högst obetydeligt. Ty byalag finnas i hela landet blott
några att finna några rätt mykket Länder af omkring
20 års ålder, men åter andra byalag i hwilka det blir knapt
så sällt att nämna någon som fortfarande kallat lifvet lig. Ut-
dessa beskaffenhet kan man genom medelmåtts beräkning
wäl ingå komma till någon säkerhet om förhållandet, om
man icke skall genomgå hela församlingens kyrkobok
twärtom väg för det nästwarande icke finner mig wara
tillfälle. Likaså wet blir det nödwändigt att med säkerhet upgif-
wa det quantum af säd som årligen förbrändes till bränn-
ning eller det quantum af bränwin som årligen konsumeras. Så
mycket är säkert, att om ingen bränwins tillwerkning
är existerat, skulle den hungersnöd som nu hotar en del af
Sverige icke heller existerat. Hela folkmängden utgör nära
åfwer 6000 personer. Af dessa med qwinnokönet med hän-
ten och af den återstående hälften barn och ungdom som
icke förakta bränwin med två delar, så skulle om den åter-
stående tredje delen endast förwandt bränwin och på hwar
person blott beräknad ett kop för dagen, som i det hela icke
kan wara för mycket tagit, till detta bränwin åtgå omkring
1000 Tunnor säd. Och detta wore i sanning en god kärf
i nödens tid.

4:- Bränwins tillwerkningens och consumtionens inflytande på
Industrien. Att bränwinet hos dem som förlåta det icke för-
får industrien, tyckes wara folkkart och det har Tsar Petr
Prosessen tydligen ådagalagt. Men att tillwerkningen af denna
wara befordrar industrien och wet bruket, det har man med
skäl kan tyckas wara antagliga påstått. Jag wil icke bestrida sa-
nningen häraf till någon del. Men då jag nu frågar erfaren-
ten här å orten, tror jag att detta påstående wisserligen
icke är allmänt gällande. Att jordbruket också här utwid-
tig, att mycket nyaker i bedrifwet tider blifwit uptagen, at
kär blifwit odlade, och således spannmåls produktionen

hela wida större än förr dan, samt allmogen då mindre
icke in fallit således wanlig i lyckligare belägenhet hwad dess
bergning widkommer, detta all är wiss. Men då så af
allmogen ännu börjat handla en gros med bränwin, då
man årligen för att så litet penninga behof skaffat sig till stä-
derne, och då icke handtwerkare hår funnits som upköpt
spannmål till sine bränwierier, så tyckes det wara fallet de-
icke bränwins tillwerkningen wanligt skiftsjäder till allmo-
gens industrie wid jordbruket, utan något helt annat. Och hwad
då? Må icke en sådan ingående stigande hägning hos allmogen
till omfattning hwad dess kan ha inwerkat förderfwar? Må icke
den egenheten man under misswäxt åren gjort af foran att
spilla och den egenheten man wunnit, att genom flit och
idoghet äfwen oländ ig mark kan göras fruktbar? Må icke
den ångan spannmålen haft i skadene då de handlande i
framfarens tid fått utskeppa den? Må icke den wäldiges
öfwerwichten gifwit genom drifftige jordbrukares dispo-
rande d. s. w. Och då folkmängden tillagt, så har ock jord-
bruket likaså tiltagit utwidgat sig. Att bränwins tillwerk-
ningen befordrat folkökningen, återminne hwad denna ord
wäckommer, wore i min tanka en obetydlig yttring. Anta-
ger man ock att så bränwinet skulle mera få produceras, så an-
wände till denna i ymnigare mått producerade säden icke
till folkets föda utan till bränwin. Blefwe det en allmän pra-
xis att Bonden icke skulle sälja den säd han har till öfwerflöd
öfwer eget behof, utan för att få mera penninga, förwandla
den till bränwin, tror jag man nog skulle öfwerbygga om falsk-
heten af den sats, att bränwins tillwerkningen utwidgande
är förmenlig för folkökningen. — Wore dess, om el emot-
telig bränwinsspanda förspagar wore systemet hos menni-
skan, så tyckes bränwinet influtande äfwen? Physiskt hänte-
ende wara skadeligt för folkökningen. Det tyckes förspaga
sig hela fortplantningens kraftwet. Det wore i sanning intressant,
om man gjorde observationer, huruwida de aftaken af
den mannen eller den som spanar sig mer eller mindre fruktsam
wara i allmänhet, och huruwida barn af sådana aftaknas

i almänhet äro fragare så lät kroppö som själskrafter.
Må icke ämnd den anmärkning skulle besvara så som den
wise Socrates skall hafwa gjort vid öfwerseende af en yttert dum
mennisja?
Ock at bränwinsjupandet besvärar mortalitetem tror jag mig
hafwa skäl at påstå. Förkylningar äro en orsak til flere sjuk-
domar. Men förkylningen anlagas aldrig lättare, än då man
från genom sprithuset dryken blifwit förhetsad. Jag har an-
märkt at febrar som äfta slutats med döden vanl. ibland
allmogen wanligast, vid tider af året, då bränwinet mäst blif-
wit nyttjadt.
Twad Bostapsförsöken widkommer, så är det nog begripligt
at wer bränwin tillwerkad, der användes drancken till förmo
för bostapen. Men häraf tycker jag det icke följa, at försälj
ladugårdarne med afseende uppå denna nytta af dranken
blifwit utwidgade. En jord brukare ser icke förut äfwen af kap
ning och kan icke beräkna hwm mycket bränwin han
kommer at tillwerka, hwarföre han icke heller torde wä
ga öka sin ladugård öfwer hwad hans wanliga tillgång
på foder tycks medgifwa. Så har det ännu synts lätt
här tillgått. Angående äro små och dåliga. Bränwin har icke
tentats, men Bostapsförsöken stå på sin förra punkt. Gö
ningsämnet der nyäkter är uptagen, beredas genom tamling
af hwete, kårnörd och granris.
Men då frågan är om bränwinets nytta eller skada i ekonomiskt
affeende för Staten, bör det lit öfwerstyrt komma i öfwer-
wägande at bränwinet är en öfwerflödig wara, hwarigenom
tens werkeliga förmögenhet nog betydeligen hwart år medtag
Antager man t.e. at Finland nu äger en folknummer af 800,00
mennisjor, och at en åttondedel eller 100000, hyssa bränwin
Om nu på hwarje af dessa personer beräknas en kopp för dagen
blifwer det för 460 dagar, då 92 koppar räkna på kannan
1,125,000 kannor, hwartill, då 15 kannor beräknas på en Tunna
fås, älga 75000 Tunnor årligen. Och detta wore en ansenlig be-
tolkning, om bränwinet icke tillwerkades.
5:o Orsaken til det öfwerflödiga bränwinsjupandet och bot emedlen
deremot. Ett hwarje af de orsaker, hwilka i de uti detta ämne
utkomna skrifter blifwit uppgifne såsom bidragande til om

teligt bränwinsjupandet, werka i sin mon mehan icke. Men wille
jag sammanfatta alt under en general benämning, så skulle
jag säga, at orsaken härtil ligger 1:o i mennisjans lätlighet
som gör at han wandar wäfwa sig mot förnuftet öfwerlämnar sig
til kroppslig njutning, om den ock är hwad skadelig. 2:o i den
lätthet man hafwer at, hwad bränwinsnjutning widkommer, följa
lätlighetens rättelser. Denna lätthet äfwen härutöfwer dels deraf, at
fylleri i allmänhet icke blifwit ansedt för en så skamlig last, som
det i sjelfwa wärket är och at de förskrämande exempler wore
många, dels deraf at polisen warit för lam och tillgången på
bränwin för ymnig. o.s.w. Jag instämmer fullkomligen i alt hwad
Herr Brofessen professorn i detta hänseende anfört. Det förkom-
mer mig som skulle denna författare sjelf hafwa sedt hwm
ögonen på denna ort tillgå; hwaraf jag tror, at förhållanden
nästan öfwerallt lärer wara lika.
Då nu dessa orsaker til fylleriet angå, blir det lätt at finna
de rätta botemedlen. Emot den förra orsaken arbetas säkrast
genom främjandet af sann upplysning bland allmänheten. Och
då härtil behöfwas upplysta och nitiske folkskolärare, är tydeligt
at besvärandet af länsmännen icke bör förnummas, icke heller wak-
tmästeren öfwerses, at hwarje medlem af detta stånd måtte anligt
sin plikt gråta för kall. Twad i detta afseende är at tillgöra beträf-
fer behöfwer jag icke här yttra mina tankar; det enda jag til
framjande af allmogens widare upplysning i detta afseende här
önskar, wore at en skrift måtte i det allmänna utbredas, som
med religionens allwar och ett fattligt förestälningssätt skul-
le göra fylleriet til dess skamlighet och ofaliga följder så påta-
ligt i synnerhet genom framställande af exempel som werkel-
igen existerat i werkligheten.
Den andra hufwudorsaken wore säkrast undanröjd, om all bränwins
tillwerkning blefwe förbuden. Men då detta i närwarande läge icke
torde låta göra lig och skulle af mängden med bergare ansés för at
obilligt tryck, så tyckes icke annat wara at tillgöra än det så
mycket som kan inskränka bränwins tillwerkningen och tagare
waka deröfwer at författningarne emot fylleri efterlefwas och kanske

i wissa delar skärpa dessa författningar. Til det förra tycker
jag nödwändigt erfordras at bränwinsredskapen i förbuden
tid bör wara förseglad; ty eljest betyder förbudet i allmän
het föga då inga wisitationer anställas. Til det sednare åter
at wisse fiskaler ibland Allmogen sjelf utses som under Kro
betjentes tilsyn waka deröfwer at lönkrögeri icke mätte för
öfwas och angifwa för Länsman i socken alla förbrytelser
i denna wäg. Hare de angifwarens andel i pligten, wore de
dermed belåtne. Herr Prosten Frosteri förslag om byfogde
nes åtgärd i detta afseende tycks också kunna werkställa
Men då bör ock Länsmannen wid strängt ansvar wara för
pliglad, at utan försummelse lagligen tilstala alla brott
som wederbörligen hos honom upgifwas, och icke som de
stundom händer negligera alla upgifna wittnens inkallande
hwarigenom slike brottmålsfrågor utdragas från det ena
tinget til det andra. För dem som utmärka sig genom
fylleri, torde det correctionsstraff icke wara utur wägen
at en sådan dömdes at offenteligen efter slutad Guds-
tjenst få en alfwarlig föreställning af läraren, för än
han med andre Christne får communicera. För dem
åter som genom sin liderlighet förstöra sina hemman och
försänka sina hushåll i elände, tycker jag det bästa
botemedlet wore, om de en tid skulle hållas uti Kronans
arbetshus och beröfwas all tilfälle til bränwinsnjutning.
Ett en så liderlig person kan rättas, tror man vanligen icke.
Men jag har här exempel på en Bonde som länge befan
sig i denna belägenhet, förstörde sig, råkade i sit bemsade
tilstånd i flere skador, war redan wissa tider såsom för
virrad til förståndet; men bestöt at uphöra med all brän
winssupande och har nu redan i par år förblifwit detta
beslut trogen, samt är för det närwarande en wälmä
ende och behållen man. De liderlige ställas wäl wanli-
gen under förmyndare, då sådant för Domstolen anmäl

les. Men dermed tror jag, bland Allmogen föga uträttas.
Dessa äro mina i hast framkastade tanckar öfwer det i
fråga satta ämnet. Jöckas den 14de Maji 1819

M. Gottlund.

Ödmjukaste Memorial.

Till besvarande af Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets fråga om Bränvinets inflytande på Nationens industrie och seder, framställd uti högtvördadt bref af den 2 sistl. Januarii, får jag äran för min del äfven anföra följande.

Hvad först angår Bränvins bränningens inflytande på industrien, kan jag knapt förmå mig att tro, det någon af industriens grenar, Åkerbruket och Boskaps skötseln icke en gång undantagna, vunnit genom denna varans tillverkning, åtminstone vågar jag påstå det hvad denna Landsort vidkommer. Åkerbruket utvidgas småningom och Ladugårdarne tillöckas; men orsakerne derlin vill jag icke söka uti Bränvins bränningens förmonliga verkan, utan hos den tilltagande folkmängden, hvilken nöden lärt och lär i den mon utvidga sina näringsfång, som lifvets behof och äfven bequämligheten fordra.

Ett större antal arbetare skall väl alltid i jemförelse med ett mindre producera större förråder af föda ämnen, om endast derlin lägenheter gifvas; men Naturens Riken, isynnerhet gäller det om Djurriket, voro säkert mera gifvande den tiden, då ett färre antal menniskor sökte utur dem sin näring, än de nu äro, när folkstocken blifvit mångdubblad. Jag föranledes deraf på den tankan, att större tillgång på föda ämnen fans i fordna tider, och i de tider, då ingen spannmål till Bränvin medtogs, än den finnes nu, och styrkes än mera i den tron af de gamlas sägen, hämtad af Far- och Farfars sägen berättelser, att flere Råg stackan på Åkrarne och i Ödemarkerne lämnades ofta i flere år otröskade, såvida ingen brist på föda hvarken för folk eller få hemma uppades. På fisk och fogel, utom annan willebrådt, var understundom ett så stort förråd, att då det, som öfverblef af dagliga förtäringen, saknade afnämare, oftast förfors till en mycken het.

Fordna enkla lefnaden, då Bränvinet ännu var okändt, till

Skarrve sig så behöfver, och war derföre i tilfälle, att kunna gö
redbarare Saulingar af Spannmål, Silfver, och Koppar, än arrorar
nation som använder sin Spannmål till Bränvin: mankönet fö
att få Supa, och Qvinkönet för att Kröga och Köpa sig granlåter
af alla slag, synnerhet flere ombytes af klädningar, hvilka
dan vid inträffande misswäxt så lasstals slapas omkring
affalu, eller utbytte emot Spannmål, såsom det både i dea
vrister, och många vrakar tillföres, ehuru nu endast missv
på Kornet inträffade.

Långre kafwa icke desse orter lunnit, än att skaffa åkern för en
del af kostar brödföda, och återstoden, som fordras till hushållet och
Spannen insamlas af Sveder, och Kåf-Uppoltringar, hvilka sedan
icke få sin styrka af Sädesgärderne, och desse åter igen icke u
dershållas af dranken, utan framföres med halm, bönin
Kåstspridning med agnar, godt hö, och understundom med
mjölsdricka. Swå Kreaturen äro de ende, som få förtära dra
efter Bränvins-bränningarne.

Ofvanen af en liderlig Säger nog hwa skadlig Bränvinets verk
på Menniska Kroppen måste vara. Ett mörkt och mulet an
sigte, lutad nacke, i hop krumpen mage, svigtande knän,
och darrande händer stämpla ursinnigen ibland mängden
Sällan är han mera wid 40 års ålder arbetsför, för gemenlig
en hastig död, och blir icke gammal. Haus barn vanligen
få, ofta sjukliga, samt ytterst sällan genom den qwalfulla
fadrens olycksliga lefnad. Huru skall då upphöja Bränvi
nets wärde? Den döfwar och förslappar menniskan, och de
störd förderfwa lifligheten och werksamheten hämmad, så att m
ingen mera af Allmogen sysselsätter sig under lediga stunder
med Pöjsi, och Folkleker med allone afslagen, ehuru den
wälbehagliga dansen, som kastar många dansande hälsa och lifvet
högst obehagligt är att omtala den grad, hvartill Bränvinet
sysselsatt Regit, och hvad inflytande det haft och kanske förd
sig wilja slippa ämnet med få ord. genom Bränvinets öfver

flödiga nyttjande åstadkommes kan likaså wäl annorstädes, det
måste ock wara ibland alla bland och äldre.

Ungefärliga belloppet af Bränvins consumtion i detta Wita
saari Pastorat lägger jag för året till 6225 kannor, 15 kannor
på Spannmåls Tunnan, göra 374 Ds wete Tunnor.

Här Tunnas Mankön öfver 15 år, till Maatal 1700.
Af dessa, som alls icke nyttja Bränvin ungefärligen 350.
Af dem yngre åren liderlige, och som förlorade menniskor 100.
De som nyttja Bränvin med måtta, endast på helgedagen 650.
Vid Gelager och Tunnan komma öfverlasta sig med annan drifftig arbetan 600.
Således blir Tunnan af Mankön, som dricker Bränvin 1350.
Så kvarge Qvinfolk i wecka af 12 Kannor: året Således för 100 1300 kan
Så mättliga Bränvins Supare af Yngre i weckan af 6½ Kan: året för 650 4225 d
De som vid Gelager öfverlasta sig 2 gånger i weck. af 3½ Kan: året för 600 2700 d
Hwilket Kantal Tunnan räknad gifwer ofvannämnde Quantum 6225
och är i sanning icke för högt, utan snarare för lågt tagit.

Med glädje kan jag berätta, att qvinfolket här ofta skadlig utmarkt sig
för att handla ny klädes tyg, och dufwer sig, synnerhet som ogifte, för
wederlagen chicanerad, om denne bjudes ett glas Bränvin. Wid
alla Gelager gå Skåkorna gerna förbi Konet, undfagnade endast
Karlarne, som gemenligen sitta wid Gästabords-bord.

Kaliga gånger äro Föräldrarne warnade för den tadelwärda sed,
att bjuda sina Gäster Bränvin, men låta sällan wäl meningen wanligen
gerne werka uppå sig, gissade endast, att barnen aldrig blifwa
liderliga, såsnart icke af naturen böjda för liderlighet.

Således när man buller och glamm öfwan Bröllopen omtalas,
de där pläga högst 2 dygn, Om Torsdagen afhämtas Brudan af Brud
gummen, Lalman och Häglingarne till Kyrkan, wigas om
Söndagen, reses till Bredpummens gård, och om måndagen efter
inlagen god frukost åtskiljas gästerne.

Till myrkan lyoka för öfrigt Kållans Kär inga Markander, och
Kåtskjutsen gifwer den för contant betalning till Österbotniarne;

men wäl kallas Ting och Stämmor, wid hwilka Tidtals
stupes öfwer alle höfwa owak ock otaw utsträfningar. Här dråfwas
långt bortne Klagtingar på 8. a 10 mil, gamle Wänner, stupbröder
och bekante. Alla äro förpedde med stett wäg kok Bränwin, men
trasterar sig sielf och andra så länge i Läckaren en Lås ägan
och resten köpes af Lönkrögare på stället, hwilka afgrundsbe
reskap, oaktadt warnade och Lagligen tilsadde, likwäl alle
infinna sig wid Folksamlingarne. Begäret att få utminute
Bränwin är mer än stort. Jag wet icke om af närmare Cock
kar i Socknen en tredje del kan frikallas ifrån denna syndiga handt
Öfwerallt upphåra Tjenstehjonen sina Löner i penningar, och
i Spannmål, hålla sällan tremänningar, af orsak i synnerhet, att wä
årets lönt afdrages ifrån Lönen för hwarje dag, som förspunnad bl
Till åstadkommande af öfwerflödigt Bränwins stupande och olofligt
wids utminstering föreslås följande.
1:o En kort och grundlig Afhandling om Bränwinets skadliga ver
på menniske Kroppen och sedoma Lydelse i Catechesen eller Läsebo
2:o Beprofwade nyktre män utwälle Byordningsmän, Secmän m:m: at
3:o Tidtlige och alle, som Lönkrögare hålla stoft af Byordningsmän i Lag
wittnens närwaro wrenas, och sedan andra gången af församlingens Lära
4:o Om dessa warningsgrader förakstas förbrytaren gifwas utan stenomål,
då han är gäld person dömmes till Korkstraff.
5:o Utgifwa Kyrkoherden, Tidtlige och Lönkrögare, utsedde ewärdige att blifwa Byordningsmän, Kyrkosekreterare och Tolkmän, Excommunicerade till ed, icke få
Cadrar, icke undfå fattig, och Communionen sednad icke Lattring mellankom
6:o Utgifwa Communion, såsom Lönkrögerske bekräftade, wid sin Wigsel icke
bära Brudkrona och Krona. Excommunicerade till ed, och icke förr
dergån minst twå år.
7:o De som icke äro Skriftgångne och öfwermagoragas Tjenligen för otrauna
de förbrytelser af Kyrko Ordningen i Mysterieregistrets närwaro wid Lysthocka
8:o Alle förbrytares namn, och deras straff Lillkännagifwes på Predikst

Wilhelmina d. 7 Maji 1819.

Johan Bergström

k. d. 24 Juli 1819 № 93. 189.

Ytterligare Memorial

I anledning af de frågor, som uti brefwet af den 2. Januari i detta år om Bränwinets inskränkande på Nationens industrie och sedlighet som blifwit mig meddelte för at beswaras, får jag i underdånighet framställa den tanke af saken jemte, i mina Kyrkoherde Domicil:

1:o Begärelsen af Bränwin har werkat, utom den i proportion af folkförökens tillwext, årligen nödwändigt stigande consumtion af Spannmål, et oförtydbart tillwäxt, och et jämnare Spannmåls pris. Allmogen har hämtat sitt säd af stadig åker, och om wälmågan är mycket ojämn hos Bonden och mången nu ej, såsom för 50 år sedan äger större förråd af Spannmål och Säfwer, så bör han i allmänhet begwämligare, åter oftare wrat bröd och är med de sina bättre klädd. Drunkens hjelper mycket till Gårdarnes underhållande.

2:o Af Fabrikwerket synes ej någon märkelig skilnad i folkökningen eller omsättningen på 50 år, som skulle af Bränwins Contract hit flyta, men man säges at det tröga och kunga förde tyrnet som tar hörs till Nationel caracteren blifwit mera lefligt och werksamt i sednare tider. Härtill äro likwäl lekar försenande, och en trampning med lekformig omwridning par om par, utan lif och utbrygd har under namn af Dans kommit i deras ställe. Tidsförene skal dansen warit mera lefligt och wanwarande. Bonor tilkrenkas ännu här och där och ofta af dem som äro förmycket wänner af bränwinet, åminstone finnes här i neyden exempel dertill af contores annat humores.

3:o I Ulea Socken finnes ingen liderlig Hushonde, men wäl 6 Karlar som omätteligen törsta efter Bränwin och förtära det så ofta de dertil hafwa tilfälle. I staden kan ske 9 dylike; men deras antal är störst som wil njuta bränwin, störta sina werkan bättre och sämre, men kunna wid tilfällen störta öfwer mättans gräns. De som gärna wid Gelag och samqwäm öfwerlasta sig äro icke så många som de förenämnde.

I Ulea.

I Ullå Lands Församling finnes 44 af Mankön öfver 15 å
gamla som alla vitterligt sprakat brännvin, och många hus
där det hela året öfver ej finnes. Så af Qvinkönet ro
ja det samma och ännu färre de som dermed öfverflö
i dessa Församlingar. Jag tror at tillverkningen grund
af brännvin i Ullå Socken kan något så när bestämm
om man räknar en tunna Korns förbränning på hv
je gårds nummer, hvaraf dock anseenligen försälj åt ny
de utlandske Oxar i några gårdar som ligga vid Ulfån
och landsvägen. Men i stället kan tillverkningen ej be
stämmas, ty brännvin är en handelsvara som i ymnighe
härifrån går til Sverige och de Norra Socknarne och
i synnerhet Laxfiskets tiden i Hjo Hemi och Vörnå ga
sta begärlig.

Under det jag deltager uti goda Medborgares välg
dade klagan öfver det skadeliga brännvins öfverflöd
som så mycket förnedrar och förderfvar vår finska Allm
tycker jag mig se under ett glatt hopp om dess fram
dande förbättring, folket redan synbart sansa sig på
många ställen. Den råa sinnliga menniskan som m
försmälning emottager hvarje förnöd okänd njutning
är i början omåttelig i den samma, ty hon tycker
stunden, utan tanke på det följande ögonblicke
En hastigt vunnen välmåga eller gericadisk ord
den klättrande til öfverflöd, så at han förlo
sid goda utan bekymmer för den kommande dy
och det framtida behofvet. Den olyckliga och sv
följer under mörgången och sina förgrer, kållarsk
tröst och sinner uti brännvins bägaren det som
döfvar hans känslor och förgäter själen utom
fattningen af det förgelige, så at han en stund
känner sig högd öfver olyckan, men för at snart
så mycket djupare sjunka i elendet. De olyc
liga följderna som drabba drinkaren, hvilka
så ofta och skarpt framkalla sig, kunna ej annat

än

än lämna vårt slägte varnande lärdomar, och skänka det, en
genom flere enskildtes förfarelse köpt erfarenhet, som väl läng
samt inhämtas, men lederfället med tiden til upplysning om
slägtets verkeliga nytta eller skada.

Enligt det allmenna omdömet, är deras antal som gärna
öfverlasta sig i denna nejd och i skaden, nu mindre än den tiden
då Brandbränneriene voro i gång och äfven innan sista Krig
et, i synnerhet skal hemingå Socknen med Hjo och Ullå vara hän
uppå lewis; och kan jag af egen erfarenhet inlägga at i dessa
nejd vid Gelag, ordning och skick i allmenhet; alltså tages, men
väl skola förekringar ibland förefalla vid Marknader Upbörds
stämmor och Sanktställen, där ej hellsyn af gammalt folk hin
dras, men brännvins mångfaldiga lättas ungdomen, til olyck
ningar. Det är sant at rymm och punsch öfven hos allmogen
mycket alltmängt brännvinet, men så länge det efter allmenna
omdömet, är en skam och vanheder at öfverlasta sig, så är
hoppet grundadt, at folket sansar sig i denna del, sedan
det utgått ifrån barndoms tillstånd och begriper at sam
ma medel som rätt användt, är godt, blifver skadligt och
förderfligt, då det utan måtta och förstånd nyttjas.

Medlen, til sjelfvalets hämmande, anser jag vara

1:o at Exempel af mätlighet och ordentlighet gifvas af dem
som äro öfver allmogen upsatte, hvilkas lefnad och upförande
den gärna tager til föredöme och närmare än man tror, grans
skar. Exempla grædiens sunt gravia.

2:o at en noggrann Policie hålles öfver de ställen där brännvins
minutering är tillåten, i synnerhet i Städer och stora fält bebygg
da byalag, hälst Krogar stå under Landshöfdingens tillsyn
och kunna ofta eftersyn af hans man Nämdeman och Byal
derman. Dessa ställen borde endast finnas på Gästgifvares, samt
författningarne med dem handhafvas.

3:o at det olofliga mångfaldiga med brännvin samt syllerial straffas
hvarefter til bestraffning.

4. at marknader minskas, så at t. ex. i Ullåborgs län endast tvänne
årliga och hälsjukt bibehålles, at allmenna stämmor och samlin
gar gjöras så få som möjligt, at vid dessa tillfällen hålles at
brännvin ej säljes, at gammalt folk och Sjöman dem bjerta
tillåts

tillika med ungdomen, ty då föräldrar hafva sina barn u
der ögonen och Husbönder sit tjenstefolk, så äro de hvar
annans vägtare, och sedligheten med anständigheten
bibehålles bättre, [illegible] jag funnit det vara et förträffeligt
medel emot öfverdåd och oordning.

5º At Kärnstan deras, at fylleri både vanhedrar och gjör
menniskan förlorad, underhålles och styrkes. Det sker
genom Exempel, genom härares och välkände medbor
gares passande framställningar, om den menniskan
förnedrande lastens ohyggliga följder, genom skrift
som ingjuta smak för förfädrens rena seder och
ärbara vandel. m. m.

Jag får den äran at härjemte insända, såsom et u
olämpeligt bidrag til detta ändamål en finsk Run
författad af en beskedelig man Elias Tuorinjemi i
Pyhäjervi Capell, hvars goda afsikt jag önskar ma
te väl anses, och med någon upmuntran ihogkom

Uleåborg den 16. Julii 1819.

Henr. Wegelius.

Ink. d. 27. [illegible] 94 Ink. den 27. Juli 1819. 191.

Allerödmjukaste Memorial.

Wördade Skrifvelsen af den 2dra sistledne Januari,
hvaruti äskas ytterligare utredande och besvaran
de af upgifne Frisfrågan om Brännvinets in=
flytande på Nationens industrie och seder,
har jag communicerat med flere kunnige
personer, och fått emottaga svar af tvenne
prestmän v. Pastoren Herr Georg Gustaf Wallgren
i Lappträsk, och v. Pastoren Herr Samuel Ceder
i Borgnäs Kapell af denna Borgå Sokn, dem
jag i ödmjukhet får öfverstyra.

Mitt egit yttrande får jag nu äfven
i lika ödmjukhet inlemna.

1º angående Brännvins bränningens
inflytande på industrien. Man har nu
i denna Borgå Sokn och alla närgränsande
större tilgång på födoämnen än i förra
tider, då brännvinet til bränning var för
budit, och sjelfva tilverkningen hos allmo=
gen mindre känd. Allmogen är fullt ut
så förmögen som då, och i allmenhet långt för=
mögnare, ty välmågan som förut rådde hos en
och annan hemmans åbo, hvilken hade folk
och styrka nog, at svedja och härja den oskiftade

skogen och derigenom blifva rik; har fått [illegible]
välmåga delad, då efter storskiftet han var
nödsakad at hålla sig innom sina egna grän
och lemna den svagare äfven tilfälle at d
nytta af sin jord. Mesk och stampbröd, fo
här så allment, vet man här nu ej utaf. [illegible]
starka potät cultaren har ersatt Spanm
brissen. Barkbröd har här ej hörts af en g
i de äldsta tider. Likväl har man nu i
i Artsjö kapell som hör under Lappträsk
detta nödbröd tilgripit, då emedlertid alt nöd
uti denna Borgå Sockn varit okändt.

Spanmålen produceras här i Borgå So
af stadigåker. Och har man så aldeles för
jande skonat skogen, så betesmarken på
högsta blifvit inskränkt. Där ännu fun
ouptagna kärr, hafva de blifvit til förm
för Ladugården uptagne, och elden så lik
som möjligt nyttiad: då man därem
fört den öfverflödiga matjorden, någon
förut upkastad, dels strax på åkern, dels i Ladu
den, att där så mycket bättre under bo
pen om sommaren förbättras til åke
gödslande. Dock har dranken mycket g
nat, til friskare förtäring för boskapen af
torra halmen, och således gödselns förökan

Men uti de de norr och öster om Borgå
belägna församlingar, så produceras spanmålen
så af ostadigåker, så kallade Hafveråkrar eller Hafver
Den skördade Hafran begagnas dels til bränvins brän
dels at säljas oförädlad. Dessa Hafverländer torde ej
ra at berömmas: de förstöra både skogen och betesma
Man svedjar ett ställe, tager af det två eller tre

versäden och lemnas det så til bete. När det
sedan legat i träde några år, så upköres och besås
det igen med Hafra, och på den af Hafran högst
utmärglade marken, vaxer sedan, hvarken
säd, gräs eller skog. Vore icke det bättre at ej
aldeles utöda sin skog, och cultivera blott en
en mindre del til gräsbärande fält, som skul
le genom Ladugården, lemna sin ägare
en jemnare och i proportion mot arbetet me
ra behållen vinst. (Finska Hus håll. Sällsk. Handl.
Tom. 1. pag. 86.)

2º Bränvinets inflytande, såsom ett phy
sisk, på menniskjo kroppen verkande medel.
Om detta inflytande, kan här af Tabellverket
ej fås säker uplysning. Där ägorna i sednare
tider genom nybyggen blifvit utvidgade,
har folkhopen blifvit vid det gamla. Öfver
en större och allmennare sjuklighet kan
man icke klaga. Däremot har en större
verksamhet och liflighet mot fordom för
märkts hos folket i denna Borgå Sockn
och närliggande orter. Ingen Poët har
denna ort, hvarken i äldre eller nyare ti
der alstrat, och Folk lekar, utom små Jill
lekar, varit okända. Icke kan man heller
klaga at Dans stugor varit för många i
denna Borgå Sockn.

4º Bränvinets inflytande på moraliteten.
Den af Keiserl. Finska Hushållnings Sällskapet
äskade grunden för omdömet häruti, torde v. Da
stor Ceder för Borgnäs kapell, lydande under denna
Borgå Sockn, närmast upfylt, uti sin upgift

af 4'4'4 lärvarande personer af mankönet
öfver 15 år för år 1818. År 1815 utgjorde lär
könet öfver 15 år 4'21 personer. Samma pro
portion af den som med mätta anföras
uti Borgnäs nyttja bränvin, gäller mått
ver hela Borgå Socken. Men om ganska
uti denna Borgå Modekyrko församling fö
nas som aldeles afhålla sig från att bru
bränvin, så är åtven aldeles sällsynt att
ta någon uttert liderlig. Uvad denn
Borgå Modekyrko församlings Svenska
andel, som utgör nästan hela Moderky
länet, angår, så är liderligheten, som
varit sällsynt hos qvinkönet, långt mi
re mot förra tider, då likväl mindre tillgång
på bränvin. Man bivistar här bröl
där någon gång mot hundrade personer
större och mindre är samlade, och finn
ofta bland dessa ingen öfverlastad; alt
löper i största stillhet, och skrålet har ej
ler saknats vid andre större sammanträ

Hallskjutsen torde ej vara en god lä
mässare, för i flere dagar tillbaka liggande
hyrolösa gästar.

Lönkontor äro svåra att utrota: men
angång sättas vissa gränsor för dubbla lön
så lära de förra minskas.

Ingen vana är här på orten att hemsätt
hålla fri måndag, och betalas här årslön
i contant och pesedlar, men ej i spannmål.

Här i Borgå Socken brännes bränvin mästadelige
men så är bränningen utan mätta uti be
och koppartråk torkner. Därtill försåg egen åk
afskaffning gamska litet. Man köper sålede

anseenligt spannmål, bränner och transpor
terar bränvinet på Borgå, Helsingfors och Åbo.
De ifrigaste bränvins brännare, äro ingalunda
de som hälsomässigt förtära bränvinet; men
det göt förnämligast den som minst har råd
til detta köleri.

För öfverlastade personer, eller den som
befordrat deras liderlighet, skulle jag dock
för mindel ej tillstyrka strängare vidkän
gningen til Herrans helgedom. Ett sådant
straff väl betraktadt är för hårdt. Då en
menniskja offentligen likasom brän
märkes, så har kännes dygd ej mera att
förlora: hon rusar dagligen alt djupare
i sid fördärf, och dragen i fördärvet med
sig, många olyckliga. Måtte våra
gamla lagar, på sätt många domare
här på orten visligen handhaft den, här
efter med lika nit handhafvas, och pre
stämbetets benödande ej heller saknas,
så torde alt med skäl ändras, eller
åtminstone ej något värre ordt upre
sa sig, under det man väldsamt söker
qväfva detta.

Borgå den 24 Julii 1819. Johs Borgström.

Borgnäs Kapell Församling har vid genomgående af Kyrko Boken och enligt der tillkallade redelige Dannemäns ännu tyg funnits sådane som intet säga Bränwin 8. wärdar 11. Söner eller drängar och 6. Inhysingar — — 25 r

Sådane som i wist afseende uro redan förlorade för staten för fyllerietts skull finnes 1. f. d. Landbonde 2. drängar och 3. Jägare samt en gammal Sokne Sened — — — 7 r

Sådane Bönder äldre medelåldrige eller yngre som gärna taga till wästa wid Galager och då wilja wara mer eller mindre orolige för sig och andre — — — 35

D:o Bondsöner och Drängar — 14.

D:o Inhyses och Torpare — 19 = 68 r

Sådane som måttligt nyttige Bränwin wärdar — — — 86

D:o Bondsöner och Drängar — 149.

D:o Inhyses — — — 98. 333 r

433.

Fyrahundrade Trettiotre öfver 15. år wordne karlar finnes sålunda Borgnäs.

/. Till fyllerietts stora framsteg bidraga utom de många beklagelegen nog

hamna ungefär anförda i Herr Probst
Frosterus' belönta Prisskrift Tryckt i [illegible]
[illegible] af [illegible] [illegible]
[illegible] undanröttaltan, ifrån de
wanliga Bond Gelager der bruda dan
nyktra gjorda fyllhunden [illegible] i b[illegible]
och hafwa flera genomwaror att gäm[illegible]
[illegible] dricka af de utan att
[illegible] kringenomrunda öl kanna
och Brännwins Bägare de hadan
minne mest af oförgyldt grannlå
hulst och hel gwarteng dräglige
Delfwar kål så att den nyktraste
måste dricka i swanken om han
pracerar sig ignoren [illegible]
en bägare, och det hagar sig hadan
[illegible]: mina Högkullade nykt
Bönder finna derföre ganska hjälp-
ligt, om högre Öfwerheten gjorde all
[illegible] alfwarliga i gwarz[illegible]
fattning, ifrån i under befallta[illegible]
utan mältade [illegible] och kanske för
att ej göra alt för stort utbrott
gå omgång en ankomst [illegible] och
uppstade [illegible] alla andra bröllops
med 1. à 2. [illegible] glikt båd[illegible]
åt den bjudande och mottagande
hälften som ej utit ut [illegible] fattig
andra hälften ut [illegible]

med minda hans ej begwämar sig
att lemna sin hulst ifrån till
fattiga och alla hwarje Bergman
Commendman af Byggningsman
gå och willa deras bewaka gjorda
alla andra Embetsmän att dem
ninga glikt [illegible] ordentligt ut-
kan [illegible] [illegible], då dem
godwilligt uttfalla; men af de mot-
strafwiga skulle sådant för Tings-
rätten utfordras gjorda det wanliga
anspråk af fylleriet.
Wid marknaden anser jag lättheligen en
wid enskilda Stadsmän kunna ge-
nom några under lidweliga arrestering
[illegible] [illegible] [illegible] minne frank-
han allenagen mara för arrest
än för något annat, blott de
ej blifwa wana ifrån dera
[illegible] man fattelig [illegible] jag ej märkt
Borgnär boraun just hafwa warit
mera fulla wid marknader
än wanligt annars då de fara
wid allom annat till Staden.
Gwannor hafwa än ej någon
skuld för fyllare [illegible] ofwan
[illegible] dock fanns exempel
ifrån af en allor [illegible] sådana. Staa-

wäns consumtion i det hela kan lik
wäl ej wara särdeles stor i Borg
nas, ty de äro ganska få som
nyttja eller kunna bestå dagligen
åt sig deraf, ofta kunna wecka
och månader gå förbi i flera hu
håll utan en enda sup; men så
taga en del sin skada igen
wid Geleger.
Ett wälbestält Bond Bröllop, skall
fordra här, Tre Tunnor till Bränwi
hälften Råg hälften hafra, 2. à 3. T
nor korn malt till öl och 1½ Tu
na Råg till Bröd. Sådant tycks
kunna tala jemkning och äro en
del före att redan i förhand
måtte genom Kungörelse och Do
stämma öfwerenskommas att
inskränka detta öfwerflöd, hwa
möjligt wore Bd allmänna
sammankomster hafwa de ifrån
urminnes tider warit mer
kände för butter och inwishet
Dock kan jag ej, några få
undantagne, skylla dem derför
under de Serp år jag tidt och of
ta för Kappellans bolets, Mag

Zincts och andre publique Byggnads
och andre församlingens gemensamma
angelägenheter warit förantåten
att leda deras rådplägningar u-
tan får af ett warmt hjerta upp-
rigtigt mer werömma än lasta
dem: men alfwarsamhet och efter-
gifwenhet måste ömsom brukas.
Hela Bränwins åtgången innom
Kapellet torde per medio kunna
tagas till (1000de) kannor årligen
tillwärkningen torde gå till (5000de)
hwartill hälften kan anses åtgå af
åker Råg hälften hafra från
hafwer länder.
Välmågan har wist ej wunnit
utan förloradt mycket ifrån de
tider Bränwins bränning började
ty nog tycks den först rikta Bon-
den, så länge åkern efter för-
fadrens swett och möda wärper.
men när Bonden med sina Brän-
wins försäljnings resor försummar
Torf och Granris körslar m: m:
så blir slut liqwida hunger och
skuld: här har fordom aldrig
blifwit krono eller Ränte Rester

nu blifwa de flera årligen och
uselheten wid närwarande hårda
tid är warkeligen beklagans wärd.
Och några Bönder så mycket redan
i skuld att knapt nästa stord ehuru
lufwande, kan räcka till dess betalning
och de således åter från hösten
börja låna på nyräkning.
Intet under då, att de ock gärna
willja knappa in alt swad de
möjligt kunna ifrån de all
tid obestämde Kreßrättigheter
och blir detta kapell wist ett
som får sammanslås med an
ty ehuru alle så hella som
delte hemmans bönder i bo
gan utfäst och betalt ½ Tunna
hwar, skarpsäd för att slippa
den långa kyrkowägen till
Borgå: så willja de nu slippa
med några kappar eller högst
¼ Tunna och då här äro 100
hemmans delar så gjorde de
50. Tunnor om de betalte sa
förr ½ Tunna men blott 2
Tunnor när de betala ¼

Men de tro, att de för, när de
begärte Kräß först, betalte mer
för att få: ~~[illegible]~~ nu tage de för
gifwit, att de skola hafwa om
de betala eller intet. Folkök=
nengen är i tilltag och dertill
tros orsaken wara, att de ej
behöfwa längst slägga sina Barn
till Dop. som alltid är menligt
för de spädas helsa och lif.
Borgnäs den 4. Junii 1819.

Samuel Ceder.
v. pastor.

P. S.

För i dag inhändigade Medaille, får undertecknad
ödmjukast aflägga sin wördnadsfullast tacksä=
gelse hos wederbörande Herrar Ledamöter af
Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapet
ut supra S. Ceder.

Fik. 27. Juli 1819

94.

198.

Pozwan, aw Prawinț kwăminzaș mav akkar mindre
kamaniza ravatan ça Industrien i ravat kand, ath kil-
ka ça Nationens fadar, așa i Gunning dav Gamki-
aș Kraft, Jam i năravarandș kidr ăJamnaligt,
ozkiliza văran Gravaja ar ăst kăn Gunnș mod-
ravgarat ăgnamărksamligt; ath forkavaș kamo-
andr i Jamma anzakăzandș, măkat vădl ăft
anzkan kăllăgt i Jakaș Gradămandr, năn Jamț
aft Gravaja kandkavan avdan Ça kgdkăzpar ăt
ăgest aw Prăminț kwăminzaș kărnămligt
ad Industrien, mav Gvillkan Jradvăzligt i kgstămma-
ăl aft ratkaligt mgjligt, for all dat andra, Gra-
ad dama ravarat miskănd mgadal vărav ogda
dr, ăftăr Gvillkat frămfukla, ad Jamț ăt akan-
ăr ay nöd!

Ajsarligav Edrikan Gubzullmägt Dallkamagt Gar nă ă-
ar ifranam Ggăstvărdad Kristmassa aft dan 2dra Januari
ăllăr ad, fărnazadș dis Gaflăgligaștav ravarlinaș mathod,
Jinfantar Mad Bovagnarat ăfkrandar, i dannm Gnad
ădlkazhand Ja năra vărandr nazakăzandșt Jamt
Gărvard ănsăat fărăav ag mărkligan Gakan ăgăs
Industrien: Ogs mann nă Gar Gărav akkar akmin-
dan kika ogd killăpnaț ça fădo ămnan Jan dr
dr, Jam imgav Jegammal kika bvămnin nad-
ăgt, an Gillnazav nă Kan mafat kika vădlmă-
ndr ag fărmăzav Jam dă, afgăn dan lovdr ă-
av mindra radbandțakar ag Jegammal ag bilvar
ă fardam? Gen mavn Jegammal nă, jămfă-
alfa rik mad Jalkmănz dan pradukțras ăn Jăr,
kar dakka ag nägvalt ag Gnărvadlinazav Jam
ika zădțkar, allar ag Jandrș ăkar? Ag Gnar
man ămmat kantagligazav ăkarăz kill ad Jagdș
kranda zanom nă Gărav Jadăzgărdr ămdr Gul-
ămdr mad dannkar?
ăft allmännat andămat Gnarad, lovdr, Jtadzav Jin

[illegible] Kronzaw. Wew ün kinner ügkyskaftn ak dr[illegible]
liqusa männ projektera ak diquere Grvat[illegible]
Gülst, till Gammanda ush wärst klüsskar förs[illegible]
ush dan öfwar Klöckiqu Grämmeinr konsumk[illegible]
nen, ju Saale ündw all wara Förzüfst[illegible]
am ai förskölgdsaus kuzer Först ak m[illegible]
allwara anziqu wärm Kämkronzar.
Wädsaus ush wirst Dram ütkomst, ky [illegible]
üro Kämkronzar; man ju mäw Gud int[illegible]
Kamar Gürdt nmat Gürdt: dust wara[illegible]
ush Gürwirk näzan ünndra kraftig K[illegible]
zuer Kamma ush kidw nay stränga[illegible]
wid Gan ündw kraftig nay, nur Gu[illegible]
Sickat sig ju, ush allmännw ugstat[illegible]
Gnaw förmülner, dat Gan ut minust[illegible]
krämnin.
Wkamn intak Gaw wara minst Dubbla all[illegible]
ather anzündigstazaw thar Dubbla Vök[illegible]
wärd, Gam i Käm krözwint hakar ak ku[illegible]
kar, Gamt ütminnkara Fördanzwakt Dra[illegible]
icka allamast üt dan ünnn ästaldiqa zy[illegible]
kinzan, ütkaw ak mad Da Gammaw Bäuk[illegible]
dan wadaw wafsunda i Gin Gnaw Jört[illegible]
Jakfa: Aldaw Vökar ather Gaw Gur jü dan [illegible]
Kalka Kämmördnaw minst zjord sig Kz[illegible]
Sig till Günzalfa allaw ak Bortstraff, [illegible]
skat Gamaw icka Jord zwaw ütkaw Gin[illegible]
Gamnarligu zwäw Gaw ikband Gimkand[illegible]
Allmanz, Got Gwilkan zu rigu, Gadat[illegible]
Käufka ünnn ünkat dat ütkand: [illegible]
Kämkrözwaw Gittaw zu Stund üti dam[illegible]
Güzt Gamligu skaffaw, i allat üfzy[illegible]
mad Güzmakkat i Gundaw, Go wat Gra[illegible]
mäl Gigmad wäckalfa Datta Kunda zöw[illegible]
Gwatlik ud Kämkrözwint, Gafom Gall[illegible]
dant Vastända mudalgünkt, ak ünnn[illegible]

[illegible] Kaf zu Gwikraw, Graw ütwandaw
Gickakiqu Wadkorzaw, Gakaskiqu
all Kramwiqu, Gyad naw Kaufka
w Kwaktaw, ak Gallwiad Kaw ädw
s.

Güqu Dmünkkat Gaw jug wazat Gramm
allw Gamm ningu Kadinz till Dat Gäz
allaglicu Kigki Ginkaw Güskällning
allGugatt Gäskickaftaw ygaw Kainz, Gü
t Kwaf wazat Gaqüw ak mit dat andw
w dan, ätwarkfkäkiqu Kramwindnjäkin
w ibkand ak Bradkammar, Gäkwidka
liqu Gaw Gin ügwinnalqu ak Kgüa
nda Kraft ikaw Kämkrözaw; Wad
zat Gamaw ardnak, Gin Gaalle ak nad
Gamm wadkinzaw Kin wiard Dat
nda für dat Gwakaka Förfwinnaw.

Kappstraße Dresden den 15 Mai 1819.

Georg Friedrich Wallegren.

203'08.

Ink. d. 1. Sept. 1819. 115. 204. 15. 208.

Ödmjukaste Memorial!

Uti högtvördat Bref, af d. 2. sistledne Februarii, har kejserliga Finska Hushålls Sällskapet begärt sina Corresponderande Ledamöters utlåtande, huru vida Bränvinets tilverkande och nyttjande hade något inflytande på Finska Nationens industrie och seder.

Sedan Prosten och Kyrkoherden Herr Magister Eric Johan Frosterus, så fullständigt utredt detta ämne, at derwid knapt något ur at tillägga, och då så många Corresponderande Ledamöter, utan twifwel, inkomma med sina betänkanden, at deras redigerande til et helt resultat, lärer fordra mycken tid och arbete, torde den tanken tillåtas mig, at korta reflexioner i detta ämne, snarare låta bringa hig til et helt, än om alla inkomma med systematiska afhandlingar.

På denna grund ohjeffende endast på Lankas Soln, tillåtes kejserliga Finska Hushålls Sällskapet, icke ogunstigt uptaga, blott följande korta reflexioner. Det Bränvinets fria tilwärkning någonsin har den

Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets vördade Circulaire skrifvelse af den 2 Januarii innevarande år, till erhållande af nödiga upplysningar rörande Bränvinets inflytande på Nationens industrie och seder, och de medel som äro tänkbare till hämmande af Bränvinets olyckeliga

...nnesta grunnsatz allar inflytande på Sv...
nal Industrien, och efter min öfvertygelse ...
ogrundat, i så måtto at den skulle ...fordra...
till större produktion af jordens ...stånd ...
till ökande af Sädesgrödans afkastning; ...
...ger lust, fullighet, skäl och förmågor att ...
...ga, anläggning för bruk af allehanda ...
förbättrande af jordmån, ingenlunda ...
...gen så, såsom många Länder ...
...tur sig af det allra nyaste författning, ...
...gen många Länder så väl som ...
...sken är påfallig för alla til jordbruket ...
...ger ökad lika verksamhet och Konkurrens ...
...nen till ...ttnande af intresse af ...
författning tjenar följande til Exempel af ...
lomande, i ...rnen fullkomligt systematiske allmänna ...
kap, Köpenhamn, så den är så mycket, att åtskilliga ...
...nen, såsom annan fördelaktig lagstiftning, ...
...fälle, kan medtagas samma Methoder.
Man säger ofta, att Brännvins brännerierna ...
...rar afskaffningen af ...ningarne ...

...nnen producerande af säd, som är ...
...en nödvändighet som lagen ...gon till ...
...hörer man icke oftare bekräfta ...
...ga, än denna dess förfärligande. Af den ...
...fördelar gorde är, att af ...mmet 10. del Tunnor ...
...säd blefvern odestr. så vore det ju en bidrag för lan...
...det, at hufvud ...mmet tillgång ...
...ngt ...
...ning är ock det, att all den säd, som ...
...brännes till brännvin, förtjenar ofta till öfversköd, ...
...innom landet, hvilken förökar ingen nationalinkomst, ...
...den ena ...mmer öfverflödiga, till brännvin ...
...nämnde ...mmet åtgående, och ofta ...
25. à 50. procents rabatt för jordbruket, så vore ...
...de förfara inbrytta medel, att ...ingt för na...
tionen, många misshushållningar af stort ...
förekomna i Landet, af många lidelsen ...
...fall minskas skulle. De brännes ...mmer ...
...der lider fullan, at skälig ...ta till den ...
...till öfverflöd finnes, när ...ta ofta ...ngen ...
...derlig, ...n nu ...ende jordbrukare är ...
...ller ...

Hushållnings-Sällskapets Circulaire

Wexiöarne Tinska Hushållnings Sällskapets Nådade Circulaire skrifvelse af den 2 Januarii innevarande år, till erhållande af nödiga upplysningar rörande Bränvinets inflytande på Nationens industrie och jordbruk, och de medel som äro tänkbare till hämmande af Bränvinets olycksbringande

206.

Det måste som förut hänvisad lagen, att de Polners, som lig
ge från Wasa 20. ag närmare mil, förmå ej slaga sig
ingalunda samman, som fordrat till anskaffande af alla nö
vändiga handlingar, i synnerhet de många Landtgränderna af
hörning och många skogs medhörer finnes till afhandling, af de
flesta sådana äro tvistiga, att förrymda saken till behörig
för är med mera så många som till Wasa. Men härvid
mot är det en afgörig sanning, att brännvinet inflyter
de så många äro så förderfvelig och så, att Regeringen
ter god Nationen, förstummade, som hvars krafter största
det åligt befrämja, som det förstummade följaktligen
lagens ändamål.

Vidare anser i allmänhet sagt vid 2:a punkten, anmär
allmogen har, men allena emedan tillgång på förbrän
ren, om allmogen är inne allena emedan förmögna
än de ingen samman af den förbrändes, är ganska
sannt att bestämma, ty 72. är förfarandet, sedan brän
bränningar frigafs, många locala omständigheter ha
en del förstämmet vald förhållandet allmogens villor
särskilda orter, men det är en obestridlig sanning
denna sidans brännvins förtäring, är förfärdeligt stor
ag de lidelsefulla antal vilja störa, än andra hälften
Regala brännvin taga.
Vad är det, att ämbetsmän förhållandet sig på en del ställ
hvar uppkinner lämpligt, emot ordningen klagar en annan
på vissa orter, men vidare än ej förfarandet på hela bränn
vind brännande, ty om en allena kunnan så, har genom

an Herrgunnar kunnat på ödet, så betyder det i det hela
ingen ting, emot allmogens förmån är ödet skillnaden be
tungaren emellan vins förrymmande mindre polsflaska på
hål, emellan samlande af några tusen, hvarav jord ag gunnar
sätter under kronotorna i Helsingland, ag emellan insättande af
kommunalredogörelser, af hvilka minst omfattar 100 hus
med skillnaden på hemman 4. kor, ödemarksrätt ingen rät
ten vinter skillnaden.

Det är sabel märkt han, att vin och brända ingen åtskillnad
gjorts i detta afseende. Ty ingen det är afgörigt, att skill
nadan tillägges avlagna betydligt, så ringa storlek fun
dras finnas, emedan det icke sällan förekommer att brän
vinet använd utan mindre jemförelse och emellan af ringa
ansenlig tid förändrligt, ty brännvinet säkert ej på så sätt
ning ökan förändringar, ag förordsaken slog, tvenne på, vad
det ag Herr Landshöfding, hvilket angifvande vind de förhöjda
inkomsterna, som utdrig ofvanstående brännvinet ägnande, hvil
en skattlägge icke allena finnas i Westerbotten Tabellen.
Förklaringen förordsakad tvifvelsmål af en ömvändigt förstå
else, förorsakar som nämnligen kunna föda sig på
en gifven Areal.

Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets Vördade Cir
culaire skrifvelse af den 2 Januarii innevarande år, till
erhållande af nödiga upplysningar rörande Bränvinets
inflytande på Nationens indrestric och seder, och de medel
som äro tänkbare till hämmande af Bränvinets olyckeliga

olika mättstock de tagit wid bedömmandet af [illegible]
gares antal, torde icke wara aldeles säker, ty, efter
den erfarenhet jag wunnit, af de Sockneboers lefnad
sätt, där jag wistats, är skilnaden nästen otrolig.
E. n. jag känner en Socken, där icke hwar 50. man
som kan anses för liderlig, där ingen ännu hade
något mord hunda, hwaremot jag känner en annan
Socken, där knapt hwar 20. mans person är nägorlunda
de nykter, där dräp, mord, inbrotts stölder och hästtjöf
nader höres alla år.
Tavastländska Socknarne äro i allmänhet mycket
liderliga, Socknarne däremot öfwer Tavastland, en de
Savolax och som jag förmodar Carelen, äro häremot
nyktra och sedigare til lefnad, så at om man kun
taga mottstocken til bränwins säpande för hela Finn
land, ifrån dessa Socknar, behöfde man ej så mycket klag
öfwer bränwinets omätteliga njutande; ~~som~~ ~~[illegible]~~ Men
är, ty wärre, icke så: Antalet af de Socknar, som ick
äro liderliga är så ringa emot de andras, at klagan
wer bränwinets förderfwelighet, wist icke är ogrundad.
För Lankas Socken, (Jyfväskylä kapel til en del undantag
där marknaderna hållas 4. gångor om året,) kan jag
tilfredsställelse och tilförlitlighet uppgifwa, at knapt hwar

mans person har ~~stark~~ öfwerwinnande böjelse för starka dryckar, och dessa
mäst Inhysningar, handtwärkare och annat löst folk, så
hemmans Biboer; några gwinnor äro kända för den
na last och utpekade. Bröllop, Ting, Mantalsskrifningar
och uppbördsstämmor hållas merendels i all tysthet,
Marknaderna, där folk ifrån många Socknar samla sig,
afläpa wäl ej utan fyllerie, men allmänna och stora
slagsmål äro mera sällsynta.
Häraf wille jag draga den slutsatts, at Bränwinets
tilwärelse, är et synda straff för Finland, at det i in
het afseende gagnar, men i tusende skadar, at des
skränkande, (då man ej ens wäger tänka på des
trotande) wore högeligen at önska. Hurtil torde til
någon del bidraga lön krogarnes förstörande, genom
tare lagförande af dem som icke denna landsför
derfweliga handtering, ty hemma i husen förofwas min
dre öfwerflödighet med bränwin, än på dessa liderlighetens
och osedlighetens samlings platser, där Soldater, Inhysningar
drängar samlas, i synnerhet Söndags aftnarne för
[illegible] sägo och genom öfwertalande, jämte exempel, upmun
[illegible] hwarandra til mer och mer förtärande af bränwin,
[illegible] följer slagsmål, swordomar, oljud och den i ro
[illegible] medborgarens nattliga ofredande.

Hejserliga Finska Hushållnings Sällskapets wördade Cir
culaire skrifwelse af den 2 Januarii innewarande år, till
erhållande af nödiga upplysningar rörande Bränwinets
inflytande på Nationens industrie och seder, och de medel
som äro tänkbare till hämmande af Bränwinets olyckeliga

Til winnande af detta undermål, skulle jag f
at den anklagade, sedan halfwa skål emot honom
git, blefwe ålagd at lösa Protocoll#, at fyllerie bö
ktes, at hela plikten tilfölle beklagaren, at hwen
hälst finge åkåra fyllerie och brännwins minut
brott, at den köpande finge witna och at den
betjent, som åkarat och öfwerbewist et wist antal
krögare och Brännwins minuterare t: n. 10. 20.
skulle i förhållande til målens antal, erhålla
gonslags publique belöning, i Peningar, Caract
eller hedersteckn. Lankas d: 12. Aug: 1819.

Adolph Anrö[illegible]
Corresp. Ledamot.

Då skulle ej Domare medomilt öga se på krono-B
som åkåra kronomål, för hwilka han ej har någon Proto
lösen, hwarå exempel lära någon gång hafwa funnits.

k. d. 13 October 1819 No 159 208.

Ödmjukaste Memorial.

Hejserliga Finska Hushållnings Sällskapets wördade Cir
culaire skrifwelse af den 2 Januarii innewarande år, till
erhållande af nödiga upplysningar rörande Bränwinets
inflytande på Nationens industrie och seder, och de medel
som äro tänkbare till hämmande af Bränwinets olyckeliga

verkningar, hade jag åran att bekomma redan den 29 Sept
men att skyldigt svar derpå har blifvit uppehållet utom andra
orsaker, af materialiers anskaffande till detsamma, hvarmed
nog skyndsamt kunnat tillgå. Jag hoppas dock att om hv
jag nu omsider får åran att anföra, något användbart
nesaary icke alldeles jemförda anmärkningar, förrän Kejs
hållnings Sällskapet behagar förmåla Sig med slutet a
detta är vilja föreslaga till pröfning huad i förevarande
Sig förelser och står att vedlaga.

Till vinnande af redighet i svar å de omständigheter Kej
Hushållnings Sällskapet önskar blifve utredde, följer jag den
ordning i hvilken de blifvit föredragne, och afse svaren e
teligen Dråbefvade Prosterierne som Soknar, Kalajoki; Ny
jokis Salar, Siikajoki och Carlö.

1:o Huad angår Dranerins bränningens inflytande på indu
så är oförneklig att framför de förena dagar nu långtymnig
födoämnen äro att tillgå, men att de aldrig lemna ett o
skatt till förekommande af påföljande årets brist, tarfvar
kunna påtalas, emedan erfarenheten gifver vid handen, att
enda års aldrig lindrigare misswäxt (knappeligen) trolig fö
dem på brödföda. Skuru i förbigående är 1812 ledo på
när icke total misswäxt efter flera goda år, blef detta
agtadt hungersnöden i detta Contract stor, och hade ic
den högste välsignat oss med god växt i år, befarar j
med skäl att flere i Kalajoki varit i fara att förgås a
svältet. Hade icke Dråneins bränningen medtagit sig
stulle den del deraf som älgått till Brändvin varit till s
att lindra bristen på brödföda. Säger man Allmoge
näga efter välbefinnaden i behag och mat och kläder,
sig den synbarligen större än i fordna dagar, men m
man den efter en och hvarje sjelfbestånd att vara skyl
kunna betala sina utskylder och äga afverkat öfver
ring; så är efter huad jag finner icke i allmänhet näg
välmåga nu framför de tider då brännevinet var mi
i bruk. Jag minnes till ex. att omkring 60 år tillba

och än sednare, ägde de flåsta drängar sin årslön till det måsta
belopp och tjenstepigan tjente för att skaffa sig Confirmations
sitt blifvande giftermål; men nu äro de flåsta drängars
30, 40 a 50 RDrs lön all med årch och Pigan parad med
en dreng följer innan kort sina prydnader till underpris
för mäten. Så bakat ser man det och går med många
hemmansägare som gråta med valmåga. — Långt mera
produceras nu spannmål än för en mans ålder tillbaka.
Ofvom denne tid har säkerligen åkerbruket förmerats till
en annan gång så mycket, och afskaftningen bringats —
längt kägre än huad den varit, men folkstocken har icke
förökt sig i samma mon. Som Dråbefvade Prosteri huad
antalet af derunder lydande Församlingar angår, undergått
flera förändringar, kan jag icke för längre tid tillbaka än
ifrån 1795 från Tabellverket sinna Folkmängden i befog.
de Prosteri sjelfva bestående af ofvanför upprämnda Sok-
nar. Sedan befogde år till och med 1815, således inom 20
år, har folknumern i mernämnde Prosteri förökt sig med
Antal af 2326 personer, och kunde man antaga att
den med samma antal tilltagit i fyratio år tillförene, stäl-
le folkmängden för 60 år tillbaka varit 27142, förty
1815 års folkstock utgjordes af 34120 personer, hvaraf
är synbart att i en mans ålder af 60 år, folkförökningen
icke uppgått till en annan gång af huad den varit. Ofv
Tabellverket för Kalajoki Moderkyrko församling allena, fin
ner jag dock att år 1749 har folknumern bestigit sig till
1316 och år 1815 till 2607 personer. — Den större spann-
mäls production som nu enligt huad sagdt är äger rum i
framför förra tiden, härrör icke till stor del af karr-od. N.
lingar utan af stadig åker som befarfvar gödsel, och gö
sel färgfoder kan icke till någon särdeles del tillskrifvas en
med drank underhållen större Cadrgård, utan en större
flit i ängars anskaffande och vårdande samt artificiella

göfel anstalter.

2:o Det inflytande Dråneriet öfvar på menniske kroppen kan jag icke uppgifva af Tabellverket till bedömmande. Allt sedan Tabellverkets början till närvarande tid, huarunder Dråvins bränningen undergått flerehanda åtgärder, finner jag folkförökningen i jämförelse med folkmängden förhållet sig mycket enformigt i Kalajoki Moderkyrko Församling, och afvensom för åren 1795 i hela Brahestads Prosteri. Ämnet är förhållandet huad mortaliteten beträffar, hvilket dock i förevarande fall lemnar något resultat i anseende till Kopparsoten, huaremot allthi varit ett nyttigt förvaringsmedel. Huad jag natt inhämta från Tabellerne för Kalajoki Moderkyrko församling är att under en tid af 66 år de ålderstegnas antal öfver 70 år, icke proportionaliter till folkmängden ökat sig utan snarare skatts, och 90 år gamle först minskats och sedan alldeles försvunnit. Skall detta vara i någon förening med Dråvinets bränning. — Af tillkomna uppodlingar till Säd- och Kreaturshållning torde man att en större verksamhet i senare tider framföre dem förr ägt rum hos Allmogen, men med fyllerit minskas dessa uppgått hos Allmogen, men med fyllerit minskas dessa. Lyckligtvis och lyckligtvis öfvergår ifrån husbonden till drängen och Pigan. Bönderna har i Synnerhet varit Uppländska Bonderyke. Hans dragna lefnad, hans enfaldhet och afstånd från Grannar, kanske bidragit dertill, huaremot den aftagit ju mer han kommit i tillfälle att begagna Jällskaps nöjen, och kanske Jällskaper i detta afseende bidragit till dess upphörande. Folkläkarne hafva blifvit bortträngda af dem.

3:o I Brahestads Prosteri, bestående af ofvanämnde fem Socknar, kan man antaga af öfver 15 år varande manspersoner 426 som alldeles icke njuta Dråvin, 643 som begifne på fylleri, och 2170 som sjuka mångdigen iblandade hvilka endel vid gelager och folkförsamlingar gärna afhålla sig, och tycka sig icke väl kunna begagnat tillfället om icke de tagit sig ett godt rus. Då folkmängden i Brahestads Prosteri utgjorde 1815 af öfver 15 år 10435 manker, visa anförda antal att ungefär den 26 Karlar är utan Dråvins njutning, den 19 begifven på fylleri, och hvar 3:dje njuter Dråvin mer eller mindre. Det antal af Dråvinsnjutande jag uppgifvit, är efter huad atlotas kunnat, icke taget i öfverman.

Att bestämma Dråvins consumtionen låter ungefär göra sig då man har antalet på de Dråvin njutande gifvit. Räknar man de fyllige i Brahestads Pentract till 643, och gifver dem tre supar om dagen, blir deraf Summa 28646 Kannor om året, och om de mäteligen supande 2170 personer få sig en sup dageligen, consumera de om året 10435 Kannor. Den liderliga mässe väl, om icke han är dess mer förmögen, utan bära alla den honom påförda sorgen, man kan tager väl skadan igen med dessa flere supar en annan gång, och de mäteligt supande om dock de dageligen icke skulle förtära en sjunga fru Dråvin, hafva dock sig till bitrade icke allenast något antal af qvinfolk, utan dock sådane ibland sig räknade som skulle förtära mer än en sup om dagen.

Qvinnokönet nyttjar ofven Dråvin, men kan icke i allmänhet beskyllas för missbruk deraf; deremot är det en allmän vana huaremot man bjudit till att arbeta, att föräldrarne låta barnen njuta Dråvin, och det ifrån spädaste åren. Den fyllige Fadren förnöjd af sitt rus, till och med förmår sitt barn att taga en gladje sup af Dråvin, och en ynglings tycker sig då agerat en diegtig karls role när han varit berusad. — Drollopen der prosten är, afkläpa i allmänhet stille mag. Sammankomster utan prosk hafva sina anomalier. Landsmarknaderna anses för fylleriets frifästen och synas vara det. Skämmarna lemna tillfällen till krogerier. Af Tingsstadens berusade inflytande de mässe om icke endaste plikter för fylleri, och vid auctioner gå anbuden högst när Dråvin är till hands. Vällefjutfest inflytande på sedeförderfvet har man icke här att neijden heller att motsäga. Denkroger förekomma i för mångd och Dråvin utminuteras icke blott i Byarne kom, utan och af inbyssingar och lösa personer, ofta vid kyrker, ty der träffas

folksamlingar och älgång kan räknas. — Drengarne äro
vane att hålla sin frimandag, ty sedan Söndags eftermiddag
och natten derpå gått till kyrkan, att gadd sällskap, bekoster m
hinla upp sig der och drages man af vanan att continuera
med den goda lefnaden. — Tjenstehjons årslön består icke i pe
mål, man dock känner det att man gifver på lön något lid
deras, för att Tjenstehjonet må dermed förkofra sig, och g
Löttarna hafva vanligen sin sportel från Nitröfkningar, t
bränvins tillverkning och utminutering. —

Brisskriften i Dr kassak af kejs. Hushållnings Sällskapet
underrättelser, utreder hvad som vore att vidtaga till kämne
af fylleri. Angelägenheten blir i denna angelägenhet att afb
tillfällen, och dertill hör äfven att ålägga åt Helgedaga
deras helgd, så att de icke så tillbringas med sammanfl
ningar till lustbarhetens afhållande och förfarande tid
drif. Det gamla ordspråket kan med skäl finna också h
tillämpning: tillfället gör tjufven. — Man anser vara dryckes
som regelar, och nappeligen falles någon till pliktb för fylleri
icke kan af dryckes är öfverlastad till vanför. Sådan skadar
dock minst, men är han efter vittnets utsago rakt emmallanf
(djerfvast) så låter man mannen anses för icke skyldig till p
ehuru han dock rakt emmallanfa är genom dryckes de
skadligaste. Då sökes någon bot finnes genom dryckes rörd, att
sitt rörda tillstånd utskaffande till vardondigheter eller
annars förferdelande med vrå eller gärning, så tyckes d
han borde plikta såsom drucken. — Benings plikten för d
benedade betyder blott sådan den nu är, för den skadlig
är den känbar, och kunde också sotsloeken heller par
gör a rad, för att och samma rus, vara för denna neg
god cur. — När rättegången med en branvins utminuterar
går ut på tiden, och han under denna uteslutna tid för
har med sitt handtverk, tyckes att hans mångfaldiga för
bryteise icke borde vara försonad med plikt för den enda
gång hvarföre han blifvit angifven. Med lagar och för
fattningar är ock icke nog. Den kasua vi ock den kunn

vi så till fylleriets kammande, och en myckenhet af den lärer
icke öka myckenheten i nyttans summa, men då så lera sida
som handhafvandet af lag och författningar tyder, bifaller vija
härtill, så uträtas ingenting, lagen och författningen nå vara
alldeg så god. Med första steg kan påstås att en krono-
betjäningen skulle göra hvad den kunde med tillsyn och lagens
handhafvande emot fylleri, skulle icke länkrogar finnas i den
mängd de nu finnas att bränvin icke på förbjuden tid och
af obehöriga personer tillverkas såsom nu sker. Det är
himmelskrikande hura samvetslöst öfverhetens goda lagar
och författningar utsyn i denna väg trädas under fötterna.
Där tyder herrar Landshöfdingar att hålla ett vakande
öga öfver sin krono Betjäning. Då regala Drannerier a
ne voro i gång, voro krono Betjänte i rörelse att efterse
om bränvin skulle hemma tillverkas, och rapporter voro i gång
huru många och heldka pliktlak för olofligt bränvins tillverk-
ning i stil och med anses den krono Betjänt owerksam som
icke hade angifna förbuds brytare. Skulle icke något sådan
här kunna äga rum hvad bränvins bränning på förbjuden
tid, länkrogar och bränvins utminutering angår? Att
låta bränvin utminuteras eller tjuvskänkar och fiskera t. ex.
på Pingstäder och vid dem, och sedan plikt falla de drucka
tyckes icke i sjelfva verket vara fylleriets befrande. Då det
nu får icke tjuvdals men väl i stora mått säljas och köpas
bränvin, har tjuv-sällskapet den förmån att då de icke så
falla sig hos någon bränvins utminutörare, de nu flocka sig
tillsammans och afhämta bränvin i botgifvit mått. Då
sådant händer, manna icke sällskapet borde plikta såsom
om de hade köpt tjuvdals? För brottens så af ett som annat
slag angifvande, vore det högst menligt om Domaren skulle til-
låta sig att hålla i Domsloken sina krono Betjänter och så
censurera bort angifvelsen att denne med skam om icke ska
da afgår med sitt billiga käromål. Vilken krono Betjänt
ville väl exponera sig för sådant?

Öfver Keiserliga Hushållnings Sällskapets tillämnade Betän-
de till Hans Majestät Keisaren om Sokne Magazinerne i Land
har jag icke och har icke fått anmärkningar att afgifva. A
enklaste och mäst välgörande Magazin vore hos en och hvar
egit förråd, som en och hvar kunde komma sig till, om han
årligen ville sätta å sido för framtiden någon del af sin in-
tägt. En alltid tillåten export af Spanmål och endast vid
hårdaste missväxt upphäfvit förbud emot all import deraf
lärer af ingen kunna nekas vara att af vårt lands oun-
gängeligaste behof. — Kalajoki den 23 Sept. 1819

Gotr: Frosterus.

Ink. d. 14 Oct. 1819 No 163. 212

Omjukt Memorial!

Sedan jag sålänge försummat att beswara Keiser-
liga Finska Hushållnings Sällskapets högtärade Skrif-
welse af den 2. nästledne Januarii, får jag änteligen
aran att i korthet upfylla denna min åliggande
skyldighet. Keiserliga Finska Hushållnings Sällska-
pet, hwilken ej lämnar något Hushållnings ämne
af wigt omfattadt af dess upmärksamhet, har
med storsta skäl strakt dess omma antanka af-
wen till frågan om Brännwinets inflytande på
Nationens industrie och seder och på de medel hwarige-
nom dess omåttelige bruk kunde förekommas samt
behagat afwen infordra Sina Correspondenters tankar
rörande i frågawarande angelägenhet, och jag will
uti mitt korta swar följa samma ordning Säll-
skapet behagat uti dess Circulär i agtlaga.
1o. Att Brännwins bränningen i Remi Soken till någon-
del bidragit att höja Spannmåls priset och förmått
allmogen att wara belankt på utwidgande af åkern
och att bättre sköta den samma är min på mångårig

ursprungligen grundade tanka. Då Torneå Sockens allmo-
ge ej warit hallen för Bränwins bränning och brän-
wins consumtionen där och i Laggwerken är ansenliga-
det, att ett betydligt parti deraf wissa år gått härifrån
öfwer gränsen till Swerige, har Kemi som mycket
idkat Bränwins tillwärkning och för detta ändamål
upköpt säd ifrån Uleåborg och Limingå, samt i fordna-
re tider, då egna åkrar i goda år kastat af sig nå-
got öfwer eget behof, användt detta öfwerskott
till bränwins bränning, månge af illa beräknin-
gens lystnad, månge ock af nödwändighet att
derigenom kunna afbetala något på de stora skul-
der de genom 1810. och 1812. årens svåra missväxter
och flera swaga år ådragit sig, men det öfwerwägande
att genom tillhjelp af Drankan wara i tillfälle att
undanfordra bristen framfödan sin Boskap. Brän-
winet har nästan alltid haft högt pris i Torneå socken
så att Kemi som kunnat utom Drankan man
dranck för boskapen, vunnit flera Riksdaler winst
på Spannmåls tunnan förmedelst dess förädlande
bränwin. Efter ofwan då Kölden skadat Säden, har
allmogen begagnat den frusna säden till bränwin
och upphandlat sig till föda bättre spannmål ifrån
Uleåborg, dit Sevolaxaren wanligen hämtar godt sä-
säd. Oaktadt denna bränwins bränning under
eget begagnande och till afsalu, som inom en tid
af femton år mycket tilltagit i Socknen, kan wisser-
ligen ej påstås, att man där har mindre födoämnen
än förut då ganska ringa säd användes till brän-
win; bättre har allmogen nu begynt att äta
rent bröd i stället för en tredjedel och hälften bark
som förut öfwerallt blandades i korn brödet, och ok-
iframing lika om icke mera wälmående än förut
kläder sig bättre, bor snyggare, äger dyrare husgeråd
och har mera beqwämligheter än tillförene, och torde
hafwa lika mycket spannmål i förråd som i äldre ti-
der; och då folkmängden i Kemi Moder Kyrkos försam-
ling ej på ingen liter tillagit, men åkern utwi-
widgad till nästan dubbelt emot hwad den war för

Trettio år sedan och den tillika mycket wunnit i skötsel,
blir det i goda år för den i dessa trakter på de förmögne-
gare hemmanen öfwerskott af spannmål utöfwer eget
års behof både till bränwin och bergning af någon
Tunnor i sådd boden. Uti Tervola kapell och Rovanie-
mi Socken, der folkmängden är i jemt tilltagande,
har spannmåls productionen jemnförelsewis med folk-
mängden under längre tid warit betydligt större och
i sednare församlingarne har större delen varden en
tid bortåt kunnat tillwerka bränwin till eget behof
och ofwan något till afsalu af egen åkerns afkastning,
helst åkerjorden där ock är mera förmånlig och än-
gären goda och tillräckliga till större ladugårdars
underhållande, och bör jag slutligen till upplysning
härwid tillägga, att all spannmåls production i orten
sker af stadig åker och ej af kaskärs odlingar.
3o. Ehuru bränwins bruket stigit till hög grad, kan jag
dock efter nogaste beräkning knappt räkna heraf
23. fullwäxne karl för lidarlig, hwarmed jag förstår en sådan
för hwilken det omåttliga förtärandet deraf gått till
ett physiskt behof, och hwilken således är som enwänd-
ska och undersåtare i wiss afseende förlorad; Korre-
är derimot sådant mitel som wid wissa tillfällen,
såsom på resor och helgdags tiderna hos sina wänner
och där bränwin administreras kunna njuta deraf så-
att de sinnet worda och ofwan någongång öfwerlastade,
de, men hwilka likwäl hemma äro nyktra och sköta
sina sysslor, hwilkas belopp kan tagat ungefärligen
till hwar 6te, – Att uppgifwa årliga beloppet af Brän-
wins consumtionen i denna församling blir omöjligt,
af orsak att mycket bränwin hämtas hit ifrån Uleåborg,
som utminuteras öfwerallt i Socknen och mycket af det hit
transporterade och ofwan här tillwerkade bränwinet fö-
ras till Torneå socken och där försäljes – mycket sällsynt
är det att någon af qwinnokönet njuter bränwin till öfwer-
flöd i denna eller andra närliggande Socknar, utom i
den ansenliga Laggwerken der qwinnorna ofwan äro
begifna på bränwin; icke kunna föräldrarne i allmän-
het skyllas för den obetänksamhet att de låta barnen

njuta det. Ett mändag will en och annan på bränvin begifwen dreng hålla, men denna förderfwelig sed är ej allmän härstädes, icke heller består någon del af deras årslön härstädes uti Spannmål; men väl är det öfligt att en del Rigor har tillåtelse af Husbonde folket att få upköpa och förbränna någon Sänna Spannmål hemma i Huset och försälja sedan bränwinet antingen i minut eller uti större parti. Vid Sings ställen förtäres beklageligen bränwin till öfwerflöd, såsom ock på Marcknader och Auctions ställen, men wid Stämmor, Wröllop och Begrafningar, hälst där Kräfterskap och Standspersoner äro tillstädes, är Kemi bon och i synnerhet Husbonde folket i allmänhet så måne om sin heder, att de ej gärna öfwerlasta sig; såsom man ock på Hus förhören där wanligen en måltid gifwes åt folket, sällan finner någon öfwerlastad, och kan jag sanfärdigt intyga, att allmogen i sednare tider wid allmänna stämmor och gelagen wisat mera nyktert och stilt förhållande än tillförene. Skulle endast de liderliga personerne i enskildta och allmänna sammanlefnaden stämplas med mera förakt och wanära än wanligen sker, och fylleriet beifras af högre och lägre och i synnerhet af krono Betjeningen, och lön krogarhedras och förstöras, hwilka finnas i stor mängd och sakert i hwarannan gård i denna Soku; så skulle allför mycket wara uträttadt till fylleriets hämmande i synnerhet bland detta folket, som i allmänhet har mera hederlig ambition och en högre grad af hyfsning än allmogen på många andra orter: ungefär samma förhållande är det äfwen i ofwan beskrefne omständigheter med Råvaniemi och Kemiträsk Soknar, med den skilnad likwäl hwad Råvaniemi beträffar, att man där träffar många yngre och äldre karlar som aldeles icke smaka bränwin i Kemi den 29. September 1819.

Matth. Pettersen

Ink. d. 22 Nov. 1819 No 233 220.

Odmjukeste Memorial.

Här innelykt får ähren öfwersände Meteorologiske anteckningarne för förflutne året, jemte öfrige observationer, med ödmjukeste anhållan om öfwerseende af dröjsmålet.

Ink. d. 31 Oct. 1819 No 194. 214.

Vördsamt Memorial.

Till besvarande af Kejserliga Dushållnings-Sällskapets till mig aflåtne respective skrifvelse af den 2 sistledne Januarii, får jag härmedelst äran, att enligt min åsigt och kännedom af de olägenheter, eller fördelar Bränvins tillverkningen och consumtionen, tillskyndat vårt Land i allmänhet, punktvis anföra följande:

Hvad 1o. Sällskapets fråga angående Bränvins bränningens inflytande på Industrien, beträffar, får jag, till undvikande af en onödig vidlöftighet i detta hänseende blott åberopa hvad af Herr Prosten Frosterus, för detta, omständeligen blifvit anfördt.

Inkl. d. 22 Nov. 1819 № 233

220.

Odmjuktaste Memorial.

Här innelyktet öfversände Meteorologiska anteckningarne för förflutna året, jemte öfrige observationer, med ödmjuktaste anhållan om öfverseende af dröjsmålet.

215.

jag bör dock tillägga, att saktade Industrien i Finska Allmogen, till nagon del genom Brännvinsförfalskningen, blifvit ökad densamma dock föga torde kunna tillskrifvas, emedan förmögen som flere de warit att spoecherad tagande sällsynt af gränslös tillgifvenhet för Brännvinet, som således är, att mycken Spannmål i Vestre liden, genom nybrott och kärr-odling i landet blifvit producerad; men så säkert är, att tjenliga skarpstadens på flere orter, både af Ståndspersonen, och Allmogen, blifvit till Brännvin förvandlad. Öfven i år, då säderbristen i landet varit högst tryckande, vet man med bestämdhet, att en mängd mjölmattor, som hända, ofta en del af den af Kronan tillgångne spannmålen, blifvit upplösta af Brännvins pannan. Anmärkningsvärdt är äfven, att det ej egentligen är den fattiga Allmogen, hvilken dessa förut så talrika gods räkna en genom brännvinsbränningen, minskad transport-kostnad och hvilken suppleras måstadels tillverka denna öfverflöds vara af egen product; utan fast mera den bemedlade Ståderne boende Allmogen, hvilket, både i ond och god tid, af egen och andras producter, tappförligen uppfyller Ståderne

med det förderfliga Brännvinet, som således nu meda utgör landets förnämsta handelsvara. Derigenom inträffar äfven den olägenheten att spannmålen, som utgör landets förnämsta produkt, just i de orter, hvarifrån densamma till största vidsträckt för landet begvämligast kunde och borde utom landets transporteras, genstädes i landet; men olyckligtvis ej såsom något näringsmedel; utan såsom ett gift, så mycket skadligare, som det i största öfverflöd alltid äfven kunde det bestraffade hungersnöd gå öfver alla tillgängliga. Man torde således utan öfverdrift kunna påstå, att Brännvins-tillverkning i Finland, om den än i vissa afseende befordrar produktionen af spannmål, äfven så, åtminstone i lika, om icke vida större proportion, befrämjar consumtionen af denna nödvändighets vara. Denna olägenhet skulle till betydlig del undvikas, om Allmogen blefve inskränkt i sättet att tillverka Brännvin af Potates.

2:do så vidt jag af Tabellverket kunnat inhämta, synes Folkmängden i proportion af Spannmålen snarare vara i af- än tillagande; hvilket följande utdrag torde utvisa

Ink. d. 22 Nov. 1819 № 233 220.

Ödmjukaste Memorial.

Här innelykt får ehren öfversände Meteorologiska anteckningarne för förflutna året, jemte öfrige observationer, med ödmjukaste anhållan om öfverseende af dröjsmålet.

Ifrån och med år 1774 till och med år 178[illegible]
hafva här blifvit vigde 260 par och Födde 119[illegible]
Ifrån och med 1784, till och med år 1793
hafva blifvit vigde 289 par och Födde 130[illegible]
Ifrån och med 1794, till och med år 1803
hafva blifvit vigde 267 par och Födde 133[illegible]
Ifrån och med 1804, till och med år 1813
hafva blifvit vigde 252 par och Födde 10[illegible]
och inom sista Qvinquennium, hafva
härstädes blifvit vigde 138 par och Födde 4[illegible]
hvaraf kan inhämtas, att inom de tre
sista Qvinquennierne, i proportion af Gi-
termålen Folkökningen mera af- än tilta-
git, hälst då man tillika considerera
att oäkta barns antal, i sednare tider
ansenligen blifvit förökadt, hvilka
äfven ingått i beräkningen af de Födde.
Att en större och allmännare sjuklighet
hos Nationen, i sednare tider, blifvit
förspord, är en äfven så uppdagad san-
ning, som att detta onda, hufvudsaklige
hänleder sitt ursprung från den öfver-
flödiga bränvins consumtionen. Gick
fallandesot, vattusot, bröst- och nervfel-
rar, jemte flere andre sjukdomar, före
detta mera sällsynte, hafva genom
bränvinet blifvit mera allmänna och

216

synas år från år vara tilltagande. I
likhet härmed bör äfven anmärckas,
att verksamheten och lifligheten hos
Nationen är i synbart aftagande och
att den förre National karaktären
betydligen blifvit qväfd, så att i stället
för ihärdighet, drift och arbetsamhet
hvarigenom våre Förfäder sig utmärkte,
nu mera en viss Phlegme, tröghet och mak-
lighet sig inritat. Detta drag i Natio-
nal karaktären, är redan ej allenast
märkbart hos en stor del af Embetsman-
na Corpsen, hvilken förvekligad och be-
gifven på nöjen, anser arbetet som en
tryckande börda, utan och hos Allmo-
gen och Tjenstehjons klassen, hvilken
nog ofta röjer håg för maklighet, bylö-
pande, fri-måndagars hållande och
mindre tjenliga tidsfördrif. Poësi och
Folklekar, hafva äfven ostridigt, ge-
nom bränvinet, hos Finska Allmogen
blifvit utträngde och nödgats lemna
rum åt mindre sedliga, men mera
stormande nöjen. Dessa enkla, men
behagliga och rörande Folk-sånger, som
lifvade våra Förfäder höras ej mera;
men slagdängor och fyllhundars skrål,
höres beklagligen så mycket oftare

Odmjukaste Memorial.

Här innelykt öfversända Medicinal-Topographiska anteckningarne för förflutna året, jemte öfriga observationer, med ödmjukaste anhållan om öfverseende af dröjsmålet.

på vägar och i Synnerhet vid Påskaoch marknader, Gingsfäder och Gleje öfver he tillfällen, Vänamönnes harpa tystnat och hörer ej mera, för Bacchanaliska oljud.

För att lemna Helsey-Distrikts-Sällskapet tillfälle till ett mera bestämt omdömme om den grad, hvarti Bränvins-Supandet i denna Församling skjedt, har jag försökt, i afseende å några Socken-Trakter, hvilka i hänseende till Moraliteten, ej äro kände för basta, genomgått Kyrkg-boken och vist, dels enligt egen kännedom, dels enligt Ordningsmännenes i Distrikten gifne tillförlitliga uppgift, upprättat hvarföljande Tabeller öfver de Supande.

Första Exemplet är hemtadt af den så kallade Laholmska Trakten, hvilken belägen några inåt Sjö-Köping och Mänina Landsvägen samt ganska tätt bebyggd, ej anses fattad af Sönn-kroge

Samtelige Manspersonernes antal af Allmogen, som äro öfver 15 År utgör 1213. Ibland dessa, finnes blott en, som ej njuter bränvin — 110, hvilka kunna anses såsom måttelige bränvins Supare och af hvilka vällen och annan någon gång vid Gelage och Folksamlingar, dricker sig, men dessemellan nyktre, medan till dessa gälla icke dessa finnes — 12, hvilka synbarligen okände af en starkare böjelse att supa, utan att lefvae i högsta grad vanartige eller rent af förstemma sina vanliga göromål, och 1 Qvinsperson. Härvid bör jag likväl anmärka, att pluraliteten af dessa, utgöres af Fräsige bönder och Torpare, hvilkas vilkor ej ofta kunna tillåta tillfredsställandet af denna olycksaliga böjelse. Äfven får jag tillägga, att ibland antalet af de tolf blott en enda i högsta måtto utmärker sig såsom Supare till den grad att han på Fyllan vid Tingsförhöret, blifvit dömd till plikt-fallen. Resultatet af denna uppgift blir således: den att högst två av 10 Manspersoner, kan anses som egentligen liderlig, äfven enligt det strängaste beräknings sätt.

Annat ett annat exempel får jag anföra, hämtadt från den så kallade Vaskijoki Trakten, som gränsar till Nybyn eller St. Mårtens Socken, dit den samma äfven, i Statistiska hänseende hörer. Manspersonernes antal som äro öfver 15 årsålder, utgör 186. Ibland dessa, finnas enligt nogaste beräkning,

Odmjuknäste Memorial.

Här innelykt öfversända Meteorologiska anteckningarne för förflutna året, jemte öfrige observationer, med ödmjuknäste anhållan om öfverseende af dröjsmålet.

öfver 15 år, 12 hvilka aldeles icke
njuta bränvin, 148 mätteliga brän-
vins Supare, 23 veckeliga Nyttjare
af Smans personer och 2 Qvinnor, hvil-
are öfkände för begärlig bränvins nju-
ning. Deraf inhämtas satt å denna Pro-
de öfverflödige, bränvins Supare na
antal mägt öfverskrida Tracje 10
Då jag likväl confidererar att å fö
andra Tracten af Landet, de öfverflö-
ge Supares antal, i proportion, å
mindre, kan jag efter medeltals ber
ning, öfverhufvud ej uptaga antal
högre än högst till hvarje tiondel. D
Jämväl, torde denna måttstock i al
mänhet kunna gälla för hela Finnla
ty om i en del Socknar, de extravage
des antal är vida större, så gifves d
emot andra, hvarest Folket försmår
sig genom en mätteligare bränvins
njutning. Men, redan detta antal, ä
nog bedröfligt, och lemnar menniskov
vännen anledning, att önst beklaga,
att enligt denna calcul, de extravage
randes antal, i vårt Folkfattiga Fäder-
neland, alminstone stiger till omkring
70,000, af hvilka större delen må
anses såsom förlorade, i mera eller min
grad, för sig sjelfva, för deras Familj
och för Fäderneslandet.

Om Fäderneslandets förlust, genom dessa
omättliga bränvins njutnina, i Moraliskt
och Physiskt hänseende, är oberäknelig;
så är den åtven, i Ekonomiskt afseende,
nog kännbar; ty om man blott på dessa dyr-
bara bränvins-kroppar ville beräkna ½
Skep i dygnet — hvilket i sanning ej är för
mycket tilltagit — utgör hvarderas årliga
bränvins portion omkring 46 Tunnor; hvil-
kas tillverkning fordrar 5 Tunnor Skarp-
råd. Således consumeras årligen af Landets
Inwånare, blott i bränvin, icke mindre,
än ett quantum af 210000 Tunnor Sär.
Ville man då, enligt det anförde sednare
Exemplet, ifrån de bränvin Supandes mans-
personers antal, afdraga ⅓ del, hvilken
således icke kan uppnås, utgöra denna öfver-
flöds varor; så återstår likväl 205,239
mätteliga bränvins Supare. Om man på
hvarje af dessa, blott beräknar ett jemnfru-
mått i dygnet, fordras derlika 5, 136,829 ½
Tunnor bränvin, hvartill årgår 209,122
Tunnor Spannmål. Enligt denna, enligt min
tanke icke öfverdrifna calcul, consumeras
således i vårt Fäderneland årligen minst,
öfverhufvud 6, 286, 229 Tunnor bränvin,
hvartill utgår 419, 122 Tunnor Skarpråd,
som a 8 Rbg: Banco per Tunna, utgör en ren
förlust af 3, 352, 976 Rbg: Banco. Hvilken
skada, för ett, både Säfves- och penninge-fattigt
Land!

Odmjukaste Memorial.

Här innelyker sig åtend öfversända Meteorologiska anteckningarne för förflutten årstjenle öfrige observationer, med ödmjukaste anhållan om öfverseende af dröjsmålet.

ha redan fyllt 15 års ålder, skriftligen kunna komma sitt bränvins glas?

I allmänhet kan väl sägas att Bolagen och andra Allmogens sammankomster, någon gång nås, numera aflöpa i stillhet; men marknader, ting, stämmor och auctioner, aflöpa ofta ej förutan oskickligheter.

Nykterhetsföreningen har varit, så och förblifves ett verkligt behof, en tidsenlighetens föreningsskola för våra Bönder och Drengar. Der uppammar Bondgossen sina 12 års ålder, i fullkomligheten att supa, alla andra laster oberäknade.

I stor mängd, förekomma väl icke Dramkrogar i denna Socken; men de finnas dock här och der, och är lätt att utverka; ty bränning begäres å ena sidan, och egennyttan, å den andra, underhåller den.

Å vissa tracter, gifvas Drengar som fallna för supa, under hvilken tid de få månader. Ett gifvet Tjenstehjon, så kallad Bränning-Sal, är väl här i Socknen vid vite strängt förbudet; men denna ofvel, har ännu ej fullkomligen kunnat utrotas, så som svenske Bonden nationaliserad. Drengarne förtära den i bränvin, och Pigorne afminutera

så vida jag genom efterfrågande, kunnat inhämta tillförlitelser, angående bränvins tillverkningen och consumtionen inom denna Socken, har jag funnit, att å de minsta Gårdarne brännes en tunna och å de mäsen tjenstbart brännes en tunna och å de större, minst två, så Gårdshemmanen, som på 216 Rikdaler åsättning och derutöfver upplages till mindre än hälften till större, gifver 324 Tunnor. Bestå dem finnas i denna Socknen, tvänne större Brännerier på Kronones och tvänne Gårdar, hvilka tillsammans lagne, minst consumera 100 Tunnor om året. Torpare, Handtverkare och Backstugusittare, hvilka bränna hvar Bonderne, jemte Drengar och Pigor, kunna antagas uppbränna 40 Tunnor; och omkring minst 10 Hemmans Bönder, hvilka (äfvende på afsalu) tillverka bränvin a 10 Tunnor hvardera, 100 Tunnor. Således årligen tillsammans, 600 Tunnor.

Bränvinsbruket i allmänhet, kan väl icke än beskyllas för missbruk af bränvin, väl gifvas här och der sådane, som skada nyttja denna ofvervloden vätska.

Att föräldrar ibland Allmogen, vanligen här å orten låta barnen njuta bränvin, har jag ej kunnat förmärka, enär jag i Dalarne sett Fadrarne med denna Nectar bjuda och med tacksägelse emottagas barn; men säkert är, att både här och annorstädes i Norrland gifvas Bondegossar, som

Ink. d. 22 Nov. 1819 № 233

220.

Odmjukaste Memorial.

Här innelyckt får ährend öfversända Meteorologiska anteckningarne för förflutna året, jemte öfrige observationer, med ödmjukaste anhållan om öfversändande af dröjsmålet.

Kejserl. K. Hushållnings Sällskapets skrifvelse af d. 2. Jan. detta år, angående Brännvinets inflytande på Nationens Interesse och Seder, har kommit mig til hända, och efter den tjänstaktiga öfversyn jag i anledning deraf will jag söka bespara en och annan af de upkastade frågorne.

Här mispröfvat eller mindre godt är intressen, såsom nu en tid bort är vant, så kan väl tvifvelsutan vara knappare och, då är åsyftan Brännvins tillverkningen i samma förhållande; Potatoes plantering som en årligen tillväxer är en god bördighet, enkskt för Brännvins-bränningen deraf ett gott understöd; detta saknade våra förfäder. – allmogen i allmänhet jemnvälika mindre förmögenhet kan väl icke undgå tillskiftas Brännvins tillverkningen och fylleriet, ehuru detta senare visserligen ofta bidragit till allmogens obestånd; jordbrukarens mindre välmåga nu mot förr härleder sig tvifvelsutan från längre tid tillbaka, och utom detta andra väl kjända orsaker, i synnerhet att jordens sedelagrat af alla slag ineförbrukas, emedan dessa obeständiga, godtyckliga och ofta felaktigt beräknade värde gjort alla fattiga utom dem som äro i tillfälle att handla derunnet, väg äro i tillfälle att kunna begagna Conjuncturne för ögnblicket.

Ignominad

Denna öfversättning vara i hyfvet, så jemte nas tillbakasänd.

Det hvad jag får mig ödmjukast tillåta är: att Finnland owne ett vida lyckeligare öde om brännvinet der icke existerade: att de fleste brottmål derstädes, bland vår allmoge, ledes sin sitt ursprung, att denna öfversyn öfver dessa ämnen, skulle i anseende till nogsamt märkbara consumtionen, som deraf förorsakas, och en ömmaskjuts för fröbrödren att bidraga, utgör ett mäkande ondt; som väsentligen bidrager till allmogens fattigdom och ofta medför brödet från de nödtorftande, m. m. skall önskas, att både tillverkningen och consumtionen af denna, vår Nations dyrkade vara, atmosphären i belägna m. måtte kunna inskränkas. Att Kejserl. Hushållnings-Sällskapet, inför Kronan, jämväl detta, Nationens både Moralitet och Economi, emot afsedt ändamål, kommer att förena sig, det jag i underdånighet väga hoppas att Kejserl. Majestät, äfven i detta fall, skall täckas Sällskapets underdåniga begäran, den värda uppmärksamhet, som är öfverensstämmande med Dess ädelt ädla och lagde höga omsorg för Finlands välfärd.

Wasa den 29 Octobr 1819.

Ignominad

...spannemål producerar fakiret vara av en för...
...anstan man ofta ser skog- och mossbrukare ange sand...
...kjär av mossor förvandlade till bördiga åkrar och deriv...
...ofta bibehalla efter hvars avgång utbränning samt arbet...
...styrka, ehuru både total och partiel misväxt å myrod...
...de sednare åren inträffat på flere orter. — För kanal...
...marnan är kasbekostsamheten en ombärlig fak i a...
...fende till denken hvarmed tadeländen bättre kan fö...
...föras öfver den långa vintren, i synnerhet då frag...
...kastning inträffar, ag bränvinet af är en begärlig va...
...för hvilket han kan få en nödig penning till s...
...uppkyldor. Kasbekostsbränningen liksom torde efter min...
...tanke alldeles förkortas af det skäl att den som kö...
...begagna den kol och kåda hos sig då tillgången m...
...ag den för hvilken annan trakter förbjuder det s...
...skiftet. — Brännvinets physiska verkan på menniske...
...nen är efter all anledning, då det icke afsmuggladt...
...brukas, mera gagnande än skadeligt här i Norrl...
...ag förmodeligen bidrager det äfven till folkök...
...gen bland allmogen då man vet att de flesta...
...giftermål fluta ag många lägersmål åstadkom...
...vid glads lynne och äfven, ty värre, i sylleran, hvar...
...de förut vanliga åtföljen af oenighet ag de fö...
...af kroppsamma rättegångar m. m. — att att öfv...
...dådigt begående verkar oförtalaktigt uppå mo...
...raliteten kan man väl taga för gifvet, men ol...
...fyllerit till aller afstagid här någonstädes kunna...
...utdag emedan det är lång tid förflutet, ag ov...
...medelbar beräkningen skall begagnas, så blifver...
...frågan från hvilket år eller tid jemnförelse ska...
...beräkna för att få ett någorlunda sannolikt...
...resultat; en noggran fleråhig observation ag anteck...
...ningar vore det tillförlitligaste endaste owäldig...
...het då fick råda ag de icke hänföras ag öfver...

...ilning

...förfarenheten ag skenbarhet, ty man kan lätt förväxla...
...hvad många misstag kan äga rum vid bestämmandet...
...af verkeligt fyllehundar ag superd af alla grader. —

Det är väl en fråga att fylleriet varit ag är ut...
...tillbegående, men mig förekommer det åtminstone säkert...
...obetingadt gemom förordningen, ifrig anser det för en...
...följd af nuvarande folklynne som är skjutbart af...
...lust, försänga ag öfverflöd i allt — dock, tiden som...
...förändrar äfven menniskan, ag en mera sedlig ag...
...moralisk uppfostran hos allmogen torde jemte för...
...dragsamhet blifva de bästa botemedel, hållit vi icke...
...hafva brist på straff lagar mot fylleri ag öfverdåd...
...m. m. endaste de kunde rättsligen handhafvas.

Det är med mycken vördnad jag för...
...ahran underteckna

C. Freudenthal

Hammela Gård d. 1. Nov.
1819.

Ink. d. 3 Dec. 1819 № 265. 222.

Ödmjukaste Memorial.

Till följe af Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets till mig aflåtne Vördade Skrifvelse af den 2 sistlidne Januarii, har jag flere gångor föresatt mig, att efter den erfarenhet jag äger, yttra mig öfver frågan om Bränvinets inflyt-

Jämförelsen emellan nu och fordom torde ej behöfva vida utsträckas för att finna närvarande tids högre moraliska syftning. Kan man kalla barnets okunnighet och slafvens stillhet, dygd, i jämförelse med den Pysiskt och moraliskt fria Människjans rättsinnighet, om denne ock någon gång i likgiltiga ting skulle synas utsväfvande, för den despotiska tvingaren. Allmogens välmåga är synbar, ja, ojämförlig emot ett halft sekel tillbaka: hvar fants då detta snygga, ordnings fulla lefnadssätt som nu blifvit nästan allmänt. Äf-

ven

tande på Nationens Industrie och Seder sam
om medlen att hämma de olyckliga verkn
garne deraf; men nödsakad, att utom egen Sys
besörja om tjenstgöringen för twänne vanför
Kapellaner, åt hvilka Venerandum Consistori
i Borgå icke förmått förskaffa något biträ
har jag väntat på en ledigare tid, då jag m
något besked kunde öfver ett så vigtigt och
grannlaga ämne mig utlåta. Då likväl
för mig så lycklig tidpunkt ännu icke in
fat, har jag trott mig icke längre böra u
skjuta att meddela Kejserliga Hushållnings Sä
skapet mina tankar uti i fråga varande an
genhet, öfvertygad derom, att den ofullständigh
som röjer sig i min framställning af sake
med skonsamhet af Kejserliga Hushållnin
Sällskapet bedömmes.

Hvad 1:o beträffar Bränvinets inflytan
på industrien i landet, så är jag af samm

tanka som Herr Prosten och Riddaren, Magi-
ster E. J. Frosterus i sitt Svar på Kejserliga Hus-
hållnings Sällskapets prisfråga utvecklat, att nem-
ligen Bränvinsbränningen på ena sidan befor-
drat Åkerbrukets och Boskapsskötselns tilväxt,
men på den andra åstadkommit hueglöshet,
lättja och oduglighet icke allenast hos en stor
del af handtverkare och Bruksarbetare m. fl.
utan och hos många af den öfriga, på landet
arbetande, Classen af medborgare. Emedlertid är
på denna ort tilgången på födoämnen för de
närvarande onekligen bättre än fordom och
Allmogen i alla afseenden förmögnare, än den
var i äldre tider, emedan mera spannmål
nu, jemförelsevis med folkmängden produceras
än förr; hvilket förnämligast härrör deraf,
att man börjat inse nyttan af åkerskötseln
framför swedjandet, hvilket sistnämde, äfven
som kärrodlingarne i senare tider mycket af-
tagit, förmodeligen derföre, att man i dess ställe

Jämförelsen emellan nu och fordom torde ej behöfva
vida utsträckas för att finna närvarande tids högre
moraliska syfning. Kan man kalla barnets okunnig-
het och slafvens stillhet, dygd, i jämförelse med den
Pysiskt och moraliskt fria människjans rättsinnig-
het, om denne ock någon gång i likgiltiga ting skulle
synas utsväfvande, för den despotiska tvingaren.
Allmogens välmåga är synbar, ja, ojämförlig emot ett
halft sekel tillbaka: hvar fants då detta snygga, ordnings
fulla lefnadssätt som nu blifvit nästan allmänt. Äf-
ven

uppgjort stadig åker, till hvilkens gödslande genom en större Ladugårds underhållande dranken utan alt tvifvel äfven bidragit.

2° Af Tabell-verket kan icke inhämtas, att någon synbar, hvarken förmonlig eller skadelig verkan å folkökningen eller på Allmogens hälsa kan tilskrifvas bränvinet. Deras antal som så omåttligt nyttja denna dryck att de derigenom betydligen skada sin hälsa och förkorta sitt lif, är i jemförelse med den öfriga mängden så litet, att det föga kan märkas. Att en större verksamhet och liflighet hos Allmogen nu skönjes emot fordom, är otvifvelaktigt; men dertill tror jag ej bränvinet, utan en stigande cultur vara orsaken. Ejheller anser jag upphörandet af Poësi och Folklekar stå i någon gemenskap med den öfverklagade Bränvins consumtionen; till bevis hvaraf jag får nämna, att tvänne de lyckligaste Poëter man för längre tid sedan i denna landsort känt, och hvilka numera är

genom döden afgångne, voro hvardera tämmeligen böjde för starka drycker.

3° Efter den nogaste beräkning som varit möjelig, utgör deras antal af Mankönet öfver 15 år som als icke njuta bränvin, minst $\frac{1}{20}$ del, deras som kunna kallas liderlige $\frac{1}{40}$ del samt således deras, som väl njuta bränvin, men med måtta, eller som väl någon gång, vid vissa tilfällen kunna öfverlasta sig, men deremellan äro nyktre och med drift skota sina yrken, inemot $\frac{9}{10}$ delar.

Hvad dernäst angår årliga belopet af Bränvins consumtionen i denna Socken, så har jag icke varit i tilfälle att derom förskaffa mig så tilförliteliga efterrättelser, att jag skulle våga dem, såsom grundade, uppgifva.

I anledning af de öfriga frågopunkterne får jag i korthet nämna, att Qvinkönet på denna ort i allmänhet så litet kan beskyllas för missbruket af bränvin, att knapt en ibland tusende förtjenar namn af utsväfvande; att

Jämförelsen emellan nu och fordom torde ej behöfva vida utsträckas för att finna närvarande tids högre moraliska syftning. Kan man kalla barnets okunnighet och slafvens stillhet, dygd, i jämförelse med den Pysiskt och moraliskt fria Människjans rättsinnighet, om denne ock någon gång i likgiltiga ting skulle synas utsväfvande, för den despotiska tvingaren.

Allmogens välmåga är synbar, ja, ojämförlig emot ett halft sekel tillbaka: hvar fants då detta snygga, ordningsfulla lefnadssätt som nu blifvit nästan allmänt. Äfven

deremot föräldrarne flerestädes äro nog obetänk-
samme att vänja sina barn vid njutandet
af bränvin; att Bröllopp, Begrafningar och an-
dra Allmogens samqvämd äfvensom Marknader,
Ting och Stämmor sällan aflöpa utan ut-
sväfningar; att hållskjutsen äfven här på orten
icke är utan sitt öfverklagade förderfliga in-
flytande i denna del- och sluteligen, att lönn-
krogar öfveralt förekomma och det i så stor
mängd, att om detta sjelfsvåld icke snart af-
styres, följderne deraf till Allmogens försäm-
rande äro högst betänkelige.

Hvad ytterst angår medlen att hämma de
olyckliga verkningarne af bränvinssupande
hvarom jag äfven borde uppgifva mina ta-
kar; så har Herr Prosten Frosterus ut-
sin ofvannämnde skrift så utförligen afhan-
dlat detta ämne, att jag derviid har ingen ti-
att tillägga. En permanent Domstol på
Landsbygden, såsom han föreslagit, vore uta-

tvifvel så väl i detta, som i många andra
afseenden af största nytta och måhända oundan-
gängeligen nödig. Ännu mera önskelig och
magt påliggande är en väl handhafd Police.
Så länge den saknas: så länge Krogar, des-
sa liderlighetens och sedeförderfvets plantsko-
lor, öfveralt finnas och bränvins minutering
utan påtal och oförsynt idkas, skola Religions
och Sedoläraren, de bästa Lagar och Författ-
ningar samt den mäst vårdade uppfostran
ganska litet kunna uträtta till hämmande
af den mer och mer tillagande fylleri la-
sten. Idensalmi den 18 November 1819.

Pehr Joh. Collan

Till Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapet i Åbo

Jämförelsen emellan nu och fordom torde ej behöfva
vida utsträckas för att finna närvarande tids högre
moraliska syftning. Kan man kalla barnets okunnig-
het och slafvens stillhet, dygd, i jämförelse med den
Pysiskt och moraliskt fria människjans rättsinnig-
het, om denne ock någon gång i likgiltiga ting skulle
synas utsväfvande, för den despotiska tvingaren.
Allmogens välmåga är synbar, ja, ojämförlig emot ett
halft sekel tillbaka: hvar fants då detta snygga, ordnings
fulla lefnadssätt som nu blifvit nästan allmänt. Äf-
ven

L Zi bösjav på s. 226 →

halfva året voro de fulla Spannåls magazinerna för-
vandlade till Bränvins magaziner. Efter möjlig kal-
kul upbrändes 1 million tunnor säd. Införskrifningen
blef flerdubbel emot behofvet: och daglig erfarenhet skall
beklagligen öfvertyga om de allmänna och enskilda
mistag - jag vill ej säga - olyckor - hvartill allt detta
måste leda. Hafva förbud någonsin minskat
Bränvin - men väl bröd. Ömkligt har varit att un-
der förbuds lider eljest kloka män förundrat sig hum
i många - äfven kojor - funnits bränvin - men icke
mat, utan att betänka att af natur nödvändighet
sådana förbud, måste medföra sådana följder. Icke
allt som låter förhäffligt i kabinettet, låter verkställa
sig utom det!

Af allt detta synes således min öfvertygelse att Brän-
vinet är för närvarande Epok i vårt land en så väl
nyttig och nödig som misbrukad vara, hvarföre för
att i möjligaste måtto hämma misbruket, tillverknin-
gen måste till liden vara fri och oinskränkt. För
den oväldiga granskaren måste detta icke vara någon
paradox: ty Lönn Brännerier löna sig icke - nyhetens
behag förloras. Bröd och dricka nyttjas ju blott till tim-
ligt behof - likaså bränvinet då det blifvit allmänt
att belägga fylleri och bränvins supande med högre
straff, anser jag betänkligt. Den rike braverar dem, den
fattiga undanslingrar sig ehuru ock genom gröfre
brott: genom hvilket allt blott fördärfvet ökes, och
Folkets moraliska sinne försämras, hvartill Bränvinet
i och för sig sjelf alldrig kan leda.

Jämförelsen emellan nu och fordom torde ej behöfva
vida utsträckas för att finna närvarande tids högre
moraliska syftning. Kan man kalla barnets okunnig-
het och slafvens stillhet, dygd, i jämförelse med den
Pysiskt och moraliskt fria Människjans rättsinnig-
het, om denne ock någon gång i likgiltiga ting skulle
synas utsväfvande, för den despotiska tvingaren.
Allmogens välmåga är synbar, ja, ojämförlig emot ett
halft sekel tillbaka: hvar fants då detta snygga, ordnings
fulla lefnadssätt som nu blifvit nästan allmänt. Äf-
ven

verkliga redbarheter äro icke fällsynta. Idogfelen, dis-
omlanken är flerdubblad på alla orter, ej allenast med
större Spannmåls production, ty Gushållningen derm-
har ännu vunit mycket att önska — men i alla grun-
af huslig verksamhet. Brännvins bränning har af
gemenlig allmoge ännu icke blifvit — och bör alle-
blifva så fabriks liket, oförsvad att han derpå skulle n-
ria all sin välmåga. Några tunnor säme säd a-
dess högsta production till Brännvin och han är nö-
att dermed få sina kreaturs bättre utspisade och
eller annat slags kreaturs Dyrare betalde. Vårt syft-
mål bör vara att allmännare spridd välmåga skall be-
das genom klokt använd Brännvins tillverknin-
men aldrig grundad derpå: derföre ej dranken i beräkning.

Brännvinet med mälla det är blott efter högsta be-
haf nyttjat, kan ej hafva menlig verkan på männis-
kroppen. Det verkligare lefnadssättet bonde väl befond-
mera sjukligget och större morbiliteten, men icke en-
dant har jag inom min inskränkta granskning-
krets kunnat finna. Att folk lynnet är ändrat,
tillskrifvas begäret för att begrimligare lefnadssätt,
den lyfva medvetenhet att kunna äga något som
oss mindre (afundsvärdt) bewende. Dessa nu saknade folk lekar o-
fängare, voro en följd af forntidens fyskalöshet. Nu
har vinningslystnaden retat till mera verksamhet
begäret till hvila efter brinnande benödanden, ming-
fällskapslemmarna. Myran sjungen icke i Brännvi-
som befordrande glättighet, bonde snarare befordra sni-
lets äkta än qväfva den. Folk kan hafva upphört d-
genom Psalmens skingning genom utflyttning-
dels genom de Lärares misförstådda sede ifver, hvilk-
fördömt alla glädare ungdomen sangvän ej anmo-
da än sedliska afvar åt afgrunden. Det lyfter för
många allmänna åtgärden ännu lyfta åt samm-
ändamål. Orter gifvas der ungdom icke anna-
än lönligen, ellerat- upsåtligen öfverträda förb-
den, få sammankomma:— hvilka företag!!

Hvad den af Sit. Sällskapet begärda Klassificat-
beträffar, så har jag för sagn passerat gjort den med-
dan noggranhet att hvad mankönet beträffar, jag ä-
anser mig kunnat misstaga på 100.del. Då jag i 20 år

sielf handhaft hvar enda mig åliggande Sjenstbesättning-
känner jag nästan hvarje person ej mindre till utseende
än lynne, kunskaper och handlingssätt. Desutom har jag
rådfört mina Embets Kamrater för att äfven begagna de-
ras erfarenhet. Qvinno könet är mig mindre bekant;
i allmänhet har jag funnit dem arbetsamma, nyg-
ga och sändelse granlaga vid brännvins nyttjande, så
att vid gillen, fallan någon qvinna smakar deraf. Icke
flera än 6 har jag kunnat upträcka med böjelse för sin-
ka drycker.

Om mankönet äfven 15 år har jag upstält 5. klassen
1:o Uti första klassen har jag upfagit alla sådana jag med
säkerhet vet aldrig smaka brännvin. och äro hvar
24 man i det närmaste.

2:o Uti andra klassen de som någon gång litet smaka, men
icke göra vana af nyttjandet.

3:o uti tredje klassen, sådana som icke gjort vana af
brännvins nyttjande, men någon gång vid sällskap
eller glad tillfälle möjligen taga någon sup till
öfverlops. Uti denna klass äro alla sådana intag-
na som icke fullkomligen äro kända. Således tor-
de mängen vara hän upfagen som aldeles icke sma-
ka den varan.

4:o uti tjende klassen upfagas alla som ehuru
icke böjda för fyllen, dock oftare vid Gelag och
sangvän, njuta mer än med nykter mättlig-
het kan förenas.

5:o uti tionde klassen alla som svårligen förfum-
na tillfället att njuta till öfverflöd, och äfven
vid gynnande tillfällen för ett sådant nöje
respenfera. Någon till fyllen så böjd bland
allmogen, att sådant vore hans dagliga verk
och han i och fördenskull vore aldeles oskicklig
till nyttig verksamhet — finnes här icke. Så
framt icke en ståndsperson, borde såsom sådan be-
dömmas. Ifrån 1797 till 1817 hafva blott 3 pliktat
för fyllen; enligt till kyrkan lemnade säkören.

Resultatet af föregående klassification visar sig s
jande.

Mankön öfver 15 år i	Sagu Gäll	Kamma Kapell	Hela Pastorat
1sta Klassen som aldrig smakat Brännvin	34	7.	41.
2dra D:o som någon gång smaka, men ytterst mättligt	379	230	609
3dje D:o som stundom öfverskrida mättligheten	180	32	21[illegible]
4de D:o som oftare göra det, dock ej af vana eller begär	76	25	10[illegible]
5to D:o Mer och mindre omättliga	10	6	16
Summa	679.	300	97[illegible]

Den sedan har ännu icke kunnat utrotas, att icke blott tillbjuda barn, men äfven tvinga dem att smaka hvar gång brännvin nyttjas. Denna sed synes vara motsatt allmagt, som kan häfvas blott genom att n

Möllopp och alla andra samgrann afloja nu mera, med behörig anständighet åtminstone så länge Läraren är närvarande: ehuru inte yttre tvång inskränken hvarken bjudna eller objudna åhörare att med all mäjlig frihet begå sig.

Som Marknader och Ting samt Skuts resor gemenligen besökas af den odugligare och mest fördärvade delen af folket, så är det svårligt att e eller göra anmärkning på sedefördärvet. Der afskrädet samlas, måste afsmygg[illegible] vara ytterlig. I laxfulla samgrann förblifver sig d

Med Auctioner är nästan samma förhållande hållas på tider och dagar då tjenste folk äro ledigast, ty ka husbonden icke kan eller bör betaga all frihet. Jag ser då hälst att min dreng i ett öppet sällskap njuter en eller annan sup, om den ock vore öfverlopd, än att han instängen sig till det fördärfliga kort-spelet och der åt bedragare lemnar sin förtjena lön, och i sin tour blir själf bedragare och stöld tjuf. Skämmorna som ske under vederbörande uppbördsmän och Kronobetjeningens ögon, afloppa sedligt och ordentligt. Lön kvogar upp sig endast under Brännvins förbud och visa sig

fördärfligt inflytande, ty det naturliga begäret efter sällskap tillockar äfven de oskyldigare.

Hällskjutsen har fördärfligt inflytande på sedligheten endast derföre, att okunniga och genomtiggeri förderfvade pojkar antagas till häst-förare på Gäst-gifvarierna, af hvilka allmogens på hällskjuts afsända söner inlupa fördärfvelig gift i flera afseenden. Detta blir mindre farligt, då, såsom hos oss sker — en stadgad man ifrån hvart Bylag gemenligen åtföljer ställskjutsen för att vaka öfver gossarnes uppförande, hvarom vid Lasthofven undersökning och tjenliga underrättningar meddelas.

Besvärande för mändagar har hos oss aldeles icke kommit i bruk, och borde aldrig befaras derföndagen af tjenstehjonet för med tillbörlig frihet begagnas. men närbelägna auctioner plägar man sällan förmena dem att besöka.

Den sed att till en del i Spannmål erlägga ärs hönen är äfven här å orten gängse och skulle jag önska den ännu allmännare, ty dengenom väckes omtanka att förvara sig för att till blifvande försäljning, så penningar gemenligen äro hjälplösa vanings män.

Att den uppbrännes af tjenste hjon lika brännvin för att utminutera, är här nästan okänt och måste hafva säkert andra orsaker än höningsfället — der jädan oftast befinnes. Skulle den därskap ännu åtminstone att förmena tjenstehjonens aflöning i varor de själfva producera och till uppehälle och nödtorft behöfva!!

Af det föregående synes klart att jag anser Brännvinet för ett ondt blott då det misbrukas: att våra seder icke äro så fördärfvade som de utskrikas: att

fylleri på långt när icke är den rådande lasten
hos vår allmoge att derföre nya, må hända är
damåls stridiga, lagar skulle stiftas: att dygd och
sedlighet föga befrämjas med tvångs lagar: att
lysning och bildning äro de hufvudsakliga med
som böra användas till vår allmoges förädl
jag anser en enda dygdig, fri gerning af hö
värde, än 100 genom tvång förekomna laster.
Men som icke blott Nationens seder, utan
vudsakligen den borgerliga nyttan eller skad
äro förknippade med Bränvins tillverkn
gen; så anser jag mig ock i detta hänseend
böra yttra min öfvertygelse. Den är kortlig
Bränvins tillverkningen bör icke inskränkas
vissa tider.
2° vara en jordbrukarens enskilta förman, så
en förädling af jordens allster.
3° Pannerymden ovilkorligen bestämmas enda
i förhållande af jordens utskylder, som fö
närvarande beror af mantalet: högst 100 kr
4° Större Bränneriers alldeles förbudna.
5° Försäljningen på landet vara fri.
6° Pannans form få bera af hvar ens fria bek
7° Sädesslag och tillverknings ämnet likas
men strängaste straff för den som förryttr
en skadlig vara.
8° Förbud ej äga rum, under hvilken förevan
ning som det ock vore.
9° Intet utländskt Bränvin vara tillåtet så
framt icke mot en Tull som vore minst du
belt emot det inländskas gångbara värde.
10° All destillering och Bränvinets förädling bör
ock vara endast jordbrukarens sak.

Jag har med flit utelemnat bevisen för mina up-
gifna medel att befrämja ett nyttigare, åtminstone
minst skadliga ändamåls vinnande med brän-
vinet, af orsak att jag redan blifvit vidlöftigare än
jag ämnat; och säker förmodan att mina
tankar af de flesta ännu ansees för orimliga
och således icke behöfva bevis. Att jag sjelf har en
grundad öfvertygelse; att jag alldrig antager den u-
tan tillräkliga skäl, är en sanning; och att jag
om det nödigt befunnet varder, kan förete oskil-
liga grunder för hvarje yttrande, vågar jag
försäkra. Må jag för öfrigt bedömmas icke
såsom påtrugande någon hvarken min öfverty-
gelse eller min erfarenhet, utan såsom den hvil-
ken af blott skyldighet åtlytt det högst Säll-
skapets anmaning. Det är så ringa del af
det hela, min erfarenhet hunnit omfatta;
hvarföre skulle jag då väl vilja inträngа i Ör-
nens rymder!

Sagu Prestgård d. 7. Januari 1820.

Martin Tolpo.

Anm. Till undvikande af den förhatliga vidlöftigheten
har jag utelemnat beräkningen af Bränvins tillverk-
ning och Consumtion i Sagu Pastorat, ehuru jag
tillhor mig i det hänseendet kommit verkligheten
så nära, som möjligt är, och någon på sin ort kun-
nat. Tillverkningen är ganska betydlig; men så yt-
terst ringa del deraf nyttjas hemma, att min up-
gift torde bli otrolig. Ganska få kannor för året, än de
flesta hemmans täring. Det smakas sällan, utom högtider
och i svåraste arbeten. Orsaken torde till stor del kunna
tillskrifvas, den lätta afsättning och höga priser öf-
ver allt i Skärorten dessa år varit.

Kejserliga

234. a.

234. b.

226.

KONGL. FINSKA HUSHÅLLNINGS-SÅLLSKAPETS STADGAR,

ANTAGNE

DEN 1 NOVEMBER 1799.

ÅBO,
Tryckt hos JOHAN CH. FRENCKELL.

som på en gång erlägger ~~10. ån afgift, eller~~ Fem-
tio Rubel, han på dennes för alltid betalt sin
Lidamot ~~afgift~~ ontlingent som, och den som uti 20. ån ~~årligen~~
erlagt sin års afgift, kan derefter icke vidare
kräfvas.

† oaktadt erhållen ~~kallelse~~ påminnelse

(a) Sällskapet kallar ock till Hedersledamöter, dels utmärkte utländske Litteratörer, eller Jordbrukare, dels af Landets Fruntimmer dem som sig genom synnerliga Medborgeliga förtjenster utmärka.

om han äger fastighetter och hvilken dessa äro

[illegible] han ock dess vistelse ort, samt om och huru vidt han såsom jordbrukare sig utmärkt

Kejserl:

Kongl. Finska Hushållnings-Sällskapets föremål är, at inom Finland upmuntra och befrämja Jordbruket, Handeln och Slöjderna. Och som til vinnande af denna afsigt och underhållande af jämn verksamhet, som Sällskapet, nödigt är, at det i sin sammansättning och sina göromål iakttager en fast ordning; så har Sällskapet sig til efterlemnad fastställt följande Stadgar.

1. Afdelningen

SÄLLSKAPETS LEDAMÖTER OCH AMBETSMÄN.

§. 1.

Sällskapet utgöres af uplysta och redliga Medborgare utaf alla Stånd, som med Munskaper, arbetsdrift och förmögenhet vilja til förenämnde ändamål medverka. (a)

§. 2.

Hvar och en Ledamot äger, at skriftligen, med sit namns underteknande, föreslå nya Medlemmar, om hvilkas benägenhet at ingå i Sällskapet, han är förvissad. Förslaget ligger en månad på bordet, at Sällskapets

A 2

som på en gång erlägger ~~10. ån afgift, eller~~ Femtio Rubel, han på dermed för alltid betalt sin Lidamot ~~afgift~~ ontlingent som, och den som uti 20. ån ~~årligen~~ erlagt sin års afgift, kan derefter icke vidare kräfvas.

* oaktadt erhållen ~~kallelse~~ påminnelse

...nelse af sin du ... Hans Maj... ...de till Rege-

...hushållnings

...al.

... att ållyda
... det höglofl
... efter min
... upgifva
... lillverkning
... en inskränk
... funnit.
... serligen icke
... liga väntan:
... saken icke
... ock anser
... dan att täf-
... fullständigt
... flytande på
... undgå att
... i denna frä-
... bäde i mo-
... förtjena
... anna grausk-
... gärden dervid
... ig, åtminsto-
... höjligt.
... vara grund or-
... de Sede fördärf,
... oåterkalleligen
... upande, anser
... förtjenar ve-

pets Ledamöter må vid de under tiden
ende sammanträden därtil hafva fri tilg
hvarefter den föreslagne väljes genom
lottering, och är lagligen vald Ledamot
minst två tredjedelar af de väljandes
äro jakande. Bifaller ej Sällskapet, g
sådant val, den föreslagnes antagande
ingen honom å nyo inom två år til
mot anmäla.

§. 3.

Til hvarje ny Ledamot utfärdas i
skapets namn ef af Ordföranden och Se
teraren underskrifvet Kallelse-bref; hvar
te följer ef Exemplar af Sällskapets Stadg

§. 4.

Hvarje år den 1 November, ~~som, t~~
minnelse af vår Allernådigste Konungs
delse och anträde til regeringen, är
skapets Instiftelse-dag, samt den 1 Maji
jes en Ordförande, som, i fall han
frånvarande, blifver af Sällskapets Sec
rare därom underrättad. ~~Den afgående O~~
föranden må ej å nyo därtil väljas inom
år, efter det han Ordförandeskapet ned

§. 5.

Är Ordföranden vid Sällskapets samm
komst ej tilstädes, väljes en närvarande
damot, at den dagen föra ordet.

§. 6.

Til biträde vid göromålen antager S
f

(a) Sällskapet
utländske
det förnäm
förgyldje

Ytterligare kun
kun skulle

år 1797.

† uppå hvilken dag Sällskapet, till åminnelse af sin då
varande Konungs och högste Beskyddares, Hans Maj:ts
Konung Gustaf Adolfs födelse och anträde till Rege-
ringen, stiftades

† Till bifrände vid

som på en gång erlägger 10 år afgift, eller Tem-
tio Rubel Silfver på denna Sin allra första bekostnad sin
contingent som
Ledamots afgift, och den som ej 20. år åtlyder
erlagt sin års afgift, kan dessförr icke vidare
kräfvas.

† anklagad erhållen ~~Kallelse~~ påminnelse

tenshållning

al).

g att åtlyda
det förgätne
t efter min
e, upgifva
lleverkning
n en inskränk
funnit.
sverigen icke
liga väntan
f saken icke
och anser
rdan att säf
fullständigt
flytande på
undgå att
i denna frå
så både i mo
förtjena
anna grank
ll gärden derid
g, åtminsto
röjligt.
vara grund or
de sede fördärf,
återkalleligen
ygnande, anser
förtjenar ve

skapet ~~en~~ Trenne Secreterare, som njuta årlig lön efter ~~öfverenskommelse~~, och bibehålles vid syslan, så länge ~~han~~ de den til Sällskapets nöje förvalta. 2 /1 Stat

§. 7.

Är En Secreterare-syslan ledig, utväljer Sällskapet tolf af sina Ledamöter, som inom en månad upsätta förslag å trenne därtil skickliga män. Sedan förslaget blifvit vid allmän sammankomst upläset, ligger det en månad på bordet: hvarefter Sällskapet genom val en af de föreslagne til Secreterare antager. /1

§. 8.

Hindras Secreterarene af sjukdom eller annat synnerligt försall, at bivista Sällskapets sammanträde, väljes en Ledamot ibland de närvarande, som den dagen förer Protocollet.

§. 9.

Sällskapets Cassa förvaltas af en Skattmästare, hvartil årligen den 1 November väljes en Ledamot, som äger kännedom af Räkenskaps-verk, och hos hvilken finnes full säkerhet för de medel och förråd, han kommer at vårda och förvalta. januari

§. 10.

Nedlägger Skattmästaren af någon orsak sit ämbete innan årets utgång, väljes genast en annan Ledamot, som förrättar syslan för den återstående delen af året, i fall ombytet sker innan den 1 Maji, men äfven för

som på en gång erlägger ~~10. ån afgift, eller~~ Femtio Rubel, han på denned för altid betalt sin Contingent som Ledamot ~~afgift~~, och den som uti 20. ån ~~årligen~~ erlagt sin års afgift, kan derefter icke vidare kräfvas.

+ oaktadt erhållen ~~[illegible]~~ påminnelse

för det följande året, däreft ombytet
den dagen infaller.

§. 11.

At granska och utarbeta förekomn
ämnen, tillsättes hvarje halft år et B
nings-Utskott, bestående af tolf Ledam
hvilke den 1 November och den 1
väljas.

§. 12.

Samma dagar väljas tolf Ledamö
som utgöra et Oeconomie-Utskott, hv
handhafver alla de mål, som röra ink
och utgift.

§. 13.

Ingen frånvarande Ledamot äger om
ningsrätt. Skulle, efter förrättadt val o
omröfning, kulorna eller sedlarne finnas
verfliga de närvarande Ledamöters ä
vare sådan omröfning ogild, och ny
ställes.

§. 14.

Om än flera val eller omröfningar k
ma at efter hvarandra genom ballottering
ställas, utdelas dock till hvarje Ledamot
en gång ej flera än en hvit och en sv
kula. Desta kulor insamlas åter bägge
lika, och lägges den kula, hvaraf den
lotterande vill sig begagna, i den hvita dos
och den öfverblifvande i den svarta.

§. 1

§. 11.

Sällskapet arbetar igenom Utskott, som dels bereda förekommande ämnen till ~~slutlig~~ föredragning och slutligt afgörande: Sällskapet, dels utöfver hemställan, men annat årligt redogörelse afgöra

öfver inom Sällskapets ~~andra~~ befattning lydande mål och ärenden. För det nuvarande äro Sällskapet 1:o ett Åkerbruks Utskott, som granskande och utarbetande af alle de frågor, som angå Landthushållningen, uti hela dess omfattning; 2:o ett Boskapsskötsel Utskott, att likaledes granska och utarbeta alla de ämnen, hvilka inom, enligt Sällskapets instruktion höra under något annat Utskotts afgö befattning; 3:o Ett Oekonomi Utskott, som dels afgör dels till föredragning uti Sällskapet utarbetar alla Sällskapets penninge verk rörande mål och

utlåtanden frågor; 4:o Ett Linplanterings Utskott, som dels afgör dels till ~~S~~ hemställan alla ~~mål~~ som äga gemenskap med Lin- och Kanplanteringen, och dess allmänt förädlande, samt lämpliga sätt att åstadkomma införande i Finland. 5:o Ett Vaccinations Utskott, som under sin befattning äger Vaccinationens befrämjande och vård i Finland och 6:o Ett grötaten plantering Utskott som sköter en enahanda vård till denna odling

som på en gång, erlägger 10 ån afgift, eller Femtio Rubel, kan på dennes för alltid betalt för contingent som Ledamots afgift, och den som ej 20. år erlagt sin års afgift, kan dessförr icke vidare kräfvas.

† anklagad erhållen ~~Kallelse~~ påminnelse

226. 4.

tushållning

al.

att ätlyda
det högloste
efter min
upgifva
liuerkning
en inskränk
funnit.
sterligen icke
liga väntan
saken icke
och anser
rdan att saf
fullständigt
flytande på
undgå att
i denna frå
både i mo
förtjena
anna gransk
ål gången dervid
g, åtminstone
nöjligt.
vara grund or
de sede fördöm
återkalleligen
ygrande, anser
förtjenar ve

§. 15. 14.

Alla val af Ämbetsmän och Utskotts-ledamöter och andra Deputerade ske med utna sedlar, och afgöras genom flesta röterna; men blifver valet därigenom oafjordt, at tvänne eller flere erhållit lika röter, skiljes dem emellan genom lottning.

§. 16. 15.

Valen til Ordförande, Skattmästare och Utskotts-Ledamöter anställas vid Sessionens slut, i den ordning, at först väljas Ledamöter til Berednings- och Oeconomie-Utskotten, dernäst Skattmästaren och sidst Ordföranden.

§. 17.

Ej må någon tillika vara Ledamot i bägge desse Utskott. Skulle Skattmästaren eller någon af Utskotts-Ledamöterna väljas til Ordförande, bör det sålunda ledig blefna rummet genom nytt val fyllas.

§. 18.

Äro vid allmän sammankomst, efter förrättadt val til et Utskotts-Ledamöter, sju af de nyvalde tillstädes, tiser Sällskapets afgående Ordförande, at desse genast inom sig utvälja en Ledamot, som för halfva året inom Utskottet förer ordet. Är Utskottets närvarande Ledamöters antal mindre, utsättes timma til detta val å nästföljande söcknedag.

II. Afdelningen.

Om SÄLLSKAPETS ARBETS ORDNING.

§. 19. 16

Sällskapet sammanträder den först gen i hvarje månad, samt den femtonde, ärendernas mängd det fordrar, hvarom S skapet, i sådant fall, vid slutet af nyss gående sammankomst af Ordföranden und rättas. Inträffar Helgedag å någon af nä da dagar, upskjutes sammankomsten til nä följande söcknedag.

§. 20. 17.

Vid Sällskapets allmänna sammanko fter intager Ordföranden sit rum öfverst v bordet; Vid ena sidan däraf sitta Secreter ren och Skattmästaren, och vid den and Utskottens Ordförande.

§. 21. 18

Sedan sammankomsten är öppnad, begy nes arbetet med justerande af det sednast för Protocollet; därefter upläsas de bref, hvilk i Sällskapets namn blifvit utfärdade; därnä företagas upskjutna mål och de som lega på bordet; vidare upläsas inkomna bref och skrifter, hvarefter Utskottens betänkanden öf ver de til dem förvista mål föredragas: se dan förrättas val öfver förut föreslagna Le damöter, och sidst upläsas de förslag til nya Medlemmar, som för dagen blifvit ingifne.

§. 22.

de Skrifter, som sedan sednaste samm lade til Sällskapet inkommit, bör h dertill få tillfälle genom Sällskapets

som i sådant afseende bör ligga vid fa

Utskott, och

Vem ledamot

inkommer

En afgående

226.

tushållnings

al.

g att älkyda
det Göglose
t efter min
t, uppgifva
linverkning
n en inskräk
sunnit.
sterligen icke
liga väntan
f saken icke
och anser
vadan att säf
, fullständigt
flytande på
undgå att
i denna fö
va både i mo
förtjena
anna grank
ål gänden derid
g, åtminsto
röj ligt.
vara grund or
de sede fördärf,
ofterkalleligen
ygrande, anser
förtjenan ve

240.

rade bör om hvarje både ordinarie och extraordinarie sam
mantrade Sällskapets Ledamöter underrättas genom
kungörelse uti Åbo Tidning.

(underdåniga expedition til Hans Majestäts Kejsaren
Skattmästaren.

angelägnare bref Såsom) Circulairer
uti Sällskapets namn utfärdade; de öfrige afgångna förs
sedan anmäldes, blott Styrelsen till sitt innehåll.
sedan anmäldes, blott och
Sällskapets Ordförande anstå
hämta något Utskottes utlåtande, de som af
vid tids nedbrände Utskott anmälden anmäldes blott
till sitt innehåll och den ålgård vid dem befintl ta-
gen

vom

nödigt att in-

Skrifter som finnes äro af mera vigt eller få en större
Ordförandens

Som på en gång erlägger 10 års afgift, eller Tem-
tio Rubel Silfver
Contingent som
Ledamots afgift, och den som til 20. år årligen
erlagt sin års afgift, Skall derefter icke vidare
Kräfvas.

† anklagad erhållen påminnelse

§. 22. 19.

Vil någon Ledamot tala öfver förevarande ämne, eller något til Sällskapets kunskap anmäla, göre det stående. Njute ock den aktning, at ej någon faller honom i talet, utan tale hvar i sin ordning: och så, under det något mål förehafves, inga enskildta samtal däröfver, eller i annat ämne, Ledamöterna emellan anställas.

§. 23. 20.

Skulle emellan de vanliga sammankomsterna något oförledt mål, som ej tål tidens uppdrägt, förekomma, äger Sällskapets Ordförande, eller, under hans bortovaro, efter ärendets beskaffenhet, Ordföranden uti Berednings- eller Oeconomie-Utskotten, at, medelst anslag och tillsägelse genom Sällskapets Betjente, sammankalla i Staden varande Ledamöter. Dock må vid sådant tillfälle ej andra ärender företagas.

§. 24.

Vid alla desse sammankomster böra åtminstone tjugu Ledamöter, utom Ordföranden, vara tillstädes, innan något mål får afgöras; men frågor om penninge-utgifter, som öfverstiga Femtio Riksdaler, må ej til afgörande företagas, däreft icke, utom Ordföranden, minst trettio Ledamöter, äro närvarande. Det beslut, som af et mindre antal fattas, är ogildt.

 §. 25.

§. 25. 22.

Yppas skiljaktighet i meningarna, afgöres saken genom ballottering, då kulornas pluralitet gäller til beslut: dock hänföres undantagne upkommande frågor om ändring i Sällskapets Stadgar, hvarvid minst två tredjedelar af kulorna böra vara jakande, innan propositionen anses bifallen.

§. 26. 23.

Ordföranden tilkommer, att handhafva Stadgarna, vid Sällskapets sammankomster öfverläggningarna och göra propositioner til beslut, samt underskrifva alla från Sällskapet utgående expeditioner.

§. 27. 24.

Secreteraren föredrager ärenderna, för Protocollet och besörjer om brefväxlingen, samt följer för öfrigt den för honom uprättade Instruction.

§. 28. 25.

Så väl närvarande som frånvarande Ledamöter anmäla skriftligen, i form af Memorial, alla ärender, som de til Sällskapets pröfning vilja öfverlämna.

§. 29.

Öfver alla mål infordrar Sällskapet vederbörande Utskotts betänkande, innan det til afgörande företagas, med mindre något ärende skulle, förmedelst ordentelig omröstning

i den ord

Utskottens Ord

ningen sammank

Uti Sällskapets

Ledamoten sammar

ändring uti Stadga

sådant blifvit ut

Sällskapet afgöra

utvad flere eller

242.

226.

Hushållnings

al.

g att åtlyda

det högtlofl

t efter min

t, upgifva

lleverkning

n en inskräk

funnit.

sförlagen icke

liga väntan

f saken icke

och anses

ordan att låf

, fullständigt

flytande på

undgå att

i denna fö

väde i mo

förljena

anna gransk

ålgången derv

ig, åtminsto

röjligt.

vara grund

de sede Förd

återkallelsen

ygande, anse

förljenar ve

ller pröfning ~~ärenden~~ ärenden utgiften och lön;

Skulle gälla att S. Räkenskapen på utgift och ~~inkomst~~ afgift

till vederbörande Utskotts handläggning remitteras in.

vederbörande

~~sine~~ skrifter, justera ~~och~~ de af Sällskapets Werk som

ske komma att igenom trycket utgå eller ~~godkänt~~ el-

ler på ~~annat~~ af större vigt och skiälla en stor publicité

vederbörande

§. 26.

Uti Sällskapet må inga ärenden företagas förän Utskottets

utlåtande öfver dem inkommit, derest icke

Sällskapet genom ordentelig omröstning skulle finna ett

något ärende kräfva en så skyndsam åtgärd att sådant

af vigt

icke kan afbidas, eller ock målet anses klart, att sådant

är af nöden.

~~Sällskapet~~ pröfva nödigt.

Som på en gång erlägger 10 års afgift, eller Tem-

lio Rubel, kan på dennes för alltid behåll sin

omlingen som

Ledamots afgift, och den som uti 20. år sådanes

erlagt sin års afgift, kan densamma icke vidare

kräfvas.

† oaklad erhållen ~~kallelse~~ påminnelse

Då Sällskapet pröfvar sådant ordförande
eller Sekreterare åtfölja tjenstens för att utbe-
Lefter och denne mål af egen eller annan
vikelse Beskaffenhet

† sammankallas af sin ordförande och

) 11 (

ng, pröfvas fordra skyndsammare åtgärd,
at Utskottets tanka kunde däröfver in-
mtas; då sådant mål må genast afgöras.

§. 30.

Utom de mål, som endast röra förvalt-
ngen af Sällskapets Casa, och öfver hvil-
n det tillkommer Oeconomie-Utskottet at
g utlåta; hänvisas alla andra til Bered-
rings-Utskottets utarbetande; så framt icke
Sällskapet pröfvar nödigt, at för något ären-
de tillsätta et särskildt Utskott.

§. 31.

Vid Sällskapets allmänna sammankomst
bestämmer hvarje Utskott dagen til dess näst-
följande sammanträde, och vid detta åter til-
den til följande sammankomst; hvilket af
Utskottets Ordförande, genom anslag å sam-
lings-rummets dörr, kungöres.

§. 32. 27.

Hvart och et Utskott † sammanträder i
Sällskapets samlings-rum, och höra åtmin-
stone fju Ledamöter vara tilstädes, innan
Utskottet kan anses fullsutet. Sällskapets
öfrige Ledamöter äga rättighet at öfvervä-
ra dessa sammankomster, men ej at uti öf-
verläggningarna deltaga.

§. ~~33~~ 28.

Hvarje Utskott åligger, at jäm-
likt den för Utskotten fastställde Arbets-
Ordning, noga granska de ärender och hand-
lin-

att ~~nå~~ måtof-
~~Mistelsjön~~
~~kostafors~~
~~nästa ärenden~~
Rättvik Bön
dest samhet.

tushållnings

al.

g att älyda
det högsta
t efter min
t, uppgifva
Linverkning
n en inskränk
funnit.
sterligen icke
liga väntan
f saken icke
och anses
rdan att täf-
fullständigt
flytande på
undgå att
i denna fråga
va både i mo-
förhjena
anna gransk-
ll gången derid
ig, åtminsto-
röjligt.
vara grund or-
de sede förbäst,
återkalleligen
ingande, anser
förhjenar ve-

som på en gång erlägger 10 Rån afskrift, eller Tem-
tio Rubel, kan på denna för alltid behåll sin
omlingen som
Lidamots afskrift, och den som til 20. år åtlyder
erlagt sin års afgift, kan densamma icke vidare
krafvas.

† anklagad erhållen ~~kallelse~~ påminnelse

lingar, som til det samma blifvit hän
samt sit utlåtande däröfver skrifteligen
Sällskapets slutliga pröfning och afgö
vid nästkeende allmänna sammankomst
va. Utom hvad om granskningen af in
na svar på prisfrågor särskildt stadgas
ej något ärende hos Utskotten längre
uppehållas, däraf icke vigtiga orsaker
til föranleda, då Sällskapet därom vid p
jande sammanträde underrättas. Icke
må andra mål, än dem Sällskapet til Ut
ten hänvist, til öfverläggning företagas.

§. 34. 29.

Sedan et Utskotts betänkande
ver något mål blifvit vid Sällskapets
männa sammankomst upläset, lägges sa
på bordet för en månad, inom hvilken
hvar Ledamot äger rättighet, at gra
den med dithörande handlingar. Äf
dar ännu därefter någon Ledamot Hand
garna til påseende, ankommer det på S
skapets pröfning och omröstning, om m
ytterligare må hvila til nästa Session; hv
efter intet upskof med dess slutliga afgö
de äger rum. Men om tiden til granskn
af inkomna Prisskrifter, gäller hvad ned
före stadgas.

§. 35. 30

Den eller de, som vilja til närm
re påseende uttaga på bordet liggande Ha
lingar, anmäla sig därtil vid sammanko
ste

† sammankallas af

244.

~~vorsatt, om~~
~~De utskotten som inhi erhållit rättighet att mål af=~~
~~som bör till Sällskapets pröfning och afgörande~~
~~till yttrande, äfven de till dem hänvisade ärenden,~~
~~Ledamot ma icke längre uppehållas än~~ Därvid bör
~~Sällskapets~~ Utskotten söka, i alla möjlig skyndsam het.

som på en gång erlägger 10 års afgift, eller Tem=
tio Rubel, kan på denna för alltid befrias från
förutom Ledamots afgift, och den som vi. 20. år åtnjuter
erlagt sin års afgift, kan densamma icke vidare
krafvas.

† anklagad erhållen ~~kallelse~~ påminnelse

226.

Tusthållnings

al.

g att älly da
det Gyglofe
t efter min
e, up gifva
Lineverkning
n en inskräk
summit.
sserligen icke
liga väntan
f saken icke
och anser
ordan att säf=
, fullständigt
flytande på
undgå att
i denna fö=
va både i mo=
, förljena
anna gransk=
ll gärden dervid
ig, åtminsto=
röjligt.
vara grund or=
de sede Jordäg,
återkalleligen
igande, anser
förljenar ve=

245. 246. 226.

ens slut hos Sällskapets Ordförande, som då -stämmer för omgången sådan ordning och H, at samma Handlingar sidst dagen före ästskeende allmän sammankomst kunna vara l Secreteraren återlämnade: Och åligger ssutom den, som sådana utagna Handlin-ar, vid någon under tiden inträffande vec-o-sammankomst, om händer hafver, at då, tån sammankomstens början, dem Sällska-oet tilhandahålla.

§. 36. 31.

Utom strödda kortare underrättel-ser för Allmogen, som Sällskapet vid fö-refallande tilfällen utfärdar, vil Sällskapet, under Titel af ~~Kongl.~~ *Finska Husbållnings-Sällskapets Handlingar*, genom trycket ut-gifva sådana skrifter, som bidraga til uplys-ning af Landets Natural-Historia, samt för-bättring af dess Näringar och Hushåll-ningssätt.

§. 37. 32.

Sällskapet emottager därföre med nöje alla dess yrke rörande afhandlingar och uplysningar, hvilka, efter föregången pröfning, antingen i hela sin vidd, eller, om Författaren därtil samtycker, i utdrag uti Handlingarna införas. Och vil Sällskapet dessutom anmoda vissa Ledamöter i hvarje Landsort, at med sig brefväxla.

§. 38. 33

Sällskapet förskaffar sig et utvaldt Bi-

Hushållnings

al.

g att ällyda
det Höglofl
t efter min
t, upgifva
tillverkning
n en inskränk
funnit.
sserligen icke
liga väntan
f saken icke
ock anser
rdar att täf-
, fullständigt
flytande på
undgå att
i denna frä-
va både i mo-
förtjena
anna grausk-
ll gärden dervid
ig, åtminsto-
höjligt.
vara grund or-
de Sede fördärf,
oåterkalleligen
inpande, anser
förtjenar ve-

Ψ Fem Rubel Banco Assignationer. Den Ledamot som på en gång erlägger ~~10. år afgift, eller~~ Fem-tio Rubel, han på dermed för altid betalt sin contingent som Ledamot ~~afgift~~, och den som uti 20. år ~~årligen~~ erlagt sin års afgift, kan derefter icke vidare kräfvas.

† oaktadt erhållen ~~kallelse~~ påminnelse

Ψ ödz Underrättelser från Kejserl. Finska Hush-ningsSällskapet

Bibliothek i Hushållnings-vetenskapen, Samlingar så väl af Naturens alster särskilda orter, som af de på åtskilliga len brukeliga Åkerbruks-redskap, sam lahanda Mechaniska Värktyg och Mod med mera.

§. 39. 34.

På det Sällskapets Medlemmar må nödig tilgång til dess Böcker och riga Samlingar, samt på bordet ligg skrifter, öpnas Sällskapets rum, utom de männa sammanträdes-dagarne, på viss en gång i hvarje vecka.

§. 40. 35

Af Natural-Samlingarna får intet i Sällskapets rum uttagas eller på bortföras. Så ofta Sällskapets rum sammanträden öpnas, böra Skrifter, Böc och Modeller altid vara til hands; däre lan må de åt Ledamöterna utlånas, men utom Staden, under någon förevändn föras.

§. 41. 36

Då idoga Landtbrukares, andra N rings-Idkares och skickeliga Konstnärers märkta förtjenster til upmuntran och be ning hos Sällskapet anmälas, hänvises u giften först til Beredning-Utskottets gran ning, och i fall belöning tilstyrkes, vida til Oeconomie-Utskottet; hvarefter båda U skottens betänkande komma til Sällskap

slut

+ dersk de icke, med Sällskapets tillstånd, ~~och~~ blifvit till saken man utom Staden utlånade

+ De belöningar Sällskapet, sedan det inhämtat sitt Ekonomi Utskotts utlåtande, kan tillerkänna

+ ~~Fem~~ Rubel Banco Assignationer. Den Ledamot som på en gång erlägger ~~10. år afgift, eller~~ Femtio Rubel, har på dermed för altid betalt sin Ledamots ~~afgift~~ contingent som, och den som uti 20. år ~~årligen~~ erlagt sin års afgift, kan derefter icke vidare kräfvas.

+ oaktadt erhållen ~~[illegible]~~ påminnelse

Hushållnings

ial.

g att åtlyda
det Höglofl
t efter min
t, upgifva
tillverkning
n en inskränk
funnit.
sserligen icke
liga väntan
f saken icke
ock anser
rdar att täf
, fullständigt
nflytande på
undgå att
i denna frä
va både i mo
förtjena
anna grausk
ll gärden dervid
ig, åtminsto
höjligt.
vara grund or
de Sede fördärf,
oåterkalleligen
upande, anser
förtjenar ve

247.

~~eliga afgörande.~~ ~~Sådane belöningar~~ ut-
as den 1 November och den 2 Maji.

§. 42. 37.

Å desa dagar kungör äfven Sällska-
upgifne prisfrågor, som förut blifvit af
rednings-Utskottet granskade och af Säll-
apet bifallne, at efter omständigheterna,
om en tid af et eller flera år befvaras,
een belöningar för inkomne svar utdelas
ott å Sällskapets Institutse-dag den 1 No-
ember.

§. 43. 38

Inom April månads slut införvän-
as de Prisskrifter, som Sällskapet utfäst
g, at den 1 näst derpå följande November
elöna. Desa skrifter upläsas vid allmänna
ammanträdet den 1 Maji, och lämnas til
Beredning-Utskottet, som, efter behörig
ranskning, därom afgifver skriftligt utlåtan-
le vid Sällskapets sammankomst den 1 Au-
gusti, då detta utlåtande första gången up-
läses, och blifver derefter, jämte alla in-
komna prisskrifter, liggande tvänne måna-
der på bordet, på det hvar och en Leda-
mot, som det åstundar, må äga tilfälle, at
under tiden taga tilräckelig kännedom af sa-
ken. Den 1 October upläses Utskottets be-
tänkande andra gången tillika med den el-
ler de skrifter, som Utskottet til belöning
anmält: hvarpå Sällskapet samma dag afgör,
huruvida något svar finnes värdigt at be-
lönas. §. 44.

Hvar ledamot 2:r. årligt och derutöfver

Ψ Sex Rubel Banco Assignationer. Den Ledamot
som på en gång, erlägger 10 års afgift, eller Sem-
tio Rubel, äger på dennes för alltid behåll sin
omedelbart som
Ledamots afgift, och den som ut. 20. år åtlyder
erlagt sin års afgift, äger densamma icke vidare
kräfvas.

† anklagad erhåller Kallelse påminnelse

247.

Ushållnings

al.

g att ällyda
det högtloft
t efter min
t, upgifva
Linverkning
n en inskräck
funnit.
sserligen icke
liga väntan
f saken icke
och anser
ordan att säf
t, fullständigt
nflytande på
undgå att
i denna fö
va både i mo
e förtjena
anna granske
ul gärden derid
ig, åtminsto
nöjligt.
vara grund or
de sede fördärf,
ättskalleliyen
ygrande, anser
e förtjenar ve

248

med afgiften eger
för alles, eller och
Sällskapet Ledamot
upptagen Leda
mot, att för sin
mot tillkänna.

fol. 248.

§. 44. 39.

Den 1 November upläses en Års-
tion, som, til frånvarande Ledamöters
skap, kommer at, jämte bifogad Förte-
öfver Sällskapets samteliga Medlemma-
nom trycket utgifvas.

III. Afdelningen

Om SÄLLSKAPETS PENNI-GE-VERK.

§. 45. 40.

II. Hvar Ledamot erlägger til Sä-
pets Casса en årlig afgift, som för
närvarande bestämmes til Tre Riks-
Föräringar och Patriotiska tilskott emot-
med tacksamhet, och skola, efter Gifva-
åstundan, til befrämjande af Sällskapets
ligt användas.

§. 46. 41.

En nyvald Ledamots namn införes
Sällskapets Matrikel, för än årets afgif
betald.

§. 47. 42.

V. Den Ledamot, som inom två
ej erlagt någon afgift, anses såsom af-
gen; så framt han icke förut genom be-
ligt tilskott, eller på annat sätt, gjort sig
Sällskapet särdeles förtjent; hvaröfver S
skapet vid förekommande händelser vil
utlåta.

§.

247.

226.

Hushållnings

al).

g att ädlyda
det högloſe
t efter min
t, uppgifva
räkneverkning
n en inſkräck
funnit.
ſterligen icke
eliga väntan
ſ ſaken icke
och anſer
ordan att laſ
, fullſtändigt
uflytande på
undgå att
i denna fö
de både i mo
e förtjena
vanna gruſk
ll gänden derid
ig, åtminſto
röjligt.
vara grund or
de ſede Fördäf
återkalleligen
ygrande, anſer
e förtjenar ve

248

Sällſkapet
öfver dess Ledamöter, ſom anlingen med afgiften
erläggande utaf Ledamots afgiften en gång för alla, eller och
med nogot tilſkott, under det den Sällſkapet
Kaſſa bidragit. Vore någon af Ledamöterne
möten, ſå denne ſkrift ſig ärligen tillſtånd, att ſer
dant offrende gifven. S. dep vilkelſe ut tillkänna.

fol. 248.

Vid inträdet 20. Rubel och derifrån

Tre
Fem Rubel Banco Aſſignationer. Den Ledamot
ſom på en gång erlägger 10 års afgift, eller Fem-
tio Rubel, ſkall på denna ſin albis betalt ſin
omedelbart ſom
Ledamots afgift, och den ſom vid 20. år ſedan
erlagt ſin års afgift, ſkall derefter icke vidare
kräfvas.

† oaktadt erhållen Skrift gäminnelſe

§. 44. 39.

Den 1 November upläses en Års-Relation, som, til frånvarande Ledamöters kunskap, kommer af, jämte bifogad Förteckning öfver Sällskapets samteliga Medlemmar, genom trycket utgifvas.

III. Afdelningen.

Om SÄLLSKAPETS PENNINGE-VERK.

§. 45. 40.

Hvar Ledamot erlägger til Sällskapets Casså en årlig afgift, som för närvarande bestämmes til Tre Riksdaler. Föräringar och Patriotiska tillskott emottagas med tacksamhet, och skola, efter Gifvarens åstundan, til befrämjande af Sällskapets ändamål användas.

§. 46. 41.

En nyvald Ledamots namn införes i Sällskapets Matrikel, för än årets afgift är betald.

§. 48. 43.

Alla af Sällskapet bifallne penninge-utgifter, som icke utbetalas efter upprättad Stat, anordnar Ordföranden med Secreterarens contrafignation.

§. 49. 44.

Då Sällskapets behållne Fond öfverstiger närvarande behof, utlånas penningarne mot ränta och full säkerhet i ograverad fast egendom.

§. 50. 45.

Anmäla sig flere Låntagare, äga omsänksamme Landtbrukare och Slögde-Idkare förmånsrätt. Dock förbehålles Sällskapet den rättighet, at i hvarje händelse genom lottering afgöra om lånet skall bevilja.

§. 51. 47.

För all Inkomst och Utgift redovisar Skattmästaren, på sätt dess Instruction föreskrifver.

§. 52.

Å sido sätter Skattmästaren sina skyldigheter, eller inträffa under hans förvaltningstid sådana omständigheter, at Sällskapet ej kan tro sina medel hos honom fullelligen säkert förvarade, äger Sällskapet, at antingen honom ifrån ämbetet skilja, eller någon annan utväg om penningarnes förvarande taga.

§. 44.

Den 1 November upläses en Års-Relation, som, til frånvarande Ledamöters kunskap, kommer at, jämte bifogad Förteckning öfver Sällskapets samteliga Medlemmar, genom trycket utgifvas.

III. Afdelningen.
Om SÄLLSKAPETS PENNINGE-VERK.

§. 45.

Hvar Ledamot erlägger til Sällskapets Cassa en årlig afgift, som för närvarande bestämmes til Tre Riksdalar. Föräringar och Patriotiska tilskott emottagas med tacksamhet, och skola, efter Gifvarens åstundan, til befrämjande af Sällskapets ändamål användas.

§. 46.

En nyvald Ledamots namn införes i Sällskapets Matrikel, för än årets afgift betald.

§. 53.

I slutet af October månad inventera Cassan och Sällskapets öfriga tilhörighete af sex dertil, den 1 i samma månad, valda Deputerade.

§. 54.

Enär Secreterare eller Skattmästare ombytas, lefvererar den afgående åt den tilträdande, enligt ordenteligt Inventarium, all den Sällskapets egendom, som under hvar deras vård stått: och böra dervid minst tvänne af de den 1 nästföregående October valde Inventerings-Män tillstädes vara.

§. 55.

Sedan årets Räkenskaper, som inom nästföljande Januarii månad böra vara afslutade, blifvit af Skattmästaren inlämnade, tilhäljer Sällskapet sex Ledamöter, at desamma öfverse, och berättelse derom til Sällskapet skrifteligen afgifva.

AR-

§. 44. 39.

Den 1 November upläſes en Års-R
tion, ſom, til frånvarande Ledamöters k
ſkap, kommer af, jämte bifogad Förteck
öfver Sällſkapets ſamteliga Medlemmar,
nom trycket utgifvas.

III. Afdelningen.

Om SÄLLSKAPETS PENNIN-GE-VERK.

§. 45. 40.

Hvar Ledamot erlägger til Säll
pets Casſa en årlig afgift, ſom för
närvarande beſtämmes til Tre Riksda
Föräringar och Patriotiſka tilſkott emotta
med tackſamhet, och ſkola, efter Gifvar
åſtundan, til befrämjande af Sällſkapets
ligt användas.

§. 46. 41

En nyvald Ledamots namn införes
Sällſkapets Matrikel, för än årets afgift
betald.

+ af Sällskapets Secreterare f

§. 4.

Vidkommande Sam

ARBETS-ORDNING
FÖR
BEREDNINGS- och OECONOMIE-
UTSKOTTEN,
I
KONGL. FINSKA HUSHÅLLNINGS-SÄLLSKAPET.

§. 1.

Uti hvart och et Utſkott blifva af dess Ordförande ärenderna föredragne.

§. 2.

Är Ordföranden hindrad at tilſtädes komma, väljes en af Utſkottets Ledamöter til Ordförande för dagen.

§. 3.

Skulle Secreteraren ej kunna ſig i Utſkottet inſtälla, författar Ordföranden, eller någon dertil af Utſkottet utſedd Ledamot, ſidet betänkande, Utſkottet ſkall afgifva.

§. 4.

De Utſkotts-Ledamöter, ſom vilja til genomſeende hemtaga några Handlingar, anmäla ſig dertil, vid ſlutet af Sällſkapets allmänna ſammankomſt, hos Utſkottets Ordförande, ſom, i ſamråd med de tilſtädes varande Ledamöter, beſtämmer huru länge

247.

226.

Hushållnings

al).

g att åtlyda
det förgätne
t efter min
t, uppgifva
Linieverkning
n en inſkränk-
funnit.

247 ſterligen icke
liga vänlaw
ſ ſaken icke
och anſer
rdas att laf-
t, ſnuſſkändigt
nflytande på
undgå att
t i denna frå-
ra både i mo-
e förtjena
ranna gransk-
ål gänden dervid
ig, åtminſto-
höjligt.

vara grund or-
de ſede fördärf,
återkalleligen
ygande, anſer
e förtjenar ve-

§. 44. 39.

Den 1 November upläses en Års-Relation, som, til frånvarande Ledamöters kunskap, kommer at, jämte bifogad Förteckning öfver Sällskapets samteliga Medlemmar, genom trycket utgifvas.

III. Afdelningen.

Om SÄLLSKAPETS PENNINGE-VERK.

§. 45. 40.

Hvar Ledamot erlägger til Sällskapets Casta en årlig afgift, som för närvarande bestämmes til Tre Riksdaler. Föräringar och Patriotiska tillskott emottagas med tacksamhet, och skola, efter Gifvarens åstundan, til befrämjande af Sällskapets ändamål användas.

§. 46. 41.

En nyvald Ledamots namn införes i Sällskapets Matrikel, för än årets afgift är betald.

Handlingarne få hos hvar och en dröja, utom de sidst dagen före Utskottets nästkommande sammanträde, kunna vara til Ordföranden återställde.

§. 5.

Inom andra dagen efter allmänna sammankomsten, utsänder Ordföranden de utbegärda Handlingarna, med bifogad Namnlista för omgången och antekning huru länge hvarje Ledamot dem får behålla: och åligger det hvar och en, som af sådana Handlingar del undfår, at å nämnde lista tekna tiden, när han dem bekommit och afsändt.

§. 6.

Sällskapet förmodar, at hvar och en, som emottagit dess förtroende af val til Utskotts-Ledamot, ej utan synnerligt förfall från Utskottets sammanträden uteblifver: och bör den, som på utsatt timma ej kan sig infinna, förut gifva det Ordföranden tilkänna.

§. 7.

Den Utskotts-Ledamot, som, utan anmäldt hinder, vid trenne på hvarandra följande sammankomster sig ej infunnit, anses såsom afgången: och åligger det Utskottets Ordförande, at vid nästkommande allmän sammankomst sådant för Sällskapet anmäla; då en ny Utskotts-Ledamot, i den afgångnes ställe, af Sällskapet utväljes.

§. 8.

§. 44. 39.

Den 1 November upläses en Års-Re-
tion, som, til frånvarande Ledamöters kän-
skap, kommer at, jämte bifogad Förteck-
öfver Sällskapets samteliga Medlemmar, t
nom trycket utgifvas.

III. Afdelningen.

Om SÄLLSKAPETS PENNING-VERK.

§. 45. 40.

Hvar Ledamot erlägger til Säll
pets Casса en årlig afgift, som för
närvarande bestämmes til Tre Riksdal
Föräringar och Patriotiska tillskott emottag
med tackſamhet, och skola, efter Gifvar
åstundan, til befrämjande af Sällskapets
ligt användas.

§. 46. 41.

En nyvald Ledamots namn införe
Sällskapets Matrikel, för än årets afgift
betald.

§. 8.

Då Utskottet sammanträder, intagå Ord-
föranden och Ledamöterne sina säten om-
kring bordet i Sällskapets samlingsrum: och
må ingen, så länge öfverläggningarne påstå,
ingå uti samtal om främmande ämnen.

§. 9.

Skulle vid förevarande öfverläggningar
skiljaktighet i meningarna, rörande något
mål, yppas, afgöres saken genom ballotte-
ring, då de flestas mening grundlägger Utskot-
tets betänkande, som vid nästa sammanträde ju-
steras, innan det Sällskapet föredrages.

28.

§. 44. 39.

Den 1 November upläſes en Års-Relation, ſom, til frånvarande Ledamöters kunſkap, kommer at, jämte bifogad Förteckning öfver Sällſkapets ſamteliga Medlemmar, genom trycket utgifvas.

III. Afdelningen

SÁLLSKAPETS PENNINGE-VERK.

§. 45. 40.

Hvar Ledamot erlägger til Sällſkapets Caſſa en årlig afgift, ſom för de närvarande beſtämmes til Tre Riksdaler Föräringar och Patriotiſka tilſkott emottagas med tackſamhet, och ſkola, efter Gifvarens åſtundan, til befrämjande af Sällſkapets afſigt användas.

§. 46. 41.

En nyvald Ledamots namn införet ej i Sällſkapets Matrikel, för än årets afgift är betald.

INSTRUCTION
FÖR
KONGL. FINSKA HUSHÅLLNINGS-SÁLLSKAPETS SECRETERARE.

§. 1.

Secreteraren tilkommer, at vid Sällſkapets ſå vanliga ſom urtima ſammankomſter föra ordenteliga Protocoll, och deruti intaga alla förefallande mål, omröſtningar och beſlut, ſamt deſſa Protocoller, ſedan de blifvit juſterade, underſkrifva.

§. 2.

På bordet lagde och i vederbörlig ordning utbegärde Handlingar, utſänder Secreteraren, dagen efter den allmänna ſammankomſten, til de Ledamöter, ſom af dem ſkola hafva del, med bifogad Namnliſta ſamt antekning, huru länge Handlingarne få hos hvarje Ledamot dröja: och har tilſyn derföfver, at de ordenteligen återſtällas, och altid varda Sällſkapet vid deſs vecko-ſammankomſter tilhanda hållne.

§. 3.

Honom åligger ock at biviſta alla Utſkotts-rådplägningar och ſammanfatta deras

257.

226.

Hushållnings

al.

g att ållyda
det höglofl
t efter min
t, upgifva
Tillverkning
n en inſkränk
funnit.
sſerligen icke
liga väntan
f ſaken icke
ock anſeer
rdar att täf
t, fullſtändigt
nflytande på
undgå att
i denna frå
ra både i mo
e förtjena
ranna grauſk
ål gården dervid
ig, åtminſto
höjligt.
t vara grund or
de Sede fördärf,
oåterkalleligen
upande, anſer
e förtjenar ve

253

öfver Sällſkapets beſlut med en kort berättelſe om de förekommen målen. Önſkar någon Ledamot att deſs tanke måtte ſamt skilds i Protokollet intagas afgifva den ſkriftligen. Protokollen bör, ſedan de äro juſterade, af Sunteranen underſkrifvas.

fördrager ärendenn och

där fördrager ärendenn

§. 44. 39.

Den 1 November upläses en Års-Relation, som, til frånvarande Ledamöters kunskap, kommer at, jämte bifogad Förteckning öfver Sällskapets samteliga Medlemmar, genom trycket utgifvas.

III. Afdelningen

Om SÄLLSKAPETS PENNINGE-VERK.

§. 45. 40.

Hvar Ledamot erlägger til Sällskapets Casſa en årlig afgift, som för det närvarande bestämmes til Tre Riksdaler. Föräringar och Patriotiska tilskott emottagas med tacksamhet, och skola, efter Gifvarnes åstundan, til befrämjande af Sällskapets ändamål användas.

§. 46. 41.

En nyvald Ledamots namn införes i Sällskapets Matrikel, för än årets afgift är betald.

as betänkanden: äfven som han tilfer, at sfrågor värda i behörig tid föreſlagne upſatte.

§. 4.

Alla til Sällskapet ankomne bref upteckna Secreteraren, i närvaro af Sällskaps Ordförande, eller, däreſt han ej vore aden, i öfvervaro af Ordföranden i Beings- eller Oeconomie-Utſkottet. Desbref, jämte alla andra ingifne Memorialer Afhandlingar, å hvilka tillika tecknas en, då de inkommit, blifva genaſt uti lskapets Dagbok införde och vid nästkommande allmän ſammankomſt föredragne.

§. 5.

Af vidlyftigare Afhandlingar, ſamt Sällskapets Protocoller eller Dagbok, Secreteraren Utdrag, då Sällskapet fäskar.

§. 6. 7.

Han upſätter, contraſignerar och expedierar alla ifrån Sällskapet afgående bref och för deröfver noggrann antekning.

§. 7.

Beſörjer om tryckningen af de Skrifter och Handlingar, ſom Sällskapet beſlutit gint kunniga göra. Äfven drager han rg om utdelningen af ſådana ſkrifter, Sällskapet vil kringſprida.

§. 44. 39.

Den 1 November upläses en Års-Relation, som, til frånvarande Ledamöters kunskap, kommer at, jämte bifogad Förteckning, öfver Sällskapets samteliga Medlemmar, genom trycket utgifvas.

III. Afdelningen

Om SÁLLSKAPETS PENNINGE-VERK.

§. 45. 40.

Hvar Ledamot erlägger til Sällskapets Cassa en årlig afgift, som för det närvarande bestämmes til Tre Riksdaler. Föräringar och Patriotiska tilskott emottagas med tacksamhet, och skola, efter Gifvarens åstundan, til befrämjande af Sällskapets afsigt användas.

§. 46. 41.

En nyvald Ledamots namn införes ej i Sällskapets Matrikel, för än årets afgift [illegible]

§. 8. 12.

Inskrifver frånvarande Ledamöters namn i Sällskapets Matrikel.

§. 9.

Underhåller brefväxling med de i Landsorterne vistande Sällskapets Ledamöter, och meddelar dem äskade uplysningar i alt det som rör Sällskapets föremål.

§. 10. 13.

Sammanfattar uti särskildte Band för hvart år, så väl de förde Protocollerna, som hållne Diarier, samt alla Bref och Handlingar, hvilka til Sällskapet inkommit.

§. 11. 15.

Vårdar och registrerar alla Sällskapets Samlingar och Böcker, Modeller, Redskap, Naturalier, m. m. och är alltid beredvillig, at dem så väl för Sällskapets Ledamöter, som andra lärgiriga Hushållare eller Resande upvisa, och til sina förmåner, olägenheter, bruk och nytta beskrifva.

§. 12. 17.

Secreteraren inrättar jämväl en Utlåningsbok, hvaruti Ledamöterne egenhändigt med år och dag antekna, hvad de Sällskapets tilhörigheter til låns bekommit och återlefvererat; äfven som han vid [illegible] svar tilser, at lånet inom Sällskapets nästa samlingsdag oskadt återställes.

§. 1[illegible]

257.

226.

255.

§. 44. 39.

Den 1 November upläses en Års-Relation, som, til frånvarande Ledamöters kännskap, kommer at, jämte bifogad Förteckning öfver Sällskapets samteliga Medlemmar, genom trycket utgifvas.

III. Afdelningen.
Om SÄLLSKAPETS PENNINGE-VERK.

§. 45. 40.

Hvar Ledamot erlägger til Sällskapets Casa en årlig afgift, som för det närvarande bestämmes til Tre Riksdaler. Föräringar och Patriotiska tilskott emottagas med tacksamhet, och skola, efter Gifvarnes åstundan, til befrämjande af Sällskapets ändamål användas.

§. 46. 41.

En nyvald Ledamots namn införes i Sällskapets Matrikel, för än årets afgift betald.

§. 13. 18. 19.

Inom den 15 October hvarje år förer Secreteraren Förtekning å Sällskapets samteliga Ledamöter, jämte Berättelse om hvad, under det framflutna året, af Sällskapet blifvit til Landets gagn värkstäldt, samt i hvad tillstånd Sällskapets Casa och tillhörige egendom sig befinner; hvilken Förteckning och Berättelse genast til Beredande-Utskottets öfverseende aflämnas.

§. 14.

Secreteraren åligger ock, at til innehållande i Sällskapets Handlingar, dagelig anställa Observationer öfver Väderlek, Barometerns och Thermometerns stigande och fallande, m. m. hvartil Sällskapet anskaffar nödiga Instrumenter anskaffar.

§. 15. 19. 20.

Skulle Sällskapet finna nödigt, at anställa Secreteraren om resors anställande, anhämtande af Landets kännedom, enligt någon föreskrift, som Sällskapet vid förefallande tillfällen meddelar, kommer han at derunder njuta skjuts för tvänne hästar och tjugufyra skillingar i dagligt tractamente.

---

§. 3.

Hos de Ledamöter inom Åbo Stad, hvilka den 1 Maji ej erlagt sin års afgift till ...an, låter Skattmästaren genom Sällska- Betjente upbära den samma. Och får ...tmästaren ej vägra quittence för gjord ...talning, enär det åstundas.

§. 4.

Innehållet af Sällskapets årliga Stat ut...lar Skattmästaren quartaliter emot quit...er; dock at inträffande besparingar Cas... godtgöras. Men alle öfrige utgifter ...ma at med anordningar bestyrkas.

§. 5.

Skattmästaren är vid alla Sällskapets Oeconomie-Utskottets sammankomster ...ädes, ocd går i synnerhet berörde Ut...tt med nödiga uplysningar tilhanda.

§. 6.

Skattmästaren drager derom försorg, at ...tan för utlånta penningar i rättan tid in...alas, och at intekningar lagligen för...as; samt anmäler, utan drögsmål, för ...llskapet, om någon Låntagare brister i ...ga upfyllande af sina förbindelser.

§. 7.

Anmodas Skattmästaren af Sällskapet, at dess ärender göra någon resa, har han derunder njuta skjuts för två hästar och Riksdaler i dageligt tractamente.

§. 8.

Sällskapet tillhanda dess Casta eller Capital, utan någon afkortning eller förlust; och ankommer på hans ansvar, at de medel och förråd, hvilka honom ombetros, förvaras på sådant ställe, där de äro fullkomligen säkra för våld och olyckshändelser.

§. 9.

Öfver de medel til Casan inflyta genom Ledamöternas årliga sammanskott, eller genom frivilliga gåfvor, författar Skattmästaren särskilda Upbörds-längder, som verificeras genom egenhändigt inskrifna namn af hvarje betalare, eller dess Ombud, eller ock af Secreteraren, om penningarna blifvit i bref til Sällskapet insände, då brefven med Diarium kunna tjena til ännu vidare controll; Äfven som andra Inkomster, såsom ränta af utlånta penningar, utlånta medel för Sällskapets försålde Skrifter och Handlingar, m. m. bestyrkas med behöriga verificationer efter hvarje inkomsts särskilda beskaffenhet.

§.

Hushållnings

al.

g att älyda
det Göteborgska
t efter min
t, upgifva
Liverkning
n en inskränk
funnit.
isterigen icke
illiga väntan
af saken icke
och anser
rdan att fäs
t, fullständigt
nflytande på
Nationen; men jag kan icke undgå att
framställa min erfarenhet i denna frå-
ga, hvilken jag anser både i mo-
raliskt och politiskt afseende förtjena
hvarje medborgares noggranna granskning; på det almänna älgänden derved
måtte blifva om icke nyttig, åtminsto-
ne minst skadlig, som möjligt.

Att bedömma Bränvinet vara grund-orsaken till vårt Lands närvarande sede-fördärf, eller att påstå Nationen vara oåterkalleligen böjd för fylleri och bränvins sugande, anser jag för en omöjlighet som icke förtjenar ve-

§. 8.

Öfver all Inkomst och Utgift ålig[illegible] Skattmästaren föra redig och omständ[illegible] Bok, hvarutur han den första dagen uti h[illegible] je Quartal gör et Utdrag eller Förslag, [illegible] visar Cassans och Förrådens tilstånd, [illegible] hvad under de nästförflutna trenne måna[illegible] inkommit eller utgått. Dessa Quartals-F[illegible] slag upläsas samma dagar för Sällskapet.

§. 9.

Vid årets slut aflämnar Skattmästa[illegible] dess Upbörds-längd til Secreteraren, at tj[illegible] honom til underrättelse vid uprättandet [illegible] den Förtekning å Sällskapets Ledamöter, [illegible] genom trycket kommer at utgifvas. O[illegible] har Skattmästaren, at åtta dagar dere[illegible] samma Upbörds-längd återså.

§. 10.

Års-Räkningarne afslutas såsom i Sta[illegible] garna förordnadt är, samt enligt det form[illegible] laire som Sällskapet meddelar, och styrk[illegible] Behållningen med det uprättade Inventariu[illegible] De anmärkningar, som vid Räkningarn[illegible] Revision kunna göras, förklaras af Skattmä[illegible] staren inom den tid, Sällskapet honom för[illegible] skrifver; hvarefter målet kommer under Oeconomie-Utskottets granskning och Sällskapets beslut.

Sällskapet tilhanda dess Cassa eller Capital, utan någon afkortning eller förlust; och ankommer på hans ansvar, at de medel och förråd, hvilka honom ombetros, förvaras på sådant ställe, där de äro fullkomligen säkra för våld och olyckshändelser.

§. 2.

Öfver de medel til Cassan inflyta genom Ledamöternas årliga sammanskott, eller genom frivilliga gåfvor, författar Skattmästaren särskilda Upbörds-längder, som verificeras genom egenhändigt inskrifna namn af hvarje betalare, eller dess Ombud, eller ock af Secreteraren, om penningarna blifva i bref til Sällskapet insände, då brefven med Diarium kunna tjena til ännu vidare controll; Äfven som andra Inkomster, såsom ränta af utlånta penningar, utlånta medel för Sällskapets försålde Skrifter och Handlingar, m. m. bestyrkas med behöriga verificationer efter hvarje inkomsts särskilda beskaffenhet.

§.

259.

Särskild för en och hvar utaf de under Sällskapets disposition stående fonder, Utan dessa Räkenskaper bör

hvarje

§.

Räkningarne för alla de under S. disposition stående fonder böra vän till S. ingifva inom februari månads utgång, men för de öfrige ägare Skattmästaren ytterligare 2. månaders tid.

226.

[illegible]tushållnings

[illegible]al.

[illegible]g att ällyda
det Höglofl
[illegible]t efter min
[illegible]t, upgifva
[illegible]tillverkning
[illegible]n en inskränk
[illegible] funnit.
[illegible]isserligen icke
[illegible]illiga väntan
[illegible]af saken icke
[illegible] ock anser
[illegible]rdar att täf-
[illegible]t, fullständigt
[illegible]nflytande på

Nationen; men jag kan icke undgå att framställa min erfarenhet i denna fråga, hvilken jag anser ~~vara~~ både i moraliskt och Politisk afseende förtjena hvarje Medborgares noggranna granskning; på det almänna ålgården dervid måtte blifva om icke nyttig, åtminstone minst skadtig, som möjligt.

Att bedömma Bränvinet vara grund orsaken till vårt Lands närvarande Sede fördärf, eller att påstå Nationen vara cåterkalleligen böjd för fylleri och bränvins supande, anser jag för en orimligheet som icke förtjenar ve-

Sällskapet tilhanda dess Cassa eller Capi
utan någon afkortning eller förlust; och
kommer på hans ansvar, at de medel
förråd, hvilka honom ombetros, förvaras
sådant ställe, där de äro fullkomligen sä
för våld och olyckshändelser.

§. 2.

Öfver de medel til Cassan inflyta ge
Ledamöternas årliga sammanskott, eller
nom frivilliga gåfvor, författar Skattmä
ren särskilda Upbörds-längder, som veri
ras genom egenhändigt inskrifna namn
hvarje betalare, eller dess Ombud,
ock af Secreteraren, om penningarna bl
i bref til Sällskapet insände, då brefven
Diarium kunna tjena til ännu vidare
troll; Äfven som andra Inkomster, sä
ränta af utlånta penningar, utlånta m
för Sällskapets försålde Skrifter och H
lingar, m. m. bestyrkas med behöriga v
ficationer efter hvarje inkomsts särskilda
skaffenhet.

Till Högloflige Kejserlige Finska Hushållnings Sällskapet.

Ödmjukt memorial.

Med skyldig vördnad går jag att åttyda i egenskap af Porrespondent, det Höglofl Sällskapets anmaning, att efter min erfarenhet och enskilta åsikt, upgifva de resultater af Bränvins tillverkning och nyttjande som jag inom en inskränktare krets anser mig hafva funnit.

Denna min åtgärd kan visserligen icke svara till Tit. Sällskapets billiga väntan: möjligen torde min åsikt af saken icke af någon godkännas; eller ock anses öfverflödig så vida jag förmodar att täflande om det utsatta priset, fullständigt hafva utredt Bränvinets inflytande på Nationen; men jag kan icke undgå att framställa min erfarenhet i denna fråga, hvilken jag anser ~~vara~~ både i moraliskt och Politisk afseende förtjena hvarje Medborgares noggranna granskning; på det almänna åtgärden dervid måtte blifva om icke nyttig, åtminstone minst skadtig, som möjligt.

Att bedömma Bränvinet vara grund orsaken till vårt Lands närvarande Sede fördärf, eller att påstå Nationen vara cåterkalleligen böjd för fylleri och bränvins supande, anser jag för en orimlighet som icke förtjenar ve-

derläggning. Långt ifrån att påstå Finske
tionen hafva hunnit höjden af sedlig bildn
har jag icke heller lyckats hemma i Sverken i
förelse med andra folkslag äfven sina förra lider, vanl
till större Laftbarhet. Tvertom har min halfva
kels erfarenhet, hvarunder jag med förtroligh
delagit i den mera och mindre bildade Allmoge
tanke och lefnadssätt, grundsatser ja dårskap
fadgat hos mig den öfvertygelsen, att den
genliga Allmogen ojämförligen vunnit
lig upplysning och sedlig bildning, samt af
den grofve, mänskliga seken vanhedrande laf
heten. Men beklagligen finner i dess ställe
kommen en lättsinnig sekt anda, som icke
förenas med goda seder, och måste så mycket
mera störta den i lugnet på sina lagrar hvilan
moralisten, ju mindre känsla han äger gen
för den glädtigare tidsandan, någon gång p
de, lefnadssätt.

Bränvinet måste nödvändigt medföra nyt
tig elgest är det icke fattligt, att det vunnit s
mycken allmänhetet. Med blödande känsla
ste man medgifva att det lätt kan misbruk
och beklagligen äro misbruken i afseende på
ligheten ganska stora. Men om de öfverväga m
tan, derom måste lagstiftaren och sedelärarna
fälla den noggaste undersökning. Likaså lätt f
man lär förekomande af mord, fallit på den t
fskapen att förbjuda bruket af järn och stål, - till
re kommande af stölder att afhugga händerna p
hvarje barn; likaså lätt borde man, för att hinda
fyllen och sedeförderf, fallit på idén att förbj
da Bränvin. Min tvistränkta plan hindar mig
detaljera bevisen för denna sats. Som jag förut
för tänkande granskare, tonde af det följande
vertygelsen icke vara svår att finna: men blir
jag uppfordrad, så hoppas jag kunna jemnt
mäligt belysa hvar sats, ja tanke, den jag gå
att yttra.

för än jag kan framställa Bränvinet som en nöd
tig sak, tonde mig åligga nedläggning om det
skadliga man har beskylt Bränvinet bränning
och nyttjande medföra. Skunnig om de nyare
skrift ställarne åsikter, har jag utur de äldre kun
nat påminna mig, att Bränvinet debiteras för dess
ser riktige för Staten och Mänskligheten: 1:o höga Spann
måls pris. 2:o Miss på Nödföda. 3:o Behof af utländsk Spannmål
4:o Fyllerii och dess förderf. 5:o hinder för Folkökningen och
6:o ökade brott. Utan undantag kan man säga att dessa
åror dels grundfalska, dels vilseande Bränvinets nytta.
Så äro de höga Spannmåls priserna. För alla de tillfällen
jag vant i tillfälle att undersöka, har jag ännu icke
kunnat upptäcka högt Spannmåls pris i Finland.
Uti en stat der jordbruket utgör hela dess bestånd, bör
Spannmåls priset alltid stå emot Productions kostna-
den, ja gifva så mycket öfverskott, att jordbruket kan ses
lika lönande med andra näringar. Sådan tidpunkt
har jag ännu icke kunnat upptäcka i Finska Land
bruket: men väl lider då Spannmålen fallit till
half va productions kostnaden och alt dugligt folk
lupit till andra yrken och till utlänningen. Jord-
bruket har vant ett egentligt slafveri: derför har ork vårt
skona, förhäfliga Land förblifvit öde och vildjur-
ens näste. Den af oförstådiga begärade Bränvins
förbud tiden på 1770 talet - väcken hvarom de ohygglig
ste minnen. Så orter som hvarest Barkbröd
stampbröd kunde undvaras: och sådant vaknade
sedt sede känslan mordlaget, genom all den skänd-
ligheten som utöfvades på krogar, vid undersökning
rätter, genom bedrägeri, mutor, spionen, mene
der m.m. m. m. Af korthet sagt: ifrån Bränvinets
friare tillverknings tid, räknar Finland Spannmåls
begynnelsen af sitt värde och följaktligen allmogen
och Byarna deltes mera hyfsade utseende i byggna
der, snygghet och välmåga.

Brist på Nödföda är aldrig att befara der nödvändig
he af varorna könna production. Jorden hundrade fald
gar sin afkastning i mon af producentens drift,
denna åter, mångdubblas i mon af uppmuntran.
Uppmogelsen åstadkommen förråder och bristen
äger icke rum.

Behofvet af utländsk spannmål kan icke heller åga
då production af den inländska lönar sig utöfver
sumtion. Det är handels vinsten oftast är behof
som vållar införseln af utländskt. Om ock högst
spannmål skulle behöfvas, så är alltid bättre att
tillfällen inhamta säd, än årligen utländskt bränv
Vid fritt tillfälen bränvins tillverknings rättighet
ver man aldrig besvära att någon upbränner sin
behof. Att regeringarna minde välbetänkta
rain bränvins tillverknings förbud, härtills
och nödvändigt alltid måste hafva i följe med
de olägenheter som man tillskrifver bränvet
är oneklight. misledda af en sådan fördom att
olägenheter äro följder af bränvinet, torde varit
ken, att man så fällan grauskat de verkliga
fer, sede = och hushålls = fördärf; de tempörara
buden förorsakat.

Att bränvinet är orsaken till fyllen och sedefördär
är så allmänt utskrieken och erkänd sak, att jag
fullkomligen grundad stridig öfverlygelse,
svara villrådig hurn jag end kunde förmå de
nare tänkare till erkännande af ämnet,
än man fäller öfver mig bitterhetens dom.

Jag vet ej orsaken för den orimligheten att bränv
net påstås förorsaka fyllen och sedefördärf, så fram
den icke skulle sökas i en öfverdrifven ifver för enskilt
bara goda äfsikter, eller onödig ansedd grauskning
vid bestämmandet af orsaker och verkningar. icke
gondera är tillfället tvärtom i sede eller stats lag
ningen, utan att falla i den vanhedrande förbrytelse
att ändamålet billigar medlen. Orsaken till våda
mogen sede fördärf — om detta uttryck godkännes
ligt — är okunnighet, fördomar och en falsk eller
ändamåls stridig riktning (ledning) af tidsandans
fordringar: med ett ord brist på sedlig bildning. Der denna
bildning finner än brott, fyllen ja osedligheten okända
tadel det första öfverflöd på bränvin. Der den saknas
liderligheten, brotten icke fällsynta ehuru bränvinet än låg i fällsyn
Så var förhållandet under det totala bränvins förbudet
på 1740 och 1760 talet. Att alla starka dryckes alla häftig

sinnet rörelsen hafva välsammare utbrott hos den vilda,
eller mindre bildade människojan, är känd. Om hos sådana
hetsigheten upeldas af bränvin, så befordras för det obändiga
lynnet — en orsak af bildnings brist — ett ögonblickligt
utbrott tyvärr verkan upphör med bränvinets
med skäl kan tämpas Falkarnes tvistes- "När öfsen är
"gifven, är vreden förbi" I detta tillstånd ske inga mordiska
öfverläggningar, inga hemliga sammanfattningar till med
människors fördärf. Ofvare bidrager den denna yttre väm
skapligheten, mellan få ofta sinnan omärkeliga, väcker för
troligt grannar och afslägsnare emellan; hvilket ofvan
mitt begrep utgör första steget till mänsklig bildning.
"Men detta svärmande, denna insinnighet, dessa flag
"mål"? Utom det att de äro följder endast af bränvins
förbud och deraf följande krögeri, och således upphö
ra med fri tillverknings rättighet, så torde de i och för
sig själf icke innebära mera last barhet, än de öfriga vanli
ga lidelserna i kortspel, i lofva i sybolöshet, hvarige
nom idel bofvar och usingar alstras. Min öfverty
gelse är denna: Vilda förbudet och låt det tillverka själf be
höfligt bränvin: och fyllen med alla dess följder, skall
höra. Att bränvinet kan vara ett hinder för folkökning
gen öfvergår mina insikter. En fysiskt mattande verkan
borde det icke hafva. All folkökning bevor af tillfälle
till utkomst: detta lemnar vår jord så framt production
lönar sig. Det närmast nyttiga och mest bidragande me
del härtill, är efter erfarenheten bränvinet: ty sedan
säden blef begärlig, har man funnit nya konungar
uppföras der villdjuren fördom hade fri visselse.
Tulligen skola ökade brott vara en följd, som utom bränv
vin vore okänd. Detta begrep förekommer mig alldför
obestämt. förstår man härmed så kallade motmål: så för
dras en tillgång till landets juridiska handlingar att
kunna göra jemförelsen, den jag icke äger. Hvad jag
måste medgifva är en förmodan att närvarande hinder
da möjligen kunde öka dem; ty ju flera och orimligare la
gar och förordnanden, desto flera måste brotten blifva:
i synnerhet då yttre relationer mångfaldiga dem, äfven
i onödig polisie. förstår man äter med brott dessa hemli
ga och uppenbara gerningar, hvilka såsom sedelagens öfver

trädelser, vanhelga människjans dygdekänsla och göra hen
oskikligare till fullkomnande i det goda: så måste m
erfarenhet bestrida den ökade brottsligheten eller lastbarhe
ten, och ännu mindre tillerkänna bränvinet anna
del, än som en tillkommen vara i huset, den en o
siktig medlem kan misbruka af ovana och oförstånd.

Denna är min enskilta åsikt af närvarande tid
sede riktning och bränvinets förmenta inflytande
skada den. Men på det jag icke aldeles måtte mis
stås, vågar jag framställa den bild hvarunder jag betrak
tar min tid. Tids andan, är en klok Husfader hvilk
bildar en djerf, yr, någon gång obändig son-folket. Det
gamla husfolket hafva ofta skakat hufvudet öfver denna
kraftfulla ynglingens halsbrytande företag: hvarunder
han icke alltid varit så nogräknad ens om de trognaste
narena: hvarföre de i Husfadrens frånvaro inskränkt so
nens handlingsfrihet och utskrikit honom som gal
fogel. Husfadren undervisar, bildar sin son, försonar
tjenarena med fogligheet men finner ock sonen redan
vuxen till högre bemödanden, vidsträktare verknin
förmåga. Till dess fullkomnande förskaffar Husfadren
förut okända djur, hästarer, verktyg, redskaper ja dyrbarheter
med frihet åt sonen sjelf efter eget begrep finna det nyt
gaste användandet. Mera nygirig än omtänksam, men
djerf än försiktig som hvarje kraftfull yngling, blir
somt sönderkrossat, med somliga saker sårar han sig sjelf
med somliga andra: den ovana ryttaren föres någon gång
af den skenande hästen, sätt de gamle tjenarne måste
yttersta krafter frällsa sig ifrån att öfverköras. Hvilket
larm af dessa! Alla de nya sakerna "hum förderfliga, hum
umbärliga." Den djerfve ynglingen måste bindas, intryc
"kas i de gamla formerna": Men Han känner sin styr
ka och nyttan af de nya sakerna, och återgår icke mer
i det gamla, fordna. Hvad underligt om han, af sinfor
tid trogna, utskrikes som genom de nya tingen ledd
till ohörd last fullhet och dårskaper! Detta skrik måste
vara förgäfves. Ledbands åldren är förbi – de bländande
palliativerna sönderfalla som utnötta former, sedan
Byggnaden på fördomarna och Despotismen, ramlat.
Uplysningen och bildningen är nu den enda grund
wall, hvaruppå de välmenande trogna tjenarena
böra bygga, och i denna byggnad skall den nu djerfve

må vara öfverdådiga, ynglingen blifva en med Sanningen
förenad stadgad man och välsignelse medförande Husfader.
Låtom oss alldrig glömma att tids andan är en magt hvare
mot Borgerliga tvångs lagar intet förmå mer än fladdrande
palliativer. Likaså borde Borgerliga lagar omedelbart
alldrig befatta sig med det rent moraliska. De intränga
sig gemenligen för långt på frihetens område och ska
da då ovilkorligen mer än de gagna. All sedligheet måste be
dömas i förhållande af kunskap och frihet. Fordna tidens
beprisade sedligheet torde då i jämförelse till vår tid få
kallas en mindre brottsligheet. Skulle man, som några yr
ka – ännu önska vår allmoge tillbaka i det fordna alldri
ga tillståndet: så gör den med järnspiran till slaf och
med despotiska prejningar, utfattig. Då skall ändamålet vinnas
inom ett sekel: Men med Bränvins förbud – om det
dermed ock möjligen kunde afskaffas – är ej möjligt
att vinna sådant ändamål, sedan Bränvinets nytta
är ovedersäjlig för ett i hårds klimat, jordbrukande folk
och till dess en fördelaktigare förädling af säden, eller än
damål af jordbruket kan uptäckas. Då, måste bränvinet
uphöra af sig sjelf, ty det mindre nyttiga måste vika.
Jag vågar antaga för allmänt erkänd sanning att blott
misbruket af Bränvin är skadligt. Intet har mer kunnat
misbrukas till mänsklig hetens fördärf än Eld och järn
men skulle man icke anse honom för dåre som vägte
fråga att afskaffa dem.

Bränvinet är erkändt för den hufvudsakligaste folks och
Boskaps medicin som norden kan allstra. Är vårt land
för fattigt att tillösa sig utländska mindre eller och mer
verksamma medicinalier, så blir det alltid ett fjäsk
att springa till motsatt strand för att taga vatten ur
samma å.

Bränvinet är det lättast användbara till upfriskning
munterhet och arbetsdrift hos hvar och en så väl med
sinnes som krops krafter arbetande människja.
Jag åberopar Landtbrukares, jordodlares erfarenhet,
Hum hafva icke de svåraste arbeten gått lätt, då de af
tynande krafterna blifvit återlifvade med måttligt
bränvin. Ja ohroliga mödor, vid kärr och Morassers
utdikande, villdjurs utödande, uthärdade; oländiga
trakter upodlade, medelst denna liqueurs kraftiga bi
drag.

Bränvinet är för närvarande hufvudstödet för Landtbruket.

Utom Bränvin skulle Spannmål gifvet förstörd jordbru-
karen och tvinga denna sedligaste, nyttigaste delen af me-
nen till förskräcklig dagdrifvare. Finland bördöda
dar omkring 3 millioner tunor säd. den producerad af
100000 män, med lika många hustrur och barn eller 4
Finlands folkmängd. Hvarmed skola 4/5 sysselsatte
är utikers behof icke att gräkna, så måste jordbruke
stadna vid denna punkt. Men handtverkaren, stadsb
och sjelfva landtmannen förtär Bränvin åtminstone
ler 500,000 tr tillverkning. Denna handtering sysselsätter
20 à 30,000 personer; men bringar 6 à 7 millioner Rubl
omlopp hos jordbrukaren, hvarigenom lifligt, verksam-
het och omtanka samt jordbruk drifft allestäs. Förbu
Bränvinet – hvarav indrifves denna summa i stad
tyckta, ledsnade jordbrukaren, åt den alldrig återb
ner. Stadboen, fabrikanten, införskrifves derför
ligheter, och jordbruket skall förstoras med Landtb
ler Statens bestånd.

men det ohyggliga fyllenit! är på långt när icke så
farligt som det utskriker: och blir ännu mindre mä
bart om Bränvins tillverkningen blir jordbrukaren
enfak och temporära förbuden afskaffas eller åtm
stone blott i högsta nödfall begagnas. Dessa förbud h
va alltid vant samt öfverlagda och derför medfört ä
mäls stridig verkan. Deraf inflytande på sedligheten ä
lyklig. Det begrade bränvins priset relar till Lagbrott,
skarakning för lagar och öfverhetliga förordnanden, b
nade hat af angifvelser, mutor, orättvisa, mened, fa
äro dessa förbud hvarken billiga än mindre nödige
Den fattiga tycker: ty nu kan han köpa hvarken bröd
bränvin, ty de rika anställa lönande fabriker m
lönbränneries, upköpa all Spannmål till högt
pris och hafva sin förtel: ökadt bränvins pri
förbudet och dyrhelen ökar begäret hos den lätsin
ga; hemliga krogar bli deraf tillfälle, och fyllenit.
sjelfva märkvärdiga året 1819, borde vara ett för alla t
der varnande exempel. När anskaffa Bränvins Brännin
ningen billigare än efter 1818ars svagare skörd, men vil
ka olyckliga följden medförde den icke! Förbudet
allmän – förbudet sentids. Bränvinet stegrades till
2 Rr. Rgs. Kannan emot förr gälde blott 15 à 16 Kop. Brä
ningen blef överhufvud vidskräkt – för hastig stegen misslyckade
ganska mycket. Ingen inländsk Spannmål förfallder – ut
sjelfva

Obs! Jordbr. edelka / sjelfva
s. 220

25

Instruction för Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets Secreterare.

§. 58

Fördelningen af göromålen emellan Sällskapets bägge Secreterare bestämmes närmare hvar gång endera Sysslan blifvit å nyo besatt, och tjenar sedermera till efterrättelse, så länge icke någon ändring deruti af Sällskapet blifver bifallen. Dock må, i händelse någondera Secreteraren, vid dess förefallande tjenstförrättning är frånvarande, hans göremål imellertid bestridas af den närvarande, så framt icke Sällskapet, för tillfället dertill utser någon annan af sina tillstädes varande Ledamöter.

§. 59.

Förste Secreteraren tillhör, att vid Sällskapets allmänna Sammanträden föredraga ärenderna, hvaröfver den andre förer ordenteligt protocoll, hvaruti omröstningarna och de fattade besluten intagas, samt att underskrifva protocollerna, sedan de blifvit justerade.

§. 70.

Förste Secreteraren åligger att bivista Utskottens rådplägningar, att der föredraga och utreda målen, och till protocolls föra de fattade betänkanden, äfvensom att tillse det prisfrågor i behörig tid blifva föreslagne.

§. 71.

Alla till Sällskapet ankomna bref uppbrytas af första Secreteraren, som derå, likasom å alla ingifna memorialer och afhandlingar anteknar dagen då de inkommit, och inför dem genast uti Sällskapets diarium, hvarifrån de vid Sällskapets näst skeende allmänna Sammanträde anmälas: då

(4) och

Ukom Brändvin skulle spannmål genast förstöra jordbrukaren och twinga denna sednigaste, nyttigaste delen af menniskosläkten till förstörande dagdrifvare. Finlands Mödoåda är derav omkring 3 millioner tunnor säd. den producera af 100000 män, med lika många Hustrur och barn eller 2 af Finlands folkmängd. Hvarmed skola 4/5 hyssel sättes? Det är utikes behof icke att påräkna, så måste jordbruket stadna vid denna punkt. Men handtverkaren, städerna och sjelfva landtmannen förbär Brändvin åtminstone för 500,000 lit tillverkning. Denna handtering sysselsätter 20 à 30,000 personer; men bringar 6 à 7 millioner kronor omlopp hos jordbrukaren, hvarigenom lifligheten, verksamhet och omtanka samt jordbruket drifves allestädes. Förbjud Brändvinet — kronan indrifver denna summa ifrån tryckta, ledsnade jordbrukaren, åt den alldig älskar mer. Städboen, fabrikanten, inforskrifver derföre

— 17 —

§. 84.

Förste Secreteraren tillkommer, att föreslå ämnen till införande uti Sällskapets *Underrättelser*, och att dertill författa sammandrag utur Corresponderande Ledamöters berättelser. Äfven uppdrages endera Secreteraren, att gå Kejserliga Academien tillhanda med författande af de för almogen lämpeliga oeconomiska afhandlingar, som årligen skola uti Finlands Almanackor införas, hvilka, före tryckningen, till Sällskapet ingifvas, att derifrån till något Utskotts granskning öfverlämnas.

§. 85.

Frånvarande nyvalda Ledamöters namn inskrifvas af Secreteraren uti Sällskapets Matrickel.

§. 86.

Secreterarene underhålla bref växling med Sällskapets i Landsorterne vistande Ledamöter, och meddela dem äskade upplysningar om allt det som rör Sällskapets föremål.

§. 87.

De sammanfatta uti särskilda band så väl de förde protocollerne, som hållna diarier, som ock alla till Sällskapet inkomne bref och handlingar.

§. 88.

De vårda och registrera alla Sällskapets Samlingar af Böcker, Modeller, Redskap och Naturalier och skola alltid vara beredvillige, att dem, så väl för Sällskapets Ledamöter, som för andra lärgirige Hushållare eller Resande uppvisa och till sin bekaffenhet beskrifva.

§. 89.

De inrätta en låningsbok, hvaruti med år och

Sällskapet skall uppgifva åtmin-

och dag anteknas hvad någon Ledamot af Sällskapets tillhörigheter till läns bekommit och återlefvererat, samt tillse, att länet inom föreskriven tid återställes.

§. 90.

Inom den 15 October hvarje år författar den förste Secreteraren en redovisning öfver Sällskapets göromål under det föregående år, hvilken, sedan den blifvit af Beredningens Utskottet granskad, uti Sällskapet uppläses på dess högtids dag den 1 November, hvarefter den trykes jemte en af andra Secreteraren uppsatt förteckning öfver Sällskapets samteliga Ledamöter, hvaruti anteknas deras under året gjorda inbetalningar, och en redovisning så väl öfver Sällskapets enskilda egendoms, som de under Sällskapets vård stående publika fonders förvaltning.

Instruction för Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets Skattmästare.

§. 91.

Skattmästarens skyldighet är, att hålla Sällskapet dess Cassa tillhanda, utan någon afkortning eller förlust, och ankommer det på hans ansvar att de honom ombetrodde medel och förrådet förvaras, att de äro för våld och olyckshändelser fullkomligen tryggade. Till Sällskapets säkerhet bör han, innan Sysslan af honom tillträdes, ställa fullgod borgen för alla de penninge summor som så väl af Sällskapets enskilda medel, som af de publike fonderna komma att ligga uti hans förvar.

§. 92.

§. 92.

Öfver de medel, som genom Ledamöternas
liga sammanskott, eller frivilliga gåfvor, till
llskapets enskilda Cassa inflyta, författar Skatt-
ästaren uppbörds längder, som verificeras ge-
om egenhändigt inskrifna namn af hvarje be-
lare eller dess Ombud, eller ock af Secretera-
n, om penningarna blifvit i bref till Sällska-
et insände, då brefven med diarium samt den
yckta förtekningen tjena till än vidare controll.
ndra inkomster, såsom ränta å utlånta pen-
ngar, influtna medel för försålda skrifter m. m.
estyrkas med behöriga verificationer, efter hvar-
inkomsts beskaffenhet.

§. 93.

Hos de Ledamöter uti Åbo Stad, hvilka ej
om den 1 October erlagt sin årsafgift, låter
attmästaren, genom Sällskapets betjente, uppbä-
densamma, enligt medföljande uppbörds längd,
m sedermera tjenar honom till verification.
attmästaren afgifver ock qvittence å gjord in-
talning åt den sådant åstundar.

§. 94.

Till den 1 November meddelar Skattmästaren
na uppbördslängder åt Secreteraren, att tjena
ll underrättelse vid upprättandet af förtekning-
en öfver Sällskapets Ledamöter. Dessa upp-
rds längder bör Skattmästaren innom åtta da-
r återfå.

§. 95.

Skattmästaren drager försorg att räntan för
la utlånta penningar på förskrifven tid inbeta-

las,

Utom Bränvin skulle Spannmåls priset förstöra jordbru-
karen och tvinga denna sedligaste, nyttigaste delen af Na-
nen till förstörande dagdrifvare. Finlands Brödföda for-
drar omkring 3 millioner tunnor säd. Den produceras af
100000 män, med lika många hustrur och barn eller ⅕ a
Finlands folkmängd. Hvarmed skola ⅘ sysselsättas?
Är utrikes behof icke att påräkna, så måste jordbruka-
stadna vid denna punkt. Men handtverkaren, Stadsboen
och sjelfva Landtmannen förtär Bränvin åtminstone
ter 500,000 tr tillverkning. Denna handtering sysslosätter
20 à 30,000 personer; men bringar 6 à 7 millioner Rubl
omlopp hos jordbrukaren, hvarigenom liflighet, verksam-
het och omtanka samt jordbruksdrift allstras. Förbind
Bränvinet-kronan indrifver denna summa ifrån den
trykta, ledsnande jordbrukaren, dit den alldrig återkom-
mer. Stadsboen, Fabrikanten, införskrifver derföre sin
[illegible] skall förstöras med Landtel

— 30 —

las, och anmäler utan dröjsmål för Sällskapet, o
någon låntagare häruti brister. Han gifver o
tillkänna, när de till säkerhet för lånen erhåll
intekningar skola förnyas, hvilket alltid inno
förfallo tiden bör ske på Låntagarens bekostna

§. 96.

Innehållet af Sällskapets årliga Stat, hvar
anordning blifvit af Secreteraren åt Skattmästare
meddelad, utbetalar Skattmästaren qvartaliter, em
qvittence som å anordningen teknas, eller de
vid bifogas: och godtgöras Cassan de besparing
af staten som kunna inträffa. Alla öfriga utg
ter bestyrkas likaledes med anordningar och qv
tencer.

§. 97.

Öfver all Inkomst och Utgift åligger d
Skattmästaren, att föra redig och omständlig B
särskildt för hvarje fond. Utur dessa Böck
uppter han den förstadagen i hvart Qvartal, vid Sä
skapets allmänna sammankomst, utdrag eller F
slag, som utvisa hvarje Cassas tillstånd, sa
hvad under de nästförflutna tre Månaderne i
kommit och utgått. Dessa Qvartals förslager up
läsas samma dagar för Sällskapet.

§. 98,

Årsräkningarna afslutas enligt ett af Sällska
godkändt formulair, och behållningarna styr
genom jemnförelse med de, öfver hvarje For
tillhörigheter, upprättade Inventarier, samt de v
inventeringen funna contanta penningar i Cass
na. Skattmästaren upprättar ock årligen förteknin
öfver alla, enligt reverser, utestående fordring
hvilka förtekningar, jemte sjelfva reverserna o
öfr

289.

aget till
udet up:
itt i
sin be:
kall han
nyo in:
kirklig
en olik:
§ 10. sägs
it anled:
agens val
vara En:
n aldrig
tanka,
lålgd af
na Ari:
nå förslag
kapet
t med
i ty om
men väl
len skick:
kerbruks
de leda:

— 31 —

ga inventerings documenter förvaras i Sällska-
s kista. De anmärkningar, som under räk-
gars revision kunnat göras, och ej genast blif-
nöjaktigt förklarade, bör Skattmästaren, efter
dd anmälan af Revisorerna hos Sällskapet, en-
Sällskapets derom gifna föreskrift innom
tt tid till fullo utreda: hvarefter målet
mer till vederbörande Utskotts gransk-
g, och hemställes sluteligen till Sällskapets
rande.

§. 99.

Skattmästaren bör vid alla Sällskapets och
onomie Utskottets Sammanträden tillstädes va-
för att dervid med nödiga upplysningar till
da gå. Är han af laga förfall hindrad, att
infinna, gifve sådant förut Secreteraren skrif-
en tillkänna.

§. 100.

Då Sällskapet fattar något beslut, som skall
a Skattmästaren till efterrättelse, bör han, ehvad
under öfverläggningen varit närvarande el-
ej, derom, genom utdrag af protocollet, skrif-
en underrättas.

§. 101.

Anmodas Skattmästaren af Sällskapet, att u-
ess ärender göra någon resa, har han att der-
r njuta Skjutslega för två hästar och en
el silfver i dagligt tractamente. Samma
oner njute Secreterarne eller någon annan
llskapets Ledamöter, då Sällskapet någon
kan finna nödigt att anmoda dem till re-
ställande, enligt tillika meddelad föreskrift
ndamålet dermed.

289.

Utom Bränvin skulle Spannmåls priset förstöra jordbru-
karen och tvinga denna sedligaste, nyttigaste delen af Na-
nen till förstörande dagdrifvare. Finlands Brödföda for-
drar omkring 3 millioner tunnor säd. Den produceras af
100000 män, med lika många hustrur och barn eller ⅕ af
Finlands folkmängd. Hvarmed skola 4/5 sysselsättas?
Är utrikes behof icke att påräkna, så måste jordbrukaren
stadna vid denna punkt. Men handtverkaren, Stadsboen
och sjelfva Landtmannen förtär Bränvin åtminstone af-
ter 500,000 tr tillverkning. Denna handtering sysslosätter
20 à 30,000 personer; men bringar 6 à 7 millioner kuk
omlopp hos jordbrukaren, hvarigenom liftighet, verksam-
het och omtanka samt jordbruksdrift allstras. Förbind
Bränvinet-kronan indrifver denna summa ifrån den
trykta, ledsnande jordbrukaren, dit den alldrig återkom-
mer. Stadsboen, Fabrikanten, införskrifver derföre sin
[illegible] med Landtel

ÅBO 1821.
Tryckt hos J. C. FRENCKELL & SON.

[illegible]mmälas
[illegible] Sällskapet förän de till Oeconomie Utskottet öfverlemnas.
[illegible]tskottets beslut

[illegible]aget till
[illegible]ndet up-
[illegible]itt i
[illegible] sin be-
[illegible]kall han
[illegible]nyo in-
[illegible]kiskliz
[illegible] en olik-
[illegible] §10. sägs
[illegible]t anled-
[illegible]agens val
[illegible]vara En-
[illegible]n aldrig
[illegible]tanka,
[illegible]tälgd af
[illegible]na Ari-
[illegible]nå förslag
[illegible]kapet
[illegible]t med
[illegible]; ty om
[illegible]men väl
[illegible]len skick-
[illegible]
[illegible]kerbruks
[illegible]de leda-

skapets sammanträden skrifteligen, med sitt namns underteknande, föreslå nya Medlemmar, om hvilkas benägenhet, att uti Sällskapet ingå, han är förvissad. Förslaget ligger en månad på bordet, hvarefter den föreslagne väljes genom ballotering, och är till Ledamot lagligen vald, då minst två tredjedelar af de väljandes kulor äro vitkande. Blifver han icke genom sådant val till Ledamot antagen, må ingen honom å nyo, innom tvenne år dertill anmäla.

§. 3.

Till hvarje ny Ledamot utfärdas i Sällskapets namn ett kallelse bref, beledsagadt med ett exemplar af dessa Stadgar.

§. 4.

Ibland Sällskapets Ledamöter väljes, med slutna sedlar en ny Ordförande hvarje år den 1 November. Vore den valde Ordföranden frånvarande, underrättas han följande dagen om valet af Sällskapets Secreterare. Den som ordförandeskapet nedlagt, må ej innom två år derefter å nyo till Ordförande väljas.

§. 5.

Är Ordföranden, vid någon af Sällskapets sammankomster, icke tillstädes, väljes en af de närvarande Ledamöterne, att den dagen föra ordet.

§. 6.

Till biträde vid göremålen antager Sällskapet tvenne Secreterare, som, enligt en med Sällskapets bifall skedd öfverenskommelse, hafva arbetet sig emellan fördelta, njuta årliga löner, och bibehållas vid sina syslor, så länge de dem till Sällskapets nöje förvalta.

§. 7.

§. 7.

Är någondera Secreterare syslan ledig, k
göres derom i tidningarna, på det hugade
kande dertill få anledning att sig anmäla. D
efter utväljer Sällskapet tolf af sina Ledamö
som innom en månad å förslag till syslan uppf
Tre skicklige Män. Sedan förslaget blifvit
allmän sammankomst uppläsit, och derefter
gat en månad på bordet, antager Sällskapet
nom val en af de föreslagna till Secreterare.

§. 8.

Sällskapets Cassor förvaltas af en Skattm
stare, hvartill vid det första sammanträdet i
nuarii hvarje år väljes en Ledamot, som äg
kännedom af räkenskapsverk, och hos hvilk
full säkerhet finnes för de medel och för
han kommer att vårda och förvalta.

§. 9.

Nedlägger Skattmästaren af någon ors
sitt Embete innan årets utgång, väljes ge
en annan Ledamot till syslans bestridande. S
det vid årets början, gäller valet blott för d
återstående delen af året; men inträffar om
tet efter midsommaren, förblifver den nyv
Skattmästaren äfven det nästföljande året
Syslan.

§. 10.

Att dels utarbeta, dels afgöra förekomm
de ämnen, tillsättas hvarje år den 1 Novem
fem särskilde Utskott, af hvilkas Ledamöter h
va antalet qvarblifver ifrån det föregående å
då den afgående hälften genom val ersät
hvarvid dock en eller flere af de afgående k

263.

289.

(och Ekotidning)
lands allmänna Tidning / Skicklig

90. dagar

de sökande

näst deryå följande Sammanträde

ages en Skattmästare, att förvalta Sällskapets Kassa, dock emot förbindelse
tad Borgen för hvad han om händer får.

innan
träffar af någon orsak (vid sjukdom) Skattmästare Embetet

lkas Ledamöter uti hvarje år Utskotten förbeskrifva. Hvarje år den 1. No-
n afgår hälften af Ledamöternas antal, den första gången efter lottning
ng, men sedermera då den tid, för hvilken en och hvar Ledamot är kal-
efter lydelse, att åter inkallas en afgången Ledamot är Sällskapet efter-
kommandt.

de som fatta två år i Utskotten sitt.

förmåles
Sällskapet förän de Hr Oeconomie Utskottet öfverlemnas.
Utskottets Ledare

ägget till

nadet up-
nitt i
sin be-
dall han
nyo in-
kirkliz
en alle-
§ 10. sägs
i anled-
egens val
vara En-
n aldrig
tanka,
tålagd af
na Ari-

nå förslag
Kapet
t med
i ty om
men väl
len skick-

Res bruka
de leda-

na å nyo inväljas. Desse utskott äro 1:o Ett *Be-*
red-ings Utskott, som äger att granska och ut-
arbeta alla mål rörande ekonomiska Lagfrågor,
den allmänna Hushållningen i Landet, den
Ahlmanska skol-inrättningen, samt alla Veten-
skapliga ämnen, som hafva inflytande på Hus-
hållningen; att granska de Skrifter, som i Säll-
skapets namn genom trycket utgifvas, att före-
slå Prisfrågor, som skola af Sällskapet utfärdas
och pröfva de derå inkommande svaren, och
ändteligen att förbereda alla andra ämnen, som
ej egenteligen höra till något annat Utskotts be-
fattning. Detta Utskott utgöres af Tolf Ledamöter.
2:o Ett *Oeconomie Utskott*, bestående äfven af
Tolf Ledamöter, som handhafver alla mål rö-
rande inkomst och utgift af de under Sällska-
pets enskilda vård stående fonder. 3:o Ett *Åker-*
bruks Utskott, af Tolf Ledamöter, som förehaf-
ver alla till Jordbruket och Landthushållningen
egenteligen hörande ämnen, och som handhaf-
ver äfven förvaltningen af de för Potatoes od-
lingen i nåder anslagna medel. 4:o Ett *Lin- och*
Tlie-handterings Utskott, bestående af åtta Le-
damöter, som hafver befattning med hvad till
Lin- och Hamp-odlingen, samt dessa råämnens
förädling hörer, äfvensom med det som rörer får-
afveln och ylletillverkningarne, samt förvaltnin-
gen af de till dessa idoghets grenars befrämjan-
de nådigst anslagna medel. 5:o Ett *Vaccinations*
Utskott, bestående af Fyra Ledamöter, utom
Sällskapets Ordförande, som äfven här förer or-
det. Detta Utskott hafver omsorg om Vaccina-
tionens qafbrutna utöfning i landet, och förval-

tar

264.

265.

289.

tar de medel som till detta ändamål af h
Öfverheten äro anslagne.

§ 11.

Alla val till Embetsmän, Utskotts Le
möter eller andra Deputerade, ske med slu
sedlar, och afgöras genom de flesta röster
Blir valet emellan tvenne eller flere derige
oafgjordt, att de erhållit lika röster, skiljes d
emellan genom lottning.

~~§ 12.~~

Valen till Ordförande och Utskotts Le
möter anställas vid Sessionens slut, den 1 N
vember, sålunda, att först väljas Ledamöter
hvart och ett Utskott, i den ordning de i 10
äro uppräknade, och sluteligen Ordförand
Vill den afgående Ordföranden hålla ett T
det Sällskapet med nöje skall anse, göre han det
Sessionens början.

§. 13.

Skulle Skattmästaren blifva till Sällskap
Ordförande vald, och han dertill samtycker,
jes i hans ställe genast en annan Skattmäst
Blifver någon Utskotts ledamot genom val
tagen till Ordförande i Sällskapet, bör det sål
da ledigt blefna rummet genom nytt val fyll

§. 14.

Äro, efter förrättadt val till ett Utsk
Ledamöter, så många af dem närvarande,
omröstning i Utskottet kan ske, utvälja d
genast en ibland Ledamöterne som för det in
ende året der förer ordet. Är Utskottets när
rande Ledamöters antal mindre, sammank

hålla tvenne lika röster
N. äro de flesta rösterna lika för flere walde, skiljes et

Sammanträdet med ett tal, skall Sällskapet sådant med nöje anse.

Utskottens Ordföranden väljas årligen af Ledamöterne inom hvarje Utskott. Detta val ske sednast inom en veckа efter den 1. November.

Sällskapet förän de till Oeconomie Utskottet öfverlemnas.
Utskottets beslut

rtskottet af Secreteraren, att sist innom åtta da- ar derefter förrätta detta val.

Sällskapets Arbets Ordning.

§. 14.

Sällskapet sammanträder den första dagen i varje månad, samt den femtonde, då ärender- as mängd det fordrar, undantagande Julii och ugusti månader, som äro Sällskapets ferier. In- träffar helgedag å någon af dessa dagar, upp- jutes sammankomsten till nästföljande söckne- g. Till dessa sammankomster kallas Ledamö- rne genom annonce uti Åbo Tidning. Enär gon penninge fråga, eller annat ärende af nnerlig vigt, till öfverläggning förekommer, r sådant uti annoncen uttryckeligen omnämnas.

§. 15.

Skulle emellan de vanliga sammankomster- i något oföresedt mål, som ej tål tidens ut- lägt, förekomma, så må Sällskapets i staden va- nde Ledamöter, genom kungörelse i Åbo Tid- ng derom underrättas, och till bestämd tid mmankallas, att derom öfverlägga och besluta. ock må vid sådant tillfälle inga andra ären- r ~~företagas~~, än de som uti annoncen blifvit lkännagifne.

§. 16.

Vid Sällskapets allmänna sammankomst in- ger Ordföranden sitt rum vid bordet. Vid e- n sidan deraf sitta Secreterarena, vid den an- a Skattmästaren.

§. 17.

Sedan Sammankomsten är öppnad, begyn- nes

nes arbetet med justerande af det sednast
protokollet. Derefter uppläsas de bref, so
Sällskapets namn skola utfärdas. Dernäst
tagas uppskjutna mål och de som legat på
det. Vidare uppläsas ankomna bref och s
skrifter, som föranleda till Sällskapets omed
ra öfverläggning; och anmälas genom up
ning utur diarium, de skrifter, som angå
ninge lån eller utgifter, äfven som de,
ka blifvit till något Uttskotts utlåtande
mitterade. Derpå föredragas Utskottens
tänkanden öfver de till dem förvista mål. Se
förrättas val af förut föreslagna Ledamöter,
sist uppläsas de förslag till nya Ledamöter,
till dagens Session blifvit ingifne.

§. 19.

Vill någon Ledamot tala öfver ett före
rande ämne, eller något till Sällskapets kun
anmäla, göre det stående, njute och han
aktning, att ingen faller honom i talet, uta
le hvar i sin ordning. Under det något
förehafves, må inga enskilda samtal deröfve
ler i andra ämnen, emellan Ledamöterna an
las. Önskar någon Ledamot, att dess särsk
mening uti ett förevarande mål må i prot
let intagas, afgifve han sitt utlåtande skriftel

§ 20.

Enär Sällskapets Ledamöter blifvit, ge
Kungörelse i Tidningen, behörigen samma
lade, kunna de på utsatt tid tillstädes var
Ledamöter, ehvad flere eller färre sig infu
i den ordning dessa stadgar föreskrifva, af
alla förekommande mål och ärender. Skulle

Vid alla dessa Sammankomster utom Ordföranden, ramle. innan något till

Sällskapets

utsatte tids
alla ärenden
anmälas Skriften som angå gemenige lån äfvensom de skrifter icke blifvit
något utskott öfverlemnade

Skriften uppläses uhrer Sällskapets dagbok förtäckningen öfver de, sedan sednaste
sig till vederbörande utskott öfverlemnade
sammanträdet inkomna skriften och uhrer de hos protokollen som
den blifvit förde uti de utskott som äga vederbörande makt

anmälas

Sällskapet förän de till Ekonomie Utskottet öfverlemnas.
Utskottets beslut

tagen till

...nadet up-
...uitt i
...sin be-
...dall han
...nyo in-
...kirkliz
...en alik-
...§ 10. jäg
...it anled-
...agens val
...vara En-
...n aldriz
...tanka,
...tälgd af
...na Ari-

...nå förslag
...Kapet
...t med
...i ty om
...men väl
...den skrift-

...Resbrukts
...de leda-

268

l antalet af de närvarande icke stiga till Sju, böra namnen på dem, som uti öfverläggningen h beslutet deltaga, uti protocollet för dagen teknas.

§. 12.

Yppas skiljaktighet i meningarna, afgöres ken genom ballotering, då kulornas pluralitet ller till beslut. Härifrån undantages alla frår om penninge-utgifter eller lån, eller betänden om någon ändring i Sällskapets stadgar, m i laglig ordning blivit förestälde, granskaoch förberedde, samt nu till slutlig åtgärd fögne. I dessa fall böra minst två tredjedelaf kulorna vara jakande, innan propositionen anses vara bifallen.

§. 22.

Vid Sällskapets sammanträden äger ingen invarande Ledamot omröstnings-rätt, så framt n icke skrifteligen inlemnat sitt votum, med t namns underskrift.

§. 23.

Om flere val eller

269.

i mening uti ett förevarande och dennes skriftelige

275.

289.

antalet af de närvarande icke stiga till Sju, böra namnen på dem, som uti ofverläggningen beslutet deltaga, uti protocollet för dagen eknas.

§. 12.

Yppas skiljaktighet i meningarna, afgöres en genom ballotering, då kulornas pluralitet ller till beslut. Härifrån undantages alla frå- om penninge-utgifter eller lån, eller betän- aden om någon ändring i Sällskapets stadgar, i laglig ordning blivit föreställde, granska- och förberedde, samt nu till slutlig åtgård fö- agne. I dessa fall böra minst två tredjede- af kulorna vara jakande, innan propositionen anses vara bifallen.

§. 22.

Vid Sällskapets sammanträden äger ingen nvarande Ledamot omröstnings-rätt, så framt icke skrifteligen inlemnat sitt votum, med namns underskrift.

§. 23.

Om flere val eller omröstningar genom bal-

de, blifvit af Skattmästaren till Sällskapet de Martii inlemnade, hänvisas de till de §. 47 nä de Inventerings Männerne, som genomgå granska räkenskaperne öfver alla de fonder, Sällskapet har under sin förvaltning, jemn dem med den förut anställda inventeringen, sedan alt är revideradt antekna huruvida de funnits rigtigt, eller kunnat nöjaktigt förkla eller blifvit rättadt, och afgifva derom sin rättelse till Sällskapet innan den 1 April.

Arbetsordning för Utskotten uti Kejserl. Finska Hushållnings Sällskapet.

§. 47.

Uti hvart och ett Utskott föredragas ären derna af Sällskapets förste Secreterare.

§. 46.

Är Ordföranden hindrad, att vara tillstä vid Utskottets sammanträde, väljes en annan Utskottets Ledamöter till Ordförande för dag

§. 48.

En af Secreterarena förer Utskottets pro coller och uppsätter de betänkanden Utskotte ger att afgifva. Skulle ingendera Secretare kunna sig vid dess sammanträde inställa, förte tas protocollet för dagen af någon uti Utskot dertill utsedd Ledamot, som ock uppsätter U skottets betänkande.

§. 49.

Då ett eller flere skrifter blifvit ifrån Sä skapet till något Utskott hänviste, sammanträ Utskottets Ledamöter ofördröjeligen, till mål företagande, sedan de af Utskottets Ordförande

antalet af de närvarande icke stiga till Sju, böra namnen på dem, som uti öfverläggningen i beslutet deltaga, uti protocollet för dagen teknas.

§. 12.

Yppas skiljaktighet i meningarna, afgöres en genom ballotering, då kulornas pluralitet ller till beslut. Härifrån undantages alla frå- om penninge-utgifter eller lån, eller betän- den om någon ändring i Sällskapets stadgar, i laglig ordning blivit förestälde, granska- och förberedde, samt nu till slutlig åtgärd fö- agne. I dessa fall böra minst två tredjede- af kulorna vara jakande, innan propositionen anses vara bifallen.

§. 22.

Vid Sällskapets sammanträden äger ingen varande Ledamot omröstnings-rätt, så framt icke skrifteligen inlemnat sitt votum, med namns underskrift.

§. 23.

Om flere val eller omröstningar genom bal-

genom tillsägelse af Sällskapets betjente, blifvit därtill kallade. Skrifterna uppläsas af Secreteraren. Men om desse äro så vidlyftige, at deras innehåll, under en föreläsning icke noggrannt kan fattas, utlemnas de till circulation emellan Ledamöterne, sedan vid sammanträdet blifvit bestämdt, huru länge de hos hvar och en få stöja, på det de, sist två dagar innan de till öfverläggning företagas, måtte vara till Secreteraren återkomne. Till följe häraf bifogar Secreteraren till handlingarna en namnlista öfver de delfående Ledamöterne, med antekning huru länge hvar och en af dem hos sig behålla: och åligger det hvar Ledamot, att å listan tekna tiden, då han skrifterna bestämmit och afsändt. Uti mål af större vigt, och som fordra snart afgörande, författar Secreteraren förut berättelse om sakens förhållande, och uppsätter förslag till Utskottets betänkande, hvilka uppgifter jemte handligarna hos Ledamöterna circulera.

§. 19.

Sällskapet förmodar, att en och hvar, som mottagit Sällskapets kallelse till Ledamot uti ett Utskott, icke utan synnerligt förfall ifrån Utskottets sammanträden utebliver, samt att den, som på utsatt timme sig ej dervid kan infinna, derom gifver sådant Utskottets Ordförande eller Secreteraren tillkänna.

§. 19.

Vägrar någon Utskotts Ledamot, att uti Utskottets öfverläggningar deltaga, eller uraktlåter han det flere gångor, ehuru han till Utskottets sammanträden erhållit ordentliga kallelser, an-

för en ballotering sken

§. 19.

Vid ballotningen bör propositionen vara skrifteligen upsatt, ~~Dock~~ ~~så~~ bestämdt, så att dempa kan med ett ja eller nej svaras. Den som ... jaka propositionen inlägger en hvit kula i den svite dosen, den som ... neka henne inlägger det en svart. Den öfverblefne kulan inlägges uti den svarte dosen

§. 24.

Frånvarande Ledamot äger omröstnings rätt, då han sitt utlåtande skrifteligen afgifver.

4 ~~[illegible]~~ Han ... flere skrifter af enahanda ... ler böra uppå engång pröf... förän alla stunna uppå ...

/att circulera emellan de ... att af dem erhålla de...

/denna böra ...

— 20 —

anses han hafva sig ifrån Utskottet skiljt. I ... dan händelse äga Utskottets öfrige Ledamöter att till sitt biträde för det löpande året, adjungera någon annan ibland Sällskapets Medlemmar, men i sådant fall måste de frånvarandes skrifteliga utlåtanden infordras i Protocollet intagas och beräknas såsom hade äfven desse Ledamöter sig vid sammanträdet utlåtit.

§. 50.

Intet Utskott anses vara fullsutit, om ... halfva antalet af Dess Ledamöter deltaga i ... verläggningarna. Likväl kunna, till undvikande af uppehåll, ärender äfven af färre närvarande Ledamöter företagas, sedan behörig kallelse till alla blifvit verkställd.

§. 51.

Uti Utskotten afgöras alla mål, då skiljaktiga meningar yppas, genom öppen votering, ... framt icke ballotering af någon Ledamot uttryckeligen äskas, då sådant voterings sätt för den gången antages. De flestas mening grundlägger Utskottets beslut, och Ordförandens tanke ... afgörande, om rösterna äro lika: undantagande penninge frågor, der tvåtredjedelar böra ... propositionen förän den anses bifallen; äfven undantagas de mål som äro till Utskottets slutelig åtgärd öfverlemnade, hvarom trefjerdedelar ... Utskottets Samteliga Ledamöter böra vara en... innan beslutet är laggildt, eller kan gå i verkställighet. Alla Utskottens beslut böra justeras förrän de vid Sällskapets allmänna Sammankomst anmälas, ~~eller lända till någon åtgärd.~~

§. 51.

268

— 9 —

antalet af de närvarande icke stiga till Sju, böra namnen på dem, som uti öfverläggningen beslutet deltaga, uti protocollet för dagen ...eknas.

§. 12.

Yppas skiljaktighet i meningarna, afgöres ...en genom ballotering, då kulornas pluralitet ...er till beslut. Härifrån undantages alla frå... om penninge-utgifter eller lån, eller betän...den om någon ändring i Sällskapets stadgar, ... i laglig ordning blivit förestälde, granska... och förberedde, samt nu till slutlig åtgård fö...gne. I dessa fall böra minst två tredjede... af kulorna vara jakande, innan propositionen ... anses vara bifallen.

§. 22.

Vid Sällskapets sammanträden äger ingen ...varande Ledamot omröstnings-rätt, så framt ... icke skrifteligen inlemnat sitt votum, med ... namns underskrift.

§. 23.

Om flere val eller omröstningar genom bal...

269.

... mening uti ett förevarande ... och denna skrifteligen

279.

...ller om någon af Utskottets Ledamöter afleder eller är från Staden ...trefj / den återstående tiden

...likaldes två tredjedelar

...nna verkställas eller

289.

...aget till

...ndet up...

...uitt i

...sin be...

...all hon

...nyo in...

...skiklig

...en olik...

§10. sägs

...it anled...

...agens val

...vara En...

...en aldrig

...tanka,

...tålgd af

...na Ari...

...på förslag

...kapet

...t med

...e; ty om

...men väl

...den skick...

...kerbruks

...de Leda...

268

gål antalet af de närvarande icke stiga till Sju, å böra namnen på dem, som uti öfverläggningen ch beslutet deltaga, uti protocollet för dagen nteknas.

§. 12.

Yppas skiljaktighet i meningarna, afgöres ken genom ballotering, då kulornas pluralitet äller till beslut. Härifrån undantages alla frå- or om penninge-utgifter eller lån, eller betän- anden om någon ändring i Sällskapets stadgar, om i laglig ordning blivit förestälde, granska- e och förberedde, samt nu till slutlig åtgärd fö- etagne. I dessa fall böra minst två tredjede- ar af kulorna vara jakande, innan propositionen är anses vara bifallen.

§. 22.

Vid Sällskapets sammanträden äger ingen närvarande Ledamot omröstnings-rätt, så framt an icke skrifteligen inlemnat sitt votum, med itt namns underskrift.

§. 23.

Om flere val eller omröstningar genom hal-

269.

i mening uti de förevarande
och dennes skrifteligen

289.

agets till

ndet up-
nitt i
sin be-
tall sin
nyo in-
skrifvlig
en alle-
§ 10. sägs
it anled-
dagens val
varå En-
en aldrig
tanka,
tälgd af
na An-

på förslag
Skapet
t med
ej ty om
, men väl
den skrift-

kesbruks
nde leda-

280

§. 51.

Efter skedd justering underskrifves Utskot- ets Protocoll af dess Ordförande, äfven som de nordningar något Utskott äger att utgifva. Men ndra Expeditioner ifrån Utskotten underskrif- as af Sällskapets allmänna Ordförande.

§. 52.

Beredning Utskottet har ingen verkställan- de befattning, utan endast att afgifva sitt utlåtan- de och bereda sina om händer hafvande mål till föredragning i Sällskapet,

§. 53.

Oeconomiæ Utskottet äger rättighet, att utan hemställan till Sällskapet bevilja eller afslå be- gärda penningelån.

§. 54.

Detta Utskott tillhörer att pröfva alla för- lag till penninge utgifter, och till uppsägningar f gifne lån. Men Utskottets betänkanden öfver essa ämnen hemställas till Sällskapets slutelig afgörande.

§. 55.

Åkerbruks Utskottet består af praktiska Landt- hushållare, hvilka till en del kunna vara i Lands- rterna vistande. Fördenskull kungöras dagarna deras sammanträden så tidigt uti Abo Tid- ning, att alla derom förut kunna inhemta känne- dom och sig till öfverläggningarna inställa.

§. 56.

Detta Utskotts Ledamöter befliita sig om, tt dels af egen erfarenhet, dels genom brefväx- ing med utmärkta Landthushållare, dels utur godkända Författares arbeten insamla nyttiga upp- lysningar uti Landthushållningen, hvilka Utskot-

tet

281.

Sällskapets ämnen ge-
Sällskapets egen Utskottet

antalet af de närvarande icke stiga till Sju, böra namnen på dem, som uti öfverläggningen beslutet deltaga, uti protocollet för dagen knas.

§. 12.

Yppas skiljaktighet i meningarna, afgöres n genom ballotering, då kulornas pluralitet er till beslut. Härifrån undantages alla frå- om penninge-utgifter eller lån, eller betän- den om någon ändring i Sällskapets stadgar, i laglig ordning blivit förestälde, granska- och förberedde, samt nu till slutlig åtgärd fö- gne. I dessa fall böra minst två tredjede- af kulorna vara jakande, innan propositionen anses vara bifallen.

§. 22.

Vid Sällskapets sammanträden äger ingen varande Ledamot omröstnings-rätt, så framt icke skrifteligen inlemnat sitt votum, med namns underskrift.

§. 23.

Om flere val eller omröstningar genom bal-

tet föreslår till införande uti Sällskapets tr Skrifter.

§. 57.

Till detta Utskotts omsorg hörer, att hos skapet föreslå inköp af nya skrifter rörande L hushållningen, äfvensom af nyttiga redskap modeller.

§. 58.

Till försöks anställande, genom någon na Ledamöter, uti outredda Hushållnings äger det att af Sällskapet, emot skeende red ning begära penninge förskotter.

§. 59.

Detta Utskott äger ock, att till Prisu hos Sällskapet föreslå nya Försöks anställande Landthushållningen, samt tjenliga bel derföre.

§. 60.

Utan hemställan till Sällskapet pröfvar Utskott, hvilka orter i Landet ännu behöfva derstöd af Utsädes Potäter samt fogar anstalt anskaffandet och utdelningen deraf; hvarvid för Potatoes odlingen allernådigst anslagna användes.

§. 61.

Utskottets betänkanden om Belöningar Potatoes odling, om underdåniga berättelser förslager till Hans Majestät Kejsaren, och om gifvande af Skrifter rörande denna jordfrukt ling och begagnande, blifva i vanlig ordning Sällskapets pröfning hemställde,

§. 62.

Utskottet granskar alla räkningar rörand Pot

för en balloterings fråga.

§. 19.

Vid Sällskapets sammanträden bör propositionen vara Skriftligen uppsatt, och förslaget bestämdt så att det kan med ett ja eller nej besvaras. Den som finner propositionen innehålla en tvåfaldig fråga, har rätt att särskilja densamma, och den som vill besvara dem innehåller det en gemensamt. Den oförmögne skulan inlägger ett hvitt kulor i den svarta dosan, den förmögne skulan inlägger ett grönt.

§. 20.

Förutvarande hedersmedlem äger omröstnings rätt, då han gifvit sin mening uti ärendet skriftligen afgifven.

/ Slöjd- och Manufaktur

antalet af de närvarande icke stiga till Sju, böra namnen på dem, som uti öfverläggningen beslutet deltaga, uti protocollet för dagen knas.

§. 12.

Yppas skiljaktighet i meningarna, afgöres n genom ballotering, då kulornas pluralitet er till beslut. Härifrån undantages alla frå- om penninge-utgifter eller lån, eller betän- den om någon ändring i Sällskapets stadgar, i laglig ordning blivit förestälde, granska- ch förberedde, samt nu till slutlig åtgärd för- gne. I dessa fall böra minst två tredjede- af kulorna vara jakande, innan propositionen anses vara bifallen.

§. 22.

Vid Sällskapets sammanträden äger ingen varande Ledamot omröstnings-rätt, så framt icke skrifteligen inlemnat sitt votum, med namns underskrift.

§. 23.

Om flere val eller omröstningar genom bal-

toes-planterings Fonden, äfvensom den af eteraren uppsatta redovisning öfver förvalt- en deraf, hvilken till Hans Kejserliga Maje- kommer att aflämnas, och uti Sällskapets ta års berättelse kungöras.

§. 63.

Lin- och Yllehanterings-Utskottet äger, att hemställan till Sällskapet bevilja de af Hans erliga Majestät utfästa premier för produc- af Lin och Hampa, spånader och fina lärfts- ader; att bestyra om tjenligt Lin- och Hamp- anskaffande, och om vården och disposi- n af införskrifna fremmande Fårslag; att ska alla räkningar som angå Linplanterings n, äfvensom redovisningen öfver förvaltnin deraf, hvarom gäller det som i §. 62. om po- s fonden är stadgad.

§. 64.

Deremot bör detta Utskott till Sällskapets ande hemställa alla frågor om belöningar och r af Fondens medel, om nya förslager till La- stituter och andra nyttiga denna Fond rö- inrättningar, förslag till reglementen för a inrättningar och till underdåniga hem- ingar hos Hans Kejserliga Majestät om des- nnen, äfvensom till de underrättelser för inheten, som derom skola genom trycket öras.

§. 65.

Vaccinations Utskottet, som alltid bör hafva två re ibland sina Ledamöter, har sig uppdragit, evilja och utanordna de i nåder utfästa arf-

antalet af de närvarande icke stiga till Sju,
öra namnen på dem, som uti öfverläggningen
beslutet deltaga, uti protocollet för dagen
knas.

§. 12.

Yppas skiljaktighet i meningarna, afgöres
genom ballotering, då kulornas pluralitet
r till beslut. Härifrån undantages alla frå-
om penninge-utgifter eller lån, eller betän-
en om någon ändring i Sällskapets stadgar,
i laglig ordning blivit förestälde, granska-
ch förberedde, samt nu till slutlig åtgärd fö-
gne. I dessa fall böra minst två tredjede-
af kulorna vara jakande, innan propositionen
anses vara bifallen.

§. 22.

Vid Sällskapets sammanträden äger ingen
varande Ledamot omröstnings-rätt, så framt
icke skrifteligen inlemnat sitt votum, med
namns underskrift.

§. 23.

Om flere val eller omröstningar genom bal-

voden för Barns Vaccinationer, dag-trak-
ten och skjutslegor för Provincial Medici,
resa i vaccinations ärender och för utsände
cinateurer, kostnaden för uppköp af vaccin
nålar och för dessas samt vaccinämnes kringsän
Äfven äger Utskottet göra underdånig
tion af de medel, som utöfver det årliga
get för vaccinationens bedrifvande k
dig, samt att hafva uppsigt öfver de
Sällskapets allmänna Vaccinateurer vidtaga
granskar den af Secreteraren författade år
görelsen öfver Vaccinations fonden hvaro
ler det som §. 62. om Potatoes fonden
skrifvit.

§. 66.

De till Sällskapet inkommande Vaccin
längder och reseräkningar revideras ge
Secreteraren, som deröfver uppsätter sina a
ningar, och uppgifver för Utskottet sitt
kande om beloppet af de arfvoden som bö
betalas. Efter föregången pröfning häraf
skottet utanordnar Ordföranden den fastst
talningen.

§. 67.

Till Sällskapets pröfning och afgörande
ställer detta Utskott sina betänkanden om
belöningar eller arfvoden, som komma att
fara längre tid, om reglementen och fortfa
Instructioner, samt om Förslager, som
Hans Kejserliga Majestät i underdånighet
anmälas.

för en ballotering sken

§. 19.

Vid ballotering bör propositionen vara skrifteligen upsatt, [illegible] bestämdt, så att dempa kan med ett ja eller nej svaras. Den som [illegible] jaka propositionen inlägger en hvit kula i den hvite dosen, den som [illegible] neka henne inlägger det en svart. Den öfverblefne kulan inlägges uti den [illegible] dosen

§. 24.

Från varande Ledamot äger omröstnings rätt, då han sitt [illegible] tande skrifteligen afgifver.

(Andre Secreterarens förer dervid protokollet, och underskrifver det, sedan det blifvit justeradt

Saknas vid de inkomne skrifterne någon för Sällskapet nödig [illegible] lysning, bör den af Secreterarens genast infordras. Sedan är denna [illegible] kommen, eller bifinnes akten ~~genast~~ fullständig, öfverlemnas af Secreterarens genast till vederbörande utskott. Sådan mål, [illegible] hvilka tvetydigt är, till hvad utskott de höra, eller öfver hvilka [illegible] utlåtande äger rum, ~~anmälas på~~ eller som angå [illegible] ninge lån eller utgifter från Sällskapets enskilte [illegible] den anmälas

[illegible]antalet af de närvarande icke stiga till Sju, [illegible]öra namnen på dem, som uti öfverläggningen [illegible] beslutet deltaga, uti protocollet för dagen [illegible]knas.

§. 12.

[illegible] Yppas skiljaktighet i meningarna, afgöres [illegible]n genom ballotering, då kulornas pluralitet [illegible]er till beslut. Härifrån undantages alla frå[illegible] om penninge-utgifter eller lån, eller betän[illegible]en om någon ändring i Sällskapets stadgar, [illegible] i laglig ordning blivit förestälde, granska[illegible]ch förberedde, samt nu till slutlig åtgård fö[illegible]gne. I dessa fall böra minst två tredjede[illegible]af kulorna vara jakande, innan propositionen [illegible]anses vara bifallen.

§. 22.

[illegible] Vid Sällskapets sammanträden äger ingen [illegible]varande Ledamot omröstnings-rätt, så framt [illegible] icke skrifteligen inlemnat sitt votum, med [illegible]namns underskrift.

§. 23.

[illegible] Om flere val eller omröstningar, genom bal[illegible]ing, efter hvarandra anställas, utdelas dock [illegible]varje Ledamot på en gång endast en jakan[illegible]ch en nekande kula. Dessa kulor insamlas [illegible] begge tillika uti tvenne dosor, bestämde för [illegible] eller afslag, på det sätt, att de jakande ku[illegible]a uti den förra, och de nekande uti den sed[illegible] utmärka bifall, och tvärtom.

§. 20.

[illegible] Sällskapets Ordförande tillkommer att hand[illegible] Stadgarna; att tillse det Utskotten och Em[illegible]männerne ordentligen fullgöra sina åliggan-

 den;

[illegible] mening uti ett förevarande [illegible] och denna skrifteligen

[illegible]edamöten eller Secreterarene allmänna [illegible] nästskunde sammanträde [illegible] till ett utskott hörande [illegible] till anmälan i Sällskapet

[illegible]aget till

[illegible]udet up[illegible]

[illegible]uitt i

[illegible]sin be[illegible]

[illegible]kall han

[illegible]nyo in[illegible]

[illegible]kiklig

[illegible] en olik[illegible]

§10. sägs

[illegible]it anled[illegible]

[illegible]agens val

[illegible]vara En[illegible]

[illegible]n aldrig

[illegible]tanka,

[illegible]tälgd af

[illegible]na Ari[illegible]

[illegible]pocratiska [illegible]

§7 hvarföre skall 3 sättas på förslag till Secreterare, skall Sällskapet nödvändigt vara bundet med de vanliga befordrings Redjorne; ty om den 4de icke vore känd af de 12, men väl af hela öfriga Sällskapet såsom den skickligaste, så kan han icke väljas.

§10. jämför §6 3 männe icke åkerbruks utskottets i landsorten vistande leda-

den; att vid Sällskapets Sammanträden s… verläggningarna och göra propositioner ti… samt att underskrifva alla i Sällskapets n… gående expeditioner.

§. 21.

Secreterarene föredraga ärenderna, för… tocollen, besörja om brefvexlingen, och f… öfrigt den för dem upprättade instructi… ligt den dem emellan fastställda fördeln… göromålen.

§. 22.

Så väl närvarande som frånvarande … möter anmäla skrifteligen, i form af me… de ärender som de till Sällskapets pröfni… ja öfverlemna.

§. 23.

Öfver alla mål infordrad Sällskapet … börande Utskotts betänkande, innan de til… teligt afgörande företagas, med mindre … ärende skulle, efter ordentlig omröstning, … vas fordra så skyndsam åtgärd, att Uts… tanka ej dessförinnan kan inhemtas; då … mål genast må afgöras. Om utgången … dana mål, som enligt ett Utskotts instr… kunnat, utan Sällskapets vidare pröfning, … ras, underrättas Sällskapet, vid dess näst… allmänna Sammanträde, genom upplä… Utskottets deröfver förde protocoll.

§. 24.

Hvarje Utskott åligger, att, jemlik… fastställda arbets-ordning, noga granska d… der och handlingar, som till detsamma … af Sällskapet hänvisте, Det äger ock a…

/ Andra Secteraren för denne protokollet, och underskrifver det, sedan det blifvit justerad

¶ Sakens vid de inkomne skrifter någon för Sällskapet omedelbar åtgärd, bör den af Secreteren genast anföras. Saken är denna kommen, eller befinnes saken genast fullständig öfverlemnad af Secreteren genast till vederbörande utskott. Sådana mål, hvilka tvistiga äro, äro hvad utskott de höra, eller öfver hvilka intet utskott äger rum, anmäles på allmän Sammanträde af Sällskapets ordförande eller den som annan sådan anmälan

…skrifter någon tidsmål, att dess fastställda mening uti att förevarande … må protokollet intagen, afskrift … och denne skriftligen …

…kommit, som …, eller då af Utskotten tidsmålen eller Secreterarene … målas, allmänna …, innan nästkommande Sammanträde … ja vidt ej gon låtas alla de tids att utskott hörande … vara inom det afgjorde, eller till anmälan i Sällskapet …

…dre.

…agen till …

…ndet up… …uit i … …sin be… …dall hon… …nyo in… …skrifligt … en alle… …§ 10. jäg… …it anled… …agens val … vara En… …en aldrig … …tanka, …tälgd af … na Ari…

…programska an…

§ 7 …varföre skall …sättas på förslag till Secreterare, skall Sälskapet nödvändigt vara bundet med de vanliga beförderings Reglorne; ty om den 4de icke vore Rand af de 12, men väl af hela öfriga Sälskapet såsom den skrifligaste, så kan han icke väljas.

§ 10. jämför § 6 … männe icke åkerbruks utskottets i landsorten vistande leda…

270

till Sällskapet öfverlemna förslager, som nå-
dess Ledamot eller Secreteraren uppgjort
ämnen hörande till Utskottets befattning.
in Sällskapets näst skeende sammankomst bö-
å vida möjeligt är, alla till ett Utskott hän-
mål vara utarbetade, att då kunna Sällska-
meddelas.

§. 25.

Sällskapets öfrige Ledamöter äga rättighet
öfvervara Utskottens sammanträden, men ej
ati deras öfverläggningar deltaga.

§. 26

Sedan ett Utskotts betänkande öfver något
blifvit vid Sällskapets allmänna Samman-
st uppläsit, lägges saken, derest icke dess
affenhet nödvändigt fordrar en skyndsammare
rd, på bordet för en månad, innom hvilken tid
Ledamot äger rättighet, att densamma med dit-
nde handlingar granska. Åstundar derefter nå-
Ledamot Handlingarna till påseende, ankommer
å Sällskapets pröfning och omröstning, om
t derföre ännu må hvila till nästa session:
efter intet vidare uppskåf med dess slutelik-
fgörande äger rum. Om tiden till gransk-
af inkomna prisskrifter gäller hvad nedan-
särskildt stadgas.

§. 27.

På det Sällskapets Medlemmar må äga nö-
tillgång till dess Böcker och öfriga Samlin-
på bordet liggande Handlingar, Sällskapets
ium och protocoller m. m. öppnas Sällska-
rum, utom de allmänna Sammanträdes da-
aa, på viss dag en gång hvarje vecka. Till
de

271.

289.

Sagt till

nadet up.
nitt i
sin be:
dall sau
nyo in.
Kiz Kliz
en alik.
§ 10. sägs
it anled=
agens val
vara En:
er aldrig
tanka,
tålgd af
na Ari:

Programatiska anda...
§ 7 vartföre skall ny sättas på förslag
till Secreterare, skall Sällskapet
nödvändigt vara bundet med
de vanliga befordrings Redjorne; ty om
den 4de icke vore Rand af de 12, men väl
af hela öfriga Sällskapet såsom den skick-
ligaste, så kan han icke väljas.
§ 10. jämför § 6 ½ manne icke åkerbruks
utskalkets i landsorten vistande leda=

¶ Sakens vid de inkomne skrifterne någon för Sällskapet ofördelaktig
tydning, bör den af Secreteran genast anmärkas. Sedan den anmälde
kommen, eller befinnes äkten ej fullständig, förfarer Secreteran
af Secreteran genast till vederbörande utskott. Sådana mål,
hvilka tvetydigt är, äro hvad utskott de höra, eller öfver hvil-
intet utskott annat äger rum, anmäles på allmän sam-
lings sal eller utgifter från Sällskapets enskilda
den anmälan

de Ledamöters tjenst, som vilja dessa veckos
mankomster bivista, håller Sällskapet, utom
i Finland utkommande Tidningar och peri
blad, en eller flere utländska Journaler.
och en Ledamot äger rättighet, att till
sammankomsterne införa resande Lärde,
hushållare och Konstnärer.

§. 28

Den eller de, som vilja till närmare
ende uttaga på bordet liggande handlinga
mäla sig dertill hos Sällskapets Secreterare
bestämmer för hvar och ens delfående
ordning och tid, att samma handlingar sk
gen före nästa allmänna sammankomst kun
ra återlemnade. Dessutom åligger den, so
gra uttagna handlingar om händer hafve
Sällskapets veckosammankomst inträffar, att
denna sammankomsts början intill dess sk
la dem Sällskapets Ledamöter tillhanda, h
Secreteraren äger hafva tillsyn.

§. 29.

Utom strödda kortare underrättelser fö
mogen, som Sällskapet vid förefallande til
utfärdar, vill Sällskapet, under titel, dels af *A
liga Finska Hushållnings Sällskapets Ha
gar*, dels af *Underrättelser ifrån Kejserlig
ska Hushållnings Sällskapet*, genom tryck
gifva sådana skrifter, som bidraga till upply
om Landets Natural-historie, samt förbätt
af dess Näringar och Hushållningssätt.

§. 30.

Sällskapet emottager derföre med nöj
dess yrke rörande upplysningar, berättelse

¶ Saknas vid de inkomna skriftens nogga för Sällskapets Ledamöter
Uppsyning, bör den af Secreteraren genast införskaffas. Saknas den
Kommen, eller befinnes äkten [illegible] fullständig, åligger det
af Secreteraren genast till vederbörande utfärdare. Sådana mål
hvilka tvetydigt är, äro hvad utfärdt de bord, eller åligger det
intet tillräcklig äger rum, [illegible] eller som angår
nings del eller utbyttes från Sällskapets enskilda
den anmälan

271.

289.

[illegible] sagt till

[illegible] andet up-
[illegible] mitt i
[illegible] sin be-
[illegible] skall han
[illegible] nyo in-
[illegible] kirkliz
[illegible] en alle-
§10. sägs
[illegible] i anled-
[illegible] agens val
[illegible] vara En-
[illegible] en aldrig
[illegible] tanka,
[illegible] tälgd af
[illegible] na Ari-

[illegible] ografiska anda-

§7 [illegible] tvarföne skall [illegible] sättas på förslag
till Secreterare, skall Sällskapet
nödvändigt vara bundet med
de vanliga befordrings Redjorne; ty om
den 4de icke vore Rand af de 12, men väl
af hela öfriga Sällskapet såsom den skick-
ligaste, så kan han icke väljas.

§10. jämför §6½ [illegible] manne icke åkerbruks
utskalkets i landsorten vistande leda-

272.

ndlingar, till att, efter föregången pröfning
gen i hela sin vidd, eller utdrag, uti dess
ter införas, och önskar Sällskapet att Författ-
a till större afhandlingar vilja bifoga deras in-
ll uti korta sammandrag. Sällskapet vill dess-
n anmoda vissa Ledamöter i hvarje Lands-
att med Sig underhålla en jemn brefväx-
. Sällskapet hoppas så mycket mer, att ifrån
Landsorter erhålla flitiga underrättelser, som,
gt Hans Kejserl. Maj:ts nådiga förordnande
en 22 April 1817, hvar Medborgare i Fin-
. äger rättighet, att utan någon afgift, på
tcontoiren i Landet inlemna bref eller pac-
r, addresserade till Kejserl. Hushållnings
skapet, hvilka ofelbart skola emottagas och
edieras, så snart de för Post Inspectorerne
vit uppviste.

§. 35.

Sällskapet förskaffar sig ett utvaldt Biblio-
i Hushållnings Vettenskapen, och Samlingar,
äl af Naturens alster, som af på åtskilliga
r brukeliga redskap och mechaniska Verk-
dels i sin rätta storlek, dels i modell.

§. 36.

Af Natural samlingarna får intet ifrån Säll-
pets rum uttagas, eller på lån bortföras. Så
Sällskapets rum till allmänna sammanträden
r veckosammankomster öppnas, böra alla Skrif-
Böcker, Modeller och Redskap vara tillgän-
ga, derest icke något redskap eller modell,
gt Sällskapets vid allmän Sammankomst gifna
ånd, vore till säker man på landet, för kort
utlånadt. Emellan Sammankomsterna må de
åt

uplysningen skola till det flit
inhändas,

Saknas vid de inkomne skrifterne någon för Sällskapet nödig
lysning, bör den af Secreteraren genast infordras. Sedan är denna
kommen, eller bifinnes akten fullständig, öfverlemnas
af Secreteraren genast till vederbörande Utskott. Sådan mål,
hvilka tvetydigt är, till hvad Utskott de höra, eller öfver hvad
intet utlåtande äger rum, ~~anmälas på~~ eller som angå
ninge lån eller utgifter från Sällskapets enskilte
den anmälas

273.

289.

laget till

ndet up-
mitt i
sin be-
skall han
nyo in-
skicklig
en olik-
§10. sägs
it anled-
agens val
vara En-
en aldrig
tanka,
tälgd af
na Ari-
stocratiska andan.

§7 hvarföre skall 3 sättas på förslag
till Secreterare, skall Sällskapet
nödvändigt vara bundet med
de vanliga befordrings Redjorne; ty om
den 4de icke vore känd af de 12, men väl
af hela öfriga Sällskapet såsom den skick-
ligaste, så kan han icke väljas.

§10. jämför §6 3 männe icke åkerbruks
utskottets i landsorten vistande leda-

åt Ledamöter i staden af Secreteraren utlånas, ker och Skrifter få ej, under någon förn ning, utom staden föras.

§. 32.

Den 1 November, eller måndagen ter, om den på söndag inträffar, kungör utdelning de Belöningar Sällskapet tillerk ga Landtbrukare, Näringsidkare eller Kv rer. Då uppgifvas äfven prisfrågor, som blifvit af Beredningens Utskottet granskade Sällskapet bifallne, att innom en tid af ett flere år besvaras.

§. 33.

Inom April månads slut införvär skrifter, som Sällskapet önskar, d. 1:sta nästf November få belöna. De som till denn inkommit, anmälas vid allmänna Sammanträde Maji, och lemnas till Beredningens Uts som, efter behörig granskning, derom a skrifteligt utlåtande, hvilket före den 1 A bör vara till Sällskapet inlemnadt för att, Prisskrifterna läggas uppå bordet, till Le ternes närmare granskning. Vid Sällskapets mankomst den 1. September uppläses den låtande första gången, och den 1 October dra gången, tillika med de Skrifter, som U tet till Belöning anmält: hvarpå Sällskapet ma dag afgör, hvilka svar finnas värdiga lönas med fulla priset eller med accessit sammantädet den 1 November kungöras ningarne, och namnsedlarna, som åtföljt belöning godkände Skrifterne, uppbrytas. De löntes namnsedlar förvaras ett år, att åt

† Tekens vid de inkomne Skrifterne någon för Sällskapet Ö[illegible] tyckning, bör den af Secreteraren genast införas. Tekn[illegible] kommen, eller bifinnes äkten [illegible] af Secreteraren genast till vederbörande Utskott. Sådan[illegible] hvilka tvetydig är, till hvad Utskott de höra, eller öfver[illegible] intet vidkännes äger rum, anmälan[illegible] ningar till ellen utskotter från Sällskapets enskilda den anmäler

273.

289.

Vaget till

[illegible] andra dikt. personer

[illegible]ndet up-
[illegible]mitt i
[illegible]sin be-
[illegible]Hall han
[illegible]nyo in-
[illegible]skrifter
[illegible]n alle-
§ 10. säger
[illegible]it anled-
[illegible]agens val
[illegible]vara En-
[illegible]n aldrig
[illegible]tanka,
[illegible]tâlgd af
[illegible]na Ari-

stocratiska anda.
§ 7 derefter skall hänsättas på förslag till Secreterare, skall Sällskapet nödvändigt vara bundet med de vanliga befordrings Reglorne; ty om den 4de icke vore Rand af de 12, men väl af hela öfriga Sällskapet såsom den förnämligaste, så kan han icke väljas.
§ 10. jämför § 6 2 männe icke åkerbruks utskottets i landsorten vistande leda-

återlemnas. Men anmäla desse sig ej in denne tid, blifva namnsedlarne vid allmän ankomst uppbrända. Skulle författaren till belönt prisskrift begära att densamma oförd återbekomma, vill Sällskapet en sådan lan icke vägra. I annat fall förbehåller ällskapet, att deraf begagna hvad Sällskapet tjena till allmänt gagn.

§. 34.

Den 1 November uppläses en berättelse om apets arbeten under det förflutna året, och en arisk redovisning öfver de under Sällska förvaltning stående publiqve fonder, hvilka, förteckning öfver Sällskapets verkeliga Med ar, hvaruti äfven upptagas de bidrag till Säll ts Cassa, hvar och en inom året gjort, na att genom trycket utgifvas. Hvarje inom et vistande Ledamot erhåller ett exemplar nna skrift sig tillsändt, då hans vistelse ort Secreteraren känd. Ett kort utdrag af des ättelser och redovisningar afsändas i un nighet till Hans Kejserliga Majestät.

Sällskapets Penningeverk.

§. 35.

Hvar Ledamot erlägger till Sällskapets Cas årlig afgift af Fem Rubel Banco Assigna . Denna skyldighet upphör hos den Le t, som i Tjugu år inbetalt en sådan eller varande afgift; äfven hos den, som vid sitt de eller sedermera på en gång erlagt Fem Rubel. Föräringar och patriotiska tillskott agas med tacksamhet, och skola, efter gif va-

† Sakens vid de inkomne skrifters nägen för Sällskapet Omsorg, bör den af Secreteraren genast införskaffas. Saken kommer, eller befinnes aldrig fullständig förekommer af Secreteraren genast till vederbörande utskott. Sådan mål hvilka behöfligt är, till hvad utskott de höra, eller förut intet utskott äger rum, anmäles på allen som angå ningar den allen utgifter från Sällskapets enskilta den anmäler

gar vid förslagets till
gorne. 1821

icke för gällandet up
rdsförändren mitt i
skilja sig ifrån sin be
och förefore skall han
år kunna anyo in
gan då åter skriftlig
icke förutinnan en alle
om utskotten §10. säger
rejedirat gifvit anled
n idé, såsom Dagens val
ler nämne den vara En
tyck: ty många förnuftet kan aldrig
gifva anledning till sådan tanka,
men väl tyckes den vara en följd af
den så kallade Embetsmanna Aris
tocratiska andan.
§7 förefore skall uppsättas på förslag
till Secreterare, skall Sällskapet
nådigst vara bundet med
de vanliga befordrings Reglorne; ty om
den 4de icke vore Rand af de 12, men väl
af hela öfriga Sällskapet såsom den skrif
ligaste, så kan han icke väljas.
§10. jämför §6 2 mänme icke åkerbruks
utskottets i landsorten vistande leda

varens åstundan, till befrämjande af ändamål användas.

§. 36.

En nyvald Ledamots namn i Sällskapets Matrickel, förrän årets betalad.

§. 37.

Den Ledamot, som inom Tre å lagt sin års afgift, blifver ej upptagen liga förteckningen öfver Sällskapets M så framt han icke förut till Cassan in §. 40 bestämda summor, eller på anna Sällskapet sig förbundet, hvaröfver Säll förefallande händelser vill sig utlåta.

§. 38.

Alla af Sällskapet bifallna penning anordnas af Ordföranden, med Secreter trasignation.

§. 39.

Då Sällskapets behållna Fond ö närvarande behof, utlånas penningarne procents årlig ränta och säkerhet i ogr egendom. Dock må ej större summa än bel Banco Assignationer åt en person

§. 40.

Anmäla sig flere låntagare, äga om me Landtbrukare och Slöjdeidkare för Alla Låne ansökningar ingifvas till S som vid allmän Sammankomst hänviser Oeconomie Utskottets granskning. O pet häraf underrättas Sällskapet i vanlig vid dess nästa Sammanträde, då ock

ψ Saknas vid de inkomna skriftens någon för Sällskapet ändlig
lysning, bör den af Secreteraren genast infordras. Saknas denna
kommer, eller befinnes akten ej fullständig, föranlåter
af Secreteraren genast den vederbörande erinran. Sådan må
hvilken tvetydig är, ej hvad erinran de bör, eller öfver hvil
intet sakkunnig äger rum, anmälan, eller som angår fö
ningar den eller ofullständig Sällskapets enskilda
den anmälan

Lstk. d. 27 Sept. 1821. № 1174. 289.

Anmärkningar vid förslaget till de Nya stadgarne. 1821.

§ 4 Borde icke för fullandet upgifvas, om ordföranden mitt i året skulle skiljas sig ifrån sin befattning, och huruvida skall han först efter 2 år kunna anyo invälyas, eller kan han då åter skriftligen därtill? är icke förutinnan en allmänhet emot stråd om utskotten § 10. säger eller många prejudicat gifvit anledning till sådan idé, såsom Dogens val i Venedig; eller monne den vara Enigelsk? ty synda förnuftet kan aldrig gifva anledning till sådan tanka, men väl tyckes den vara en följd af den så kallade Embetsmanna Aristocratiska andan.

§ 7 Ordförne skall tillsättas på förslag till Secreterare, skall Sällskapet nödvändigt vara bundet med de vanliga befordrings Reglorne; ty om den 4de icke vore Rand af de 12, men väl af hela öfriga Sällskapet såsom den skickligaste, så kan han icke väljas.

§ 10. jämför § 6 ½ Många icke åkerbrukare utskottets i landsorten vistande leda-

möters antal kunde vara öinsk
och månne icke vissa almänna
da sammanträdes dagar (såsom a
marknads dagarne) kunde vara
tagne, Detta skulle åstadkomma
föreningspunct emellan practisk
landtbrukare, hvarigenom m
ket godt kunde uträttas.

§15 Borde icke projectet af ju
utdelningen vid sammanträd
lika som i Svärige, antagas: d
kunde anses för en upmuntran
deltaga i Sälskapets angelägen
åfven blefve det en högkomst af
ens patriotiska värksamhet.
Att det stöter på egennytta kan ick
ens tänkas af andra, än den egen
nyttiga, och af den som endast röres af p

§15 Om något skulle hindra sa
manträdet ej 1 dagen i hvarje mån
kan Sälskapet då sammanträda
än den 15. utom i §16 omnämnde
delser, kunde det icke tydligare
garne utföras.
Borde icke de i denna § omnämn
anonçer till ordinarie samma
träden ske innom en föreskrif
~~tid~~ längre tid före sammanträ
det, och icke lika kort för ut såsom

till de extra i §16 omnämnde, eller också kallelsen
aldeles utelämnas, då termin ändock är gifven

§20 Då inga ledamöters namn äro synliga, nar de
äro 7 eller flere, så är det en besynnerlighet hvar:
före 6 personers namn skola uptecknas.
Dessutom tyckes det icke vara i sin ordning att 3
medlemmar, hvaraf sälskapet förnågon dag
kunde bestå, ägde ändra och besluta annat
än dett utskotten föreslagit, som minst be:
står af 6 personer, utan borde Sälskapet, då
dett består af färre medlemmar än 7 utom
ordföranden och secreteraren, upskjuta målet
till nästa sammanträde, så framt de icke
äro eniga med utskottens betänkande.

§31 Kunde icke dagen och timman utsättas.

§32 Då julii och Augusti äro Sälskapets fe:
rier lära Trisskrifter icke kunna den 1 au:
gusti läggas på bordet.

§41 och 42 lära icke vara fulkomligen tyd:
liga, ty om en nykallad eller Gammal leda:
mot af händelser icke hade på 3 år inbetalt
sin afgift, så bör han sedan då han erlägger sin
afgift, åter uptagas i Sälskapets matrickel.

§44 Dett är ett svårt ovilkorligt band sälska:
pet pålägger sig att icke kunna utlåna större
summa än 5000 Rubl åt en jordägare, som till
ett nyttigt economist företag kunde behöfva
ett större lån emot första inteckning. Dess
utom är det osäkert att få utlåna så små sum:
mor emot första inteckning. Dett är rätt att
economie utskottet bör hafva en viss gifven
föreskrift, huru stor summa de kunna
på en hand utlåna: men däremot bör Säl:
skapet äga fria händer att pröfva om sum:
man får ökas öfver de sagde 5000 Rubell, sedan
utskottet däröfver lämnat sitt utlålande,
Dock att summan icke ökas öfver dubbelt.

§ 45 jämförd med §§ 58 och 61. samt 21 och 20. Ty
motsäga hvarandra, är Dett Sälskapet
economie utskattet som afgör peninge l
§ 51 hvarföre är dett icke omnämt
skatten böra ställas på Klubbfot, De
ostridigt den högsta grad af Tedant
att anse härutinnan vara något stö
§ 57 och 58. Då 3/4 af utskattets ledamöt
ra vara eniga i vissa frågor, huru kunn
färre dett är 2 företaga ärender, me
gen af dessa § bör bestämdare förkla
§ 61 om economie utskattet kan
ja och afslå peninge lån, är dett då ej
lig åtgärd, bör då 2/3 eller 3/4 enligt
i beslutet vara eniga.
§ 95 och 98 uppå hvilkens ansvar beror det
inteckningars förnyande försummas,
icke en förtäckning med columner, p
skapets fördringar och deras älder bor
visas försälskapet, så finge icke, vid en
försummelse, skyllas på någon.

Månne icke ett landtmanna sälskap
de inrättas i hvar corresponderande leda
Distrikt, eller åtminstone föreslås,
ortens patriater ville förena sig däru
nan, och kunde icke härom nämn
i stadgarne, helst blott såsom e
önskan, Dett kunde gifva anle
till många nyttiga företag

E. K. Finkenb

Ödmjukt Memorial.

Till skyldig efterlefnad af Kejserliga
Finska Hushållnings Sällskapets Högtrespecti-
ve Skrifvelse af den första sistlidne Junii,
har jag icke allenast sjelf genomläst för-
slaget till Dess Nya Stadgar, utan ock lätit
tänkande Landsmän få del af dem.

Personer skiljde i en aflägsen Land
från deltagande i Kejserliga Hushållnings
Sällskapets Sammanträden, och sålede
om den närmare kännedom om saker
omständigheter som erfordras till upp
rande af Stadgar för det samma, k
na icke anse sig nog skickeliga att vi
de det meddeldta Förslaget Jufvrudsa
gen något erindra, utan göra sig för
wissade, det de i fråga warande Ny
Stadgarne blifwa fulleligen ändamm
enlige, då de icke allenast äro förslag
ne utan och granskade af Sällskapets
erfarne och upplyste Sällskapets Sam
manträden bivistande Ledamöter.

Anledning af det nu meddeldta
slagets 40 ß. har man dock trott någon
jämnkning i afgift af de tillförene bl
och de framdeles blifwande Sällskapet
Ledamöter wara billig, alldenstund, i
man antager En Rubel Banco Assignationes
medium för trettio twå skillingar Vik
de Sednare, ~~enligt~~ enligt nämnde ß
wa betalningsfrie för trettio tre
daler sexton skillingar Sv. Rgs., och de
som redan i tjugu år warit Leda

ter, icke engång för sine redan erlagade sex
tio Viksdaler, men få härtill ock så fram
deles betala tre Viksdaler sexton skillin
gar i stället för den förra årliga af
giften af tre Viksdaler. Så har man
äfwen tyckt Qwad den 66 ß angår, att nå
gon wiss Summa, såsom det högsta som i
förskott får utgifwas, borde wara be
stämd, på det att Sällskapets Cassa icke
måtte lida altförmycket ifall försöket
misslyckades och förskottet ej kunde åter
betalas.

De af Kejserliga Hushållnings Sällska
pet för att förgttras mig tillsända tjugu
Exemplar af Professor Jacobs belöndta Swar,
har jag wäl annält i Contractet till af
hättning, men icke flere än ett exemplar har
af dem blifwit försåldt. Vedowisning för
dessa af mig erhållna Exemplar till hwilka
än framdeles torde fås afnämare, skall
i sinom tid ske. Kalajski d. 10 Augusti 1821

Joh. Frosterus.

d. 25 Juli 1821. № 1124. 293

Allerödmjukaste Memorial.

På befallning, får jag i djupaste ödmjukhet inkomma med anmärkningar, öfver Förslaget till nya stadgar för Keiserliga Finska Utskällningssällskapet. Men på mycket hedrande uppdraget af denna befallning är,

så litet ser jag mig i stånd att den v
la: också det endaste jag vågar vidr
första paragraphen.

Inskränkningen af utländsk
Ledamöters antal til Tio, tror jag v
mindre förmonlig för Sällskap
Ty med detta bestämda tio tal, ku
Sällskapet straxt efter sina Nya St
publicerande, förlora monga af s
nu varande utländska Ledamöt
som likväl så mycket nitälskat
och hedrat k. Finska Hushållning
skapet. Jag menar de för detta
Herrar och Männ, som nu bebo Sve
Gvilka, vid underrättelsen om d
na kejserliga Finska Hushållnin
Sällskapets nya stadga, torde afsäg
att vara öfverlops Ledamöter.

Men Gvartil tjenar ett sådant
stämt tal? Kunna icke de tide
komma, då för brist på värdiga än
tio utländska Ledamöter verkeligen
förmycket: ehuru de nu varand

utländska Ledamöters antal, icke utan
förlust för Sällskapet, kunna nedsät-
tas til blott Tio.

Alla vetenskaper, alla yrken hafva
sina perioder. Den ena tiden utgöra
deras idkare och befordrare en gräslig
mängd, en annan tid finns knapt
någon.

Väl har man hört en Fransk ta-
lare öfver framledne Archiatern Linné
yttra sig: att denne store man högeli-
gen fägnat sig däröfver, att var en leda-
mot af den Parisiska Wettenskaps Aca-
demien, och talaren i anledning häraf
anföra följande: Huru visligen har
icke grundläggarena af denna Aca-
demie inskränkt utländska Ledamö-
ternas antal til åtta. Däremot
har mången ansett denna inskränk-
ning för ej mera vislig, än om man
ej kallade någon utländsk Ledamot.
Ty då man kallat tio, men försent
lärt känna den elfte och mäst förtjente,
hindras man att kalla honom, af det

i stadgarna utsatte tio talet: då
likväl på mångfaldigt sätt, både
och kunde gagna, mer än alla de
tilsammans.

Jag har dristat anföra ett Exem
tagit af den odödlige Linné, så vi
uti åker, äng, skog och trägårds sk
hans Rön om växters plantering, gr
på naturen, hvarmed han såso
förste Praeses i Kongl. Svenska Veten
Academien, först började denn
Academies handlingar, varit mit
första stöd uti denna Hushållsg

Borgå den 19 Julii
1821.

Johan Borgstr

Förslag

295.

Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets Stadgar, ötversedde och å nyo utgifne den

Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets föremål är, att innom Finland uppmuntra och befrämja Jordbruket, Slöjderne och Handeln. Till vinnande af denna afsigt, och till underhållande af jemn verksamhet innom sig, har Sällskapet antagit och till sin efterlefnad fastställt följande Stadgar.

Sällskapets Ledamöter och Embetsmän. (och Elsskatt?)

§. 1.

Sällskapet utgöres af upplysta och redliga Medborgare utaf alla stånd, som med kunskaper, arbetsdrift eller förmögenhet vilja till förenämnde ändamål medverka.

§. 2.

Hvar och en Ledamot äger, att vid Sällskapets sammanträden skrifteligen, med sitt namns underteknande, föreslå nya Medlemmar, om hvilkas benägenhet, att uti Sällskapet ingå, han är förvissad. Förslaget ligger en månad på bordet, hvarefter den föreslagne väljes genom ballottering, och är lagligen vald Ledamot, då minst två tredjedelar af de väljandes kulor äro jakande. Blifver han icke genom sådant val till Ledamot antagen, må ingen honom å nyo innom tvänne år dertill anmäla.

§. 3.

Till hvarje ny Ledamot utfärdas i Sällskapets namn ett (af Ordföranden och Secreterarne underskrifvit) kallelsebref, beledsagadt med ett exemplar af dessa stadgar.

§. 4.

Ibland Sällskapets Ledamöter väljes genom slutna sedlar en ny Ordförande hvarje [illegible] den 1. November, som är 1797 var Sällskapets Instiftelse dag, till Åminnelse af dåvarande Konungens i Sverige Gustaf den 4de Adolphs födelse. Vore den valde Ordföranden frånvarande, så underrättas han följande dagen om valet af Sällskapets Secreterare

den som Ordförandeskapet nedlagt må icke innom tre år derefter å nyo till Ordförande väljas.

§. 5.

Är Ordföranden vid någon af Sällskapets sammankomster icke tillstädes, väljes en af de närvarande Ledamöterne, att den dagen föra ordet.

§. 6.

Till biträde vid göromålen antager Sällskapet tvenne Secreterare, som enligt föreskrift hafva arbetan sig emellan fördelta, njuta årliga löner efter öfverenskommelse, och bibehållas vid sina sysslor, så länge de dem till Sällskapets nöje förvalta.

§. 7.

Är någondera Secreterare sysslan ledig, utväljer Sällskapet tolf af sina Ledamöter, som innom en månad å förelag dertill uppföra tre skicklige Män. Sedan förslaget blifvit vid allmän sammankomst upplåst, och derefter legat en månad på bordet, antager Sällskapet genom val en af de föreslagne till Secreterare.

§. 8.

Hindras någondera Secreteraren af sjukdom eller annat synnerligt förfall, att bivista Sällskapets sammanträde, förrättar hans göromål den dagen af den andra Secreteraren, eller ock väljes dertill någon ibland Sällskapets närvarande Ledamöter.

§. 9. §. 8.

Sällskapets Casser förvaltas af en Skattmästare, hvartill, vid det första sammanträdet i Januari, hvarje år väljes en Ledamot, som äger kännedom af räkenskapsverk, och hvi hvilken full säkerhet finnes för de medel och förråd han kommer att värda och förvalta.

§. 10. §. 9.

Nedlägger Skattmästaren af någon orsak sitt embete innan årets utgång väljes genast en annan Ledamot till sysslans befriidande. Skeer det vid årets början, gäller valet blott för den återstående delen af året: men inträffar embetet efter midsommaren, förblifver den nyvalde Skattmästaren äfven det näst följande året vid sysslan.

§. 11. §. 10.

Att utarbeta förekommande ämnen, tillsättas hvarje år den 1 November tre särskilde Utskott, af hvilkas Ledamöter hälften antalet qvarblifver ifrån det föregående året, då den afgående hälften genom val ersättes. Desse Utskott äro 1:o ett Berednings Utskott, som äger att granska och utarbeta alla de ämnen, hvilka den icke egentligen tillkomma något annat Utskotts befattning. ~~Ett Utskott~~ Detta utgöres af tolf Ledamöter. 2:o Ett Ekonomie Utskott bestående af sju Ledamöter, som förehafver ämnen rörande till jordbrukets och landthushållningens enskildhet. 3:o Ett Economia utskott af sju Ledamöter, som hafver att sköta och förvaltningen af de Fonder, som till Sällskapets enskilda vård. 4:o Ett Einplanerings Utskott af sju Ledamöter, som hafver att bestämma med hvad till Landsmarkerna hörer, äfvensom med det som rörer fäboden, ylleutställningarne, 5:o Ett Vaccinations Utskott af 4 Ledamöter, hvars omsorg är att befrämja vaccinationen i vårda vaccinationen, samt Ett potatoes Utskott af 4 Ledamöter hvars föremål är denna jordfruktens allmänna odling i Finland.

§. 12. §. 11.

Vid Sällskapets sammanträden äger ingen närvarande Ledamot omröstningsrätt, utan efter förrättad omröstning eller val, talet af de insamlade fäkande eller nekande kulorna eller valsedlarna öfverstiger antalet af de närvarande Ledamöterne, vare omröstningen ogiltig, och en ny anställes.

§. 13. §. 23.

Om större val eller omröstningar genom allotterning efter hvarandra anställas, utlottas dock till hvarje Ledamot på en gång

+ att fullgöra

1 hem

+ hvarvid en eller flere af de afgående dock kunna å nyo inväljas

1 Bankoy Utför
2. Ekonom
3. Vaccin-
4. Potatis
5. Linn- och fylle kunden upptas

12.

12.

+ och för det närvarande handlingen förvaltare gjort af de för protokollen ordinarie upplagen medel

+ så framt han icke förfallen inlemnat sitt votum, med sitt namn underskrift.

endast en jakande och en nekande kula
ja kulor insamlas efter bägge tillfällen ut
ne besör bestämda för bifall eller afsl
det sätt att de jakande kulorna utt
ra och de nekande uti den senare ut
bifall, och tvärtom.

§. 11.

Alla val till Embetsmän, Utskotts le
möter eller andra deputerade ske med sl
sedlar och uppräknas genom de flesta röst
Om tvänne eller flere vid ett val erhålla
ka röster, och tillsammans med de öfriga
valde öfverstiga det bestämda Ledamots
talet, så skiljes dem emellan genom lott

§. 12.

Valen till Ordförande och Utskotts Led
ter anställas vid Sessionens slut dan. b.
i den ordningen, att först väljes Ledamö
till de 3:ne uppräknade utskotten, och
igen Ordföranden.

§. 13.

Skulle Skattmästaren blifva till Säll
pets Ordförande vald, och han derti
samtycker, väljes i hans ställe genast
annan Skattmästare. Blifver någon
skotts Ledamot genom val antagen till
förande i Sällskapet, bör det jämväl
dig blefva remitt genom nytt val för

§. 14.

Om efter förrättadt val till ett Ut
skotts Ledamöter så många af dem nä
varande, att omröstning i Utskottet
enligt dess fastställda Stadga kan ske
tillser Sällskapets afgående Ordförande
att dess genast i samma sigillerade en Ledam
som för det ingående året uti Utskottet
ordet. är Utskottets närvarande Ledam
ten antal minskre, att sätter tjenare till
ta val. å nästföljande Lördagen
nation af Patrons placering Utskotten, uti hv
Sällskapets allmänna ordförande förer Ordet.

Sällskapets Arbets ordning

§. 15.

Sällskapet sammanträder den förstadagen
hvarje månad, samt den femtonde, då omst
nas mängd det fordrar. Inträffar helgedag
någon af dessa dagar, uppskjutes samma
komsten till nästföljande söckendag. Vi
la dessa sammankomster kallas Ledamöt
genom annonce uti Åbo Tidning.

§. 16. (17)

Vid Sällskapets allmänna sammankomst
intager Ordföranden sitt rum öfverst vid
bordet. Vid ena sidan deraf sitta Se
kreterarena och vid den andra skattmäst
aren.

§. 17. (18)

Sedan sammankomsten är öppnad, be
gynnes arbetet med justerande af det senast
förda protocollet. Derefter upplästas de bref,
som i Sällskapets namn skola utfärdas. Der
näst företagas uppskjutna mål och de som
blifvit på bordet. Vidare upplästas ankomna
bref och sådana skrifter, som framlemnade till
Sällskapets omedelbara öfverläggning och an
skulle de ankomna skrifter, som till något ut
skotts utlåtande blifvit remitterade: hvarefter
Utskottens betänkanden öfverlemnade till den
förrättens mål föredragas. Sedan förrätta
val öfver förut föreslagna Ledamöter,
och sist upplästas de förslag till nya Ledamö
ter, som till dagens session blifvit inläm
ne.

§. 18. (19)

Vill någon Ledamot tala öfver före
varande ämne, eller något till Säll
skapets kunskaps anmäla, göre det påan
da. Njuter och han den förmåning, att
ingen fatter honom i talet, utan tale
var i sin ordning. Under det något mål
föreskrifves, må inga onödiga samtal för
föras, eller i andra ämnen, Ledamöterna
emellan anställas. Önskar någon Ledamot

§. 19. (16)

Skulle emellan de vanliga sammankom
sterna något oförutsedt mål, som ej tål
lidens utdragt, förekomma, så må Säll
skapets i stället varande Ledamöter genom
kungörelse uti Åbo Tidning derom under
rättas och till bestämd tid sammankallas,
att derom öfverlägga och besluta.

* vid Utskotts sammanträde förestår Ordföranden det ena bordet, och Skattmästaren det andra.

Vid Utskotts förs. samm.?

Dessa uppläsas

16

Dock må vid sådant tillfälle ingen
främmande företagas, än de som äro annorle-
des tillkännagifne.

~~§ 20.~~ §. 20.

Enär Sällskapets Ledamöter blifvit kun-
giorde i tidningen behörigen sammankallade
de, på utsatt tid tillstädes varande Ledamö-
tvad flera eller färre sig infunnit, äfgöra de
kommande mål och ärenden. Skulle antalet
de närvarande icke stiga till tolf, så böra
nea de som äro i öfverläggningen och besluts-
tagande uti protocollet för dagen antecknas.

~~§ 21.~~ §. 21.

Uppgas giltighetet i meningarne, afgöres
genom balloteering, då kulorna gälla
till beslut. Härifrån undantagas alla fr
om penningar utgifter eller lån, eller k
handen, som i laglig ordning blifvit fö
de, granskade och förseglade, samt om b
telig åtgärd förutsägne, som någon
i Sällskapets stadgar. I dessa fall bör
två tredjedelar af kulorna vara jakan
nan propositionen får anses vara bifallen

~~§ 22.~~ §. 24.

Ordföranden tillkommer att handhafva
stadgarna, att tillse det Utskotten och Sällska
Tubetsmän ordentligen fullgöra sina åligg
att vid Sällskapets sammanträden hålla ö
ningarna och göra propositioner till beslu
och Sällskapets minnesbok anteckna fråga
platser som böra tjena det framtida efterrät
samt att underskrifva alla i Sällskapets n
utgående expeditioner.

~~§ 25.~~ §. 25.

Secreterarena föredraga ärendena, föra pr
tollerna, besörja om brefväxlingen, samt följa
öfrigt den för dem upprättade instruktionen, s
den fördelning af göromålen, som dem emel
blifvit fastställd.

~~§ 26.~~ §. 26.

Så väl närvarande, som frånvarande le
möter anmäla skriftligen i form af me
rial alla de ärenden, som de till Sällska
pets pröfning vilja öfverlämna.

~~§ 27.~~ §. 27.

Öfver alla mål infordrar Sällskapet
derbörande Utskotts betänkande, innan
till slutligt afgörande företages; med
dess något ärende skulle, efter ordentlig

Så ofta pröfning för gör eller på
gor annat vigtigt huvudämne
kommer vid de ordinaire för
handlingarna, så bör derom vid kung
relsen i tidningarna göras till-
kännagifvande.

§. 22, 23 vide fol. 2 a.

omröstning, pröfvas fordran så mycket
åtgärd, att Utskottets tanka deröfver icke
kan inhemtas: då sådant mål genast
nå afgöras. Om utgången af sådana mål
som enligt Utskottets instruction kommit, utan
Sällskapets vidare pröfning, afgöras, underrätta
vid de nästa allmänna sammanträden
tas Sällskapet genom uppläsande af Ut-
skottets derom förda protocoll.

~~§ 56.~~ §. 56. (54)

~~Inom åtta dagar~~ efter det något mål blif
vit ifrån Sällskapet till Utskott remitt
vandt, jämte anträda Utskottets Ledamöter
ti Sällskapets nästa sammanträde, för att
rade, sedan de af Utskottets ordförande
varom anförda, och tillfrågelse af Sällskapets
närvarande blifvit, kallade.

~~§ 57.~~ §. 57.

Äfven Utskott anses vara fullsutet, om
ske två tredjedelar af dess Ledamöter dela
ga i öfverläggningarna). Likväl kunna
til undvikande af uppehåll uti ärendena
dål, äfven efter behörigen verkställd
kallelse, färre Ledamöter än nämnde
vara. Men i sådan händelse måste
frånvarandes skriftliga uttalande inför
das, i protocollet antecknas, och berörande
tisom hade de sig vid sammanträdet ut-
låtit.

~~§ 58.~~ §. 60. (58)

Uti de mål, som blifvit öfverlämnade
til något Utskotts afgörande vid slutlig
ga åtgärd, för dess Beslut ej anses var
i laggildt eller ~~det~~ verkställighaten deraf
kall bordas, om icke tre tredjedelar af Ut-
skottets Ledamöter derom varit enhälligt
nse. Skulle, i anledning häraf, saken hos
Utskottet förblifva oafgjord, så kommer det
protocollet deröfver, liksom öfver alla andra
mål afgörande vid nästkommande allmän sam-
mankomst föredragas.

~~§ 59.~~ §. 59. (58)

Vägrar någon Utskotts Ledamot, att efter
lagd ordentlig kallelse sig vid dess sammanträ-
den infinna, eller att, i händelse af hvarkall
sina utlåtanden skriftligen meddela, anses han
från Utskottet skiljd, och äga Utskottets
öfrige Ledamöter, att för det löpande året
ifrån Sällskapets Medlemmar till sitt bi-
träde adjungera någon annan.

+ utan giltigt hinder

+ och felen underlåtenhet inträffar flere gånger

§. 28.

Hvarje Utskott åligger, att jemlikt fastställda Arbetsordning noga granska anslag och handlingar som till det blifvit Sällskapet hänvisade; anmärka det på Sällskapets pröfning och omröstning målet derföre ännu må hvila till nästa Session: hvarefter intet vidare uppdrag med detsamma afgörande äger rum, utan tiden till granskning af ankomna priskonkurrenter, gäller hvad nedanföre derpå stadgas.

§. 29.

Sällskapets öfriga Ledamöter äga rätt att öfvervara Utskottens sammankomster, men ej att äfven deras öfverläggningar bevista.

§. 30.

Talan att Utskotts betänkande öfver något mål blifvit vid Sällskapets allmänna sammankomst upplåst, lägges saken (derest icke nödvändighet enligt föreskrifven förordningen i detta afseende fordrar en skyndsammare åtgärd) på bordet för en månad, i hvilken tid hvar Ledamot äger rättighet, att med dithörande handlingar inkomma med sina anmärkningar och omröstningar. Åtnjutes derefter någon mot handlingarna till påföljande sammanträde på Sällskapets pröfning och omröstning, om målet derföre ännu må hvila till nästa Session: hvarefter intet vidare uppdrag med detsamma afgörande äger rum, utan tiden till granskning af ankomna priskonkurrenter, gäller hvad nedanföre derpå stadgas.

§. 31.

Den eller de, som vilja till närmare pröfning utlägga på bordet liggande handlingar, anmäla sig dertill vid sammankomsten hos Sällskapets Sekreterare, som då bestämmer för hvar och en dessförinnan tid, att samma handlingar skall lagda till Sekreterarens återlämnade. Åligger den, som på några utlagna handlingar vid sammankomsten anmärkningar, att, ifrån denna sammankomsts början, till dess slut, hålla dem Sällskapets Ledamöter tillhanda.

§. 32.

Utom tvenne kortare underrättelser för gen, som Sällskapet vill föreslå till pris, vill Sällskapet under tiden

† Det äger att pröfva uti hvilket Sällskapet öfverhufvud af föremål, som någon dess Ledamot uppgifvit rörande ämnen som höra till Utskottets befattning.

† för vida mödosamt och

dels af Underrättelser ifrån Kejserliga Fysiska Hushållnings Sällskapet, genom trycket utgifven sådana skrifter, som bidraga till upplysning af Landets Naturalhistorie, samt förbättring af dess Näringar och Hushållningssätt.

§. 33.

Sällskapet emottager derföre med nöje alla dess tyska rörande upplysningar, berättelser och afhandlingar, hvilka, efter föregången pröfning, utlåtingen i hela sin vidd eller i utdrag uti dess skrifter införas. Och vill Sällskapet dessutom anmoda vissa Ledamöter i hvarje landsort, att med sig bref vexla. †

† hvarvid man, för skyl. Myntets nedsj förordnades af de — öpn hvar vid början af Julen åtog sig, att utan [illegible] afgift, de producter i Lan[illegible] och naturalier m[illegible] till Upsala, hvilka ofelbart efter enlig[illegible] hvarpå hvar och en Le. [illegible] som äger efterse att ske [illegible] hålla expedita åt honom.

§. 34. (40)

Sällskapet förkräfver sig ett utvaldt Bibliotek i Hushållnings vetenskaper, och samlingar, så väl af Naturens alster, som af de på åtskilliga orter brukliga, samt allehanda mechaniska verktyg, dels i sin rätta storlek, dels i modell, m.m.

§. 35. (31)

På det Sällskapets Medlemmar må äga nödig tillgång till dess böcker och öfriga samlingar, de på bordet liggande handlingar, samt Sällskapets dagbok och protocoller m.m. öppnas Sällskapets rum, utom de allmänna sammanträdes dagarna på viss dag en gång hvarje vecka. Till Ledamöternas upplysning utrednings vid dessa Vecko sammankomster inkommande håller Sällskapet dem tillhanda eller flere tidnings skrifter, samt vanlig tryckfrihets skrifvelse, dock ej af starka drycker.

§. 36.

Af Natural-samlingarna får intet ifrån Sällskapets rum utlagas eller på Lån bortföras. Så snart Sällskapets rum till allmänna sammanträden hvar vecko sammankomster öppnas, böra alla skrifter, böcker, och Modeller och redskap vara tillhanda, derest icke något redskap eller mo- dell, enligt Sällskapets vid allmän Sammankomst gifna tillstånd, vore till säkers man på landet, för kort tid, utlånt. Emellan sammankom- sterna må de 01 Ledamöter i staden utlånings- böcker och skrifter få ej utom staden, under upsyn förevändning föras.

§. 37.

Den 1 November (och den 2 Maji), eller närmaste dagen derefter om de på Sönndag inträffa, tillkännagifves till utdelning de belöningar Sällskapet tillerkänt idoga Landtbrukare, Näringsidkare eller Konstnärer. Då uppgifves äfven prisfrågor, som förut af Beredningens utskottet blifvit granskade och af Sällskapet godkände bifallne,

† af skrivet.

att inom en tid af ett eller flere år be
Men belöningar för inkomne prisar utdelas
Sällskapets i stiftelse dag, den 1. Novemb

§. 42. §. 38.

Senast inom April månads slut införvänta
pris skrifter, som Sällskapet ämnar
1sta näst följande November belöna. D
till denna tid ankommit anmälas vid
na sammanträdet den 1. Maji och lämn
till Berednings Utskottet, som, efter beh
granskning, derom afgifver skriftligt
tande vid Sällskapets sam mankomst d
1. Augusti, då detta utlåtande förhandl
upplåses, och blifver derefter, jemte de in
na prisskrifterna, liggande tvenne mån
på bordet. Den 1. October upplåses Utsk
tets bifallande andra gången, tillika m
den eller de skrifter, som Utskottet till
löning anmält: hvarpå Sällskapet sam
dag afgör huruvida något pris förnej
digt att belönas med fulla priset eller
delas sit. Namnsedlarna, som åtföljt
till belöning godkände skrifter upptag
vid sammanträdet
den 1. November, hvarefter de obelö
namnsedlar genast uppbrännas. Säll
förbehåller sig att i sitt förvar och bl
begagnande af hvad Sällskapet deri f
nyttigt, qvarhålla äfven de obelönt
ven, så framt icke författarena vid
inlämnade uttryckeligen förbehållit
att dem oförändrade återbekommas
le någon författare till en obelön
pris skrift efteråt begära, att till utgi
de genom trycket åter få sin skrift i
ginal eller afskrift, Sällskapet
sådan begäran icke vägra.

§. 44. §. 39.

Den 1. November upplåses en berättelse om
skapets arbeten under det förflutna året, fo
jemte redovisning öfver de under Sällsk
förvaltning stående fonder, enligt
kejserliga Majestät, nådiga befallning,
ödmjukligen till Hans kejserliga Majestät
underdånighet afgifves, och kommer att
ka med en förteckning öfver Sällskapets
samtliga Medlemmar och de bidrag
en till Sällskapets Kassa under året
gjordt, att genom tryckt utgifvas.
och en innom landet vistande Ledamot
ler ett exemplar af denna skrift, så
då hans vistelse ort är af Sällskapet

Sällskapets penningeverk

§. 45. §. 40.

Hvar Ledamot erlägger till Sällskapets
sa en årlig afgift af fem Rubel Banco As-
signationer. Denna skyldighet upphör hos
Ledamot, som i tjugu års tid inbetalt
lan afgift, åfven som den, som vid sitt
träde, eller någon annan tid, på en gång
erlagt
erlägger femtio Rubel. Förärningar och
dividuella tillskott emottagas med tack-
het, och skola, efter Gifvarens åstundan
befrämjandet af Sällskapets afsigt användas.

§. 46. §. 41.

Ingenvald Ledamots namn införes af
Sällskapets Matrickel förr än årets af-
gift är betald.

§. 47. §. 42.

En Ledamot, som innom två år icke er-
lägger sin årsafgift anses såsom afgången, så
framt han icke redan till Cassan inbetalt
vad i §. 40 bestämda femmor, eller på an-
talet gjordt sig af Sällskapet vid förfrågan
förvärfver Sällskapet, vid förekommande hän-
delse, vill sig utlåta.

§. 48. §. 43.

Alla af Sällskapet bifallne penningar utgif-
ter, (som icke utbetalas efter uppmätad stat,
anordnas af Ordföranden med Secreterarens
kontrasignation.

§. 49. §. 44.

Då Sällskapets behållne fond öfverstiger nära
vande behof, utlånas penningarna mot sex
procents årlig ränta, och full säkerhet i ogra-
nad fast egendom. Dock må ej större sum
än (2000 Riksdaler Svenskt Banco,
eller) 5000 Rubel Banco Assignationer
en person utlånas.

§. 50. §. 45.

Anmäla sig flere Låntagare, äga omtänk-
samma Landtbrukare och Slöjdidkare för-
trins rätt. Alla låne ansökningar ingifve
till Sällskapet, och hänvisas vid allmän
sammankomst till Oeconomie Utskottets
granskning och afgörande. Om förloppet
sådan utlåning afstår Sällskapet i vederlig ord
ning vid dess nästa sammanträde, då
all Skuldsedlarna med dithörande Lån
de handlingar blifva uppvisade.

§. 51. §. 46.

Sällskapets Lånedocumenter och öfriga angelägna handlingar
medaljer, jettoner och andra dyrbarheter förvaras uti en

300.

ej

H eller dennes fullmäktige

* och blifver ej upptagen i den årliga förteckningen öfver Sällskapets Medlemmar.

(* brandfria kista, försedd med tvenne lås, till
hvilka Skattmästaren har en och Secreterare
hvar sin nyckel.

~~§. 44.~~ §. 47.

För all inkommit och utgift redovisar Skattmästaren på fast dess instruktion föreskrifven.

~~§. 45.~~ §. 115.

Å sido sätter Skattmästaren sina skyldigheter eller inträffa under hans förvaltnings tid de omständigheter, att Sällskapet ej kan tro sig medel hos honom fulleligen säkert förvarade, Sällskapet att anlingen honom ifrån Embetet ja, eller någon annan åtgärd till penningarnes varande taga.

~~§. 46.~~ §. 48.

I slutet af December månad inventeras och Sällskapets öfriga tillhörigheter af de den 1. i Januarii månad valda deputerade, ka det åligger, att tjenstgöra Sällskapets Bok- och Sällskapets samt Utskottarnas protokoll jemföra ~~dem~~ med inventarii bok innehåll med inventarii bok ningen och de utgifna penningar låner, granskat granska alla Låneböcker meanter, och na hvad dervid kan vara att anmärka akt taga; om hvilket att en omständelig rättelse bör till Sällskapets Session den i Januarii inlämnas.

~~§. 47.~~ §. 49.

Uti Secreterare eller Skattmästare omb förrättar den afgående åt den tillträdande omedelbar inventarium all den Sällskapets Dom som han under att sin vård haft, och dervid minst tvänne af sitta årets t tionings män tillfrågades hava.

~~§. 48.~~ §. 50.

Sedan förlidne årets räkenskaper, som uti nästföljande Martii månad böra vara afslutade, blifvit af ~~tillsyn~~ Skatt mästaren till Sällskapet den 1. April inlämnade hänvisas de till de §§. 43. nämnde tvenne ringsmän, som granska räkenskaperna och de Fonderna Sällskapet hör under sin förvaltning, jemföra dem med de upställda Inventarierna, samt att felen är revideradt, anteckna hvarmed det funnits riktigt eller icke riktigt förhål eller vårdadt, och afgifva derom sin rättelse före Sällskapets Session den

Arbets ordning för Utskotten uti Kongliga Fysiografiska Hushållnings Sällskapet.

1. Afdelningen Allmänna reglor.

~~§. 49.~~ §. 51.

Uti hvart och ett Utskott föredragas äfven af dess ordförande.

~~§. 50.~~ §. 52.

Är Ordföranden hindrad att vara tillstädes vid Utskottets sammanträde, väljes en af Utskottets Ledamöter till Ordförande för dagen. Ärenderna föredragas af ~~första~~ första Secreteraren.)

~~§. 51.~~ §. 53.

En af Secreterarena för Utskottets protokoller, och uppsätter de betänkanden Utskottet ägnar att afgifva. Skulle ingendera af Secreterarne kunna för ett Utskottet inställa sätter protocollet för dagen af någon uti Utskottet dertill utsedd Ledamot, åt Ordföranden sätter Utskottets betänkande.

§. 54.

~~§. 52.~~ Hvarje Utskott eller Skrifvare blifvit ifrån uppsatt till något Utskott hänviste, samtliga Utskottets Ledamöter oförhindrade äfven spörsmålen uppläsas af Secreterarен. Men desse äro af sådan vikt och betydenhet, att deras innehåll under en hastig föredragning icke noga kan fattas, utlämnas de till circulation emellan Ledamöterna, sedan vid sammanträdet blifvit afgjordt, huru länge de hos dem och en för sig skola på sitt de fått två dagar, vara dem till öfverläsning förelagda, måtte Ledamöterna ~~äga~~ komma. Uti mål som till Ordförandens afgörande hänvisade, uppsätter Secreterarен, förutom sin föredragning, sitt förslag till utslut i betänkande, hvilka jämte skälen hvarför Ledamöterna cirkuleras.

~~§. 53.~~ §. 55.

Sällskapet förmodar, att en och hvar som har tillfälle deltaga, icke utan tillräcklig förfall, i detta Utskottets sammanträden underlåter; samt förbehåller, att den som gått ifrån sitt timade sig ej kan inkomma förrän vederbörande Ordföranden tillkännagifvit.

~~§. 54.~~ §. 56.

Uti Utskotten afgöras alla mål, der skiljaktiga meningar yppas, genom öppen votering, då de flestas mening gäller och blir det Utskottets beslut, så Ordförandens röst blir de röstande om rösterna äro lika, undantagande i penningeärenden, der tvåfaldiga röster böra jämka propositionen för att den antagen vara, hvilken. # Alla Utskottets beslut böra protocollerade förrän de vid sammanträdet allmänna sammanträdet kunnat anmälas eller någon åtgärd vidtagas. ~~Samtliga~~ ~~antagna beslut i Utskotten~~ ~~äga~~ ~~blifvit protocollerade~~

~~§. 55.~~ §. 57.

Efter skedd justering underskrifves Utskottets

§. 56. 57. 58 V.de fol. 4.-

§. 60. V.de fol. 4.-

men om uti något mål balloterings af någon Ledamot äskas, bör för den gången att sådant votering sätt antagas.

+ till följe häraf bifogar Secreteraren en förteckning af Ledamöterna, med anteckning huruvida de äro Ledamöter för den tidpunkten. och åligger det hvar Ledamot att i listan tekna bilden af sig sjelf och Ledamöterna tekenum af de offrade.

+ som ork

+ att efter första anvisning af Secreteraren

förste Secreteraren

30/2.

protocoll af hvar Ordförande; äfven för anordningar något Utskott kan göra, Sällskapets vidare förvaltning, de Expeditioner Utskotten föreslå att utfärda underskrifvas af Sällskapets allmänna Ordförande.

II. Berednings Utskottet

~~§ 62.~~ § 62.

De hufvudsakeliga föremålen för detta Utskott äro 1:o den allmänna Hushållningen i Landet, och alla de åtgärder, som kunna befrämja i elighet, åkerbruk, näringar, handel till Landets 2:o Alla Vattenstyngliga ämnen, som något inflytande på Hushållningen 3:o ~~utarbetet~~ Granskning af alla de skrifter, som Sällskapet genom trycket utgifver 4:o Prisfrågor, som ifrån Sällskapet utgifvandet af förslag af dera inkommande, förslag af belöningar derföre. Slutligen åligger det Utskottet att göra till något annat ämnen, som kunna höra till Utskottets åtgärd.

~~§ 63.~~ § 63.

Detta Utskott har ingen verk ställen besättning, utan endast att afgifva förslag, att bereda till föredragning i Sällskapet sina omkostnader kassla m:l.

III. Åkerbruks Utskottet

~~§ 64.~~ § 64.

Detta Utskott består af ~~utomordentliga~~ Landthushållare, som hjelfva bäst hvar jordbruk.

~~§ 65.~~ § 65.

Dagarna till deras sammanträden utsätter, lidigt, att åfven de å Landet vistande medlemmarna, efter ärhållen underrättelse derom, som genom kungörelse i Åbo tidning, delas, kunna sig infinna.

Utskott ~~§ 66.~~ § 66.

Detta besluter sig om, att dels af sina egen erfarenhet, dels genom correspondens märkta Landthushållare, dels genom anmärkningar eller utdrag af godkända skrifter beten, till allmänt utspridande inkomma tiga materialier upplysningar uti Landthushållningen, som till allmännare kännedom ~~kunna~~ uti Sällskapets skrifter införa.

~~§ 67.~~ § 67.

Det åger att, såsom prisämnen bör Sällskapet föreslå nya förfrågningar anställande uti Landthus

Lagtinga

underskrifvandet
Aktens skötsel och vård

ingen, samt kostliga belöningar derföre.

~~§ 68.~~ § 68. (66)

Det åger ock att till egna förfrågningar anställande, genom någon af sina Ledamöter, i ort redda hushållsämnen, hvarföfver i följande kommer att redovisas.

~~§ 69.~~ § 69. (67)

Förslag till inköp af nya skrifter rörande landthushållning, samt af redskap och verktyg hörer icke till förenämnliga Utskottets omsorg.

IV. Oeconomie-Utskottet.

~~§ 70.~~ § 70. (61)

Detta utskott äger räkighet att, utan hemvisan till Sällskapet, bevilja eller afslå de sökande lån, ~~i enlighet med de af Kongl. Maj:t den 30 Oct. 1818 gjorda bestämmelser~~

~~§ 71.~~ § 71. (62)

Alla förslag till belöningar och andra utgifter, som under detta Utskotts pröfning, äfven som förfrågningar af de sökande lån; men Utskottet betänkande öfver dessa ämnen hemställ till Sällskapets afgörande.

V. Inplanterings Utskottet.

~~§ 73.~~ § 73. (71)

Detta Utskott äger att, utan hemställan till Kongl. Maj:t, bevilja de af Hans Kejserliga Majestät, ~~enligt~~ genom Kungörelse af d. 11 December 1844 utsatta premier för producterna af Rysslands djur- och växtrike, samt dess närmare föreskrifter rörande inplanterings försök, som anställas af Sällskapet, att premierna utdelas i silfver medaljer, ~~af den~~ ~~beskaffenhet~~ som Sällskapet finner lämpligt, och Sällskapets ~~förfogande~~ bestämmande att besörja om medalernas och diplomens införskaffande från Ryssland för.

~~§ 74.~~ § 74. (72)

Detsamma bör Utskottet till Sällskapets öfverväga hemställa alla frågor om belöningar och dispensationer i afseende på nya förslager till kärl-växtsorter och andra nyttiga anläggningar, föreslagna anläggningar till Hans Kejserliga Majestät, förslag till Reglemente för ansökningar, som nya ändamålet med de kunna fond, samt till underrättelser allmänhetens, som genom tryckt skola ingifvas.

+ af Sällskapet begärda yttranden

* samt beviljande af förmåner som kunna hänföras till hushållning

~~§ 72.~~ § 72.

Detta Utskott [illegible] hemställan af Kongl. Maj:t den 11 Dec. 1844 samt Reglemente af den 1 Nov. 1820, samt Reglemente af den [illegible] juni 1820.

§. 75. (70)

Öfver Inkomster, Utgifter af Medlemmars Fonders Capitaler Medel författer Medicinalrådet ordentlig årsräkning med bilagde Documenter, som jämte de öfriga räkenskaperna böra [illegible] till sällskapets utsedde Inventarieförvaltare, för granskning. Men Secreteraren upprättar en redogörelse öfver förvaltningen, som af Utskottet [illegible] och införes uti Sällskapets [illegible]

§. 76.

Detta Utskott äger att i underdånighet hos Kongl. Majt. [illegible] Medicinalväsendet rörande förslag, som de Regementen Sällskapet i afseende på den anbefalda Inoculationen [illegible]

VI. Vaccinations Utskottet

§. 77. (73)

Utom Sällskapets Ordförande, som äfven [illegible] ordet består detta Utskott af fyra Ledamöter, bland hvilka åtminstone en eller tvänne [illegible] Läkare.

§. 78. (73)

Till detta Utskott är åligganande att besörja al utanordna de i Norden utfästa årsredor Barns vaccinationer, dagtraktamente [illegible] begär för provincial Medici och Vaccinatörer [illegible] upp Kopp af vaccinations nålar, [illegible] samt [illegible] emanati kringsändande. Äfven äger Utskottet underdånig recognition af de medel, som [illegible] det årliga anslaget för Vaccinationen, derstände kan finnas nödigt, samt att [illegible] uppsigt öfver de årligen Sällskapet [illegible] nämna Vaccinatörer vidtaga.

§. 80. (75)

Till Sällskapets pröfning och afgörande bör Utskottet [illegible] betänkanden om extraordinarier och dispensationer, löner eller afgifter som komma att fortfara längre tid, än [illegible] mentet, och längre fortfarande Exemptioner [illegible] om förslager som till Hans Kejserliga Majt. i nåder [illegible]

§. 79. (74)

[illegible] Utskottet inkomne Vaccinations [illegible] och redogörelser [illegible] gransknings Secreteraren, som upprättar dess anmärkningar [illegible] över alt tillkommer för Utskottet uppgifves [illegible] Ledamöter om beloppet af det anbefalde som bör [illegible] efter föregående pröfning hos Utskottet [illegible] ner ordföranden [illegible] af Utskottet godkände [illegible] Secreteraren.

§. 81.

Med Fondens vård, skaper och redovisning af dess förvaltning förhåller sig på samma sätt som i [illegible] Inspektorsinge [illegible] Utskottet [illegible] föreskrifvet är.

VII. Potatoes plantering Utskott

§. 82.

Till [illegible] för detta Utskottes arbeten [illegible] hvarpå K. Majestäts Kejserliga Ryska Ukas utfärdad [illegible]

§. 83. (68)

Utskottet äger, att, utan hemställan till Sällskapet, pröfva, hvilka örter i Landet [illegible] nödvändigt behöfva undersökt af Utskottet, samt att [illegible] dem anställa [illegible] att föga anstalter om deras utbredning.

§. 84. (69)

Utskottets betänkanden om belöning [illegible] för, om underdåniga bemälter och [illegible] till Hans Majestät Kejsaren, om [illegible] vorande Potatoes odling och dennes [illegible] begagnande, som kunde [illegible] genom tryckat utgifvas, blifva i vanlig [illegible] till Sällskapets pröfning och åtgärd [illegible].

§. 85. (70)

Med räkenskaperna öfver Utskottets Fond [illegible] redovisningen öfver dess förvaltning i [illegible] hvad om Inspectörens förr. §. 75. är föreskrifvit.

Instruction för Kejserliga Ryska [illegible] uthållnings Sällskapets Secreterare

§. 86. (76)

[illegible] fördelningen af Secreterare göromålen emellan Sällskapets bägge Secreterare bestämmer [illegible] gång endera tjenstgöra, efter [illegible] månad i sänder [illegible] ordentligt besatt, och tjenar [illegible] i förfallelse, så länge icke någon [illegible] af Sällskapet blifver befallen. Dock må [illegible] någon dera Secreteraren, af laga [illegible] vore förhindrade, hans göromål i [illegible] bestrides af den närvarande.

§. 87. (77)

Secreterare tjenst hör, att vid [illegible] allmänna [illegible] förelägga ärenden, och deröfver föra ordentligt protocoll, [illegible] omröstningarna och de fattade be- [illegible] samt underskrifva protocollen, sedan de blifvit justerade.

§. 88.

[illegible] bordet lagde och i vederbörlig ordning [illegible] Handlingar utfärdar Secreteraren, [illegible] efter den allmänna sammankomsten [illegible] de Ledamöter, som af dem skola [illegible] biföras, namnlista, samt anteckning [illegible] dessa Handlingar kunna hos hvar [illegible] dröja, och hvar [illegible] deröfver att [illegible] ordentligen blifva återställde, samt att [illegible] vorda Sällskapet, vid dess vecko- [illegible] sammankomster, tillhanda hållne.

är redan i tryck. §. 71. (72).

~~Sjunt~~ §. 89. (76)

Endera Secreteraren åligger att bokfö[ra] Sköttens rättelägningar, och till protocolls fatta deras betänkanden och beslut, i förut tillfälle det prisfrågor i behörig tid blifv[it] lagne och uppsatte.

~~Sjuttonde~~ §. 90. (79)

Alla till Sällskapet ankomna bref [och] af Secreteraren ~~uppläsne~~ upplästa, ~~diarier~~ diarii, tillkom[na] å alla Memorialier och Afhandlingar, ~~tidens~~ dagen[s] inkommit, och införde dem genast i Sällsk[ap]s bok, samt föredrager dem vid nästa påkom[men] sammankomst der Sällskapet besluter om [de] verkställande till vederbörligt utslott.

~~Sjuttonde~~ §. 91. (80)

Endera Secreteraren bör vara uppmärksam öfver, att alla af Sällskapet åskade upplag inlemnas, samt att redovisningar öfver Sällskapets gifna förskotter eller i förhand upp[burna] betalningar i rätten tid inkomma. Skulle någre utblifva, äger han dem hos vederbörande anfordra, och om sin åtgärd underrätta Sällskapet, eller det utskott, som med fullmagt befattning.

~~Sjuttonde~~ §. 92. (81)

De Sällskapet åskar utdrag af ~~dess~~ dess handlingar, Sällskapets protocoller och bok, tillkommer det endera Secreteraren att efterkomma dess önskan.

~~Sjuttonde~~ §. 93. (82)

Endera Secreteraren upptager, [och] registrerar och expedierar alla ifrån Sällsk[ap]et afgående bref och memorialer, [och] håller der öfver noggran anteckning.

~~Sjuttonde~~ §. 94. (83)

Om tryckningen af de Skrifter och [Upp]lagor, som Sällskapet vill låta trycka, [för]sörjer endera Secreteraren. Han [skall] för sorg om utdelningen af de Skrifter [som] Sällskapet vill kringsända.

~~Sjuttonde~~ §. 95. (84)

Secreterarne tillkommer, att förutom [det] i förstående uti Sällskapets Underrättelse [om] derhill författa sammandrag af Corresp[on]denternas berättelser, ~~samt de beskaffenheten~~. Äfvenså ~~åligger~~ ankommer dem, att årligen [till] inlemnande uti Finlands Allmänna Tidning för allmogen lämplig oeconomisk [upp]sats, som före tryckningen till Sällskapet [skall] gifves, och till granskning öfverlämnas, [om] godt utslott.

~~Sjuttonde~~ §. 96. (85)

~~Sjuttonde~~ Frånvarande nyvalda Ledamöters namn [skall] anföras af Secreteraren uti Sällskapets protokoll.

~~Sjuttonde~~ §. 97. (86)

Secreterarne underhålla brefväxling [med] Sällskapets i Landsorterne vistande Le[da]möter, och meddela dem åskade upplys[ning]ar, samt om allt det, som vor Sällskapets föremål [rör] vidkommer.

~~Sjuttonde~~ §. 98. (87)

De sammanfatta uti särskilde band för hvart [år] väl de förde protocollerne, som hällre [och] som örk alla bref och handlingar, hvilka [Sällskapet] inkommit.

~~Sjuttonde~~ §. 99. (88)

[Be]vårda och registrera alla Sällskapets fam[i]lj af Böcker, Modeller, Redskap, Naturalier, [m.]m. och föröka alltid ~~sina nöjaktig~~ nöjaktigt, att dem [kan] till för Sällskapets Ledamöter, som andra låne [be]gära. Hushållare eller resande uppvisa, och till [be]skaffandet beskrifvas.

~~Sjuttonde~~ §. 100. (89)

De inrätta en lånings bok, ~~hvarut~~ hvaruti [med] med år och dag antaknas, hvad Ledamöter [af] af Sällskapets bibehörigheter lånt begärt och åter lefvererat, samt tillse, att [det] det innom föreskriften till afsedt återkom[mer]

~~Sjuttonde~~ §. 101. (90)

[Se]nast den 15 October hvarje år författar Se[cre]teraren förtäkning öfver Sällskapets samtelige [Le]damöter, och derjemte under året till Sällskapet [för] i Casa gjorda inbetalningar, hvarom han [Sk]attmästaren anslutes, jemte berättelse [om] hvad under året framflutna året af Sällskapet [har] blifvit tillvunnet till Landets gagn vederlagdt, [i] redovisning för vårt öfver Sällskapets anförda [fo]ndens, som de under Sällskapets vård [och] de publika fonders förvaltning, [be]räkningar, berättelser och redovisningar, så [ock] ock, ~~så sätt och~~ som [be]fint vederlagen granskade, till ~~trycket be~~ [be]fordrande till kejserliga Majestätet i under[dånighet] dånighet inlemnas, till trycket befordras, för [alla] alla Sällskapets Ledamöter tendelag.

~~Sjuttonde~~ §. 102.

~~Endera~~ Secreteraren åligger att ~~tillse~~ [för]de dagteknen anställa observationer öfver [bar]ometrisk, thermometrisk, Barometerns och Thermometrens [ny]a förändringar, ~~ka. m.~~ hvartill Sällskapet [be]höfliga instrumenter anskaffar. Förande dessa [ob]servationer förtäkningar sammanbindes uti [Sä]llskapets archiv förvaras.

Anm.

1 Rubel silfver

5.

Instruction för Kejserliga Finska Hushållnings Sällskapets Skattmästare

§. 104. (91)

Skattmästarens skyldighet är, att hålla sällskapets Cassa eller Inventarium tillkommande, utan minskning eller förlust: och ankommer honom särskildt, att de kronan omedelbart medel och förvaras på sådant ställe, der de äro för olyckshändelser fullkomligen säkre. Större summor af de publike fonderna ega uti hans förvar, bör han för dem fullgod borgen till Sällskapets säkerhet

§. 105. (92)

Öfver de medel, som genom Kollecter, gåfvor, Sällskapets Ruskilda Cassa inflyta, förer Skattmästaren uppbörds längder, som hvarje gången egenhändigt underskrifna av hvarje betalare eller dess Ombud, allra senast Quartalen, om penningarna blifvit till Sällskapet införde, då brefven med dessa tjena till ett vidare controll. Alla inkomster, såsom räntor å utlånta penningar, inflytande medel för Sällskapets fonder m.m. bokföras med behörig vederbörande, efter hvarje inkomsts beskaffenhet.

§. 106. (93)

Hvar de Collecter uti Åbo stad inom den 1. October erlagt sin årsafgift, Skattmästaren, genom Sällskapets Secreterare, tillsammans, och afgifver qvittence å gjord ning, emot det återstår.

§. 107. (95) (hvartill

Innehållet af Sällskapets årliga fast Secreteraren bliver Skattmästaren meddelad, Skattmästaren qvartalister mot qvittance å anordningen tekna, hvarvid inträffade förändringar Cassan göra. Äfven alla utgifter bestyrkas med anordningar.

§. 108 (99)

Skattmästaren är vid alla Sällskapets economiske Utskottets sammanträden skyldig, al gör med nödiga upplysningar handa. Är han af laga förfall hindrad vid sammankomsten närvara, göre förut Secreteraren meddelan

§. 109. (95) anmäler

Skattmästaren drager försorg att räntan för utlåta penningar på förskrifven tid inbeta- al att de till säkerhet för lånen erhåll- tekningar, innan förfallo tiden, på låntagarens bekostnad. förnyas- it anmäler utan dröjsmål om någon lå- vare brister uti nöga uppfyllande af sina digheter.

§. 110. (101)

Ifrumodas Skattmästaren af Sällskapet, att dess ärender göra någon resa, har han derunder tjuta ställets för två hästar ock Rubel dagligt traktamente.

§. 111. (97)

Öfver all inkomst och utgift åligger Skattmästaren att föra redig och omra- lig bok: förskrift för hvarje fond. I dessa böcker upptar han den förfla- u i hvart Qvartal, vid Sällskapets närvara sammankomst, utdrag eller Som utvisa hvarje Cassas till- stånd, samt hvad under de näst förflu- te månaderna inkommit och utgått. ta Qvartals förslager upptäcktes sam- dagen för Sällskapet.

§. 112. (94)

November månad meddelar Skattmä- en sina uppbörds längder till Secreta- en, att tjena till underrättelse, då för- inningen å Sällskapets Collecter komma (att genom trycket utgifvas. Dessa upp- längder bör Skattmästaren innom dagen återställa.

§. 113. (100)

då Sällskapet fattar något beslut, som i tjena Skattmästaren till efterrättel- bör han, vad han under öfverläg- vant gen närvarande eller ej, i 3:e n utdrag af gifvet protokollet skriftligen om underrättas.

§. 114 (98)

årsräkningarna afsluter enligt ett af Säll- gt godkändt formulär, och behåll- ningarna genom jemförelse med de öfri- hvarje fonds tillgångar upprätta- inventarier, samt de vid inventarium- funne inneträffade penningar i Cassorna Skattmästaren upprättar årligen förteck- öfver alla fordringar enligt reverser, lika förbindningar, jemte hela reverser-

† för vid af Sällskapets enskilda medel, som af de andre Sällskapets vanliga skilda penningmedel, de dem utlåning och återbetalning kommit skola.

1 rubel silfver

na och öfriga inventerings dokumen-
varas i Sällskapets kista. De an-
ningar, som under räkningarnas
(och ej genast ~~[illegible]~~ näjaktigt förklarade) ~~[illegible]~~
kunna göras ~~förklaras~~ anmälas hos
skapet, ~~och förklaras~~ som förefinnes skatt mäst
~~[illegible]~~ tid ~~[illegible]~~ innom skrifter de bön-
förklarade. ~~[illegible]~~. Hvarefter målet komm-
under veder börande utskotts gr-
ning och hemställes till Sällskap-
görande.

§. 115. vide infra

Detta förslag, jemte de anten-
förändringar i §§nas ordning,
ställes vördsammast till Committ-
granskning och rättelse.

Joh Gado